


Samarqand quyosh FV loyihasi

Hayotiy vositalarni tiklash rejasi

Masdar

Loyiha raqami: 60667132

2022 yil Dekabr



Muhim ma'lumot

Tayyorlagan shaxs

Jeyms Askvit
Bosh ijtimoiy maslahatchi

to monidan tekshirilgan

Katerina Koshcheeva
EIA bo'yicha maslahatchi
Alessandra Awolowo
Ijtimoiy assotsiatsiya
Maslahatchi

to monidan tasdiqlangan

Iain Bell
Mintaqaviy direktor,
Atrof-muhit va
Barqarorlik, Buyuk Britaniya

Tomonidan tasdiqlangan

Iain Bell
Mintaqaviy direktor,
Atrof-muhit va
Barqarorlik, Buyuk Britaniya va I

Qayta ko'rib chiqish tarixi

Qayta ko'rib chiqish	Qayta ko'rib chiqish sanasi	Tafsilotlar	Vakolatli	Ism	Lavozim
01	20-10-2022	LOYIHA	Y	Iain Bell	Mintaqaviy direktor, Atrof-muhit va Barqarorlik, Buyuk Britaniya va I
02	25/11/2022	LOYIHA	Y	Alessandra Awolowo	Ijtimoiy assotsiatsiya Maslahatchi
03	07/12/2022	LOYIHA	Y	Iain Bell	Mintaqaviy direktor
04	23/12/2022	Qarz beruvchilarning sharhlariga rioya qilish	Y	Iain Bell	Mintaqaviy direktor

Masdar uchun tayyorlandi

masdar.ae

Tayyorlagan shaxs:

AECOM Limited
Aldgate minorasi
Leman ko'chasi, 2-uy
London E1 8FA
Birlashgan Qirollik
aecom.com

© 2022 AECOM Limited. Barcha huquqlar himoyalangan.

Ushbu hujjat AECOM Limited ("AECOM") tomonidan umumiy qabul qilingan maslahat tamoyillariga, to'lovlar byudjetiga va AECOM va Mijoz o'rtasida kelishilgan texnik topshiriqlarga muvofiq mijozimiz ("Mijoz")ning yagona foydalanishi uchun tayyorlangan. Uchinchi shaxslar tomonidan taqdim etilgan va bu erda eslatib o'tilgan har qanday ma'lumot, agar hujjatda boshqacha ko'rsatilmagan bo'lsa, AECOM tomonidan tekshirilmagan yoki tasdiqlanmagan. Hech bir uchinchi shaxs AECOMning oldindan va ochiq yozma rozilgisiz ushbu hujjatga tayanishi mumkin emas.

Qisqartmalar

Qisqartma	Ta'rif
AOI	Ta'sir doirasi
OTB	Osiyo taraqqiyot banki
CCTV	Yopiq kuzatuv kamerasi
CLO	Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
EHS	Atrof-muhit, salomatlik va xavfsizlik
EMA	Atrof-muhitni boshqarish organi
Ral	Ekvator tamoyillari
ESIA	Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash
ESMS	Ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimi
FAO	Oziq-ovqat va qishloq xo'jaligi tashkiloti
YalM	Yalpi ichki mahsulot
GHG	Zangori uy gazi
GIIP	Yaxshi xalqaro sanoat amaliyoti
GW	Gigavatt
ga	gektar
HV	Yugori kuchlanish
ID	Identifikatsiya raqami
IFC	Xalqaro moliya korporatsiyasi
XMT	Xalqaro mehnat tashkiloti
km	Kilometrlar
LRP	Hayotni tiklash rejasi
Ltd	Cheklangan
m	Metr
mm	Millimetr
MPI	Ko'p o'lchovli qashshoqlik indeksi
MV	O'rta kuchlanish
MVt	megavatt
OECD	Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti
OTL	Havo uzatish liniyasi
PAP	Loyihadan ta'sirlangan shaxs
PS	Ishlash standarti
PV	Fotovoltaik
SCA	Ijtimoiy muvofiqlik auditi
TMDQ	Tabiatni muhofaza qilish davlat qo'mitasi
SEP	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi
USD	AQSh dollari

Masdar uchun tayyorlandi

AECOM

Mundarija

1.	Kirish	9
1.1	Loyiha haqida ma'lumot.	9
1.2	Hayotiy vositalarni tiklash ko'lam va maqsadlari.	9
1.3	Cheklovlar	10
2.	Loyiha tavsifi va yer aspektlari.....	10
2.1	Loyihaning joylashuvi	10
2.2	Loyiha komponentlari.	12
2.2.1	Quyosh FV maydonchasi.	12
2.2.2	Havo uzatish liniyasi (OTL)	12
2.2.3	Er olish talablari	12
2.2.4	Istisnalar	13
2.3	Loyiha dasturi.....	13
2.4	Ko'chirishni minimallashtirish.....	13
2.4.1	Ko'rib chiqilayotgan alternativalar	13
2.4.1.1	Loyiha yo'q-Muqobil	13
2.4.1.2	Sayt tanlash	13
2.4.1.3	Etkazish marshrutini tanlash	14
3.	Huquqiy va siyosat asoslari.	15
3.1	Huquqiy baza	15
3.1.1	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.	15
3.1.2	Yer kodeksi.	15
3.1.3	Mehnat kodeksi (1995 yil 21 dekabr).....	15
3.1.4	Fuqarolik kodeksi.	15
3.1.5	911-sonli "Jismoniy va yuridik shaxslarning mulkiy huquqlarini kafolatlash hamda yer uchastkalarini olib qo'yish va kompensatsiyalar to'lash tartibini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori.....	15
3.1.6	Vazirlar Mahkamasining 146-sonli "Shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish va qishloq xo'jaligidan tashqariboshqa ehtiyojlar uchun yer uchastkalari berish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori.	16
3.1.7	O'zbekiston Respublikasining 552-sonli "Asoslashtirish to'g'risida"gi Qonuni Qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yer uchastkalari".....	16
3.1.8.	O'zbekiston Hukumatining 3857-sonli "Qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori Xalqaro moliya institutlari va xorijiy davlat moliya tashkilotlari tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalarni tayyorlash va amalga oshirish samaradorligini oshirish"	17
3.1.9	O'zbekiston Respublikasining 336-sonli "Xususiy mulkni himoya qilish va mulk huquqining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni	17
3.1.10	O'zbekiston Prezidentining "Asosiy O'zbekiston Respublikasida investitsiya muhitini yaxshilash"	17
3.1.11	O'zbekiston Hukumatining "Jismoniy va yuridik shaxslarga yerlarning davlat ehtiyojlari uchun olib qo'yilishi munosabati bilan yetkazilgan zararni qoplash uchun markazlashtirilgan zaxiralar mablag'larini jamlash va ulardan foydalanish tartibini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori.	17
3.1.12	"Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi qonun.....	17
3.1.13	VazirlarMahkamasining 1047-sonli "Tashkil etish va shakllantirish tartibi to'g'risida"gi qarori. jabrlangan jismoniy va yuridik shaxslarga yer uchastkalarini davlat yoki jamoat ehtiyojlari uchun olib qo'yish munosabati bilan kompensatsiya to'lash uchun markazlashtirilgan mablag'lardan foydalanish" 2018 yil 26 dekabrdagi.....	18
3.1.14	Milliy qurilish standartlari va qoidalari ' KMK 2.10.08-97. "0,4 – 750 kV kuchlanishli elektrtarmoqlarini qurish uchun yer ajratish me'yorlari"	18
3.1.15	"Ijtimoiy ehtiyojlar uchun yer uchastkalarini olib qo'yish tartibi to'g'risida"gi qonun kompensatsiya" 2022 yil 29 iyundagi O'RQ-781-son.....	18

AECOM

3.1.15.1	"Baholash faoliyati to'g'risida"gi qonun (2009 yilgi tahrirda)	18
3.1.15.2	O'zbekiston Respublikasining Yaylov yerlari to'g'risidagi 538-sonli Qonuni (21.05.2019 y.) (hozirda yangilangan)	18
3.2	Institutsional asos	18
3.3	Ijtimoiy himoya tizimi	19
3.4	Eng yaxshi xalqaro amaliyot bo'yicha ko'rsatmalar	21
3.4.1	Ekvator tamoyillari va IFC ishlash standartlari.	21
3.4.2	OTB talablari.....	22
3.4.3	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki talablari	23
3.4.4	Osiyo infratuzilma va investitsiya bankiga qo'yiladigan talablar	25
3.4.5	Yevropa investitsiya banki (EIB) talablari	26
3.5	Milliy va xalqaro talablar orasidagi farqlarni tahlil qilish	28
4.	Manfaatdor tomonlarning ishtiroki.	35
4.1	Yondashuv haqida umumiy ma'lumot	35
4.2	LRP manfaatdor tomonlari va ustuvorligi	35
4.2.1	Gender inklyuziyasi.....	35
4.3	Oldingi kelishuv.....	36
4.3.1	ESIA qamrovini aniqlash bosqichi – 2020-yil sentabr	36
4.3.1.1	Usullar	36
4.3.1.2	Natijalar.....	36
4.3.2	ESIA bosqichi.....	37
4.3.2.1	Usullar	37
4.3.2.2	Natijalar.....	38
4.3.3	LRP tadqiqoti va maslahat bosqichi.	38
4.3.3.1	Usullar	38
4.3.3.2	Natijalar.....	39
4.3.4	OTB saytiga tashrif.....	40
4.3.5	Tugatish sanasi e'loni.....	40
4.3.6	LRP tekshiruvi.....	42
4.3.7	To'liq ishtirok yozuvi.....	44
4.4	Tirikchilikni rejalashtirishning bir qismi sifatida kelgusida rejalashtirilgan majburiyatlar.....	51
4.4.1	LRPni oshkor qilish	51
4.5	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi	53
4.5.1	Umumiy ko'rinish.....	53
4.5.2	Mas'uliyat	53
4.5.3	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini amalga oshirish	54
4.5.4	Shikoyatlarni ko'rib chiqish tartib-qoidalarini e'lon qilish	54
4.5.5	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini amalga oshirish	55
4.5.6	Shikoyat yuborish	55
4.5.7	Shikoyat va shikoyatlarni qabul qilish va e'tirof etish	55
4.5.8	Skrining va shikoyatni baholash.....	56
4.5.9	Shikoyatni hal etish usullarini belgilang Yondashuv va javoblar.....	56
4.5.10	Fikr-mulohazalarni so'rash.....	57
4.5.11	Murojaatlar va boshqa murojaatlar.....	57
4.5.12	Shikoyat mexanizmini monitoring qilish va hisobot berish.....	57
5.	Ijtimoiy-iqtisodiy asoslar	58
5.1	Mahalliy ijtimoiy-iqtisodiy sharoit.	58

5.1.1.	Ma'muriyat, aholi va etnik kelib chiqishi	59
5.1.1.1	Rasmiy boshqaruv	59
5.1.1.2	1.2 Aholi	60
5.1.1.3	Etnik tarkibi	60
5.1.1.4	Iqtisodiyot	61

Samarqand quyosh FV loyihasi
Hayotiy vositalarni tiklash
rejasi

Loyiha raqami: 60667132

5.1.1.5	Mintaqaviy va mahalliy iqtisodiyotning umumiy ko'rinishi	61
5.1.1.6	Iqtisodiyot Loyihaning ta'sir doirasidagi qishloq xo'jaligi	61
5.1.1.7	Loyiha hududi: Quyosh FV maydoni	61
5.2.1	Tarixiy lizing oluvchilar	61
5.2.2	Chorvadorlar	66
5.2.3	Ozuqa yig'ish	68
5.3	Loyiha hududi: havo elektr uzatish liniyasi	69
5.3.1	Havo elektr uzatish liniyasi ostida chorvachilik	75
6.	Ko'chirish ta'sirini baholash	76
6.1.	Lizing oluvchilar	76
6.1.1.	Quyosh FV maydoni	76
6.1.2	Havo uzatish liniyasi	77
6.1.3.	Norasmiy yerdan foydalanuvchilar	78
6.1.4.	Cho'ponlar va yem yig'uvchilar	78
6.2.	Ta'sir qilingan tuzilmalar	79
6.3.	Iqtisodiy daraxtlar va ekinlar	79
6.4	Dehqon ishchilari	79
6.5.	Loyihaga kirish yo'li	79
7.	Muvofiqlik va huquqlar	80
7.1	Muvofiqlik istisnolari	80
7.2	Huquqlar doirasi	81
8.	Baholash va kompensatsiya	86
8.1	O'zbekistonda baholash qoidalari	86
8.2	Ushbu LRP uchun baholash tamoyillari.	86
8.3	Baholash jarayoni	86
8.4	Kompensatsiya jarayoni	87
8.5	Baholash natijalari loyihasining qisqacha mazmuni	88
9.	Zaif odamlarni himoya qilish	89
10	Hayotiy vositalarni tiklash	93
11.	Amalga oshirish va monitoring	99
11.1	Rol va mas'uliyat	99
11.2.	LRP Qo'mitasi tarkibi	100
11.3	Amalga oshirish jadvali	101
11.4	Amalga oshirish byudjeti	101
12.	Amalga oshirish monitoringi.	103
12.1.1	Ichki monitoring	103
12.1.2	Tashqi mustaqil monitoring	103
12.1.3	Ko'rsatkichlar	103
12.1.4	LRPni yakunlash auditi	107

Raqamlar

2-1-rasm – Samarqand quyosh FV loyihasining joylashuvi	11
3-1-rasm: Ijtimoiy himoya tizimining asosiy elementlari (Manba: XMT, UNICEF, Jahon banki (2020))	20
4-1-rasm. tarixiy ijarachi	50
4-2-rasm Professional chorvadorlar bilan hamkorlik.....	50
4-3 -rasmTarixiy ijarachi bilan hamkorlik.....	50
4-4-rasm Jamoa chorvadorlari bilan hamkorlik	50
4-5-rasm Mahalliy mahallalar bilan hamkorlik	50
4-6-rasm Hokimlik va kadastr idorasi vakili bilan hamkorlik.....	50
5-1-rasm. Loyiha hududi chegarasidan 2 km masofada joylashgan mahallalar	59
5-2-rasm. Loyiha ta'sir ko'rsatadigan tarixiy ijara hududlari.....	68
5-3-rasm Jamoa chorvadorlari tomonidan boqilayotgan qo'y va echkilar	68
5-4-rasm Professional chorvadorlar tomonidan boqilayotgan qoramollar	68
5-5-rasm Jamiyat a'zolari tomonidan yem yig'ish.....	69
5-6-rasm Qish uchun ozuqani saqlash	69
6-1-rasm – Ijaraga oluvchi tomonidan quduq burg'ulangan Quyosh FV hududida	77
6-2-rasm Quyosh FV hududida 4-lizing oluvchi tomonidan qurilgan vayron qilingan bino	77
6-3-rasm Quyosh FV hududida 4-lizing oluvchi tomonidan er tayyorlash ishlari.....	77
6-4-rasm 4-lizing oluvchi tomonidan Quyosh FV hududida qazilgan sug'orish kanallari	77
6-5-rasm– OTL ostidagi tipik qishloq xo'jaligi erlarining ko'rinishi	77

Jadvallar

1-1-jadval. Loyihaning asosiy xususiyatlari.....	9
3-1-jadval: O'zbekistonda yerlarni xususiy lashtirishning institutsional asoslari	16
3-2-jadval. O'zbekistondagi milliy qonunchilik va loyihaning xalqaro talablari o'rtasidagi taqqoslash.....	28
4-1-jadval manfaatdor tomonlar guruhi, manfaatdortomonlar va manfaatdor tomonlarni jalb qilishda ustuvorlik	35
4-2-jadval - Saytga tashrif davomida jalb qilingan manfaatdor tomonlar guruhlar.....	38
4-3-jadval– Aniqlangan va ular bilan shug'ullangan manfaatdor tomonlar LRP saytiga tashrif buyurishda	38
4-4-jadval. LRP jarayonida amalga oshirilgan manfaatdor tomonlarning ishtiroki.	44
4-5-jadval. Mas'ul shaxslar va aloqama'lumotlari.....	54
5-jadval -1. Loyihaga eng yaqin aholi punktlari	58
5-2-jadval. Kattaqo'rg'on tumani va zarar ko'rgan aholi punktlari bo'yicha demografik ma'lumotlar (2020)	60
5-jadval- 3 – Tarixiy yer egalari	63
5-4-jadval. Uy xo'jaliklarining ta'lim darajasi	71
5-5-jadval. Ta'sir ko'rsatgan lizing oluvchilarning moliyaviy ahvoli	72
5-6-jadval. OHHL bo'ylab zarar ko'rgan ijarachilarning umumiy ijtimoiy-iqtisodiy holati.....	73
5-7-jadval. Ta'sir qilingan lizing oluvchilarning OTLdagi qiyosiy uchastkasi hajmi	75
6-1-jadval – Tarixiy ijarachilarga ta'sirlarning qisqacha mazmuni.....	76
6-2-jadval – lizing oluvchilarning OTL bo'ylab yer olish loyihasi.....	78
7-1-jadval – Muvofiqlik asoslari	80
7-2-jadval: Huquqlar doirasi.....	82
8-1-jadval – baholash natijalari loyihasining qisqacha mazmuni.	88
9-1-jadval – Zaiflik toifalari.....	89
9-2-jadval – Zaiflik tahlili.....	91
10-1-jadval – Aholi turmushini tiklash choralari, asosiy xavflar va amaliy amalga oshirish uchun keyingi qadamlar.....	94
11-1-jadval – LRP rollari mas'uliyati.....	99
11-2-jadval – Kompensatsiya xarajatlari loyihasi	101
11-jadval 3 – Tirikchilikni tiklash xarajatlari	101
11-4-jadval – LRP boshqaruvi xarajatlari	102
11-5-jadval. Kompensatsiya va tirikchilik vositalarini tiklash faoliyati ta'sirini kuzatish uchun kirish ko'rsatkichlari.....	104

1. Kirish

1.1 Loyiha haqida

O'zbekiston hukumati 2030-yilgacha xususiy moliyalashtiriladigan va qayta tiklanadigan energiya loyihalarini rivojlantirish orqali 5 gigavatt (GVt)gacha quyosh energiyasini ishlab chiqishni maqsad qilgan. Scaling Solar - bu Jahon banki guruhi dasturi bo'lib, hukumatlarga xususiy moliyalashtirish bilan yirik quyosh energiyasi loyihalarini xarid qilish va rivojlantirishda yordam beradi. Hisobot e'lon qilingan vaqtda Navoiy viloyatida "Scaling Solar" dasturi asosida ishlab chiqilgan quvvati 220 megavatt (MVt) bo'lgan birinchi quyosh fotovoltai (FV) stansiyasi qurilmoqda.

Jahon banki guruhining Scaling Solar Uzbekistan Round 2 dasturi mamlakat energiya majmuasiga 400 MVt dan ortiq toza va qayta tiklanadigan FV energiyasini qo'shishga qaratilgan. Ushbu tur doirasida o'zlashtirish uchun Samarqand va Jizzax viloyatlarida ikkita obyekt belgilandi.

Ushbu hisobot O'zbekistonning Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on tumanida "loyiha" deb ataladigan 180 MVt quvvatga ega quyosh FV loyihasini ishlab chiqishni qamrab oladi. Loyiha maydoni Kattaqo'rg'ondan taxminan 20 km va Samarqanddan taxminan 50 km uzoqlikda joylashgan. Loyiha maydoni 438 ga.

Loyiha shuningdek, mahalliy podstansiyadan mavjud Ishtixon podstansiyasigacha bo'lgan 4,5 km uzunlikdagi havo uzatish liniyasini (OTL) o'z ichiga oladi.

1-1-jadval. Loyiyaning asosiy xususiyatlari

JOYI	O'zbekiston Respublikasi, Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on tumani
O'RNATISH QUVVATI	180 MVt
SOLAR PV HAYOT	426 ga
HAVOLI TARMOQLARNI BOG'LANISH LINIYASI 4,5 km	220 kV Chelik panjarali minoralar (23 minora)
MILLIY TARMOQ pod stansiyasi Ishtixon	

Loyihani loyihalash, qurish va ekspluatatsiya qilish bo'yicha batafsil ma'lumotlar 2-bobda keltirilgan.

1.2 Hayotiy vositalarni tiklash doirasi va maqsadlari

Ushbu hujjat loyiha tomonidan yaratilishi mumkin bo'lgan har qanday potentsial iqtisodiy joy almashishni, shu jumladan havo uzatish liniyasini (OTL) va har qanday oqibatda vaqtinchalik er cheklovlarini ko'rib chiqadi. Taklif etilayotgan Quyosh FV maydonchasi chegarasidagi (FV maydoni) er hozirda davlat zahirasi tegishli, lekin loyiha hududidan allaqachon tozalangan bo'lishi mumkin bo'lgan tarixiy yerdan foydalanish bo'yicha Yer olish auditi (LAA)dan o'tgan.

Loyihani rivojlantirish uchun kelajakda xalqaro moliyalashtirish kerak bo'lganligi sababli, kreditorlar OTBning Himoyalash siyosati bayonotini (SPS), jumladan Majburiy ko'chirish kafolatlarini qo'llashni talab qiladi. Shunday qilib, ushbu LRPning maqsadlari quyidagilardan iborat:

- Iqtisodiy ko'chish uchun milliy va xalqaro talablarni belgilang.
- Ishtirokchi-davlatlar tomonidan amalga oshirilishi lozim bo'lgan erlarni sotib olish va kompensatsiya to'lash bo'yicha tartiblarni belgilang.
- PAPlarni aniqlash va zarar ko'rgan uy xo'jaliklarining ijtimoiy-iqtisodiy xususiyatlarini tushunish.
- Loyiha hududida joylashgan ijtimoiy-iqtisodiy faoliyatni baholash va baholash.
- Milliy qonunchilikka muvofiq loyiha natijasida kelib chiqadigan zararlarni qoplashning tegishli darajalari va vositalarini belgilang va OTB standartlari.
- Zarar ko'rgan uy xo'jaliklariga o'z turmush darajasini tiklash va yaxshilash uchun boshqa yordam va chora-tadbirlarni aniqlash.
- Loyihadagi asosiy tomonlarning roli va mas'uliyatini belgilang.
- Shikoyatlarni hal qilishning tegishli mexanizmini taklif qilish.
- Loyiha kreditorlari tomonidan talab qilinadigan tushuntirish va maslahat talablarini baholash va hal qilish.

1.3 Cheklollar

LRPning ushbu loyihasini (02-versiya) yozish vaqtida LRP jarayoni uchun barcha majburiyatlar va so'rovlar tugallanmagan. Hali ham mashhur:

- Baholashni o'rganish hali ham davom etmoqda va ushbu LRP loyihasida keltirilgan baholash hisob-kitoblari o'zgarishi mumkin.
- OTM bo'ylab bitta ijarachi barcha ijtimoiy-iqtisodiy ma'lumotlarni taqdim etmagan.
- Bitta tarixiy lizing oluvchi O'zbekistonda emas, shuning uchun u konferentsiya orqali amalga oshirildi.
- Dala ishlarining ko'p qismi o'tkazilgandan so'ng Quyosh FV hududining chegaralari o'zgardi, chunki bu loyiha tugashidan biroz oldin aniqlangan. Chegara ushbu LRPga kiritilmagan qo'shimcha siljishni keltirib chiqarmasligi tasdiqlandi. Chegaraga o'zgartirishl ar imkon qadar ushbu hujjatda aks ettirilgan.

2. Loyiha tavsifi va yer aspektlari

2.1 Loyiyaning joylashuvi

Taklif etilayotgan sayt O'zbekiston Respublikasining Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on tumanida joylashgan. Eng yaqin mahallalar Buloqchi va Damxo'jadir. Loyiha maydoni Kattaqo'rg'on shahridan taxminan 20 km va Samarqanddan taxminan 50 km uzoqlikda joylashgan. Saytga ob'ektning janubiy tomonidagi yo'l orqali kirish mumkin. Loyiyaning joylashuvi quyida 2-1-rasmda ko'rsatilgan.

Loyiha maydoni taxminan 438 ga.

Sayt koordinatalari:

	Geografik (WGS 84)	WGS 84 UTM 42N
Uzunlik	66° 26' 50" E	
Kenglik	39° 51' 46" N	

OTL marshruti 4,5 km bo'lib, Loyihani mavjud Ishtixon milliy tarmoq podstantsiyasi bilan bog'laydi.



2.2 Loyiha komponentlari

2.2.1 Quyosh FV sayti

Bu quyosh FV modullari, invertorlar, transformatorlar, tarmoqqa ulanish interfeysi va sayt ofisini o'z ichiga olgan maydon. Quyosh FV maydonchasidagi komponentlar va funktsiya batafsilroq Samarqand Quyosh FV ESIA ning 2-bo'limida tasvirlangan.

Ruxsatsiz kirishning oldini olish uchun FV elektr stansiyasining perimetri yuqorida o'rnatilgan 0,5 m lasan lasan bilan 2,5 m balandlikdagi payvandlangan simli mato panjarasi bilan o'rnatiladi. Ob'ektga eshikli kirish ob'ektning janubiy uchida, shuningdek, loyiha kichik stansiyasida joylashgan bo'ladi. Saytning perimetri bo'ylab ustunga o'rnatilgan ichki qaragan yopiq elektron televizor (CCTV) kameralari o'rnatiladi. Devorning yoritilishi xavfsizlik CCTV tizimining ishlashi uchun etarli bo'lishi kerak. Fextavonie va CCTV tizimi ESIAning 2-bo'limida batafsil tavsiflangan. Yozish vaqtida loyiha rejasi qat'iy tasdiqlangan, ammo Quyosh FV hududida loyihalash hali ham davom etmoqda. Quyosh FV hududi yoki OTL chegarasiga qo'shimcha joy almashish bilan bog'liq ta'sirlarni keltirib chiqaradigan har qanday keyingi o'zgarishlar ushbu LRPga qo'shimcha kiritishni talab qiladi.

2.2.2 Havo uzatish liniyasi (OTL)

OTL ishlab chiqarilgan elektr energiyasini nimstansiyaga olib boradi va u erda u milliy tarmoqqa beriladi. OTL bo'ylab temir panjarali minoralar qo'llaniladi.

Bu minoralar Samarqand Solar FV ESIA ning 28-rasmda tasvirlangan.

Imkoniyat darajasida OTLni loyihalash va yo'nalishida quyidagi xavfsizlik va ekologik jihatlar hisobga olindi:

- Elektr uzatish liniyasini qo'riqlanadigan hududlar, boshqa ekologik jihatdan sezgir hududlar yoki etuk o'rmon orqali o'tkazmang turadi.
- Madaniy va meros ob'ektlaridan saqlanang.
- Elektr uzatish liniyalari minoralarini erning baland joylariga joylashtiring, shunda o'tkazgichlar vodiylar bo'ylab zanjirlangan bo'lishi mumkin, shuning uchun daraxtlarni olib tashlash zarurati.
- OTMni og'ir qushlar tegishi mumkin bo'lgan vodiylar markazida emas, tog' yonbag'irlari bo'ylab joylashtiring. o'tkazgichlar.
- Aholi punktlaridan o'tmaslik uchun elektr uzatish liniyasini aniqlang.
- Iloji boricha yangi kirish yo'llarini qurish zaruriyatini minimallashtiring.
- Iloji boricha mavjud yo'llar va kirish yo'llaridan foydalaning.
- Kabellar va yer, avtomobil yo'llari, yo'llar, temir yo'l liniyalari, binolar, aloqa tizimlari va boshqalar o'rtasidagi minimal masofalarga rioya qilinishini ta'minlash.
- Yo'nalish bo'ylab ijarachilar bilan maslahatlashgan holda fermer xo'jaliklari va turar-joy inshootlari va infratuzilmalaridan qoching.

Loyiha komponentlari haqida qo'shimcha ma'lumotni Samarqand Solar FV ESIA ning 2-bobida topishingiz mumkin.

2.2.3 Er olish talablari

Erga ta'sir qilish turlarini uch toifaga bo'lish mumkin:

- Doimiy ta'sir ko'rsatadigan hududlarga Quyosh FV maydoni va OTL izlari kiradi. Ushbu er maydonlari qurilish va ekspluatatsiya davrida loyiha tomonidan talab qilinadi va faqat loyiha to'xtatilgandan so'ng jamiyat foydalanishi mumkin bo'ladi.
- Qurilish bosqichida vaqtincha ta'sirlangan hududlar talab qilinadi va har bir minora iziga tutashgan minora yig'ish joylari va elektr kabellarini to'xtatib turish uchun zarur bo'lgan OTL bo'ylab 18 m kenglikdagi yo'lni o'z ichiga oladi. Har bir minoraga kirish ushbu yo'l orqali amalga oshiriladi. Sterilizatsiya zonasi OTLning har ikki tomonidagi 32 m erni o'z ichiga oladi. Sterilizatsiya zonasi ichidagi erlar loyiha tomonidan ishg'ol qilinmaydi, ammo bu erdan foydalanuvchilardan xavfsizlik shartlariga rioya qilishlari talab qilinadi, xususan, bu hududda balandligi 6 m dan ortiq tuzilmalar yoki daraxtlar bo'lishi mumkin emas. Boshqa barcha dehqonchilik ishlari ushbu zonada davom etishi mumkin.

2.2.4 Istisnolar

Ushbu LRP hali yakunlanayotgan quyidagi loyiha komponentlarini o'z ichiga olmaydi:

- Ishchilarni joylashtirish lageri joyida emas, balki ishchilar mavjud turar joyda qoladilar yaqin atrofdagi aholi punktlari. Ishchilarning yashashi natijasida biron-bir joy o'zgarishi kutilmaydi, lekin agar ular aniqlansa, bu LRPni yangilash yoki qo'shimcha kiritish zaruratini keltirib chiqaradi.
- Quyosh FV hududiga kirish hali ham yakunlanmagan va qurilish boshlanishidan oldin yakunlanadi. Kirish yo'li bo'ladi Biroq, mavjud yo'l tarmog'idan foydalaning va hech qanday joy almashishga olib kelishi kutilmaydi. Kirish yo'lini yakuniy loyihalashda aniqlangan har qanday siljish ushbu LRPni yangilash yoki qo'shimcha kiritish zarurligiga olib keladi.

2.3 Loyiha dasturi

Yozish vaqtida (2022 yil noyabr) yakuniy Loyiha loyihasi hali tugallanmagan, biroq saytning umumiy rejasi, shu jumladan OTL liniyasi yo'nalishi aniqlangan. Tegishli idoralar tomonidan barcha zarur ruxsatnomalar va litsenziyalar berilganidan keyin qurilish ishlari boshlanadi.

FV elektr stantsiyasining qurilishi taxminan 12 oy davom etadi. FV elektr stantsiyasi 2024 yilning birinchi choragida tarmoqni yetkazib berishni boshlashdan oldin o'rnatishni ishga tushirish va sinovdan o'tkazish uchun yana bir yarim oy kerak bo'ladi.

Qurilishning asosiy bosqichlari, ishchi kuchini safarbar qilishdan to tijorat foydalanish sanasigacha Samarqand Quyosh FV ESIAning 2.5-bo'limida batafsil bayon etilgan.

2.4 Qayta joylashtirishni minimallashtirish

2.4.1 Muqobil variantlar ko'rib chiqildi

2.4.1.1 Loyiha yo'q-Muqobil variant Har

qanday yangi loyiha uchun ko'rib chiqiladigan birinchi muqobil ishlab chiqilmagan variant bo'lib, bu mamlakat energiya tarkibiga past uglerodli (quyosh) ishlab chiqarish quvvatini qo'shmaslikni anglatadi. O'zbekiston katta tabiiy gaz zaxiralariga ega va bu yerda elektr energiyasining 85 foizdan ortig'i tabiiy gazdan ishlab chiqariladi (Xalqaro energetika agentligi, 2020-yil).

Prezidentning 2019-yil 4-oktabrdagi PQ-4477-son qarori bilan 2019–2030-yillarda O'zbekiston Respublikasining yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyasi (O'zbekiston Respublikasi Prezidenti, 2019-yil) tasdiqlandi. Strategiyaning ustuvor maqsadlari yalpi ichki mahsulot birligiga to'g'ri keladigan ISHGlar emissiyasini 2010 yil darajasidan 10 foizga qisqartirish va 2030 yilga borib elektr energiyasining umumiy ishlab chiqarishida qayta tiklanadigan energiya manbalarining ulushini 25 foizdan ko'proqqa oshirishdan iborat.

Elektr energiyasiga bo'lgan talab ortib borayotganligi sababli, milliy energiya tarkibidagi quyosh kabi kam uglerodli energiya ishlab chiqarish ulushini oshirish uglerod chiqindilarini kamaytirish va global iqlim o'zgarishini yumshatish uchun juda muhimdir. O'zbekiston o'zining geografik joylashuvi va iqlimi tufayli katta quyosh salohiyatiga ega. Rivojlanish varianti bo'lmagan taqdirda, strategiya maqsadlariga erishishga hissa qo'shish imkoniyati boy beriladi.

2.4.1.2 Sayt tanlash Quyosh

energiyasini ishlab chiqish uchun mos joyni aniqlashda turli elementlarni hisobga olish kerak. Bularga shu kabi omillar kiradi kabi:

- Quyosh resursi
- Ekologik belgilar
- Turar-joy mulklari
- Saytga kirish
- Tarmoqqa ulanish

Ushbu mezonlarni hisobga olgan holda, O'zbekiston Respublikasi hukumati butun mamlakat bo'ylab, jumladan, Samarqand viloyatida ham kommunal miqyosdagi quyosh FV qurilmalari uchun bir qancha potentsial maydonlarni aniqladi. TYPsa injiniring kompaniyasi tomonidan ob'ektga tashrif buyurganidan so'ng va O'zbekiston Respublikasi Hukumati qarorlaridan so'ng, ushbu hisobotga tegishli bo'lgan Quyosh FV maydoni oldinga o'tkazildi va keyingi tadqiqotlar uchun tanlab olindi.

Ta'kidlash joizki, sayt O'zbekiston hukumati tomonidan potentsial ishtirokchilarga taqdim etilgan va natijada Masdar (ishlab chiqaruvchi) uchun sayt tanlashga ta'sir o'tkazish imkoniyati yo'q edi, ammo Masdar Quyosh energiyasining chegara dizayniga ta'sir ko'rsatdi.

Keraksiz ekologik va ijtimoiy ta'sirlarni, shu jumladan keraksiz ko'chirishni oldini olish uchun FV maydoni va OTL marshruti.

2.4.1.3 Chegaralarni sozlash

Masdar, AECOM va uning mahalliy subkonsultanti Green Business Innovation (GBI) mahalliy kadastr idorasi bilan Quyosh PV hududi chegarasi mavjud ijara mulklari bilan mos kelmasligini ta'minlash uchun ishladi (bo'limda batafsil tavsiflanganidek, allaqachon tugatilgan tarixiy ijara mulklar ini hisobga olmaganda). 5.2.1). Mahalliy kadastr idorasi AECOM va Masdarga ushbu hududda joylashgan ijara mulklari xaritasini taqdim etdi. Keyinchalik GBI, AECOM, Masdar va mahalliy kadastr idorasi loyiha chegaralarini qayta ko'rib chiqish uchun birgalikda ishladilar. Quyosh PV zonasida ijaraga olingan ob'ektlarning boshqa ko'chirilmasligini ta'minlash uchun dastlab MV tomonidan Masdarga taqdim etilganlaridan.

2.4.1.4 Elektr uzatish marshrutini tanlash

OTM uchun asosiy marshrut iloji boricha inshootlar, yuqori qiymatli ekinlar yoki boshqa ijtimoiy retseptorlardan qochish uchun liniya marshruti bo'ylab zarar ko'rgan ijarachilar bilan maslahatlashgan holda ishlab chiqilgan.

3. Huquqiy va siyosiy asoslar

3.1 Huquqiy baza

3.1.1 O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi

Konstitutsiyamizning 105-moddasida mahallalar raislari va maslahatchilari fuqarolar tomonidan ikki yarim yil muddatga saylanadigan o'zini o'zi boshqarish organi sifatida e'tirof etilgan. Bu dolzarbdir, chunki ushbu turdagi tashkilot mahalliy hamjamiyatlarning qarorlar qabul qilish jarayoni uchun muhim kanaldir. Mahallalar umumiy tashabbus va chora-tadbirlarni, shu jumladan ekologiyaga oid tadbirlarni bevosita qishloqlar, viloyatlar, tumanlar va shaharlarda amalga oshiradilar. Mahallaning asosiy tamoyillari demokratiya, oshkoralik, ijtimoiy adolat, insonparvarlik va o'zaro yordamdir. Mahalla mahalliy ahamiyatga molik muammolar, jumladan, infratuzilmani obodonlashtirish va rivojlantirish, hasharlar (yakshanba kuni ixtiyoriy bepul ish) tashkil etish, kam ta'minlangan oilalarga ijtimoiy yordam ko'rsatish va boshqalar bo'yicha qarorlar qabul qilishga mas'uldir.

3.1.2 Yer kodeksi

Yer kodeksi 1998 yilda qabul qilingan bo'lib, u (i) qishloq xo'jaligidan tashqari ehtiyojlari uchun yer uchastkalarini olib qo'yish va berish, (ii) qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtirgan yo'qotishlarni qoplash, (iii) yerga egalik va huquqlarni, (iv) turli davlatlarning majburiyatlarini tartibga soladi. yer boshqaruvi organlari, (v) yer egasi, foydalanuvchi, ijarachi va mulkdorning huquq va majburiyatlari, (vi) yer toifalari turlari, (vii) yer olish va kompensatsiya qilish, (viii) yer nizolarini hal qilish va erni muhofaza qilish, (ix)) yer uchastkalariga bo'lgan huquqlarni tugatish muddatlari, (x) yer uchastkasini davlat va jamoat ehtiyojlari uchun olib qo'yish va olib qo'yish, (xi) yer to'g'risidagi qonun hujjatlarini buzgan holda yer uchastkasini olib qo'yish muddatlari.

U (i) er ijarachilari, (ii) ijarachilar, (iii) yer egalari va (iv) yerdan foydalanuvchilarni yer sotib olingan taqdirda yo'qotishlar va zararlarni qoplash huquqiga ega deb tan oladi.

Umuman O'zbekistonda barcha yerlar davlat mulki hisoblanadi. Biroq, 2020-yil mart oyidan " *Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalarini xususiy lashtirish to'g'risida*"gi qonun kuchga kirdi (3.1.7-bandga qarang).

3.1.3 Mehnat kodeksi (1995 yil 21 dekabr)

Mehnat munosabatlarining barcha shakllaridagi mehnat munosabatlarini tartibga soladi va barcha ish beruvchilar va xodimlar, shu jumladan O'zbekiston fuqarolari, chet el fuqarolari, fuqaroligi bo'lmagan shaxslar, xorijiy xalqaro tashkilotlar va yuridik shaxslarning xodimlari uchun majburiydir. Boshqa me'yorlar qatorida Kodeksda (i) xodimlarning manfaatlarini, mehnat salomatligi va xavfsizligini himoya qilish va (ii) ish beruvchilar tomonidan to'lanishi kerak bo'lgan ish joyini yo'qotish uchun tovon to'lash to'g'risidagi qoidalar mavjud. Majburiy ko'chirish holatlarida loyiha tashabbuskorlari tovon to'laydilar. Bu norasmiy xodimlarga kompensatsiya to'lanishini kafolatlamaydi va shuning uchun barcha APlar ishini yo'qotganlar uchun kompensatsiya olishlarini kafolatlamaydi.

3.1.4 Fuqarolik kodeksi

Fuqarolik Kodeksi (i) mulkni, (ii) mulkiy ob'ektlarni, (iii) mulk huquqini tugatish asoslarini, (iv) mulk huquqi yo'qolgan taqdirda kompensatsiya to'lash huquqini, (v) intellektual mulk huquqlarini, (vi) tartibga soladi. mulkni sotib olishning umumiy qoidalari, (vii) mulk qiymatini hisoblash va kompensatsiyaga bo'lgan huquqlar va (viii) huquqlarni bekor qilish shartlari.

Unda aytilishicha, agar boshqa huquqiy hujjat bilan tartibga solinmagan bo'lsa, yo'qotishlar to'liq hajmda kompensatsiya sifatida talab qilinishi mumkin, bu huquqlarni tiklash uchun zarur bo'lgan xarajatlar, har qanday mulkning yo'qolishi yoki shikastlanishi, yo'qolgan daromadlarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, jabrlangan tomon buzilgan huquqlar asosida har qanday boshqa tomon tomonidan olingan har qanday daromadni talab qilishi mumkin.

Bundan tashqari, kodeksda aytilishicha, mulkka bo'lgan har qanday huquqlar davlat ro'yxatidan o'tkazilishi kerak.

3.1.5 911-sonli "Jismoniy va yuridik shaxslarning mulkiy huquqlarini kafolatlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori. Subyektlar va yer uchastkalarini olish va kompensatsiyalar to'lash tartiblarini takomillashtirish to'g'risida"

Vazirlar Mahkamasining mazkur qarori bilan davlat ehtiyojlari va investitsiya loyihalari uchun yer uchastkalarini olib qo'yish natijasida zarar ko'rgan jismoniy va yuridik shaxslarga kompensatsiya to'lash tartibi belgilandi. Bu jismoniy va yuridik shaxslarning turar-joy er uchastkalari, uy-joylari, bino va inshootlariga taalluqlidir. Bu xususiy lashtirilgan yer uchastkalariga taalluqli emas.

Umumiy tamoyillar quyidagilardan iborat:

- Yer uchastkasini davlat ehtiyojlari uchun olib qo'yish yer egasining roziligi yoki yerdan foydalanuvchi bilan kelishilgan holda, xalq deputatlari Kengashlarining qarori, shuningdek O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va Vazirlar Mahkamasining qarorlari bilan amalga oshiriladi.

- Bunday qarordan so'ng mahalliy davlat hokimiyati organlari (hokimliklar) er uchastkasidagi binolarni buzish to'g'risida o'z qarorlarini chiqaradilar. sotib olingan yer. Ular mahalliy adliya bo'limlari tomonidan ko'rib chiqilishi va tasdiqlanishi kerak.
- Kompensatsiya shartnomalari olish tashabbuskori va yerdan foydalanuvchilar tomonidan tayyorlanadi va imzolanadi. Ular notarius tomonidan tasdiqlangan bo'lishi kerak va har qanday buzish faqat kelishilgan tovon to'liq to'langanidan keyin boshlanishi mumkin.
- Mavjud er ajratish to'g'risidagi qarorlar erlarni keyinchalik sotib olishni osonlashtirish uchun o'zgartirilishi yoki bekor qilinishi mumkin emas.
- Bundan tashqari, u yer sotib olish va ularning jarayonlari uchun maqbul maqsadlardan, jumladan, asoslardan iborat asosni belgilaydi. kompensatsiya qilinishi kerak bo'lgan elementlar va kompensatsiya usullari.

3.1.6 Vazirlar Mahkamasining 146-sonli “Yer berish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi qarori. Shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish va qishloq xo'jaligidan tashqari boshqa ehtiyojlar uchun uchastkalar”

Asosan qishloq xo'jaligi erlariga qaratilgan ushbu qaror (i) shaharsozlik va boshqa qishloq xo'jaligidan tashqari maqsadlarda foydalanish uchun yer uchastkalarini berish tartiblarini va (ii) zarar ko'rgan tomonlarga kompensatsiya to'lash tartiblarini tartibga soladi. Ikkinchisi, uchastkaga biron bir o'zgartirish kiritilishidan oldin, kompensatsiya jarayonini yakunlash kerakligini ta'kidlaydi. Shuningdek, u tuproq sifati ko'rsatkichi bo'yicha qishloq xo'jaligi yerlarining yo'qotilishini qoplash fondini tashkil qiladi.

3.1.7 O'zbekiston Respublikasining 552-sonli “Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalarini xususiyashtirish to'g'risida”gi Qonuni.

Qonun qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yerlarni O'zbekiston fuqarolari va rezident yuridik shaxslar uchun xususiyashtirishga ruxsat beradi. Ilgari barcha yerlar tabiatan O'zbekiston davlatiga tegishli edi. Mazkur qonun mamlakatimizda yerni xususiyashtirish islohotining boshlanishini ifodalaydi va Yer kodeksining 8-moddasiga muvofiq qishloq xo'jaligi yerlarining quyidagi ta'rifidan tashqarida bo'lgan yer uchastkalarini xususiyashtirishga ruxsat beradi:

“Qishloq xo'jaligi ehtiyojlari uchun berilgan yoki shunday maqsadlar uchun mo'ljallangan yerlar. U sug'oriladigan va lalmikor yerlar, ekin maydonlari, pichanzorlar, doimiy yaylovlar, doimiy ekinlar va uzumzorlarni o'z ichiga oladi”.

Xususiyashtirish jarayoni endigina 2020-yilda boshlanganligi sababli, yerlarning katta qismi hamon umrbod meros qilib qoldiriladigan egalik, doimiy foydalanish, vaqtinchalik foydalanish yoki ijara va birgalikda egalik qilish va foydalanishda saqlanib qolayotgani tushuniladi. Yerdan foydalanish qoidalari doimiy ravishda buzilgan hollarda ushbu foydalanish huquqlari bekor qilinishi mumkin.

Qishloq yerlarini tartibga solishning olti turi mavjud (FAO, 2022):

- Uy va kichik bog'dan iborat tomorqa yerlari.
- Tamorka, odatda yashash uchun mo'ljallangan uyga yaqin joylashgan xususiy er uchastkasi. Hajmi 0,35 ga sug'oriladigan va 0,5 ga sug'orilmaydigan yerlar sifatida tartibga solingan. Biroq, bu mavjud bo'lishiga bog'liq, chunki er ko'pincha kolxozlarning er zaxirasidan olinadi (3-tur).
- Qishloq xo'jaligi erlarining katta qismini egallagan aktsiyadorlik korxonalari sifatida tuzilgan shirkatlar, kolxozlar. Bular har yili dehqonlarga ekin turlari va ishlab chiqarish darajasini belgilagan holda shartnoma tuzadi.
- Yakka tartibdagi fermer xo'jaliklari, ular ko'pincha 50 yilgacha bo'lgan uzoq muddatli ijara asosida tashkil etiladi. Bu jarayonning natijasidir qishloq xo'jaligi hokimiyati va mahalliy hokimiyat tomonidan nazorat qilinadi.
- Shirkatlardan birining yer maydonida 0,35 ga dan 1 ga gacha bo'lgan kichik oilaviy xo'jaliklardan iborat dexon, dehqon xo'jaliklari shirkatlar tomonidan nazorat qilinadigan jarayonning natijasidir. Ular meros bo'lishi mumkin, lekin faqat oila a'zolari tomonidan ishlashi mumkin.
- Kollektiv bog'dorchilik yerlari. Bu bog' -uzumzorlar uchun har bir a'zo uchun 0,006 ga va boshiga 0,08 ga bilan cheklangan. oshxona-bog'dorchilik kompaniyalari a'zosi.

Bundan tashqari, qonun xususiyashtirilgan yerlarni yana qanday qilib milliyashtirish mumkinligi haqidagi bir nechta stsenariylarni qamrab oladi.

Shuningdek, u 3-1-jadvalda ko'rsatilgan institutsional asosni belgilaydi.

3-1-jadval: O'zbekistonda yerlarni xususiyashtirishning institutsional asoslari

Tashkilot

Mas'uliyat

Vazirlar Mahkamasi

- Shaharsozlik bo'yicha hujjatlarni ishlab chiqish, tasdiqlash va nashr etish
- Bo'sh turgan yer uchastkalarini xususiyashtirishning qonuniy tartibini belgilash
- To'lovlar miqdori va usullarini belgilang

	<ul style="list-style-type: none"> Yer uchastkalarining bozor qiymatini aniqlash tartibini belgilash
Respublikasi Davlat qo'mitasi O'zbekiston yer resurslari, geodeziya, Kartografiya va davlat kadastri (shuningdek, Davlat kadastri yoki GKZGDK)	<ul style="list-style-type: none"> Er uchastkalariga bo'lgan huquqlarni ro'yxatdan o'tkazish yer uchastkalarini inventarizatsiya qilishni boshqarish Uchastkalarning fazoviy xususiyatlarini aniqlash Er uchastkalari uchun hujjatlarni tayyorlash
Urbanizatsiyani rivojlantirish jamg'armasi	<ul style="list-style-type: none"> Er uchastkalarini sotish uchun elektron auksionlar o'tkazish yer uchastkalarini xususiyashtirish natijasida hosil bo'lgan pul mablag'larini saqlash Urbanizatsiya jarayonlari uchun mablag'lardan foydalanish
Mahalliy munitsipalitetlar (shuningdek, deb ataladi hokimliklar)	<ul style="list-style-type: none"> Xususiyashtirish uchun er uchastkalarini aniqlang Shaharsozlikni rivojlantirish jamg'armasiga o'tkazish uchun yer uchastkalarini aniqlash uchastkalarni xususiyashtirish bo'yicha tegishli qarorlar qabul qilish
Davlat aktivlarini boshqarish agentligi	<ul style="list-style-type: none"> Elektron auksionlarni tashkil etish va ularning to'g'ri bajarilishini ta'minlash

Manba: Kosta Legal (2019)

3.1.8 O'zbekiston Hukumatining 3857-sonli "O'zbekiston Respublikasi Hukumatining "O'quv qo'llanmalarini tayyorlash samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. Xalqaro moliya institutlari va xorijiy hukumat moliyasi tomonidan moliyalashtirilgan loyihalarni amalga oshirish Tashkilotlar"

Ushbu rezolyutsiya xalqaro donorlar tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalar uchun har qanday kompensatsiya, agar mavjud bo'lsa, xalqaro donorning qoidalariga rioya qilishi kerakligini tartibga soladi.

3.1.9 O'zbekiston Respublikasining 336-sonli "Xususiy mulkni himoya qilish va mulk huquqining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni

Ushbu qonun xususiy mulk egalari tomonidan mulkni davlat ehtiyojlari uchun sotib olingan yoki shikastlangan taqdirda to'liq bozor qiymatini qoplash huquqini tartibga soladi. Bundan tashqari, unda aytilishicha, egasining huquqlaridagi har qanday o'zgarishlar uchun kompensatsiya jarayoni, shu jumladan har qanday mumkin bo'lgan shikoyatlar ham yakunlanishi kerak.

3.1.10 O'zbekiston Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida investitsiya muhitini tubdan yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.

Qarorda yer olishdan oldin zarar ko'rgan tomonlar bilan maslahatlashish kerak. Bundan tashqari, u kompensatsiya jarayonini sotib olishdan oldin tugatish zarurligini kuchaytiradi. Bundan tashqari, u davlat organlari tomonidan noqonuniy sotib olish buyrug'i bo'lgan taqdirda kompensatsiyalarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, unda erlarni majburiy ravishda olib qo'yishning asosli sabablari sanab o'tilgan: Davlat mudofaasi va jamoat xavfsizligini ta'minlash, muhofaza etiladigan tabiiy hududlar, erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etish va ularning faoliyati, xalqaro shartnomalardan kelib chiqadigan majburiyatlarni bajarish; foydali qazilmalar konlarini topish va o'zlashtirish, avtomobil va temir yo'llar, aeroportlar, aerodromlar, aeronavigatsiya inshootlari va aviatsiya markazlari, temir yo'l transporti ob'ektlari, ko'priklar, metropolitenlar, tunnellar, energiya tizimlari va elektr uzatish liniyalari, aloqa liniyalari, kosmik faoliyat ob'ektlarini qurish (va rekonstruksiya qilish), magistral magistral, muhandislik-kommunikatsiya tarmoqlari.

3.1.11 O'zbekiston Hukumatining "To'plash va ulardan foydalanish tartibini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori. Jismoniy va yuridik shaxslarga yetkazilgan zararni qoplash uchun markazlashtirilgan zaxiralar mablag'lari Davlat ehtiyojlari uchun yerlarni olish"

Qaror bilan davlat va davlat ehtiyojlari uchun yer olish uchun zarur bo'lgan kompensatsiyalarni moliyalashtirish uchun mas'ul bo'lgan Respublika markazlashgan jamg'armasi (RMJ) tashkil etildi.

3.1.12 "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi qonun

Ushbu qonun davlat organlariga murojaat va shikoyatlar bo'yicha talablar va jarayonlarni tartibga soladi. Shuningdek, ushbu masalalarni hal etishni ko'rib chiqish muddatlari ko'zda tutilgan: ishning murakkabligidan kelib chiqib, bitta holatga uzaytirish imkoniyati bilan 15 kun. Vazirlar Mahkamasining "Elektr ta'minoti ob'ektlarini muhofaza qilish qoidalarini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori.

Qaror elektr ta'minoti ob'ektlarining yerga bo'lgan ehtiyoji, jismoniy ob'ektlarini qoplaydigan, shuningdek, ularga texnik xizmat ko'rsatish yoki ta'mirlash uchun foydalanishga oid yer masalalarini tartibga soladi. Ushbu sifatda u bundan kelib chiqadigan har qanday zararni qoplashni ham tartibga soladi. Shuningdek, u erdan foydalanuvchilarga energiya infratuzilmasining xavfsiz ishlashini buzadigan narsalarni qurish yoki ekishni taqiqlaydi. Bu yerda yo'q

energetika infratuzilmasi va uning atrofidagi yerlarni belgilangan holatga qaytarish jarayonida etkazilgan zararni qoplash huquqi.

3.1.13 Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 26 dekabrda 1047-sonli “Jabrlangan jismoniy va yuridik shaxslarga yer uchastkalarini davlat yoki jamoat ehtiyojlari uchun olib qo'yish munosabati bilan kompensatsiya to'lash uchun markazlashtirilgan mablag'larni shakllantirish va ulardan foydalanish tartibi to'g'risida”gi qarori .

Mazkur qaror loyihalar turidan kelib chiqib, kompensatsiya to'lovlari manbalarini belgilaydi. Kompensatsiya uchun mablag' ajratish Respublika markazlashtirilgan jamg'armasi (RMJ) Kuzatuv kengashi tomonidan hal qilinadi.

3.1.14 Milliy qurilish standartlari va qoidalari ‘ KMK 2.10.08-97. “Qurilish uchun yer ajratish me'yorlari 0,4 – 750 kV elektr tarmoqlari”

Ushbu hujjat 0,4 – 750 kV kuchlanishli elektr uzatish liniyalari, elektr uzatish minoralari, transformator nimstansiyalari va taqsimlash stansiyalarini qurish uchun vaqtincha va doimiy ajratiladigan yer uchastkalarining kengligi va o'lchamini belgilaydi. U (i) ikki ustunli uzatish minoralarining doimiy er talablari uchun quyidagi formulani taqdim etadi:

$$= (0 +) \text{ bu yerda } \quad \text{o minora egallagan er maydoni, n minoralar soni va 1 dan 1,5 m gacha bo'lgan maydonni bildiradi (bog'liq).}$$

tuproq turi bo'yicha) minora atrofidagi quruqlik chizig'i. (ii) uch g'ildirakli minoralar uchun er ehtiyoji quyidagi formula bo'yicha hisoblanadi: $= ' ' 2$, bu erda ' - ustunlar soni va R - minora ustunlari atrofida 1,5 m doira. (iii) elektr uzatish liniyasini o'rnatish uchun vaqtincha er ehtiyojlari 1,0 kV liniyalari minoralar va aloqa liniyasi minoralari uchun 8 m dan ikki zanjirli 220 kV liniyalar uchun 32 m gacha o'zgarib turadi.

Kommutatorlar va podstansiyalar qurilishi loyiha talablariga qarab 50 m² dan 25 ga gacha.

3.1.15 2022 yil 29 iyundagi O'RQ-781-son “Ijtimoiy ehtiyojlar uchun kompensatsiya to'lash sharti bilan yer uchastkalarini olib qo'yish tartibi to'g'risida”gi Qonun.

Ushbu yangi qo'llaniladigan qonun loyihaga taalluqli bo'lishi mumkin va Masdar er olish jarayoniga qanday ta'sir qilishi bo'yicha yuridik maslahat so'ramoqda.

3.1.15.1 "Baholash faoliyati to'g'risida"gi qonun (2009 y.)

Ushbu Qonunda baholash litsenziyalanadigan faoliyat turi ekanligi va baholovchilar litsenziyalangan va mustaqil bo'lishi lozimligini nazarda tutadi (4-modda). U baholash majburiy bo'lgan voqealarni, shu jumladan aktivlarni sotib olishni nazarda tutadi (11-modda).

3.1.15.2 O'zbekiston Respublikasining “Yaylov yerlari to'g'risida”gi 538-sonli Qonuni (21.05.2019 y.) (hozirda yangilangan)

Ushbu qonun O'zbekistonda yaylovlarni muhofaza qilish va dalalardan foydalanish qoidalarini ta'minlash maqsadida ishlab chiqilgan.

3.2 Institutsional asos

O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunchilik normalari va qoidalari qonun chiqaruvchi, davlat va ijro etuvchi hokimiyat organlarining ekologik va ijtimoiy mas'uliyatini, shuningdek, xususiy tadbirkorlarning mas'uliyatini belgilaydi. Konstitutsiya muqaddimasida “xalqaro huquqning umume'tirof etilgan normalarining ustuvorligi” e'tirof etilgan (UZINFOCOM, 2022). Shuning uchun xalqaro konventsional va ratifikatsiyalar milliy qonunchilikdan birinchisi qat'iyroq bo'lganda ustun bo'ladi, deb hisoblanadi.

O'zbekistonda tabiatni muhofaza qilish bo'yicha mas'ul oliy ijroiya organi Oliy Majlisga (Parlamentga) bo'ysunuvchi va hisob beruvchi Tabiatni muhofaza qilish davlat qo'mitasi (TMDQ) hisoblanadi. U davlat siyosatini belgilaydi, qonun hujjatlarini qabul qiladi, vazirliklar va idoralarning EHT masalalari bo'yicha faoliyatini muvofiqlashtiradi va boshqaradi. Vazirlar Mahkamasi tabiatni muhofaza qilish davlat siyosatini amalga oshirish, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish davlat dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirishni muvofiqlashtirish uchun mas'ul ijro etuvchi organ hisoblanadi. Vazirlar Mahkamasi ularning bajarilishini nazorat qiladi va tabiat resurslarini hisobga olish va baholash uchun javobgardir.

Hududlarning atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha majburiyatlari ma'muriyat rahbari (hokimlar) boshchiligidagi xalq deputatlari Kengashlari zimmasiga yuklanadi. Mintaqaviy va mahalliy davlat hokimiyati organlari tabiat resurslari, ekologik zararli ob'ektlarning holatini hisobga olish va baholash uchun javobgardir va tabiatni muhofaza qilish, nazorat qilish va tabiatdan foydalanish uchun javobgardir.

Tabiatni muhofaza qilish tadbirlarini amalga oshirish, nazorat funksiyasi va tabiatni muhofaza qilish bo'yicha javobgarlik bir qator vazirlik va idoralar zimmasiga yuklatilgan. Ushbu organlarning vazifalariga davlat xizmatining barqaror tizimini ta'minlash, ixtisoslashtirilgan dasturlar, strategiyalar va harakatlarni rejalarini ishlab chiqish va amalga oshirish hamda tabiatni barqaror boshqarish kiradi. Mintaqaviy boshqarmalar va idoralar, odatda, TMDQning quyi ijro etuvchi organlari hamda viloyat va tuman darajasidagi boshqa mas'ul vazirliklardir.

Hududiy miqyosdagi tashkilotlar respublika darajasidagi tuzilishga ega.

Jamoat yig'ilishlari (mahalla) o'zini o'zi boshqarishning mustaqil mexanizmi bo'lib, umumiy tashabbus va chora-tadbirlarni bevosita qishloq, viloyat, tuman va shaharlarda amalga oshiradi.

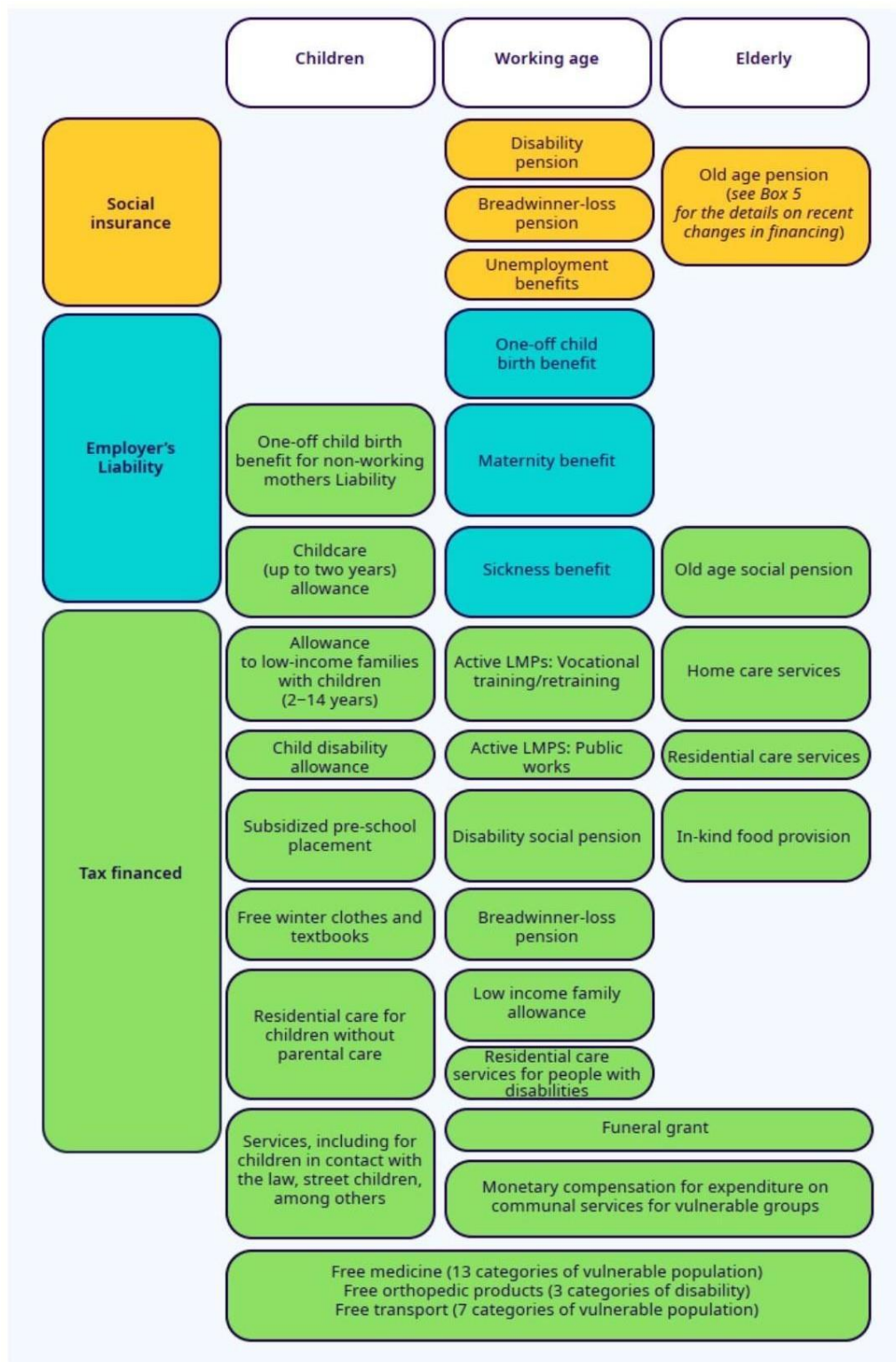
3.3 Ijtimoiy himoya tizimi

Mamlakatning ijtimoiy himoya tizimi asosan Sovet Ittifoqidan meros bo'lib, to'liq bandlik, umumiy bola parvarishi va keksa yoshdagi daromadlarni kafolatlash tamoyillariga qaratilgan. Uning asosiy tarkibiy qismlari - ijtimoiy sug'urta, ijtimoiy yordam, ijtimoiy yordam xizmatlari va mehnat bozoriga aralashuv.

Shaxsiy himoya sxemalari yaxshi vertikal amalga oshirilganligi haqida xabar berilgan, ammo sxemalarning gorizontal integratsi yasi nuqtai nazaridan etishmayapti. Bundan tashqari, bir sxemadan foydalanish boshqasiga muvofiqlikka qanday ta'sir qilishi mumkinligi haqida noaniqlik mavjud. Yana bir asosiy muammo - bu etarli ma'lumot va turli sxemalarga kirish. Buni 2020 yilda aholining yarmi, eng muhimi, eng kam ta'minlangan uy xo'jaliklarining uchdan bir qismigina hech qanday sxemadan foydalanmayotganini ko'rsatadigan statistik ma'lumotlardan dalolat beradi. cheklangan resurslarni ehtiyojga qarab taqsimlash uchun javobgardir.

3-1-rasmda O'zbekiston ijtimoiy himoya tizimining asosiy elementlari va ularni moliyalashtirish ko'rsatilgan. O'zbekistonning ijtimoiy himoya tizimini batafsil baholash uchun Xalqaro mehnat tashkiloti (XMT) tomonidan UNICEF va Jahon banki (XMT, UNICEF, Jahon banki, 2020) bilan hamkorlikda chop etilgan hisobotga qarang.

LRP mavjud ijtimoiy himoya tizimlariga asoslanishi va ulardan foydalanishi muhim ahamiyatga ega. Ushbu loyiha doirasida aniqlangan ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar mavjud ijtimoiy himoya tizimlaridan yordam so'rashlari hamda loyihadan qo'shimcha yordam ol ishlari uchun rag'batlantiriladi.



3-1-rasm: Ijtimoiy himoya tizimining asosiy elementlari)

Manba XMT, UNICEF, Jahon banki (2020)

3.4 Xalqaro eng yaxshi amaliyot bo'yicha ko'rsatmalar

Ekvator tamoyillarini (EP) imzolagan xalqaro kreditorlar atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv xalqaro standartlariga javob beradigan loyihalarni talab qiladilar. Loyihani ishlab chiqish va amalga oshirishda O'zbekiston qonunchiligi talablaridan tashqari, majburiy ko'chirishga nisbatan qo'llaniladigan quyidagi xalqaro yo'riqnomalar, qoidalar va siyosatlariga amal qilinadi va qo'llaniladi:

- IFC ishlash standartlari (IFC, 2012).
- (IFC, 2007a)
- (IFC, 2007b).
- Osiyo taraqqiyot bankining (OTB) Himoya siyosati to'g'risidagi bayonoti (OTB, 2009).

IFC ish standartlari va Osiyo taraqqiyot bankining integratsiyalashgan himoya tizimiga oid qo'shimcha ma'lumotlar quyida keltirilgan.

3.4.1 Ekvator tamoyillari va IFC ishlash standartlari

Ekvator tamoyillari (EP) butun dunyo bo'ylab barcha sanoat tarmoqlarida umumiy kapital qiymati 10 million AQSh dollari yoki undan ortiq bo'lgan barcha yangi loyihalarni moliyalashtirish uchun qo'llaniladi. Ral loyihalarni moliyalashtirish uchun asos bo'lib, qayta ko'rib chiqilgan IFC Ishlash Standartlari (PS) bilan ta'minlanadi.

Rallarning loyihaga tatbiq etish darajasi loyiha joylashgan mamlakatning "Belgilangan" yoki "Tayinlanmagan"ligiga bo'g'liq. O'zbekiston kabi Noma'lum mamlakatlardagi loyihalar IFC PS va Jahon bankining atrof-muhit salomatligi va xavfsizligi bo'yicha yo'riqnomalarida belgilangan standartlar va yo'riqnomalarga rioya qilishlari kerak.

Majburiy ko'chirishga tegishli bo'lgan IFC PS quyida batafsil bayon etilgan:

- IFC PS5 – Yer sotib olish va majburiy ko'chirish.

PS5 odatda majburiy ko'chirishni boshqarish uchun global standart hisoblanadi va shuning uchun bu LRP uchun alohida ahamiyatga ega. PS5 quyidagi asosiy tamoyillarni o'z ichiga oladi: kompensatsiyani ta'minlash. PS5 tamoyillarining aksariyati OTB Xavfsizlik siyosati bayonoti bilan baham ko'riladi.

PS 5 ning asosiy qoidalari:

- Loyiha loyihasi jismoniy va/yoki iqtisodiy ko'chirishning oldini olish yoki minimallashtirishning mumkin bo'lgan variantlarini ko'rib chiqadi ekologik, ijtimoiy va moliyaviy xarajatlar va foydalarni muvozanatlash.
- Bunday ko'chirishning oldini olishning iloji bo'lmasa, Ishlab chiquvchi ko'chirilgan jamoalar va shaxslarga tovon puli taklif qiladi. va/yoki ko'chirishda yordam ko'rsatish, ularning turmush darajasini yoki yashash vositalarini yaxshilash yoki tiklashga yordam berish.
- Dasturchi manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayoni orqali bevosita zarar ko'rgan jamoalar va shaxslar bilan aloqa o'rnatadi. qayta joylashtirish jarayonini rejalashtirish, amalga oshirish, monitoring qilish va baholash orqali.
- Ishlab chiquvchi kompensatsiyaga oid muayyan tashvishlarni olish va hal qilish uchun shikoyat mexanizmini o'rnatadi va ko'chirilganlar yoki mezbon jamoalar a'zolari tomonidan o'z vaqtida ko'tarilgan ko'chirish.
- Majburiy ko'chirish muqarrar bo'lsa, Ishlab chiquvchidan Ko'chirish bo'yicha Harakatlar rejasini (RAP) (jismoniy ko'chirish holatlarida) va/yoki tirikchilikni tiklash rejasini (iqtisodiy ko'chirish holatlarida) tayyorlash talab qilinadi. RAP/LRP ko'chirish ta'sirini bartaraf etish bo'yicha kompleks harakatlar rejasini taqdim etishi kerak. U loyihaning salbiy ta'sirini yumshatish, barcha yo'qotishlarni qoplash va loyiha tufayli boshqa joyga ko'chiriladigan yoki ko'chiriladiganlarga rivojlanish uchun imtiyozlar berish uchun ko'riladigan protseduralar va tadbirlarni tavsiflashi kerak. Loyihani ishlab chiquvchi ko'chirish jarayoni uchun to'liq javobgar bo'lishi kerak.
- RAP va/yoki LRP ni ishlab chiqishda Ishlab chiquvchidan tegishli shaxslarni aniqlash uchun aholini ro'yxatga olish talab qilinadi. xalqlar va ularning aktivlarini aniqlash uchun asos sifatida ularning aktivlari inventarizatsiyasi. Har ikkisi ham tegishli rivojlanish moratoriyiga bog'lanadi.
- Zarar ko'rgan shaxslarni boshqa joyga ko'chirish zarur bo'lganda, Ishlab chiquvchi ko'chirishning mumkin bo'lgan variantlarini taklif qiladi, jumladan tegishli uy-joyni almashtirish yoki kerak bo'lganda pul kompensatsiyasi.

- O'rnini bosadigan uy-joy foydalanish kafolati bilan ta'minlanadi. Ijara huquqini kafolatlash ijara yoki bepul mulkka tegishli bo'lishi shart emas, balki an'anaviy hokimiyatlar tomonidan taqdim etilgan an'anaviy huquqlarga ham tegishli bo'lishi mumkin, chunki ba'zi hollarda egalik huquqining yuqori darajadagi xavfsizligini ta'minlash uchun bahslashilishi mumkin.
- Aktivlarini yo'qotish yoki aktivlarga kirish imkoniyatiga ega bo'lgan iqtisodiy ko'chirilgan shaxslarga bunday yo'qotishlar t o'liq o'rnini bosish qiymati bo'yicha qoplanadi, shuningdek, ularning daromad olish imkoniyatlarini, ishlab chiqarish darajasi va standartlarini yaxshilash yoki hech bo'lmaganda tiklashga yordam beradi. yashash. O'zgartirish qiymati aktivni yangi materiallar, shu jumladan mehnat, transport, soliqlar va har qanday/barcha tranzaksiya xarajatlari bilan tiklash xarajatlari sifatida aniqlanadi. Ushbu baholash usulini qo'llashda tuzilmalar va aktivlarni ng amortizatsiyasini hisobga olmaslik kerak. yashash joyi yerdan bo'lgan ko'chirilganlar uchun yerga asoslangan qayta joylashtirish strategiyalariga ustunlik berish kerak.
- Aholining zaif qatlamlari va guruhlar ehtiyojlariga alohida e'tibor qaratish lozim. Bular uy xo'jaliklarining barcha a'zolari ersiz, qariyalar, surunkali kasallar, yolg'iz boshli uy xo'jaliklari, bolalar, mahalliy guruhlar, etnik ozchiliklar, nogironlar, etimlar yoki boshqa nochor ahvolda bo'lganligi sababli tirikchilik, norasmiy yoki ish haqi iqtisodiyotida ishtirok eta olmaydigan uy xo'jaliklari. . Xususan, RAP/LRP qo'shimcha maqsadli yordam (masalan, kredit mablag'lari, o'qitish, ish o'rnlari) va ularning daromad olish qobiliyatini, ishlab chiqarish darajasini va turmush darajasi ni yaxshilash yoki hech bo'lmaganda tiklash uchun imkoniyatlarni taqdim etishi kerak, buning uchun tirikchilik yoki daromad darajasi zaif oilalarga. salbiy ta'sir ko'rsatadi; va kerak bo'lganda, ularning daromad olish qobiliyatini, ishlab chiqarish darajasini va turmush darajasini tiklash uchun zarur bo'lgan vaqtni oqilona baholash asosida o'tish davrini qo'llab-quvvatlash.
- Iloji bo'lsa, loyiha iqtisodiy foydalari mahalliy tarkib orqali ko'chirilgan odamlarga kelishini ta'minlash mexanizmlar, shu jumladan mahalliy o'qitish, ishga olish, mahalliy biznesni rivojlantirish va mahalliy xaridlar siyosati va tartiblari.
- Yaylov, baliqchilik, ovchilik, terimchilik va boshqa tabiiy resurslardan foydalanish imkoniyatini ta'minlash. resurslarni qazib olish barqaror tarzda tiklanadi.

Yuqoridagi talablar uchun eng muhimi, turli xil yer egaliklariga ega bo'lgan jabrlangan shaxslarni tan olishdir. IFC Faoliyat standartlari bo'yicha ko'chirilgan shaxslarga (1) o'zlari egallab turgan yoki foydalanayotgan er yoki aktivlarga rasmiy qonuniy huquqlarga ega bo'lgan shaxslar kiradi; (2) yer yoki mol-mulkka nisbatan rasmiy qonuniy huquqlarga ega bo'lmagan, lekin milliy odat qonunchiligiga muvofiq tan olinadigan yoki tan olinadigan yerga da'vosi bo'lgan yoki (3) tan olinadigan qonuniy egalik huquqiga ega bo'lmaganlar.

PS 1 rivojlanish bilan bog'liq atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlarni aniqlash uchun baholashning muhimligini belgilaydi, samarali hamjamiyat ishtiroki va loyiha ma'lumotlarini oshkor qilish va Loyihaga ta'sir ko'rsatadigan mahalliy jamoalar bilan maslahatlashish hamda atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv choralari. Shunday qilib, ushbu LRP va loyiha ESIA baholashning ushbu bosqichida qo'llaniladigan IFC PS1 talablariga javob berish uchun amalga oshirildi.

Qolgan IFC PSda atrof-muhitga potentsial ekologik va ijtimoiy salbiy ta'sirlarning oldini olish va minimallashtirish va har qanday qoldiq ta'sirlarni qoplash/ kompensatsiya qilish uchun maqsad va talablar belgilangan. Shuning uchun PS 2 dan 8 gacha baholash jarayonining bir qismi sifatida ko'rib chiqildi va tegishli bo'lsa, quyidagi mavzu bo'limlari doirasida muhokama qilindi. PS7 ushbu hududda mahalliy xalqlar yo'qligi sababli baholashdan tashqariga chiqdi.

3.4.2 OTB talablari

Himoya siyosati bayonoti (SPS) orqali OTB loyiha bilan bog'liq er sotib olish va erdan foydalanishga cheklovlar va ularning mavjud jamoalar va odamlarga salbiy ta'sir ko'rsatish potentsialini tan oladi. Buning asosiy jihatlaridan biri majburiy ko'chirish kafolatlaridir. Ularning asosiy maqsadi yerga egalik qilish, foydalanish huquqi va undan foydalanishda loyiha bilan bog'liq o'zgarishlarning salbiy ta'sirini oldini olish yoki minimallashtirishdir. Shu maqsadda quyidagi maqsadlar nomlanadi:

- Mumkin bo'lgan joylarda majburiy ko'chirishdan saqlanang.
- Loyiha va dizayn muqobillarini o'rganish orqali ixtiyoriy ko'chirishni minimallashtirish.
- Loyihadan oldingi darajaga nisbatan real ko'rinishda barcha ko'chirilgan odamlarning turmush darajasini oshirish yoki hech bo'lmaganda tiklash.
- Ko'chirilgan kambag'allar va boshqa zaif guruhlarining turmush darajasini yaxshilash.

Muhimi, OTB ham jismoniy, ham iqtisodiy joy almashishni salbiy ta'sir sifatida tan oladi. Ular erini doimiy yoki vaqtinchalik, to'liq yoki qisman, ixtiyoriy ravishda egallab olish yoki erdan foydalanishni yoki undan foydalanishni majburiy cheklashdan kelib chiqishi mumkin.

Agar ko'chirilganlar yer olishdan bosh tortish huquqiga ega bo'lmasa, ko'chirish majburiy ravishda hisoblanadi. Bu (i) qonuniy ravishda ekspropriatsiya qilish yoki erdan foydalanishni vaqtincha yoki doimiy cheklash va (ii) sotuvchi bilan muzokaralar muvaffaqiyatsizlikka uchragan taqdirda, xaridor ekspropriatsiyaga murojaat qilishi yoki erdan foydalanishga qonuniy cheklovlar qo'yishi mumkin bo'lgan muzokaralar natijasida yuzaga keladi.

OTB quyidagi uch turdagi shaxslarni kompensatsiya olish huquqiga ega deb tan oladi:

- Qonuniy huquqlarga ega bo'lgan ko'chirilgan shaxslar, odatda erga tegishli ravishda ro'yxatdan o'tgan egalik huquqiga ega bo'lganlar tomonidan belgilanadi.
- Erga hech qanday rasmiy yoki qonuniy huquqi bo'lmagan, lekin da'vosi milliy qonunlar tomonidan tan olingan ko'chirilgan shaxslar. Bu yerga egalik huquqi tan olingan va boshqa vositalar bilan tartibga solinadigan shtatlarni o'z ichiga oladi.
- Hech qanday rasmiy qonuniy huquqlariga ega bo'lmagan, lekin yashash joyi ko'rib chiqilayotgan erga bog'liq bo'lgan ko'chirilganlar.

Asosiy talablar ko'chirilgan odamlar uchun adolatli kompensatsiya, yordam va imtiyozlar, to'liq almashtirish qiymati bo'yicha kompensatsiya; ijtimoiy ta'sirni to'liq baholashni o'tkazish; ko'chirish rejasini tayyorlash; muzokaralar asosida er sotib olishning adolatligini ta'minlash; OTB veb-saytida ma'lumotlarni oshkor qilish; zarar ko'rgan odamlar va jamoalar bilan maslahatlashish va ishtirok etish; shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini yaratish; ba'zi hollarda tashqi ekspertlar yoki NNTlar tomonidan xavfsizlik choralari rioya etilishini monitoring qilish va hisobot berish; kutilmagan ta'sirlarni doimiy monitoring qilish va loyihani keyinchalik yangilash; mahalliy aholi uchun alohida e'tibor.

3.4.3 Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki talablari

Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki (YTTB) Ekologik va ijtimoiy siyosatda (2019) ta'sirni yumshatish bo'yicha o'zining talablarini va ushbu LRPga tegishli 5-sonli ishlash talabi: Yer sotib olish, yerdan foydalanishdagi cheklavlarni belgilab berdi. va Majburiy ko'chirish er sotib olishga ta'sir qiladi.

PR5da batafsil bayon etilgan asosiy talablardan ba'zilari quyida umumlashtiriladi: •

Iqtisodiy yoki jismoniy zarar bo'lishini aniqlash uchun avvalroq ekologik va ijtimoiy baholash o'tkazilishi kerak.

Loyiha tufayli ko'chish. Loyiha, shuningdek, keyingi bosqichda qo'shimcha er talab qilinadimi yoki yo'qligini ko'rib chiqishi kerak.

- Agar loyiha tufayli ko'chish sodir bo'ladigan bo'lsa, mazmunli maslahatlashuvlar orqali ta'sirlarning ko'lamini va ahamiyatini, shuningdek, loyihadan ta'sirlangan shaxslar va manfaatdor tomonlarning fikrlarini hisobga olgan holda aniqlash uchun ijtimoiy-iqtisodiy bazani yaratish kerak.
- Agar loyiha tufayli jismoniy yoki iqtisodiy ko'chish xavfi va ta'siri bo'lsa, mijoz ko'chirishni rejalashtirish hujjatlarini ishlab chiqish uchun jarayonga qayta joylashtirish bo'yicha mutaxassislarini jalb qiladi. Bu loyiha tomonidan ko'chirilgan har bir kishiga ta'sir qilish choralari ko'rish uchun ishlab chiqilishi kerak. YTTB hujjatning mohiyatini ekologik va ijtimoiy baholash jarayoni orqali aniqlaydi. Muqobil variantlar ham ko'chirish hujjatlarida ko'rib chiqilishi kerak va rejaning tafsilotlari Loyihaning hajmi va ta'siriga mutanosib bo'ladi.
- Agar iloji bo'lsa, ko'chishning oldini olish (agar sog'likka salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lmasa) yoki agar shunday bo'lsa, siljishni minimallashtirish mumkin emas.
- Erni sotib olish bo'yicha kelishuvlar, hatto sotuvchining roziligisiz kirish huquqiga ega bo'lsa ham, amalga oshirilishi kerak. Bunga Loyihadan jabrlanganlarga adolatli va tegishli kompensatsiya berish orqali erishish mumkin.
- Zaif guruhlar, ayniqsa, ijtimoiy-iqtisodiy bazaviy so'rovlar o'tkazish vaqtida, zaiflikni tahlil qilish, manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar, yordam choralari rejalashtirish, ta'sirni baholash, shuningdek, yumshatish va monitoring qilishda alohida e'tibor berilishi kerak. Ayollarning mazmunli ishtiroki uchun chora-tadbirlar ko'rish kerak va Loyiha yer olish, erdan foydalanishni cheklash va majburiy ko'chirishning erkaklar va ayollarga ta'sirini tushunishga intilishi kerak. Kompensatsiyani to'lash va belgilashda gender masalalari hisobga olinadi. Milliy qonunchilikda ayollarning huquqlari tan olinmasa, ayollarga imkon bo'lsa, yashash xavfsizligini ta'minlash choralari ko'riladi.

Maslahatlashuvlar davomida ayollarning fikrlari adolatli ifodalanishi va rejalashtirish va amalga oshirishda hisobga olinishi kerak. Ayollar va erkaklarning kompensatsiya va aktivlarni almashtirish bo'yicha imtiyozlari hujjatlashtirilishi kerak. Bundan tashqari, Loyihadan kelib chiqadigan har qanday imkoniyatlar Loyiha ta'siri ostida bo'lgan erkaklar va ayollarga tenglashtirilishi kerak.

- Loyiha kimga ta'sir qilishi va kim kompensatsiya va yordam olish huquqiga ega ekanligini aniqlash uchun mijoz tomonidan Loyiha hududini ro'yxatga olish o'tkazilishi kerak. Bunday aktivlarni keyingi baholash uchun ta'sir qilingan aktivlarni inventarizatsiya qilish to'ldirilishi kerak. Qonunchilikka yoki aholini ro'yxatga olishning tugash sanasiga asoslanib, loyihaning bir qismi sifatida muvofiqlikni cheklash sanasi ham belgilanishi kerak. Tugash sanasi yaxshi hujjatlashtiriladi va butun loyiha hududida muntazam ravishda taqsimlanadi.
- Ta'sir qilingan aktivlarni baholash to'liq almashtirish qiymatida bo'lishi va malakali baholovchilar tomonidan amalga oshirilishi kerak. O'zgartirish qiymati qanday hisoblanganligi haqidagi tafsilotlar ham hujjatlashtirilishi kerak.
- Ta'sir qilingan shaxslar erga yoki mulkka rasmiy huquqqa ega bo'lgan shaxslar, aholini ro'yxatga olish vaqtida erga rasmiy huquqqa ega bo'lmagan, lekin milliy qonunchilikda tan olingan erga da'voga ega bo'lgan shaxslar yoki mulk huquqiga ega bo'lgan shaxslar sifatida tasniflanishi mumkin. yuridik aktivlar yoki ular foydalanadigan yerga nisbatan tan olinadigan da'vo yo'q.
- Agar yer sotib olish yoki erdan foydalanishni cheklash jarayonining bir qismi sifatida aktivlar yoki boshqa tabiiy resurslar almashtirib bo'lmaydigan hollarda zarar ko'rgan shaxslarga kompensatsiya berilishi kerak. Kompensatsiya zarur deb topilgan boshqa yordam bilan birga to'liq almashtirish qiymati bo'lishi kerak. Iqtisodiy ko'chirilgan odamlarga ko'chirishda yordam ko'rsatilishi kerak. Uch

kompensatsiya toifalariga quyidagilar kiradi: qonuniy ravishda egalik qilingan mulk yoki boshqa aktivlar uchun naqd yoki naqd pul, zarar ko'rgan shaxslarning yerga bo'lgan da'volarini tan olishlari uchun huquqiy yordam ko'rsatish, yerdagi har qanday inshootlar yoki konstruktiviyalar uchun kompensatsiya (masalan, ekinlar va daraxtlar), daromadlar yo'qotish va boshqa tirikchilik manbalari. Ko'chirish yoki erga kirish cheklavlari qo'llanilishidan oldin kompensatsiya berilishi kerak.

- Agar ko'chirilganlarning yashashi yerga asoslangan bo'lsa, mijoz yerga asoslangan kompensatsiyani taklif qiladi. Agar ko'chirilgan shaxslar tomonidan tovon to'lash rad etilsa, mijoz to'liq almashtirish qiymati bo'yicha kompensatsiyani ta'minlash, ko'chirishga yordam berish va turmush sharoitini yaxshilash bo'yicha nizolarni hal qilishda tegishli davlat organlari bilan hamkorlik qilishi kerak.
- Agar loyiha jamoat ob'ektlarini yo'qotishga hissa qo'shsa, ular teng yoki yaxshilangan xizmat darajasiga almashtirilishi kerak
Loyiha faoliyatidan keyin.
- Shikoyatlarni ko'rib chiqishning samarali mexanizmini imkon qadar tezroq yo'lga qo'yish, uni hal qilish uchun xolis bo'lishi kerak
kompensatsiya, ko'chirish yoki tirikchilikni tiklash bilan bog'liq tashvishlar.
- Mijoz ko'chirish rejasini amalga oshirishi kerak, bu loyihaning xavf-xatarlari va ta'siri ko'lamini aks ettiradi. Reja quyidagilarga oid dolzarb va ishonchli ma'lumotlarni o'z ichiga olishi kerak: Loyiha va ko'chirilgan yoki zarar ko'rgan guruhlariga potentsial ta'sirlar, ko'chirilganlarning har bir toifasi uchun tovon to'lash huquqi, aniqlangan har qanday ta'sir uchun tegishli yumshatish choralari, ko'chirishni samarali amalga oshirish uchun huquqiy chora-tadbirlar, byudjet yumshatish choralari mutanosib ravishda qayta joylashtirish.
- Ko'chirishni rejalashtirish hujjatlari ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimiga kiritilishi kerak. Qayta joylashtirishni rejalashtirish hujjatlari A toifali loyihalar uchun zarur bo'lgan ESIA bilan birga taqdim etiladi va ETTB tomonidan sezilarli ta'sir ko'rsatadigan ba'zi B toifali loyihalar.
- Hukumat idoralari xususiy mulk bo'lgan loyihadan yer olish va ko'chirish uchun mas'ul bo'lgan hollarda, ular erta bosqichdan boshlab ishtirok etishlari, er olish jarayonlarida, shuningdek rejalashtirish va monitoring qilishda faol rol o'ynashlari kerak. Mijoz hukumat va mahalliy qonunchilik o'rtasidagi bo'shliqlarni aniqlashi va bu kamchiliklarni YeTTB va tegishli hukumat uchun maqbul bo'lgan tarzda bartaraf etishi kerak.
- Hukumat tomonidan boshqariladigan xususiy sektorning yer olish loyihalari uchun ko'chirish rejasi ishlab chiqilishi kerak. Bunga ko'chirilgan shaxslarning huquqlari tavsifi, PR5 va ushbu huquqlar o'rtasidagi tafovutlarni bartaraf etish bo'yicha harakatlar hamda ko'chirish rejasini amalga oshirishda davlat organi va/yoki mijozning moliyaviy mas'uliyati kiradi.
- Mijoz, xususan, yer olish va ko'chirish jarayonini monitoring qilish tartib-qoidalari mavjudligini va bunda asosiy manfaatdor tomonlar ishtirok etishini ta'minlashi kerak. Monitoring Loyihaning ta'sir ko'lamiga mutanosib bo'lishi kerak. Mijoz, hatto uchinchi tomonlar ularni to'ldirgan taqdirda ham, YTTB monitoring hisobotlarini taqdim etish uchun javobgardir.
- Agar Loyihaning ta'siri sezilarli bo'lsa, ETTB davriy ravishda tashqi muvofiqlikni tekshirishni yoki er sotib olish va ko'chirish bo'yicha faoliyatning tashqi yakuniy auditini talab qilishi mumkin. Agar ta'sir sezilarli bo'lsa, bu hisobotlar mijoz tomonidan oshkor qilinishi talab qilinishi mumkin (hatto uchinchi shaxslar tomonidan to'ldirilgan bo'lsa ham).
- Jismoniy ko'chirishning oldini olishning iloji bo'lmasa, ko'chirish rejasi kamida PR5 talablarini qamrab olishi kerak.
Reja ko'chish jarayonida monitoring va baholash sohalari amalga oshirishi, shuningdek, zaif guruhlar va jinslarning ehtiyojlariga alohida e'tibor qaratishi kerak. Mijoz muqobil sifatida egalik qilish kafolati bilan teng yoki undan yuqori qiymatdagi mulk yoki naqd pulni almashtirish narxini tanlashni taklif qilishi kerak. Har qanday ko'chirish joylari shunga o'xshash yoki yaxshilangan yashash sharoitlarini va xizmatlardan foydalanishni taklif qilishi kerak. Jamiyatlar ta'sir ko'rsatsa, yumshatish choralari ko'rish kerak.
- Agar Loyiha tirikchilik yoki daromadga ta'sir etsa, Loyihani amalga oshirishdan oldin daromadni saqlab qolish yoki yaxshilash choralari ko'rish kerak. Zaif guruhlar va gender jihatlari alohida e'tibor qaratish lozim. Qo'shilganidan keyin baholashni o'z ichiga olgan chora-tadbirlar rejalashtirilishi kerak. Tugatish tekshiruvi aniqlangandan so'ng, jabrlangan shaxslar yordam olish huquqiga ega deb topilsa, iqtisodiy ko'chish oqibatlarini yumshatish yopiq harakatlarga aylanishi mumkin.
- Tirikchilikni tiklash chora-tadbirlari, agar kerak bo'lsa, quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak: zarar ko'rgan korxonalar uchun kompensatsiya, tadbirkorlik faoliyatini boshqa joyga ko'chirish xarajatlari uchun kompensatsiya, o'tish davridagi sof daromadni yo'qotish uchun kompensatsiya va mexanizmlarni o'rnatish va boshqa joylarga o'tkazish xarajatlari. Loyihadan jabrlangan, yerga nisbatan qonuniy da'volari bo'lgan shaxslarga teng yoki undan yuqori qiymatda almashtiriladigan er yoki teng yoki yuqori narxda kompensatsiya berilishi kerak. Yerga nisbatan qonuniy da'vosi bo'lmagan loyiha ta'sirlangan shaxslar uchun ular yerdan olingan aktivlar (masalan, ekinlar) uchun to'liq almashtirish qiymati bo'yicha kompensatsiya qilinishi kerak. Jamiyat resurslariga ta'sir etsa, ta'sirlarni minimallashtirish uchun mavjud resurslarni yaxshilash bilan birga naqd yoki naqd kompensatsiya berilishi kerak. Tirikchilikni tiklash chora-tadbirlari daromad olish qobiliyatini, ishlab chiqarish darajasini va turmush darajasini tiklash yoki yaxshilash uchun yordam choralari ko'rishni ham o'z ichiga olishi mumkin. Iqtisodiy ko'chirilgan shaxslar uchun o'tish davrlarini qo'llab-quvvatlash va mahalliy hamjamiyatlarga Loyihaning tegishli imtiyozlarini taqdim etish uchun chora-tadbirlar ishlab chiqilishi kerak.

3.4.4 Osiyo infratuzilmasi va investitsiya bankiga qo'yiladigan talablar

Osiyo infratuzilma va investitsiya banki (AIIB) Loyiyaning qo'shimcha kreditori hisoblanadi. Xalqaro kreditorlar talablariga javob berish uchun Loyiha AIIB Ekologik va ijtimoiy asoslariga mos keladi. Ushbu doirada 2-ekologik va ijtimoiy standart mavjud: yer olish va majburiy ko'chirish. Ushbu standart Loyihaga nisbatan qo'llaniladi, shuning uchun Masdar quyidagi harakatlarni amalga oshirishi kerak: Rejalashtirish - bu ob'ektlar va erlarni o'rganish, ko'chirilgan odamlarni ro'yxatga olish va ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarni (shu jumladan xavflar, ta'sirlar) baholash orqali Majburiy ko'chirish hajmini aniqlashni

- o'z ichiga oladi. va gender tabaqalashtirilgan yashash manbalari).
- Er sotib olish va ko'chirish rejasi – bu ko'chirilgan shaxslarning huquqlari, daromadlari va LR strategiyasi, monitoring, shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari, jadval, byudjet va institutsional tuzilmalar bilan bog'liq aniq bo'lishi kerak. LRPning bir qismi sifatida erni o'rganish va muvofiqlik uchun aniq chegaralarni belgilash kerak. Ko'chirilganlarning da'volari yechimga erishish jarayonlari bilan kuzatilishi kerak. Ma'lumotlar yoshi va jinsi bo'yicha ajratilgan holda to'planishi va zaif guruhlar to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olishi kerak. Ushbu hujjat Loyiyaning ijtimoiy ta'siriga oid ESIA xulosalarini to'ldiradi, ammo majburiy ko'chirishga oid texnik ma'lumotlarni o'z ichiga oladi. Agar ko'chirish iqtisodiy bo'lsa, AIIB LRP tayyorlanishini talab qiladi.
- Yer sotib olish va ko'chirishni rejalashtirish asoslari – ko'chirish bilan bog'liq tadbirlar amalga oshirilmaydigan sharoitlarda to'liq aniqlangan bo'lsa, Majburiy ko'chirish tadbirlari Atrof-muhit va ijtimoiy siyosat (ESS) bosqichma-bosqich yondashuvi ostida amalga oshirilishi kerak. LARPF imkon qadar tezroq tayyorlanishi kerak.
- Proportsionallik - LARPNi tayyorlash jismoniy va iqtisodiy ko'chirish doirasi va ko'chirilgan shaxslarning zaifligidan kelib chiqqan holda ko'rib chiqiladigan Loyiha ta'sirining darajasi va darajasi bilan bog'liq bo'lishi kerak.
- Yer agregatorlaridan foydalanish – loyiha yerlarini sotib olish yoki ko'chirish jarayonlarini hal qilish uchun mahalliy er agregatoridan (yoki boshqa uchinchi shaxsdan) foydalanadigan mijozlar bankning oldindan roziligini olishlari kerak. Mijoz ESS2 ga rioya qilish uchun javobgarlikni saqlab qoladi va Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini (GRM) yaratish uchun to'liq javobgarlikni o'z zimmasiga oladi. Agar uchinchi tomon kompensatsiya to'lashi va har qanday tegishli xarajatlarni to'lashi kerak bo'lsa ham, mijoz er uchastkasini olish jarayoni uchun javobgar bo'ladi.
- Maslahatlashuv – Maslahatlashuvlar tirikchilik vositalarini tiklash va er sotib olish bilan bog'liq bo'lishi kerak, ular mazmunli bo'lishi va kerak bo'lganda hamjamiyatlar va nodavlat notijorat tashkilotlari uchun ma'qul bo'lishi kerak. Kelajakdagi LRPni rejalashtirish, amalga oshirish, monitoring qilish va baholashda er olishdan ko'chirilgan deb tasniflangan har qanday shaxslar bilan maslahatlashish kerak. Ushbu jarayon zaif deb tasniflangan har qanday shaxsni hisobga olishi va barcha manfaatdor tomonlarning ochiq ishtiroki uchun vositalar mavjudligini ta'minlash uchun qo'shimcha choralarni ko'rish kerak.
- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi - Shikoyat mexanizmi shaffof va tushunarli jarayon bo'lishi uchun amalga oshirilishi kerak. Genderga xos bo'lgan va GBV bilan bog'liq muammolarga alohida e'tibor qaratish lozim va maxfiylikni ta'minlaydigan tegishli anonim xabar berish kanallarini yo'lga qo'yish kerak. Og'zaki hisobot va yozma protseduralar aralashmasi bo'lishi kerak
- Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash - Qayta tiklash jarayonining ta'siri bo'lishi mumkin bo'lgan hollarda, ayniqsa zaif guruhlarda ijtimoiy masalalarni hisobga olish kerak. Bunga loyihadagi ko'chirish va tovon to'lash to'g'risida qarorlar qabul qilishdan oldin maslahatlashuvlar va jabrlangan aholi bilan qatnashish kabi ijtimoiy tayyorgarlikni amalga oshirish orqali erishish mumkin.
- Tirikchilik vositalarini tiklash – Loyiha loyiha doirasida ko'chirilgan odamlarning turmush sharoitini yaxshilash yoki hech bo'lmaganda tiklash maqsadida foydalanishga topshirilishi kerak. Bu orqali erishish kerak
 - Erga asoslangan ko'chirish strategiyasi yoki erning o'rni almashtirish qiymati uchun pul kompensatsiyasi
 - teng yoki undan yuqori qiymatdagi aktivlarni almashtirish
 - Qaytarib bo'lmaydigan aktivlarni to'liq almashtirish qiymati bo'yicha kompensatsiya
 - Jamiyatdagi resurslardan foydalanishni yaxshilash va loyiha tomonidan kamaytirilganlarga muqobil yashash manbalaridan foydalanish imkoniyatini oshirish uchun mo'ljallangan dasturlar.

Ushbu chora-tadbirlar har qanday loyihaga ta'sir ko'rsatadigan shaxslarga, ularning individual talablariga qarab ajratilishi kerak.

Tranzaksiya xarajatlari kompensatsiyani belgilashga kiritilishi kerak. Loyiyaning o'ziga xos uslubiga qarab qo'shimcha xizmatlar uchun imkoniyatlar o'rganilishi kerak.

- Ko'chirish bo'yicha yordam - Bu loyiha tomonidan ko'chirilganlarga ko'rsatilishi kerak, jumladan:
 - ko'chirilganlar uchun xavfsiz uy-joy va ish bilan ta'minlangan holda, shuningdek, har qanday imtiyozlar bilan ta'minlash
- Loyiha

- qo'llab-quvvatlash va rivojlanish yordami (masalan, ish bilan ta'minlash imkoniyatlari)
- zarur hollarda jamoat xizmatlari
- Ayollar va ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarga yordam ko'rsatish bo'yicha maxsus chora-tadbirlar belgilandi
- Turmush standartlari - Loyiha kambag'al yoki zaif deb tasniflangan ko'chirilgan odamlarning turmush darajasini minimal darajada milliy standartlarga yaxshilash uchun ishlab chiqilishi va amalga oshirilishi kerak, shu jumladan ijtimoiy himoya tizimlariga kirishni ta'minlash, kerak bo'lganda er yoki daromad manbalariga kirish va va etarli uy-joy.
- Kompensatsiya va huquqlar – Majburiy ko'chirish uchun kompensatsiya va huquqlar Loyiha tufayli jismoniy yoki iqtisodiy ko'chish sodir bo'lgunga qadar to'lanishi kerak. Gender masalalarini ko'rib chiqish kerak. Ayollarning yashash huquqini ta'minlash uchun qoidalar ishlab chiqilishi kerak, hatto milliy qonunchilik buni tan olmasa ham, agar kerak bo'lsa.
- Mulk huquqi yoki qonuniy huquqlariga ega bo'lmagan shaxs - Loyiha bo'yicha ushbu guruhga kiritilgan har bir kishiga ko'chirish bo'yicha yordam yoki yo'qolgan aktivlar uchun tovon to'lash muddati tugash sanalariga muvofiq taqdim etilishi kerak. Ular, shuningdek, er sotib olish va ko'chirish bo'yicha maslahatlashuvlarga kiritilishi kerak. Noqonuniy joylashtirilgan yerlar uchun kompensatsiya berilmasligi kerak.
- Muzokaralar asosida ko'chirish - er olish uchun shaffof va adolatli bo'lishi uchun tartib-qoidalar ishlab chiqilishi kerak. Hisob-kitoblar bo'yicha muzokaralarga kirishgan har bir kishi Loyiha amalga oshirilgandan so'ng yaxshilangan daromadni saqlab qolishi yoki olishi kerak.
- Oshkora qilish – tirikchilikni tiklash va yer olish hujjatlari loyihasi loyihaning zarar ko'rgan hududidagi maslahat jarayoniga kiritilishi kerak.
- Amalga oshirish, monitoring va nazorat - Majburiy ko'chirish loyihaning bir qismi sifatida e'lon qilinishi kerak va agar u muhim element bo'lsa, qo'shimcha loyiha sifatida ko'rib chiqilishi kerak. Er olish va ko'chirish jarayonini nazorat qilish butun amalga oshirish davomida saqlanishi kerak va tajribali mutaxassislar jarayonning maqsadlariga erishilganligini nazorat qilishlari kerak. Monitoring, shuningdek, loyihaning qo'shimcha ta'siri darajasini aniqlashi kerak,
- Uchinchi shaxslar - Mijoz er olish jarayonining boshida hukumat uchinchi tomon sifatida harakat qiladigan mas'ul tashkilotlar bilan shug'ullanishi va bu jarayonda ularni qo'llab-quvvatlashi kutilmoqda. Mijoz mahalliy va hukumat qonunchiligining bo'shliq tahlilini o'tkazishi va AIBning yer sotib olish bo'yicha siyosatini qondirish uchun kamchiliklarni bartaraf etishi kerak. Mijozning er sotib olish va ko'chirish hujjatlari, agar kerak bo'lsa, uchinchi tomon hujjatlarini to'ldirish uchun ishlab chiqilishi kerak.

3.4.5 Yevropa investitsiya banki (EIB) talablari

Yevropa investitsiya banki (EIB) ham Loyihaning asosiy kreditori hisoblanadi. EIB bu kabi Loyihaga, jumladan, Ekologik va Ijtimoiy Standartlarining bir qismiga maxsus talablarga ega. Bunga 6-standart – Majburiy qayta joylashtirish kiradi.

Quyidagi bo'limda Masdar loyihaga qo'llanilishi mumkin bo'lgan talablarni umumlashtiradi:

- Masdarning oldini olish va/yoki oldini olish maqsadida amalga oshirilishi mumkin bo'lgan loyiha muqobilari, dizaynlari va/yoki joylarni ko'rib chiqishini ta'minlashi kutilmoqda. jismoniy va/yoki iqtisodiy siljishni minimallashtirish.
- Masdar ko'chirishni oldini olish yoki minimallashtirish uchun bufer zonasi hajmini yoki yo'l huquqlarini cheklashi kerak
- Ko'chirilgan yoki PAP sifatida tasniflash uchun quyidagi mezonlar qo'llaniladi:
 - milliy qonunlarga muvofiq er yoki mulklarga rasmiy qonuniy huquqlarga ega bo'lgan shaxslar
 - er va/yoki mol-mulkka nisbatan rasmiy qonuniy huquqlarga ega bo'lmagan, lekin milliy qonunchilikka muvofiq tan olingan yoki tan olinadigan yer yoki mulkka da'volari bo'lgan shaxslar.
 - erni va (yoki) mulkni egallab olgan/foydalanayotgan, lekin qonuniy huquqlarga ega bo'lmagan yoki ularga da'vo qilmaydigan shaxslar.
- Masdar jismoniy yoki iqtisodiy ko'chirilishi mumkin bo'lgan hamda kompensatsiya va/yoki yordam olish huquqiga ega bo'lgan PAPlarni aniqlash uchun ijtimoiy-iqtisodiy aholini ro'yxatga olish va dastlabki so'rov o'tkazishi kerak.
- Aholini ro'yxatga olish PAPlarning umumiy aholisini qamrab olishi va barcha yo'qotishlar inventarizatsiyasini o'z ichiga olishi kerak. Ijtimoiy-iqtisodiy bazaviy so'rov LQQning joriy ijtimoiy-iqtisodiy profilini, zaiflikni baholashni va maxsus choralar ko'rish zarurligini o'z ichiga olishi kerak. Ma'lumotlar jinsi va Loyihaga tegishli boshqa parametrlar bo'yicha ajratilishi kerak.
- Muvofiqlik uchun to'xtash sanasi ham bo'lishi kerak, u yaxshi hujjatlashtirilgan va Loyiha hududi bo'ylab tarqatilishi kerak. Ushbu chegara milliy qonunlarda ko'rsatilgan muddat yoki ko'chirishni rejalashtirish hujjatlarida ko'rsatilgan muddat uchun amal qiladi.

aholini ro'yxatga olish yoki inventarizatsiya sanasidan boshlab oqilona vaqt davri. Loyiha hududiga cheklov sanasidan keyin kirib kelganlar Masdar tomonidan tovon puli talab qilinmaydi.

- Masdar barcha ATQga natura yoki to'liq almashtirish qiymati bo'yicha pul kompensatsiyasini tanlashni taklif qilishi kerak.
- Jismoniy ko'chirishda, muqobil uy-joyda, yangi turar-joyning qiymati avvalgisiga nisbatan teng bo'lishi yoki yaxshilanishi kerak. Masdar, zarur bo'lgan hollarda, PAPlar egalik qilish xavfsizligini ta'minlash uchun choralar ko'rilishini ta'minlashi kerak. Pul kompensatsiyasi, agar taklif qilingan bo'lsa, barcha ta'sirlangan aktivlarning bahosini aks ettirishi kerak.
- Iqtisodiy ko'chirishga kelsak, o'rni bosadigan erlar teng yoki yuqori sifatli bo'lishi va iloji boricha dastlabki joyga yaqin joylashgan bo'lishi kerak. Jamiyat resurslariga ta'sir qilganda, madaniy jihatlarni hisobga olgan holda ekvivalent resurslar mavjudligini ta'minlash uchun choralar ko'rish kerak. Agar buning iloji bo'lmasa, Masdar EIBni asoslab berishi va yo'qolgan resurslarga kirish yo'qolishining o'rni qoplashga yordam berishi kerak. Ta'sir qilingan aktivlar uchun pul kompensatsiyasini baholash to'liq almashtirish qiymatida bo'lishi kerak. Kimning yashashi yoki daromadiga salbiy ta'sir ko'rsatgan bo'lsa, unga manzilli yordam ko'rsatilishi va minimal darajada tirikchilikni tiklash uchun o'tish davrida yordam ko'rsatilishi kerak.
- Masdar, shuningdek, zaif shaxslar yoki guruhlar alohida e'tibor qaratgan holda, ko'chirilgan PAPlarni qayta joylashtirishga yordam berishi kerak. O'zgartirish er yoki pul kompensatsiyasi haqiqiy ko'chirish amalga oshirilishidan oldin berilishi kerak.
- Ko'chirish joylari taqdim etilsa, Masdar joylarni tanlash bo'yicha PAP bilan maslahatlashishi va iloji bo'lsa, tanlov taklif qilishi kerak. Ko'chirish joylari EIB standarti 6 Majburiy ko'chirishda ko'rsatilgan mezonlarga javob berishi kerak. Ushbu standartning bir qismi sifatida maslahat va oshkor qilish uchun to'liq talab SEPda tasvirlangan.
- Masdar EIB standarti 2- Manfaatdor tomonlarning ishtiroki bilan mos keladigan shikoyat mexanizmini joriy qilishi kerak. Bu jarayon huquqlar, ma'lumotlarga kirish, kompensatsiya yoki boshqa joyga ko'chirish bilan bog'liq muammolarni hal qilishi kerak.
- Majburiy ko'chirishga kelsak, EIB bunga toqat qilmaydi. Ko'chirish istisno hollarda to'liq hajmda amalga oshirilishi mumkin inson huquqlari bo'yicha xalqaro hujjatlar va milliy qonunchilik qoidalariga rioya qilish. EIB ko'chirishdan oldin xabardor qilinishi va EIB Ekologik va ijtimoiy standartlarning 6-standartida ko'rsatilgan shartlar bajarilganligi to'g'risida hujjatlashtirilgan bayonot bilan birga bo'lishi kerak.
- Maslahatlashuv, rejalashtirish va amalga oshirish chog'ida jinslar va zaif guruhlar alohida e'tibor qaratish lozim. Mahalliy xalqlarga nisbatan ta'sirlardan qochish va minimallashtirishga ustuvor ahamiyat berish kerak.
- Majburiy ko'chirish bilan bog'liq Loyihalar uchun rejalashtirish hujjatlari tayyorlanishi kerak, ular ta'sir darajasi va darajasini, jismoniy va iqtisodiy ko'chirishini hamda jabrlangan shaxslarning zaifligini qamrab oladi. Bu 6-standartga muvofiq qayta joylashtirishni rejalashtirish hujjatlarini o'z ichiga olishi kerak, jumladan:
 - Aniq dizayni, izi va tegishli ta'siri aniqlanmagan yoki alohida komponentlar hali ishlab chiqilishi kerak bo'lgan loyihalar uchun ko'chirish sxemasi. Loyiha davom etar ekan, ushbu hujjat doimiy ravishda yangilanib turishi kerak.
 - Jismoniy ko'chirishga olib keladigan loyihalar uchun ko'chirish rejasini tayyorlash kerak.
 - Iqtisodiy ko'chirishga olib keladigan loyihalar uchun tirikchilikni tiklash rejasi (LRP) tayyorlanishi kerak. LRP kerak

PALarning turmush sharoitini yaxshilash yoki hech bo'lmaganda tiklash uchun ishlab chiqilishi kerak.
- Agar uchinchi shaxslar ko'chirishni tayyorlash va amalga oshirish uchun mas'ul bo'lsa, Loyiha hali ham 6-standart talablariga javob berishi kerak.
- Monitoring va baholashga kelsak, Masdar qayta joylashtirish ko'lamini va xavflarni aks ettiruvchi monitoring tizimini yaratishi kerak. Monitoring hisobotlari EIBga taqdim etilishi kerak, shu jumladan shikoyatlar va ularni bartaraf etish mexanizmlari to'g'risidagi ma'lumotlar. Ko'chirish bo'yicha barcha tadbirlar tugallangandan so'ng, Masdar EIBga audit hisobotini taqdim etishi va kerak bo'lganda qo'shimcha harakatlarni amalga oshirishi kerak. Ko'chirishning salbiy oqibatlari bartaraf etilganda, ko'chirish tugallangan hisoblanadi.

Ko'chirish asoslari talablari, shuningdek, Ko'chirish rejasi va tirikchilikni tiklash rejasi talablari haqida batafsil ma'lumotni EIB standarti 6 - Majburiy ko'chirish, 1a va 1b-ilovalarda topish mumkin.

3.5 Milliy va xalqaro talablar orasidagi farqni tahlil qilish

3-2-jadval. O'zbekistondagi milliy qonunchilik va loyihaning xalqaro talablari o'rtasidagi taqqoslash

Mavzu	Qayta joylashtirish bilan bog'liq qarz beruvchi standartlari	Milliy qonunchilikka muvofiq talablar	Aniqlangan farqlar va ularni bartaraf etish choralari farqlar
Qo'llash doirasi	Kreditor standartlari yerga kirish yoki boshqa resurslardan foydalanishni cheklashni o'z ichiga olgan yer bilan bog'liq operatsiyalarga nisbatan qo'llaniladi, jumladan, kommunal mulk va tabiiy resurslar, masalan, dengiz va suv resurslari, yog'och va o'rmon bo'lmagan o'rmon mahsulotlari, chuchuk suv, dorivor o'simliklar, ov va terim joylari. va yaylovlar va ekin maydonlari.	Huquqiy va siyosiy baza O'zbekistonda yer olish va kompensatsiya siyosatiga oid milliy qonunlar va qonunlarni o'z ichiga oladi: (i) Yer kodeksi (30.04.1998); (ii) Vazirlar Mahkamasining 16.11.2019 yildagi "Jismoniy va yuridik shaxslarning mulkiy huquqlari kafolatlarini ta'minlash hamda yer uchastkalarini olib qo'yish va zararni qoplash tartibini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 911-son qarori; (iii) Vazirlar Mahkamasining 25.05.2011 yildagi 146-son "Shaharsozlik faoliyati va boshqa noqishloq xo'jaligi maqsadlarida yer uchastkalarini berish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori; (iv) Fuqarolik kodeksi (29 avgust 1996 yil) (v) O'zbekiston Respublikasining "Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalarini xususiyashtirish to'g'risida"gi Qonuni (vi) O'zbekiston Hukumatining "Qishloq xo'jaligiga oid bo'lmagan yer uchastkalarini tayyorlash va amalga oshirish samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. Xalqaro moliya institutlari va xorijiy davlat moliya tashkilotlari tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalar (vii) "Xususiy mulkni himoya qilish va mulkchilik huquqlarining kafolatlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni (viii) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori.	Respublika qonunlari o'rtasidagi tafovutlar O'zbekiston va OTBning Himoya siyosati bayonoti (SPS) 2009 yilni (i) Prezidentlik orqali yarashtirish mumkin takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida 3857-son qarori ni ishlab chiqish va amalga oshirish samaradorligi Xalqaro moliya ishtirokidagi loyihalar Institutlar (XFI) va xorijiy hukumatlar Tashkilotlar (FGFO)" va (ii) Prezident Farmoni 5495-son "Asosiy chora-tadbirlar to'g'risida "O'zbekiston Respublikasida investitsiya muhitini yaxshilash" mavzusidagi xalqaro moliya institutlari (XMI) tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalarni ularning talablariga muvofiq tayyorlash va amalga oshirish, shuningdek, mazmunli maslahatlashuvlar o'tkazishni taqozo etadi, barcha kamchiliklar kamaydi. OTB SPS (2009) talablari va milliy qonunlar o'rtasidagi tafovutlar OTB tomonidan O'zbekistonda ko'mak ko'rsatgan avvalgi loyihalarda bir-biriga moslashtirilgan.
		<p>O'zbekiston Respublikasining 16.07.2018 yildagi 3857-sonli "Qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida xalqaro moliya institutlari va xorijiy davlat moliya tashkilotlari ishtirokida kadrlar tayyorlash va loyihalarni amalga oshirish samaradorligini oshirish";</p> <p>(ix) Respublika Prezidentining Farmoni</p> <p>Huquqiy va siyosiy asos yer sotib olish va "erdan foydalanuvchilarga, ijarachilarga va yer egalari"ga majburiy ko'chirish qoidalarini o'z ichiga oladi, biroq qonunchilik va siyosat asoslari davlat erlarini kompensatsiya bilan bog'liq to'lovlar uchun istisno qiladi.</p> <p>LRPda loyihadan ta'sirlangan yerdagi har qanday ekinlar va infratuzilma uchun kompensatsiya to'lanadi. Yer davlat mulki bo'lib, ayrim hududlar uchun ijaraga olingan.</p>	

Mavzu	Qayta joylashtirish bilan bog'liq qarz beruvchi standartlari	Milliy qonunchilikka muvofiq talablar	Aniqlangan farqlar va ularni bartaraf etish choralari farqlar
		<p>(x) O'zbekiston Hukumatining "Jismoniy va yuridik shaxslarga yerlarning davlat ehtiyojlari uchun olib qo'yilishi munosabati bilan yetkazilgan zararni qoplash uchun markazlashtirilgan xaziralar mablag'larini jamlash va ulardan foydalanish tartibini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori (xi) "Murojaatlar to'g'risida"gi Qonun. Jismoniy va yuridik shaxslarning huquqlari (xii) Vazirlar Mahkamasining "Elektr ta'minoti ob'ektlarini muhofaza qilish qoidalarini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori (xiii) Milliy qurilish standartlari va qoidalari y KMK 2.10.08-97. "uchun yer ajratish me'yorlari</p> <p>0,4 – 750 kV elektr tarmoqlarini qurish"</p> <p>(Xiv) O'RQ 781 - Ijtimoiy ehtiyojlar uchun erlarni kompensatsiya to'lash bilan olib qo'yish tartibi to'g'risida</p>	
Muqobil loyiha dizaynlari	Mijozlar jismoniy va/yoki iqtisodiy ko'chishning oldini olish yoki minimallashtirish uchun mumkin bo'lgan muqobil loyiha loyihalarini ko'rib chiqishlari kerak.	Bu milliy qonunchilikka muvofiq talab emas.	Kompaniya loyiha infratuzilmasining joylashuvini optimallashtirdi va undan qochishning iloji bo'lmasa, loyiha hududi ichida va uning atrofidagi ijtimoiy ta'sirlarni minimallashtirish va ijobiy ijtimoiy ta'sirlarni kuchaytirish.
Kompensatsiya va imtiyozlar ko'chirilgan shaxslar	Masdar ko'chirilgan jamoalar va shaxslarga mol-mulkni yo'qotishi uchun to'liq almashtirish qiymati bo'yicha kompensatsiya va boshqa yordamni taklif qilishi kerak.	<p>Bino va inshootlarni baholash ularning bozor qiymati, shuningdek, tegishli tranzaksiya xarajatlari bilan belgilanadi.</p> <p>Erdan qutqarilgan har qanday materiallar ishlab chiqaruvchining mulki bo'ladi, ammo er egasi har qanday qutqarilgan materiallarni o'z xohishiga ko'ra sotib olishi mumkin.</p> <p>Qishloq va o'rmon xo'jaligi ishlab chiqarishidagi yo'qotishlarni baholash kadastr uchun mas'ul davlat organi bo'lgan "Davlatgeodeskadastr"ga bo'ysunuvchi, o'zini o'zi moliyalashtirgan Yer tuzish va ko'chmas mulk kadastr davlat korxonalari tomonidan amalga oshiriladi. Milliy qonunchilikda, shuningdek, agar mulkdorlarning huquqlarida biron bir o'zgarish yuz bersa, kompensatsiya jarayoni tugallanishi kerak va bu har qanday mumkin bo'lgan shikoyatlarni o'z ichiga oladi.</p>	<p>Kompensatsiyani tan olishda milliy va qonunchilik o'rtasida potentsial farq mavjud, chunki milliy qonunchilik bozor qiymatiga ishora qiladi, bu to'liq almashtirish qiymatini aks ettirmaydi.</p> <p>Masdar har qanday ekin yoki infratuzilmaning yo'qolishi uchun to'lovni to'liq almashtirish qiymatidan kelib chiqib, bozor qiymatini o'z ichiga oladi.</p> <p>tranzaksiya xarajatlari, hisoblangan foizlar, o'tish va tiklash xarajatlari va boshqa tegishli to'lovlr kabi elementlar.</p>

Mavzu	Qayta joylashtirish bilan bog'liq qarz beruvchi standartlari	Milliy qonunchilikka muvofiq talablar	Aniqlangan farqlar va ularni bartaraf etish choralari farqlar
Vaqti Kompensatsiya ga nisbatan Qayta joylashtirish	Agar tirikchilik yerga asoslangan bo'lsa, mijoz yerga asoslangan kompensatsiya taklif qiladi.	Yer kodeksining 41-moddasi (4-bandi) (1998 yil 30 aprel) ijarachilarga ekvivalent er uchastkasini (natura shaklida kompensatsiya) taklif qilishni va yo'qotilgan foyda va boshqa yo'qotishlarni qoplashni talab qiladi.	Qarz beruvchi standartlari ham, davlat tomonidan ham erni naqd pul bilan to'lashdan ko'ra naqd pul kompensatsiyasiga nisbatan mos keladi. Erga tegishli bo'lmagan variantlar bir xil sifatli erni almashtirish imkoniyati bo'lmaganda yoki sotib olish imkoni bo'lmaganda yoki ko'chirilganlar naqd pul kompensatsiyasini talab qilish to'g'risida asosli qaror qabul qilganda zarur bo'lishi mumkin.
	Masdar kompensatsiya to'lovlaridan so'ng tegishli er maydoni va tegishli mulkka egalik qiladi.	Milliy qonunchilikka ko'ra, kompensatsiya to'lashdan oldin er uchastkasini egallab olish mumkin emas.	Qonunchilik yerni ko'chirish to'lovlarining xronologiyasi bo'yicha mos keladi. Masdar har qanday er sotib olishdan oldin yer uchun kompensatsiya to'lovlari amalga oshirilishini ta'minlaydi.
	Mijoz ko'chirilgan jamoalar va shaxslarga Loyihadan tegishli rivojlanish imtiyozlarini olish imkoniyatini beradi.	Milliy qonunchilikka ko'ra, uy-joy ishlab chiqaruvchining ko'chirilgan jamoalar va shaxslarga Loyihadan foyda olish imkoniyatini taqdim etish majburiyati yo'q.	Milliy qonunchilikda rivojlanish uchun imtiyozlar berish talabi yo'q. Biroq, mahalliy hamjamiyatning loyihadan foyda olishini ta'minlash eng yaxshi amaliyotdir. Bunga imkon berish uchun Masdar Quyosh fermasini rivojlantirishning qurilish va foydalanish bosqichida bandlik imtiyozlarini taklif qiladi. Masdar qurilish bosqichida hamjamiyatni rivojlantirish rejasini ishlab chiqadi.
Jamiat ishtiroki	Mijoz manfaatdor tomonlarni jalb qilish orqali zarar ko'rgan jamoalar bilan aloqa o'rnatadi. Bu qayta joylashtirish variantlari, muqobilar va tanlovlar haqida ma'lumotni o'z ichiga olishi kerak.	Milliy qonunchilikka ko'ra, axborotni jamoatchilikka yoki ular bilan oshkor qilish majburiyati yo'q PAPlar.	Huquqiy siyosat va asos milliy qonunchilikka mos kelmaydi, bu esa maslahatni talab qilmaydi. Biroq, qarz beruvchi standartlariga ko'ra, jamiyatga keng foyda keltirishi va tashvishlarni bildirishi eng yaxshi amaliyotdir. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish loyihani amalga oshirishdan oldin, amalga oshirish jarayonida va undan keyin amalga oshirildi va davom etadi. Bu fermerlar, chorvadorlar, jamoat a'zolari va hukumat vakillari kabi bir qator ta'sirlangan tomonlar bilan bo'ladi. Shartnomalarning aniq tafsilotlarini 4-bobda topish mumkin.
	Masdar kompensatsiya to'lovlarini rejalashtirish, amalga oshirish, monitoring qilish va baholash, tirikchilik vositalarini tiklash va ko'chirish faoliyati davomida tegishli ma'lumotlarni oshkor qiladi.	Erni sotib olish va amalga oshirish jarayonida sub-ijaraga huquqiy va taklif qilinayotgan o'zgartirishlar to'g'risidagi ma'lumotlar LHKlarga yetkaziladi. Milliy qonunchilikka ko'ra, ma'lumot berish, monitoring qilish talabi yo'q	Milliy qonunchilik Qarz beruvchilar standartlaridan farq qiladi, chunki faqat amalga oshirish jarayonida er sotib olish bo'yicha huquqiy ma'lumotni ATQga almashtirish talabi mavjud. Biroq, bu eng yaxshi xalqaro amaliyotdir

Mavzu	Qayta joylashtirish bilan bog'liq qarz beruvchi standartlari	Milliy qonunchilikka muvofiq talablar	Aniqlangan farqlar va ularni bartaraf etish choralari farqlar
		<p>tovon to'lash yoki tirikchilikni tiklash bo'yicha boshqa muqobil vazifalarni bajarish.</p>	<p>jarayon davomida manfaatdor tomonlarning yaxshi ishtirokini ta'minlash. Loyihadan ta'sirlangan yoki potentsial ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan har qanday manfaatdor tomonlar bilan uchrashuvlar o'tkazildi va muntazam ravishda o'tkaziladi. Ushbu jarayonning batafsil ma'lumotlarini ushbu LRPning 4-bobida topishingiz mumkin.</p>
Xafalik mexanizmi	Masdar shikoyat qilish mexanizmini yaratadi va amalga oshiradi.	<p>Shikoyatlarni jarayon davomida istalgan vaqtda yuborish mumkin. Har qanday shikoyatlarni tekshirish va nazorat qilish uchun hokimliklar yoki boshqa davlat vakillari orqali yuborish mumkin.</p> <p>Istalgan vaqtda PAP (yoki shikoyati bo'lgan boshqa tomon) sud qarori uchun sudga murojaat qilishi mumkin.</p> <p>Shikoyatlarni ko'rib chiqish tartibi Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risidagi 2014 yil 3 dekabrda O'RQ-378-son (10.03.2020 y.) Qonun bilan tartibga solinadi. Shikoyat masalani mohiyati bo'yicha hal etishi shart bo'lgan davlat organiga kelib tushgan kundan e'tiboran o'n besh kun ichida ko'rib chiqiladi. Qo'shimcha o'rganish va (yoki) tekshirish zarur bo'lganda, qo'shimcha hujjatlarni so'rash bir oygacha</p>	<p>Qarz beruvchi standartlari ham, milliy qonunchilik ham loyihadan ta'sirlangan shaxslarga bir nechta mexanizmlar orqali shikoyatlarini bildirish imkonini beradi. Masdar allaqachon hamjamiyat a'zolari va boshqa har qanday PAPlar uchun osonlik bilan foydalanish mumkin bo'lgan shikoyat mexanizmini ishlab chiqqan. Jarayonning to'liq tafsilotlarini 4.6-bo'limda topishingiz mumkin. Masdar shikoyatlar bo'yicha qayta ishlangan har qanday ma'lumotdan ularning ijtimoiy faoliyatini doimiy ravishda yaxshilash uchun har qanday so'rovlarni hal qilish va yopish uchun foydalanish majburiyatini oladi. Masdar loyiha yozuvlari va so'rovnomalari yangilanishini ta'minlaydi va agar murojaat qilinsa, shikoyat qilish uchun sudga murojaat qilmoqchi bo'lgan har qanday shaxs yoki guruhga ushbu hujjatlarni taqdim etadi.</p>
Qayta joylashtirish va tirikchilik	Mijoz ko'chirilgan deb tasniflanganlarni aniqlash va ko'chirilgan shaxs tovon puli va/yoki tirikchilikni tiklash bo'yicha yordam olish huquqiga ega ekanligini aniqlash uchun tegishli	Milliy qonunchilik aholini ro'yxatga olish so'rovini o'tkazishni talab qilmaydi, biroq sub-lizing shartnomalarini olish jarayonida LQT ro'yxati tuziladi.	Ijtimoiy-iqtisodiy so'rovlar milliy qonunchilikka muvofiq talab qilinmaydi. PAPlarning shaxsi to'g'risidagi ma'lumotlar Sub-lizing shartnomalarida saqlanadi.
Qayta tiklash	ijtimoiy-iqtisodiy dastlabki ma'lumotlarni to'plash uchun aholini ro'yxatga olish o'tkazadi.	PAPlarning ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli to'g'risida hech qanday ma'lumot yo'q talab qilinadi.	Masdar fermerlar haqidagi ma'lumotlarni sub bilan jamladi
Rejalashtirish va Amalga oshirish			<p>loyiha hududidan ijara shartnomalari.</p> <p>Fermer va chorvadorlar uchun aloqa ma'lumotlarini olish uchun so'rovlar ham to'plangan. Ijtimoiy tashkil etish</p> <p>Iqtisodiy boshlang'ich ma'lumotlar, shuningdek, LRP ishlab chiqarishga tayyorgarlik jarayonida to'plangan - bu har qanday munosib ATQni kompensatsiya va tirikchilikni tiklash bo'yicha yordamni tekshirish uchun.</p> <p>Yakuniy LRPni oshkor qilishda kompensatsiya va yordam olish huquqiga ega bo'lgan fermer va chorvadorlarning shaxsi tegishli tuman vakillari bilan tekshiriladi.</p>

Mavzu	Qayta joylashtirish bilan bog'liq qarz beruvchi standartlari	Milliy qonunchilikka muvofiq talablar	Aniqlangan farqlar va ularni bartaraf etish choralari farqlar
Iqtisodiy bo'lmagan yer uchastkalari	Iqtisodiy bo'lmagan er uchastkalari (ko'pincha etim er deb ataladi) butun er uchastkasi bilan birga olinishi kerak.	Milliy qonunchilik er egasi yoki ijarachiga erning qolgan maydoni (ularning fikricha) iqtisodiy bo'lmagan taqdirda tanlanishi mumkin bo'lgan muqobil er uchastkasini so'rash imkoniyatini beradi.	Naqd pul kompensatsiyasi milliy qonunchilik asosida amalga oshiriladi. Loyiha ta'siriga ko'ra, loyiha asosida iqtisodiy bo'lmagan er uchastkalari yaratilishi kutilmaydi.
Monitoring va Baholash	Masdar LRPning bajarilishini nazorat qilish va baholash uchun tartib-qoidalarni belgilaydi. Monitoring davomida PAPlar bilan maslahatlashiladi jarayon.	Milliy qonunchilik loyiha amalga oshirilgandan keyin monitoringni talab qilmaydi.	Garchi bu milliy qonunchilikning talabi bo'lmasa-da, samarali monitoring va baholashni yo'lga qo'yish eng yaxshi amaliyot hisoblanadi. Kelgusi monitoring va baholash tadbirlari davomida ATQ bilan maslahatlashiladi. Bu haqda batafsil ma'lumot maqolada 11.4.1-bo'lim
Tashkil etish kesish sanasi muvofiqligi uchun	Mijoz muvofiqlik muddatini belgilaydi, shundan so'ng yer bilan bog'liq har qanday yaxshilanishlar kompensatsiya olish huquqiga ega bo'lmaydi. To'xtash sanasi haqidagi ma'lumotlar hujjatlashtiriladi va butun jarayon davomida ATQga yetkaziladi.	Milliy qonunchilikda cheklov sanasini qabul qilish alohida qayd etilmagan. Biroq, amalda bu sotib olinadigan aktivlar bo'yicha o'tkazilgan baholash so'rovlarini yakunlash bilan ifodalanadi.	Milliy qonunchilikka muvofiq loyiha doirasida o'tkazilgan baholash so'rovlari yakuniy sana bilan bir xil asosda tuzilgan. Loyihaning joriy loyihasidan foydalanib, har bir ma'lum joyda er tadqiqotlari o'tkazildi Mavjud er sharoitlarini yaratish uchun loyiha infratuzilmasi (FV maydoni va OTL). Bu joylarda hech qanday jismoniy aktivlar aniqlanmagan. Loyiha hududidagi fermerlar loyiha infratuzilmasining joylashuvi, shuningdek, tugatish sanasining maqsadi to'g'risida xabardor qilingan. Fermerlardan Fermerni tashakkurnoma shaklini imzolash so'ralgan.
Tugatish Auditi LRPni amalga oshirish har qanday salbiy ko'chirishda tugallanadi	ta'sirlar ishlash standartiga muvofiq ko'rib chiqildi. Bu LRP auditini o'tkazish talabi bo'lishi mumkin.	Milliy qonunchilikka ko'ra, ko'chirishni rejalashtirish hujjatlarini tayyorlash yoki yakuniy audit o'tkazish talab etilmaydi.	Garchi milliy qonunchilikka muvofiq yakuniy tekshiruvlar talab qilinmasa-da, Masdar amalga oshirish jarayonida LRP tomonidan belgilangan har qanday harakatlarga erishish uchun komissiya tekshiruvi tugallanishini ta'minlaydi. Mustaqil maslahatchi Masdar topshirig'iga binoan auditni amalga oshiradi.
Ko'chirilganlar toifalari shaxslar	Kreditor standartlariga ko'ra, kimdir o'zi egallab turgan yoki foydalanayotgan er yoki mulkka qonuniy huquqlarga ega bo'lsa yoki rasmiy qonuniy huquqlariga ega bo'lmasa, kimdir ko'chirilgan shaxs sifatida tasniflanishi mumkin.	Ko'chirilgan shaxs milliy qonunchilikka muvofiq o'zi egallab turgan yoki foydalanayotgan mulkka qonuniy huquqlarga ega bo'lgan shaxs sifatida tasniflanishi mumkin.	Milliy qonunchilikka ko'ra, erga rasmiy huquqi bo'lmagan har qanday shaxs ko'chirilgan shaxs sifatida tasniflanmaydi.

Tayyorlangan: Masdar

Mavzu	Qayta joylashtirish bilan bog'liq qarz beruvchi standartlari	Milliy qonunchilikka muvofiq talablar	Aniqlangan farqlar va ularni bartaraf etish choralari farqlar
	er yoki mulk, lekin milliy qonunlarga muvofiq yerga nisbatan tan olinadigan da'voga ega.		Masdar har qanday norasmiy ko'chmanchilarni, jumladan, loyiha hududida ijaraga olingan fermerlar va chorvadorlarni hamda kengroq mahalliy hamjamiyat vakillarini tan oladi. Ushbu guruhlarining barchasi, agar ular loyiha ta'sirida bo'lgan aktivlariga ega bo'lsalar yoki ularning turmush tarziga ta'sir ko'rsatsa, tirikchilikni tiklash huquqiga ega bo'lsalar, kompensatsiya olishlari mumkin.
Yer ijarachisi va Shartnomachilar	Erda ijarachi yoki aktsiyador sifatida foydalanadigan har bir kishi faqat zarar ko'rgan mulk shaklida kompensatsiya olish huquqiga ega. Ushbu turdagi ATQlarga loyiha tomonidan olib qo'yilgan yerning o'zi uchun kompensatsiya berilmaydi. LRPning bir qismi sifatida ijarachilar va aktsiyadorlarga boshqa joylarda yashashni davom ettirishga imkon beradigan choralar ko'rish kerak.	Milliy qonunchilikda loyiha ta'siri ostida bo'lgan er uchastkalari aktsiyadorlari yoki ijarachilari uchun tirikchilikni tiklash bo'yicha biron bir chora-tadbirlar ko'rish talabi yo'q.	Milliy qonunchilik er ijarachilari va aktsiyadorlarning huquqlarini tan oladi, garchi tirikchilikni tiklash choralari ko'rishni talab qilmasa ham. Loyiha hududida faol bo'lgan barcha fermerlar, chorvadorlar va fermer xo'jaliklari ishchilariga kompensatsiya va/yoki tirikchilikni tiklash choralari ko'riladi (cho'ponlar norasmiy ko'chmanchilar sifatida tasniflanadi, shuning uchun ular faqat tirikchilik vositalarini tiklash choralariga ega bo'ladi). Loyiha hududida aktsiyadorlar mavjud emas.
Iqtisodiy siljish	Faqat iqtisodiy o'zgarishlarga olib keladigan loyihalarga kelsak, mijoz kompensatsiya qilinadigan vositalarni taqdim etishini kutish va bu LRP, shuningdek, boshqa yordam choralari orqali amalga oshiriladi. Har qanday yordam yoki kompensatsiya chora-tadbirlari to'g'risida ma'lumot berish usuli ham shaffof, ham PAPlar uchun tushunarli bo'lishi kerak.	Milliy qonunchilikka ko'ra, ko'chirishni rejalashtirish hujjatlarini tayyorlash talab etilmaydi.	Garchi bu milliy qonunchilikda talab bo'lmasa-da, Masdar loyiha natijasida har qanday iqtisodiy o'zgarishlarga nisbatan LRPni muvaffaqiyatli va adolatli amalga oshirishga intiladi. Hududdan foydalanayotgan fermerlar, chorvadorlar, shuningdek, jamiyatning turli a'zolari ushbu LRPning 7-bobida ko'rsatilgan muvofiqligiga qarab, kompensatsiya va/yoki tirikchilikni tiklash choralariga ega bo'ladilar.
	Qarz beruvchi standartlariga asosan, ko'chirilgan shaxslar (milliy qonunchilikka binoan o'zlari foydalanadigan yoki egallab turgan yerga qonuniy huquqlarga ega bo'lganlar yoki milliy qonunchilikka binoan erda foydalanish bo'yicha tan olinadigan da'voga ega bo'lgan norasmiy ko'chmanchilar) teng yoki undan ko'p mol-mulk olish yo'li bilan tovon to'lanadi. ular yo'qotgan mulk/erning to'liq narxini qoplaydigan qiymat yoki pul kompensatsiyasi. Milliy qonunchilikka binoan yerga bo'lgan da'volarini tan olmagan har qanday norasmiy ko'chmanchilarga ekinlar va irrigatsiya infratuzilmasi kabi yerni yaxshilagan aktivlari uchun kompensatsiya to'lanadi. uchun kompensatsiya	Milliy qonunchilik o'zlari egallab turgan yer yoki mulkka rasmiy qonuniy huquqlarga ega bo'lgan ko'chirilgan shaxslarni tan oladi. <small>yoki foydalaning.</small>	Milliy qonunchilikka muvofiq yerga hech qanday qonuniy da'vosiz hech kimga kompensatsiya to'lash shart emas, biroq Masdar ko'chirilgan shaxsni tasniflash nuqtai nazaridan Kreditorlar standartlari asosida loyihadan jabrlangan har qanday shaxs yoki guruhlariga kompensatsiya to'lash eng yaxshi amaliyot ekanini tan oladi. . Masdar har qanday ko'chirilgan shaxsga tegishli kompensatsiya yoki tirikchilik bilan ta'minlanishini ta'minlaydi

Mavzu	Qayta joylashtirish bilan bog'liq qarz beruvchi standartlari	Milliy qonunchilikka muvofiq talablar	Aniqlangan farqlar va ularni bartaraf etish choralari farqlar
	yerning yaxshilanishiga bevosita olib kelgan har qanday aktivlar hisoblab chiqiladi va bu yo'qolgan har qanday aktivning o'rnini to'liq qoplashini ta'minlash uchun etkazib beriladi.		ushbu LRPning 7-bobida muhokama qilinganidek, ularning muvofiqligi asosida qayta tiklash.
	Masdar iqtisodiy jihatdan ko'chirilganlar qatoriga kiritilgan va loyiha faoliyati natijasida daromadlari yoki turmush tarziga jiddiy ta'sir ko'rsatgan shaxslarga quyosh fermasi loyihasi amalga oshirilgandan so'ng daromad, ishlab chiqarish va turmush darajasini yaxshilash yoki tiklash imkoniyatlari taqdim etilishini ta'minlaydi.	Milliy qonunchilik tirikchilikni tiklashni talab qilmaydi amalga oshiriladigan chora-tadbirlar.	Garchi bu milliy qonunchilikda talab bo'lmasa-da, Masdar iqtisodiy jihatdan ko'chirilgan har qanday shaxsga (qarz beruvchi standartlari bo'yicha tasniflangan) daromad olish, ishlab chiqarish va minimal darajada hayot darajasiga ega bo'lish imkoniyatini beradi. loyiha, lekin yaxshilangan standartda ham bo'lishi mumkin.
	Masdar tomonidan har qanday PAPga beriladigan har qanday yordam o'tish davrida beriladi, bu esa daromad salohiyati, ishlab chiqarish darajasi va turmush darajasi bo'yicha loyihadan oldingi boshlang'ich darajaga qadar tirikchilikni tiklash chora-tadbirlarini amalga oshirish uchun zarur bo'lgan vaqtni oqilona aks ettiradi.	Bu milliy qonunchilikka muvofiq talab emas.	Milliy qonunchilikka muvofiq talab qilinmaydi. Qurilish jarayonida yo'qolgan erlarning juda past foizi tufayli fermerlar va chorvadorlarga o'tish davridagi yordam ko'rsatishning hojati yo'q.

4. Manfaatdor tomonlarning ishtiroki

4.1 Yondashuvga umumiy nuqtai nazar

Ushbu bobning maqsadi LRPni tayyorlash jarayonida shu kungacha amalga oshirilgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha tadbirlarning qisqacha mazmunini taqdim etishdan iborat; va kelajakda LRPning kelajakda oshkor etilishi paytida amalga oshiriladi. Loyiha davomida manfaatdor tomonlarning ishtiroki haqida batafsil ma'lumot olish uchun Samarqand Quyosh FV uchun manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasiga qarang.

Tirikchilikni tiklashni rejalashtirishning bir qismi sifatida manfaatdor tomonlarni jalb qilishdan maqsad quyidagilardan iborat:

- Yer sotib olish va tirikchilik vositalarini tiklash jarayonini oshkor qilish.
- Manfaatdor tomonlar o'rtasidagi munosabatlarni o'rnatish va qo'llab-quvvatlash.
- Loyiha hududida mahalliy yerdan foydalanish, ijtimoiy masalalar bo'yicha ma'lumot to'plash va ko'chish oqibatlarini tushunish.
- Manfaatdor tomonlarga tirikchilik vositalarini tiklash imkoniyatlari haqida fikr-mulohazalarini taqdim etish imkoniyatini taqdim eting.
- Shikoyatlarni boshqarish.

4.2 LRP manfaatdor tomonlari va ustuvorligi

4-1-jadval manfaatdor tomonlar guruhi, manfaatdor tomonlar va manfaatdor tomonlarni jalb qilishda ustuvorlik.

Manfaatdor tomonlar	Manfaatdor tomonlar	Ustuvorlik
guruhi • Institutsional manfaatdor tomonlar (mintaqaviy – Samarqand	<ul style="list-style-type: none">Samarqand viloyati hokimining o'rinbosari • Samarqand viloyati qurilish boshqarmasi boshlig'i • Samarqand viloyati investitsiyalar boshqarmasi bosh mutaxassisi • Kattaqo'rg'on tumani hokimining investitsiyalar, innovatsiyalar, xususiy lashtirilgan korxonalarni, erkin iqtisodiy va kichik sanoat zonalarini qo'llab-quvvatlash hamda rivojlantirish masalalari bo'yicha o'rinbosari turizm bo'limi • Kattaqo'rg'on tumani qishloq xo'jaligi bo'limi mutaxassisi • Karmana tumani kadastr bo'limi bosh muhandisi • Samarqand shahar Tabiatni muhofaza qilish davlat qo'mitasi bosh inspeksiyasi <div>Mintaqa</div> <ul style="list-style-type: none">Ekologik ekspertiza markazi bosh mutaxassisi • Kattaqo'rg'on hokimligi investitsiya bo'limi boshlig'i • Hokimning xotin-qizlar va oila masalalari bo'yicha o'rinbosari	O'rta
• Institutsional manfaatdor tomonlar (mahalliy)	• Kattaqo'rg'on tumani Sho'roq, Melixo'ja mahalla qo'mitasi raisi • Pasdarg'om tumani Bog'ishamol mahallasi • Sho'roq, Melikxo'ja, Bog'ishamol mahalla qo'mitasi raisi.	Yuqori
• Mahalliy jamoalar		Yuqori
• Xotin-qizlar qo'mitasi mutaxassisi	• Kattaqo'rg'on shahar hokimining xotin-qizlar va oila masalalari bo'yicha o'rinbosari	Yuqori
• Mahalliy yerdan foydalanuvchilar (chorvachilik bilan shug'ullanadilar Loyiha saytida/orqali amalga oshirilgan tadbirlar va h.k.)	• Mahalliy jamoalarning chorvadorlari	Yuqori

4.2.1 Gender inklyuziyasi

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish va yashash vositalarini tiklash uchun gender inklyuziv yondashuvni qo'llashga harakat qilindi, agar iloji bo'lsa, bunga quyidagilar kiradi:

- Dala ishlarining aksariyati soha xodimlari va mutaxassislari tomonidan olib borildi • Xokimlikda ayollar va ayollar masalalari bo'yicha vakillar bilan uchrashib, ular duch kelayotgan muammolarni tushunish uchun. ayollar.
- Jamiatdagi turmush o'rtoqlar va ayollarni ishtirokchilar yig'ilishlariga taklif qilish • Tekshirish blankalarining birgalikda imzolinishini so'rash • Uy xo'jaligidagi ayollarga mo'ljallangan treninglar bo'yicha fikr-mulohazalarni so'rash • Uy xo'jaligidagi ayollarni potentsial zaif yoki marginal guruh sifatida tan olish.
- Erni yaxshilash uchun grant olgan tarixiy fermerlar uchun pul fermerga ham, turmush o'rtog'iga ham beriladi.

(50/50 ga bo'lingan). • Amalga oshirish bosqichida kamida bitta CLO ayol bo'lishi kerak.

4.3 Oldingi ishtirok

4.3.1 ESIA qamrovini aniqlash bosqichi – 2020 yil sentyabr

TYPISA 2020-yil sentabr oyida joriy loyiha uchun Ekologik va ijtimoiy qamrovni o'rganishni o'tkazdi va shu sababli manfaatdor tomonlarning dastlabki ishtirokini o'tkazdi.

4.3.1.1 Usullar

Manfaatdor tomonlar bilan videokonferentsiya orqali yoki saytga tashrif davomida yuzma-yuz maslahatlar o'tkazildi. Videokonferentsiya orqali maslahatlashgan manfaatdor tomonlar, asosan, kompyuter va internetdan ishonchli foydalanish imkoniyatiga ega bo'lgan institutsional manfaatdor tomonlar bo'lib, shu tarzda osonlik bilan ishtirok etishlari mumkin edi. Barcha manfaatdor tomonlar 2020-yil 8-sentabrda bo'lib o'tgan bitta yig'ilishda ishtirok etishdi. Ishtirok etgan manfaatdor tomonlarga quyidagi muassasalar vakillari kirdi:

- Energetika vazirligi - Qayta tiklanadigan manbalar boshqarmasi boshlig'i
- Energetika vazirligi - ijtimoiy mutaxassis
- Samarqand viloyati – Kadastr boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari
- Kattaqo'rg'on tumani hokimi o'rinbosari
- Kattaqo'rg'on tumani – Kadastr bo'limi boshlig'i o'rinbosari
- Kattaqo'rg'on tumani - qurilish boshqarmasi boshlig'i
- Kattaqo'rg'on tumani – O'rmon xo'jaligi bo'limi boshlig'i
- Kattaqo'rg'on tumani – Suv xo'jaligi boshqarmasi boshlig'i
- Kattaqo'rg'on tumani – Bandlik bo'limi boshlig'i
- Kattaqo'rg'on tumani — Mahallalar bilan aloqalar bo'limi boshlig'i o'rinbosari
- Melixudj mahallasi raisi
- "Upka" mahalla fuqarolar yig'ini raisi
- "Buloqchi" mahalla fuqarolar yig'ini raisi
- "Damxo'ja" mahalla fuqarolar yig'ini raisi
- Partaobod mahallasi raisi

Boshqa manfaatdor tomonlar 2020-yil 28- sentabrda bo'lib o'tgan hududga tashrif davomida yuzma-yuz muloqot qilishdi. Bu manfaatdor tomonlarning ba'zilari hamjamiyat darajasida bo'lgan va shuning uchun masofaviy ishtirok etish usullarida (masalan, videokonferensaloqa) ishtirok etish uchun zarur resurslarga ega bo'lmagan bo'lishi mumkin. Boshqalar esa loyiha sayti hamda u taqdim etayotgan ekologik va ijtimoiy imkoniyatlar va cheklavlarni aniq tushunishga yordam berish uchun saytga tashrif buyurishda ishtirok etgan institutsional manfaatdor tomonlar edi. Saytga tashrif davomida yuzma-yuz muloqot qilgan manfaatdor tomonlarga quyidagilar kiradi:

- Kattaqo'rg'on tumani hokimining investitsiyalar bo'yicha o'rinbosari
- Kattaqo'rg'on tumani ekologiya bo'limi boshlig'i
- Kattaqo'rg'on tumani yer tuzuvchisi
- Kattaqo'rg'on tumani yer kadastri bo'limi boshlig'i
- Samarqand viloyati kadastr boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari
- Damxo'ja mahallasining ko'plab aholisi
- Tarixiy ijara xo'jaligi rahbari 2
- 2020-yil 29-oktabrda loyiha ko'lamini aniqlash chog'ida zarar ko'rgan 2-ijaraga ferma (Qosimov Abdullo Olmazori MFY) va 4-ijaraga ferma (Shomurod Nur Saxovat MFY) bilan qo'shimcha telefon orqali suhbatlar o'tkazildi. ularni ko'chirish va ularning er va qishloq xo'jaligi faoliyati haqida batafsil ma'lumot berdi.

4.3.1.2 Natijalar

Ushbu jalb etish tadbirlari natijalari mahalliy va mintaqaviy ekologik va ijtimoiy muammolarni tushunish va baholash imkonini berdi. Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar davomida aniqlangan va muhokama qilingan ijtimoiy masalalar quyidagilardan iborat:

- Loyiha doirasidagi va uning atrofidagi yerdan joriy foydalanish bo'yicha ba'zi bir qarama-qarshi ma'lumotlar o'z vaqtida paydo bo'ldi maslahatlashuvlar:
- Tuman ma'muriyatining ma'lumotlariga ko'ra, yerdan qonuniy foydalanish yo'q, biroq bu yerda qoramol boqish uchun norasmiy foydalanish holatlari kuzatilmoqda. bahor fasli.
- Ba'zi ishtirokchilar loyiha maydonchasida hech qanday inshoot bo'lmaganini ta'kidladilar (chunki asosan yaylovlar bo'lardi. 1,5-2 km masofada).
- Kattaqo'rg'on tumani kadastr bo'limi vakillari tuzilmalar mavjudligini ta'kidladilar
Vazirlar Mahkamasining 416-sonli qaroriga asosan, mahalliy aholiga loyiha hududidan barcha inshootlarni olib tashlash topshirig'i berilgandan so'ng, loyihani amalga oshirish uchun rasman yer ajratilganidan so'ng buzib tashlangan joylarda yengil qurilish materiallaridan tayyorlangan. .
- Biroq, ESIA ning 6.7.6-bo'limida tavsiflanganidek, ob'ektga tashrif buyurish davomida ob'ektda hali ham tuzilmalar mavjud edi.
- Kattaqo'rg'on tumani kadastr bo'limi tomonidan yer uchastkalarini olib qo'yish va kompensatsiya to'lash jarayoni quyidagicha tushuntirildi:
- Qishloq xo'jaligi yerlariga egalik qilish xokimlik va fermer xo'jaliklari o'rtasidagi uzoq muddatli shartnomalar asosida amalga oshiriladi. Shartnomaning alohida bandi davlat ehtiyojlari uchun yer sotib olishni tartibga soladi.
- Shartnoma asosida yerdan qishloq xo'jaligi maqsadlarida foydalanilmaganligi isbotlanmasa, tovon to'lanadi. Agar tuzilmalar mavjud bo'lsa va qonuniy ro'yxatga olingan bo'lsa, kompensatsiya ham to'lanadi. Agar yerda ekinlar bo'lsa, hosil uchun kompensatsiya to'lanadi.
- Kompensatsiya faqat oxirgi hosilni yig'ib olgandan keyin kelishiladi. Tuman qishloq xo'jaligi bo'limlari agronomlari tovon miqdorini ekinlarning hosildorligi, bozor bahosi, kelajakdagi hosildorligi va boshqalarga qarab belgilaydi.
- Ishtirokchilarga yaqinda sun'iy yo'ldoshdan olingan surat ko'rsatildi, unda yaxshi rivojlangan fermer xo'jaligi va ba'zi tuzilmalar loyiha hududida aniq mavjud edi. Kattaqo'rg'on tumani vakillarining ta'kidlashicha, fermer va hokimlik o'rtasida rasmiy shartnoma tuzilgan bo'lsa, shartnoma asosida tovon to'lanadi.
- Shartnoma bo'yicha rasmiy talablar mavjud bo'lmagan hollarda, norasmiy ko'chmanchilarga yordam va aktivlar uchun kompensatsiya olish huquqini beradi. Biroq, Kattaqo'rg'on tumani vakillarining ta'kidlashicha, odatda davlat me'yorlariga ko'ra, binolar turar joy va rasmiy bo'lmagan joylarda kompensatsiya to'lanmaydi. Yordam bo'lishi mumkin, lekin ko'ngillilar, oqsoqollar (mahalla keksalari) va boshqa norasmiy yordamlar orqali. Bu qarz beruvchi standartlariga mos kelmaydi va shuning uchun ushbu LRPda ko'rib chiqiladi.
- Maslahatlashgan hokimiyatlar yerdan hech qanday shaklda foydalanilmayotganini ta'kidladilar.
- Saytning shimoliy chekkasidan o'tuvchi drenaj kanalining mavjudligi ham muhokama qilindi:
 - ‘ Ishtirokchilarga sug'orish/drenaj kanali tasvirlari ko'rsatildi va rasmiylar uning tabiiy ravishda shakllanganligini ta'kidladilar. joriy va texnogen irrigatsiya infratuzilmasi.
 - ‘ Joyga tashrif davomida mahalliy fermerlar bilan maslahatlashganiga ko'ra, kanal hozirda ifloslanganlar uchun drenaj kanali vazifasini o'tamoqda. yuqori oqimdagi dalalarni sug'orishdan olinadigan suvlar. Mahalliy fermerlar ham chorva mollari bu suvdan hech qanday oqibatli arsis ichishini aytishdi.
 - ‘ Nihoyat, loyiha maydonining shimoli-sharqiy burchagida dafn etilgan joy ko'rinadi, biroq rasmiylar qabriston hududi loyiha hududiga to'g'ri kelmasligini da'vo qilishdi. Bu to'g'riligini yaqin atrofdagi mahalla raisi ham tasdiqladi.

4.3.2 ESIA bosqichi

ESIA ni tayyorlash jarayonida mamlakatdagi loyiha guruhi tomonidan bir qator saytlarga tashriflar amalga oshirildi, ularda manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha ba'zi keyingi tadbirlar o'z ichiga oladi. Saytga tashrif 2021-yilning 20-22 - sentyabr kunlari o'tkazildi. Keyingi tashrif AECOM va mamlakat ichidagi jamoa tomonidan 2021-yil dekabr oyi boshida amalga oshirildi.

4.3.2.1 Usullar

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish ESIA ning barcha bosqichlarida muhim jarayondir, biroq ESIA ning dastlabki bosqichlarida tegishli manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish ayniqsa foydalidir, chunki ularning ma'lumotlari ta'sirlarni baholash va ta'sirni yumshatish, boshqarishni loyihalashda hisobga olinishi mumkin. , va oshirish choralari. Saytga tashrif buyurishdan oldin loyiha manfaatdor tomonlarning dastlabki ro'yxati aniqlandi.

Aniqlangan manfaatdor tomonlarga loyiha rivojlanishiga ijobiy yoki salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan shaxslar, guruhlar va tashki lotlar kiradi.

Loyihaning manfaatdor tomonlari ro'yxati ESIA tadqiqoti davomida doimiy ravishda qayta ko'rib chiqiladi (kerak bo'lganda kengaytiriladi yoki qisqartiriladi).

Saytga tashrif davomida aniqlangan va ishtirok etgan manfaatdor tomonlar 4-2-jadvalda keltirilgan.

4-2-jadval - Saytga tashrif davomida jalb qilingan manfaatdor tomonlar guruhlari

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonlar
Mahalliy hokimiyat vakillari	Samarqand viloyati hokimining investitsiyalar bo'yicha o'rinbosari Samarqand viloyati hokimligi sanoatni rivojlantirish boshqarmasi boshlig'i Kattaqo'rg'on tumani hokimining investitsiyalar bo'yicha o'rinbosari Kattaqo'rg'on kadastri Kattaqo'rg'on hokimligi investitsiyalar bo'limi boshlig'i Kattaqo'rg'on hokimligining xotin-qizlar va oila masalalari bo'yicha o'rinbosari Kattaqo'rg'on tumani ekologiya bo'limi
Jamoa tashkilotlari	Ayollar boshpanasi, Kattaqo'rg'on tumani
Jamiyat vakillari	Mahalla kursilari Pasdarg'om tumanidagi mahallalar yetakchilari
Yerdan foydalanuvchilar	OTLdan zarar ko'rgan fermerlar Chorvachilar
Tarixiy er foydalanuvchilari	Tarixiy ijara mulki 1 fermer Tarixiy ijarachi 2 fermer Tarixiy ijara mulki 3 fermer Tarixiy ijara mulki 4 fermer Tarixiy ijara mulki 5 fermer
Hamjamiyat a'zolari	"Sho'rak" va "Melixo'ja" mahalla fuqarolar yig'ini vakillari 57-maktab o'qituvchilari
Shaxsiy mutaxassislar / Akademiklar	Pasdarg'om tumani ayollar masalalari bo'yicha mutaxassis

Har bir ishtirok sessiyasi boshida Loyiha haqida qisqacha ma'lumot berildi va aniq manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilishning mantiqiy asoslari tushuntirildi. Ishtirok etish formati manfaatdor tomonlarning hozir bo'lgan soniga va atrof-muhitga (ya'ni, loyiha saytida yoki majlislar zalida) qarab o'zgarib turardi. Tanlangan hamkorlik metodologiyalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Asosiy ma'lumot beruvchi intervyular (KIIs): ushbu metodologiya shu tarzda muloqot qilishga odatlangan mahalliy hukumat vakillari bilan yakkama-yakka muloqot qilish uchun ishlatilgan. Ushbu metodologiya, shuningdek, loyihadan turli yo'llar bilan ta'sirlanishi mumkin bo'lgan aniq er foydalanuvchilari bilan ishlash uchun ham ishlatilgan.
- Fokus-guruh muhokamalari (FGDs): ushbu metodologiya loyiha va uning ehtimoliy ta'siri haqida o'xshash tashvishlari, ustuvorliklari va tasavvurlariga ega bo'lishi mumkin bo'lgan manfaatdor tomonlarning muayyan guruhlar bilan muloqot qilish uchun ishlatilgan. Bularga jamiyat a'zolari, ayollar, jamoat rahbarlari va o'qituvchilar kirdi.

KII va FGD ikkalasi ham har bir manfaatdor tomon uchun standart savollar ro'yxati bilan yarim tizimli formatga amal qildilar. Keyin manfaatdor tomonlarga ESIA bo'yicha maslahatchilarga savollar berish imkoniyati berildi. Loyiha xaritasi kerak bo'lganda ko'rgazmali yordam sifatida ishlatilgan.

4.3.2.2 Natijalar Saytga

tashrif davomida bir qator manfaatdor tomonlar, jumladan, fermerlar, mahalla a'zolari, mahallalar rahbarlari va mahalliy hokimiyat vakillari ishtirok etdi. Har bir manfaatdor tomonlar yig'ilishida eslatmalar olindi va muhokama qilingan asosiy masalalar. Ushbu maslahatlashuvlar bo'yicha batafsil ma'lumotlar Loyiha SEPda keltirilgan.

4.3.3 LRP tadqiqoti va maslahat bosqichi

4.3.3.1 Usullar Loyiha

manfaatdor tomonlarining dastlabki ro'yxati saytga tashrif buyurishdan oldin aniqlangan. Aniqlangan manfaatdor tomonlarga yer olish jarayoni ta'sir ko'rsatadigan shaxslar va guruhlar va LRP jarayonining bir qismi bo'lgan tashkilotlar kiradi.

LRP saytlariga tashriflar davomida aniqlangan va ular bilan shug'ullangan manfaatdor tomonlar 4-3-jadvalda ko'rsatilgan.

4-3-jadval – LRP saytiga tashrif buyurishda aniqlangan va ishtirok etgan manfaatdor tomonlar

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonlar
Mahalliy hokimiyat vakillari	Samarqand viloyati hokimining investitsiyalar bo'yicha o'rinbosari Samarqand viloyati hokimligi sanoatni rivojlantirish boshqarmasi boshlig'i Kattaqo'rg'on tumani hokimining investitsiyalar bo'yicha o'rinbosari Kattaqo'rg'on kadastri Kattaqo'rg'on hokimligi investitsiyalar bo'limi boshlig'i Kattaqo'rg'on hokimining xotin-qizlar va oila masalalari bo'yicha o'rinbosari

Jamiyat vakillari	Mahalla kursilari Pasdarg'om tumanidagi mahallalar yetakchilari
Yerdan foydalanuvchilar	OTLdan zarar ko'rgan fermerlar Chorvachilar
Tarixiy er foydalanuvchilari	Tarixiy ijara mulki 1 fermer Tarixiy ijarachi 2 fermer Tarixiy ijara mulki 3 fermer Tarixiy ijara mulki 4 fermer Tarixiy ijara mulki 5 fermer
Hamjamiyat a'zolari	"Sho'roq" va "Melixo'ja" mahalla fuqarolar yig'ini vakillari

LRP bosqichida manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikni quyidagi vazifalarga bo'lish mumkin:

- LRP jarayonini jamoatchilikka oshkor qilish: 8-9 avgust .
- Loyiha ta'siri ostida ijaraga olingan uy xo'jaliklarini ijtimoiy-iqtisodiy ro'yxatga olish: 29 avgust - 2 sentyabr .
- Loyihadan ta'sirlangan mol-mulki yoki hosili bo'lgan uy xo'jaliklari bilan baholash uchrashuvlari: 15 sentyabr - oktyabr.
- Manfaaddor tomonlar bilan suhbatlar va seminarlar : 20-21 sentyabr .
- 2022-yilning 16-23 - noyabr kunlari quyosh FV zonasidan foydalangan holda chorvadorlarni ro'yxatga olish va ijtimoiy-iqtisodiy so'rovi
- Tarixiy dehqon xo'jaliklari bilan tirikchilikni tiklash bo'yicha maslahatlashuvlar 2022-yil 16-23 - noyabr
- LRP jarayonining bir qismi sifatida amalga oshirilgan barcha majburiyatlar quyidagi 4-4-jadvalda batafsil bayon etilgan.

4.3.3.2 Natijalar

Ma'lum bo'lishicha, chorvadorlar yaqin atrofdagi jamoalarning hozirgi er foydalanuvchilarining asosiy guruhi bo'lib, ular loyiha tufayli Quyosh FV hududidagi yaylov maydonlariga kirishlari olib tashlanadi.

Chorvadorlarga ta'siri 6.2-bo'limda batafsil tavsiflangan.

Beshta tarixiy fermer/lizing oluvchilarga ta'siri ham tushunildi va xususan, 2 va 4 tarixiy ijarachilarga loyihadan oldin erni yaxshilash uchun kompensatsiya to'lanmaganligi tasdiqlandi. Tarixiy ijarachi 2 mamlakatni tark etgani ma'lum bo'ldi va keyinroq oktyabr oyida telefon orqali bog'landi. Tarixiy erni topshirish jarayoni ijtimoiy muvofiqlik auditining bir qismi sifatida hujjatlashtirilgan.

Jamiyat oldida turgan asosiy muammolar quyidagilardan iborat ekanligi tushunildi:

- Ichimlik suvi bilan ta'minlash barcha jamoat a'zolari va hokimiyat tomonidan jiddiy muammo sifatida ko'tarildi.
- Jamiyat yetakchilari jamoa yerlari kam resurs va xavf ostida ekanligini tushunishadi. Mahallalar a loyihadan qolgan jamoa yaylovlari bo'yicha o'z huquqlarini rasmiylashtirish istagi.
- Fermer bilan maslahatlashuvdan olingan natijalardan biri nok bog'i yaqinida OTL minoralarini joylashtirish masalasi bo'ldi. Maslahatlashuvdan so'ng fermer daraxtlardan uzoqroqda joylashgan muqobil mos maydonni aniqladi.
- Saytga tashrif buyurish va OTL ta'siriga uchragan yerdan foydalanuvchilar bilan dastlabki maslahatlashuvlar chog'ida bir nechta asosiy fikrlar qayd etildi.
 - Masalan, "Kattaqo'rg'on klaster" MChJ er uchastkasining ijarachisi (OTL yo'nalishining 9 -16-qutblari oralig'ida zarar ko'rgan) unumdor yerlarning yo'qolishi uchun tovon puli taqdim etilsa, loyihaga e'tirozlari yo'qligini ma'lum qildi. Ularning yerlari asosan paxta ekish va chorva boqish uchun ishlatiladi. Ular texnik mutaxassislar hududga tashrif buyurganlarida o'zlarining yer bo'yicha mutaxassisiga xabar berishlarini so'rashdi, chunki ular marshrut bo'ylab minoralarning har bir joylashuvi haqida ma'lumot olish/konsultatsiya olish va iloji bo'lsa, maydon markazini kesib o'tmaslikni xohlashadi.
 - 400 gektar fermer xo'jaligi Suyunjon qishlog'iga yaqin bo'lgan yana bir fermer ham unumdor yerlardan mahrum bo'lganlik uchun tovon puli berilsa, loyihaga e'tirozi yo'qligini ta'kidladi. Yerdan paxta va g'alla yetishtiriladi, 100 bosh sigir va 200 bosh qo'y boqiladi. Fermerda 40 ta mavsumiy ishchi ham ishlaydi. Fernerning tomorqasida uchta quduq bor va "Suyunjon" mahalla fuqarolar yig'ini a'zo lariga ushbu quduqlardan foydalanishga ruxsat beradi. Shuningdek, fermer xo'jaligi hududidan o'tuvchi yo'lining rekonstruksiya qilinishiga e'tirozi yo'qligi ta'kidlandi. Uning fikricha, bu yo'l Loyiha uchun qulay bo'lib, u va loyiha xodimlari birgalikda foydalanishi mumkin. Fermer

shuningdek, loyiha texnik mutaxassisi tomonidan o'z hududidagi marshrut bo'ylab elektr minoralarining aniq joylashuvi to'g'risida maslahat olishni so'radi, shunda u e'tiborga olinishi kerak bo'lgan o'ziga xos xususiyatlar mavjudligini xabardor qilishi mumkin.

- 2022-yil noyabr oyida tarixiy dehqon xo'jaliklari (ijaradorlar) bilan ularning tirikchilik manbalarini tiklashni afzal ko'rishlari bo'yicha maslahatlar o'tkazildi va ularning qolgan yerlariga erni rivojlantirish granti qanday sarflanishi mumkinligi muhokama qilindi. Ko'pchilik xonadonlar grant asosida qo'y sotib olishga qiziqish bildirishdi.
- 2022-yil noyabr oyida so'rovda qatnashgan chorvadorlar hayvonlar uchun ozuqa yig'ish va uy xo'jaligida boshpana qurish uchun materiallar berish uchun loyiha maydoniga kirish huquqini afzal ko'rishdi. Turmush o'rtoqlar taklif etilayotgan barcha treninglarga qiziqish bildirdilar, lekin ayniqsa go'sht, sut ishlab chiqarish va tikuvchilik/jun ishlab chiqarish bo'yicha treninglar. Hamma chorvadorlar xonadondankimdir savodli ekanligini va ularning hammasi o'zbek tilida gaplashishini tasdiqlashdi.

LRP jarayonining bir qismi sifatida hozirgi kunga qadar amalga oshirilgan majburiyatlar quyida 4-4-jadvalda keltirilgan.

4.3.4 OTB saytiga tashrif

OTB vakillarining saytga tashrifi chog'ida ham uchrashuvlar bo'lib o'tdi. Ushbu saytga tashriflar asosiy manfaatdor tomonlar guruhlar, jumladan, tuman hokimliklari, mahallalar va davlat idoralari bilan asosiy informator suhbatlari va fokus-guruh muhokamalarini o'z ichiga oldi.

Konsultatsiyalar ESDD maslahatchisining so'rovnomalari orqali o'tkazildi.

OTB ESIA va LRP tadqiqotlari davomida AECOM va GBI guruhlar mintaqaviy va tuman hokimiyatlari, shuningdek, boshqa asosiy vakillar bilan hamkorlik qilgan oldingi kelishuvlar haqida ma'lumot oldi. Shuningdek, Mahallalar bilan OTB bilan AECOM va GBI ijtimoiy guruhi tomonidan zarar ko'rgan jamoalar bo'yicha munozaralar bo'lib o'tdi. Ushbu oldingi kelishuvlarning to'liq natijalarini SEPda topish mumkin. OTB saytga tashrifining bir qismi hokimliklar va mahallalar bilan yerga egalik qilishga ta'sirini muhokama qilishdan iborat edi. Bunga er ijarasi shartnomalari va Loyiha hududida norasmiy er egalari tomonidan yo'qligiga oydinlik kiritish bo'yicha muhokamalar kiradi. Muhokamalar shuningdek, mavjud yaylovlardan foydalanishni o'zgartirish, chorvachilik va Loyihaning ushbu tirikchilikka ta'siri kabi tirikchilik vositalariga ta'sirini o'z ichiga oldi. Boshqa ijtimoiy-iqtisodiy masalalar, jumladan, bandlik imtiyozlari, ayollar uchun imkoniyatlar, farovonlik dasturlari, madaniy meros, mahalliy xalqlar va qurilish ishchi kuchi uchun qulayliklar ta'kidlandi. Qurilish kommunal xizmatlari turar joy, shuningdek kirish yo'llari, oqava suvlarni tozalash inshootlari va ichimlik suvini o'z ichiga oladi. OTB, shuningdek, Energetika vazirligi bilan erlarni doimiy ravishda sotib olish, yerdan vaqtincha foydalanishni cheklash va kompensatsiya fondlari bo'yicha maslahatlashdi. Bundan tashqari, tuman hokimliklari bilan atrof-muhitni muhofaza qilish va xavfsizlik monitoringi bo'yicha alohida muhokamalar o'tkazildi.

4.3.5 Tugatish sanasi e'lon

Chiqib ketish sanasi loyiha harakatlariga ta'sir ko'rsatadigan har qanday shaxs baholovchiga aktivlar bo'yicha tegishli ma'lumotlarni taqdim etganda tugatish sanasini bildiradi. Chiqib ketish sanasi kompensatsiya olish yoki ko'chirish bo'yicha yordam olish huquqini belgilaydigan sanadir. Ta'sir qilish muddati tugagunga qadar e'lon qilingan har qanday aktivlar kompensatsiya olish huquqiga ega, ammo to'lov sanasidan keyin e'lon qilingan yoki hosil bo'lgan ekinlar kabi yangi sotib olingan aktivlar har qanday kompensatsiya yoki ko'chirish uchun mos bo'lmaydi. yordam.

Kesish sanasi birinchi marta 2022-yil 15- sentabrda boshlangan va 2022-yil 18- noyabrda yakunlangan baholash so'rovi davomida zarar ko'rgan lizing oluvchilarga e'lon qilingan (lekin baholash jarayoni hali ham davom etmoqda). Kesish sanasini tushunganliklarini tasdiqlash uchun har bir ijarachi tomonidan shakl imzolandi. Ushbu shaklning nusxasi quyidagi 4-1-rasmga kiritilgan, biroq tarjima qilingan versiyasi zarar ko'rgan ijarachilarga taqdim etilgan.



Samarkand Solar Project

Farmer survey acknowledgement form

To be signed and then scanned using a mobile phone box. Pass the signed copy to the farmer.

Location:

Time and date:

Name of surveyor:

Name of Farmer:

Farm reference Number:

please sign inside the

I have received a copy of the
Grievance Mechanism Leaflet.

I understand the **cut-off date**
which is the date after my land
has been surveyed. After the cut-
off date any additional crops or
structures that are installed on
the land surveyed, will not be
eligible for compensation.

4-1-rasm – Fermerni tasdiqlash shakli

So'rovlar yakunlanganidan so'ng mahalliy hokimlik va fermerlar telegram kanali orqali loyihaning keng qamrovli sanasi e'lon qilindi. Yakuniy to'xtash sanasi 2022-yil 18-noyabr. Kesish sanasini bildirish uchun quyidagi tahrirdan foydalanildi (o'zbek tiliga tarjima qilingan):

Loyihadan zarar ko'rgan ekinlar va infratuzilma uchun barcha baholashlar 2022-yil 18- noyabr holatiga ko'ra yakunlandi.

Bu kompensatsiya uchun loyihaning "to'xtash sanasi".

Ushbu sanadan oldin baholash tadqiqotiga kiritilgan barcha ekinlar va infratuzilma, agar ular loyiha ta'sirida bo'lsa, kompensatsiya qilinadi.

Ushbu sanadan keyin ekilgan har qanday yangi ekinlar yoki loyiha hududida yaratilgan infratuzilma kompensatsiya uchun hisobga olinmaydi.

Ushbu sanadan keyin fermer xo'jaligi yoki infratuzilmani rivojlantirish uchun loyiha hududiga ko'chib o'tadigan har kim kompensatsiya yoki yordam olish huquqiga ega bo'lmaydi.

4.3.6 LRP tekshiruvi

LRPni tekshirish jarayoni 30 -noyabrda bo'lib o'tdi va barcha ta'sirlangan tomonlarga ta'sirlarni, ularning huquqlarini to'liq tushunishlarini ta'minlash va tirikchilik vositalarini tiklash variantlari bo'yicha o'z afzalliklarini tasdiqlash uchun maslahatlashishni o'z ichiga oldi. Har bir zarar ko'rgan uy xo'jaligiga ma'lumotto'plami taqdim etildi va quyidagilar taqdim etildi/tushuntirildi:


- Yakuniy sayt xaritasi va joylashuvi
- Erga ta'sir qilish turlari, jumladan:
 - o Doimiy yer olish
 - o Vaqtinchalik yer olish
 - o Sterilizatsiya zonasi (6 metrdan ortiq daraxtlar yo'q)
 - o Sayt orqali umumiy o'tish huquqini yo'qotish
- Yuqoridagi toifalarning har biri uchun har bir lizing oluvchi uchun talab qilinadigan er olish •

Huquqlar matritsasi va turli toifalar maqsadi

- Kompensatsiya qanday hisoblanadi
- Indikativ kompensatsiya summalari imkon qadar taqdim etiladi (faqat birma-bir taqdim etiladi)
- Tirikchilikni tiklash doirasida taqdim etiladigan turli treninglar, jumladan:
 - o Ta'limni tanlashda loyiha o'z hissasini so'raganligini tekshirish
 - o Tasdiqlash, agar ular xohlasa, o'z fikrini o'zgartirish uchun hali vaqtlari bor.
 - o Treningda turmush o'rtoqlarning ishtirok etishining ahamiyati. • Zarar

ko'rgan uy xo'jaliklari qurilish bosqichida bir a'zo uchun imtiyozli ish bilan ta'minlanadi.

- Shikoyat mexanizmi jarayonini tushuntiring, jumladan:
 - o Shikoyatni qanday ko'tarish kerak
 - o Jarayon davom etdi
 - o Shikoyat berishning boshqa usullari (masalan, hokimlik orqali) ochiq qoladi
 - o Aloqa ma'lumotlari
- LRP qo'mitasini tavsiflang:
 - o Kompensatsiya va tirikchilikni tiklashda yordam berish, shikoyatlarni ko'rib chiqish vazifasini tavsiflang
zarur bo'lganda va LRP monitoringida ishtirok etish
 - o Ushbu qo'mitada kim bo'lishi kerakligi haqida fikr-mulohazalarni to'plang.
- 4-2-rasmdagi dehqonlar, chorvadorlar va ularning turmush o'rtoqlaridan olingan ma'lumotnoma imzolari (iloji bo'lsa)

**LRP Verification**
Samarkand Solar Project

Farmer acknowledgement form

To be signed and then scanned using a mobile phone box. Pass the signed copy to the farmer.

Location:

Time and date:

Name of surveyor:

Name of Farmer:

Farm reference Number:

Please sign below to confirm the following:

- I have received a copy of the **Grievance Mechanism Leaflet** and have had the process **explained to me**.
- I understand the **cut-off date** which is the date after my land has been surveyed. After the cut-off date any additional crops or structures that are installed on the land surveyed, will not be eligible for compensation.
- I have received a copy of the **Project Information Leaflet** and I understand how my land will be impacted.
- I understand my entitlements as per the entitlement matrix and **how compensation is calculated** (*The compensation amounts will be agreed at a later date*).
- I understand what **support will be available** to my household I and have provided my preferences at this stage (*final choices can be made at a later date*).

Farmer Signature:

Spouse Signature:

Shakl 4-2 - LRP tekshirish shakli

LRP tekshiruvi uchun majburiyat yozuvi 4-4-jadvalga kiritilgan

4.3.7 To'liq ishtirok rekordi

4-4-jadval. LRP jarayonida amalga oshirilgan manfaatdor tomonlarning ishtiroki

Manfaatdor tomonlar hozir	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish usullari	Joy/sana	Muhokama qilingan mavzular	Maslahatlarni oshkor qilish materiallar	Xabar berish vositalari
LRP jarayonini oshkor qilish Jamiyat yetakchilari Hokimlik vakili	Jamoatchilik bilan yuzma-yuz uchrashuv	8 th – 9 th avgust	<ul style="list-style-type: none">• Loyiha hududi va OTL xaritasini taqdim etdi• Er olish kimga ta'sir qilishi mumkinligi haqida tushuntirish (Ijaraga oluvchilar, norasmiy fermerlar, chorvadorlar, saytga kirgan boshqa jamoa a'zolari)• Ta'sir turlari, shu jumladan doimiy yer egallash, vaqtinchalik yer olish va sterilizatsiya zonasi bilan bog'liq shartlar haqida tushuntirish.• Yer olish jarayoni va tadqiqot va qurilishning asosiy sanasi haqida tushuntirish.• LRP jarayonining tamoyillarini tushuntirib berdi, jumladan:• Yo'qotilgan yoki shikastlangan barcha yer va mulklar uchun kompensatsiya beriladi• Tadqiqot sanasidan keyin yangi ekinlar, binolar yoki sotilgan yerlar hisobga olinmaydi yoki kompensatsiya to'lanmaydi• Yuqori ta'sirga uchragan uy xo'jaliklari yashash uchun qo'shimcha yordam oladilar• Zaif oilalar qo'llab-quvvatlanadi• Jamiyat bilan maslahatlashiladi va qaror qabul qilishda ishtirok etadi• Barcha shikoyat va shikoyatlar yozib olinadi va ko'rib chiqiladi• Kelgusi so'rovlar va majburiyatlar• Shikoyat mexanizmi uchun aloqa ma'lumotlari	Oshkora qilish Power Point Taqdimot	Telegramda reklama beruvchilar Guruh
Ijtimoiy-iqtisodiy Barcha ta'sirlanganlar bilan so'rov suhbatlari Lizing oluvchilar	Yakkama-yakka intervyu	29 avgust - 2 sentabr Turli joylar	<ul style="list-style-type: none">• Kelgusi so'rovlar va majburiyatlar• Shikoyat mexanizmi uchun aloqa ma'lumotlari• Demografik ma'lumotlarni yig'ish• Ijtimoiy- iqtisodiy ma'lumotlarni yig'ish• Yashash uchun ma'lumot to'plash.	Yo'q	Telefon orqali oldindan xabar berish
Barcha ta'sirlanganlar bilan baholash yig'ilishi Lizing oluvchilar	Yakkama-yakka intervyu	15 sentyabr - Davom etayotgan Turli joylar	<ul style="list-style-type: none">• Baholash uchun ma'lumot to'plash	Xafalik Mexanizm varaqasi Tugatish sanasi shakli	Telefon orqali oldindan xabar berish
Ijtimoiy-iqtisodiy Klaster fermerlari bilan so'rov suhbatlari	xususiylashtirilgan korxonalarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha, bepul	Yakkama-yakka intervyu	2022 yil 8-9 sentyabrTurli joylar Hokimlik apparati 2022 yil 20 sentyabr		

Bo'lim rahbari
Kattaqo'rg'on tumani investitsiya, innovatsiyalar,
Tayyorlangan: Masdar

Manfaatdor tomonlar	Manfaatdor tomon	Joy/sana	Muhokama qilingan mavzular	Konsultatsiya	ning vositalari
hozir	jalb qilish usullari			oshkor qilish materiallar	bildirishnoma
iqtisodiy va kichik sanoat zonalari hamda turizmni rivojlantirish			• Dehqonchilik va tirikchilik bilan bog'liq dolzarb muammolar • Tarixiy qayta joylashtirish bo'yicha amalga oshirilgan jarayonlar (SCA jarayonining bir qismi sifatida) • Loyihaning manfaatdor tomonlarga ma'lum va potentsial ta'siri • Ta'sirga uchragan odamlarni, shu jumladan norasmiy fermerlar va chorvadorlarni aniqlash. • Zaif odamlar va guruhlarini aniqlash • Joriy boshqaruv tuzilmalari va jamoat faoliyati (masalan, chorvachilik almashinuvi) • Hayotni tiklash va qo'llab-quvvatlashning potentsial imkoniyatlari • Fermer ishchilari va mavsumiy ishlar		
(Vakili hokimlik)					
vakili Kadastr idorasi					
Qishloq xo'jaligi vakili					
Bo'lim					
Hokimlik vakili ayollar.	Yuzma-yuz	Hokimlik apparati 20 sentyabr 2022	• Ayollarni ish bilan ta'minlash • Aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj ayollarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash • "Temir bloknot" • Ayollar dehqonchilikda duch keladigan muammolar • Fermerlar va mavsumiy ishlarda ayollar.	Yo'q	Telefon orqali oldindan xabar berish
Tarixiy Lizing oluvchi 3 vakili hokimlik (Quyidagi fotosuratlarga qarang)	Yuzma-yuz	Hokimlik apparati 20 sentyabr 2022	• To'plangan demografik ma'lumotlar va hozirgi turmush sharoiti • Qolgan/o'rni bosuvchi yerdan qanday foydalanilishini tushunish • Loyiha tufayli yo'qolgan erlar, ekinlar va mulklar muhokama qilindi • Yer oldi-sotdisining tarixiy jarayoni muhokama qilindi • Hozirgi muammolar.	Yo'q	Telefon orqali oldindan xabar berish
Tarixiy Lizing oluvchi 4 vakili hokimlik	Yuzma-yuz	Hokimlik apparati 20 sentyabr 2022	• To'plangan demografik ma'lumotlar va hozirgi turmush sharoiti • Qolgan/almashtiriladigan erlar qanday ishlatilishini tushunish • Loyiha tufayli yo'qolgan erlar, ekinlar va mulklar muhokama qilindi • Yer oldi- sotdisining tarixiy jarayoni muhokama qilindi • Hozirgi muammolar.	Yo'q	Telefon orqali oldindan xabar berish
Tarixiy Lizing oluvchi 5 vakili hokimlik	Tarixiy Lizing oluvchi 1	Yuzma-yuz	Yuzma-yuz	Hoki mlik app arati	20sentyabr 2022

(Quyidagi fotosuratlarga qarang)

Tayyorlangan: Masdar

Manfaatdor tomonlar	Manfaatdor tomon	Joy/sana	Muhokama qilingan mavzular	Konsultatsiya	ning vositalari
hozir	jalb qilish usullari			oshkor qilish materiallar	bildirishnoma
(Quyidagi fotosuratlarga qarang)		2022 yil 20 sentyabr	• Loyiha tufayli yo'qolgan yerlar, ekinlar va mulklar muhokama qilindi • Yer bilan bog'liq bitimlarning tarixiy jarayoni muhokama qilindi • Hozirgi muammolar		
Jamiat Chorvachilar Melixo'jadan (Quyidagi fotosuratlarga qarang)	Yuzma-yuz	Loyiha saytida 2022 yil 20 sentyabr	• Joriy boshqaruv tuzilmalari va jamoat faoliyati (masalan, chorvachilik almashinuvi) • Jamiatdagi chorvadorlar soni va qancha oilalar professional chorvachilikdan foydalanishlari haqida ma'lumotlar to'plangan. chorvadorlar xizmati • Cho'ponlar uchun demografik va uy xo'jaligi ma'lumotlari to'plandi • Saytning shimolidagi chorvachilik joylariga kirish va u qanday o'zgarishini muhokama qildi • Sayt o'rtasidan o'tadigan yo'ldan qancha cho'pon foydalanishini muhokama qildi. Cho'ponlar asosan shimoldan kirishdan foydalanishlarini tasdiqladilar va shuning uchun ham bunday ta'sir ko'rsatmaydi. • Chorvachilik amaliyoti muhokama qilindi, ular yozda va qishda qayerda boqishadi • Tirikchilikni tiklash imkoniyatlari, jumladan, vertikal yem dehqonchiligi muhokama qilindi.	Yo'q	Yo'q
Jamiat dan cho'ponlar Erkinafas (Upka) vakili hokimlik (Quyidagi fotosuratlarga qarang)	Yuzma-yuz	Loyiha saytida 21 sentyabr 2022	• Joriy boshqaruv tuzilmalari va jamoat faoliyati (masalan, chorvachilik almashinuvi) • Professional chorvadorlarning maoshi • Jamiatdagi chorvadorlar soni va qancha oilalar chorvachilikdan foydalanishi haqida ma'lumotlar to'plangan. chorvadorlar xizmati • Cho'ponlar uchun demografik va uy xo'jaligi ma'lumotlari to'plandi • Saytning shimolidagi chorvachilik joylariga kirish va u qanday o'zgarishini muhokama qildi • Sayt o'rtasidan o'tadigan yo'ldan qancha cho'pon foydalanishini muhokama qildi. Cho'ponlar asosan shimoldan kirishdan foydalanishlarini tasdiqladilar va shuning uchun ham bunday ta'sir ko'rsatmaydi. • Chorvachilik amaliyoti muhokama qilindi, ular yozda va qishda qayerda boqishadi • tirikchilikni tiklashning mumkin bo'lgan variantlari, jumladan, vertikal yem dehqonchiligi muhokama qilindi.	Yo'q	Yo'q
Professional dan cho'ponlar Buloqcha Ijarachining otasi 1	Yuzma-yuz	Loyiha saytida 2022 yil 21 sentyabr	• Joriy boshqaruv tuzilmalari va jamoat faoliyati (masalan, chorvachilik almashinuvi) • Professional chorvadorlarning maoshi • Jamiatdagi chorvadorlar soni va qancha oilalar chorvachilikdan foydalanishi haqida ma'lumotlar to'plangan. chorvadorlar xizmati • Cho'ponlar uchun demografik va uy xo'jaligi ma'lumotlari to'plandi • Saytning shimolidagi chorvachilik joylariga kirish va u qanday o'zgarishini muhokama qildi • Sayt o'rtasidan o'tadigan yo'ldan qancha cho'pon foydalanishini muhokama qildi. Cho'ponlar asosan shimoldan kirishdan foydalanishlarini tasdiqladilar va shuning uchun ham bunday ta'sir ko'rsatmaydi. • Chorvachilik amaliyoti muhokama qilindi, ular yozda va qishda qayerda boqishadi • tirikchilikni tiklashning mumkin bo'lgan variantlari, jumladan, vertikal yem dehqonchiligi muhokama qilindi.	Yo'q	Yo'q

Professional dan cho'ponlar Buloqcha (Gorodog)	Yuzma-yuz	Loyiha saytida 2022 yil 21 sentyabr	<ul style="list-style-type: none"> • Joriy boshqaruv tuzilmalari va jamoat faoliyati (masalan, chorvachilik almashinuvi) • Professional chorvadorlarning ish haqi • Jamiyatdagi chorvadorlar soni va qancha oilalar chorvachilikdan foydalanishi haqida ma'lumotlar to'plangan. chorvadorlar xizmati 	Yo'q	Yo'q
---	-----------	--	--	------	------

Manfaatdor tomonlar	Manfaatdor tomon	Joy/sana	Muhokama qilingan mavzular	Konsultatsiya	ning vositalari
hozir	jalb qilish usullari			oshkor qilish materiallar	bildirishnoma
Ijarachining otasi 1			<ul style="list-style-type: none">Cho'ponlar uchun demografik va uy xo'jaligi ma'lumotlari to'plandi • Saytning shimolidagi chorvachilik joylariga kirish va u qanday o'zgarishini muhokama qildi • Sayt o'rtasidan o'tadigan yo'ldan qancha cho'pon foydalanishini muhokama qildi. Cho'ponlar asosan shimoldan kirishdan foydalanishlarini tasdiqladilar va shuning uchun ham bunday ta'sir ko'rsatmaydi.Chorvachilik amaliyoti muhokama qilindi, ular yozda va qishda qayerda boqishadi • tirikchilikni tiklashning mumkin bo'lgan variantlari, jumladan, vertikal yem dehqonchiligi muhokama qilindi.		
Professional dan cho'ponlar Partaobod Ijarachining otasi 1	Yuzma-yuz	Loyiha saytida 2022 yil 21 sentyabr	<ul style="list-style-type: none">Joriy boshqaruv tuzilmalari va jamoat faoliyati (masalan, chorvachilik almashinuvi) • Professional chorvadorlarning maoshi • Jamiyatdagi chorvadorlar soni va qancha oilalar chorvachilikdan foydalanishi haqida ma'lumotlar to'plangan. chorvadorlar xizmatiCho'ponlar uchun demografik va uy xo'jaligi ma'lumotlari to'plandi • Saytning shimolidagi chorvachilik joylariga kirish va u qanday o'zgarishini muhokama qildi • Sayt o'rtasidan o'tadigan yo'ldan qancha cho'pon foydalanishini muhokama qildi. Cho'ponlar asosan shimoldan kirishdan foydalanishlarini tasdiqladilar va shuning uchun ham bunday ta'sir ko'rsatmaydi. • Chorvachilik amaliyoti muhokama qilindi, ular yozda va qishda qayerda boqishadi • Tirikchilikni tiklash imkoniyatlari, jumladan, vertikal yem dehqonchiligi muhokama qilindi.	Yo'q	Yo'q
Mahallalar dan Melixo'ja va Shurak Jamiyat A'zolar	Yuzma-yuz	Loyiha saytida 2022 yil 21 sentyabr	<ul style="list-style-type: none">LRP jarayoni • Kelajakdagi jalb qilish tadbirlari (qarz beruvchilar tashrifi va LRP tekshiruvi) • Loyiha hududidagi yerdan foydalanishning joriy turlari • Fermer xo'jaligi va tirikchilik bilan bog'liq dolzarb muammolar	Yo'q	Yo'q
vakili hokimlik ning qo'shnilari Tarixiy Ijarachi 2 Mahalla boshliqlari Katta Kurpa	Yuzma-yuz	Ijaraga oluvchining tashqaridagi turar joyi 2 2022 yil 21 sentyabr	<ul style="list-style-type: none">2-joy ijarachisini muhokama qildiOilaning ko'p qismi Rossiyaga ko'chib o'tgani, lekin singlisi qolgani tasdiqlandi • Ijaraga oluvchi 2 singlisining telefon raqamini oldi.	Yo'q	Yo'q

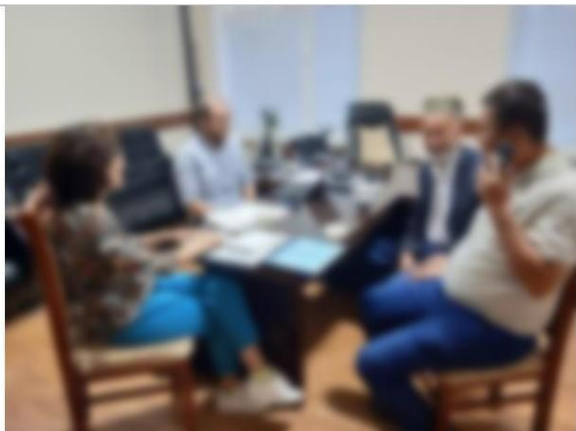
Manfaatdor tomonlar	Manfaatdor tomon	Joy/sana	Muhokama qilingan mavzular	Konsultatsiya	ning vositalari
hozir	jalb qilish usullari			oshkor qilish materiallar	bildirishnoma
			• Yer savdosining tarixiy jarayoni muhokama qilindi • Hozirgi muammolar		
Tarixiy Ijarachi 2 Birodar	Telefon qo'ng'irog'i	4 oktyabr 2022 yil	• To'plangan demografik ma'lumotlar va hozirgi turmush sharoiti • Qolgan/o'rmini bosadigan yerdan qanday foydalanilishini tushunish • Loyiha tufayli yo'qolgan erlar, ekinlar va mulklar muhokama qilindi • Yer oldi-sotdisining tarixiy jarayoni muhokama qilindi • Hozirgi qiyinchilik • Oila o'z uyiga qaytish niyatida ekanligi aniqlandi. O'zbekiston va yer olish.	Yo'q	Yo'q
Jamiyat va Professional Chorvachilar	Aholini royatga olish va Ijtimoiy Iqtisodiy va Tirikchilik Qayta tiklash Tadqiqot	16-23 _ 2022 yil noyabr	• Loyiha xaritasi va shikoyat mexanizmini taqdim etish • Demografik ma'lumotlarni, shu jumladan zaifliklarni to'plash. • Chorvachilik amaliyoti, daromad va tirikchilik haqida ma'lumot to'plash • Tirikchilikni tiklash imtiyozlari haqida ma'lumot to'plash. Barcha chorvadorlar barcha mashg'ulotlarga qiziqish bildirishdi kurslari va xususan, sutni qayta ishlash va tikuvchilik kurslarida.	So'rov shakllari, Loyiha xaritasi, Loyiha shikoyati Mexanizm	Telefon, Telegram va orqali Mahallalar
Tarixiy ijarachi 1 (Quyidagi fotosuratlarga qarang)	Tirikchilik Qayta tiklash Afzalliklar Tadqiqot & Yakkama-yakka maslahat	2022 yil 23 noyabr	• Ijtimoiy-iqtisodiy demografik ma'lumotlarni tasdiqlash/yangilash. • Fermerlarning hozirgi yerlariga tashrif. • Yashash imkoniyatlari va ular erni yaxshilash uchun grantni qanday sarflashlari mumkinligini muhokama qilish. Barcha uy xo'jaliklari ifodalangan qo'y sotib olish uchun grantdan foydalanishga qiziqish.	So'rov shakllari, Loyiha xaritasi, Loyiha shikoyati Mexanizm	Telefon qo'ng'irog'i
Tarixiy ijarachilar 3 va turmush o'rtog'i (Quyidagi fotosuratlarga qarang)	Tirikchilik Qayta tiklash Afzalliklar Tadqiqot & Yakkama-yakka maslahat	2022 yil 23 noyabr			
Tarixiy ijarachilar 4 va turmush o'rtog'lar (Quyidagi fotosuratlarga qarang)	Tirikchilik Qayta tiklash Afzalliklar Tadqiqot & Yakkama-yakka maslahat	2022 yil 23 noyabr			
Tarixiy ijarachilar 5 (Quyidagi fotosuratlarga qarang)	Tirikchilik Qayta tiklash Afzalliklar Tadqiqot & Yakkama-yakka maslahat	2022 yil 23 noyabr			

Manfaatdor tomonlar	Manfaatdor tomon	Joy/sana	Muhokama qilingan mavzular	Konsultatsiya	ning vositalari
hozir	jalb qilish usullari			oshkor qilish materiallar	bildirishnoma

--

LRP tekshiruvi					
Jamiyat	Chorvachilar va	2022 yil 30- noyabr	Taqdimot/tushuntirish:	Ma'lumot to'plami	Telegram 2
dan cho'ponlar	turmush o'rtoqlar		• Yakuniy sayt xaritasi va		hafta oldin
Erkinafas (Upka)	bilan guruh		joylashuvi • Erga ta'sir qilish turlari •		(sana 1
Professional	uchrashuvi (mumkin edi)		Huquq matritsasining maqsadi va turli toifalar		hafta oldin
	Guruh uchrashuvi				o'zgartirilgan)
dan cho'ponlar					
Partaobod	Guruh uchrashuvi		• Hayotni tiklash paketlari		
			• Dastlabki		
Professional			ishlar • Shikoyatlarni ko'rib chiqish		
dan cho'ponlar			jarayoni • LRP qo'mitasi		
Buloqcha			• Barcha ishtirokchilarni ro'yxatga olish (har bir podaning vakillari)		
(Gorodog)					
Mahallalar					
Tarixiy	Fermer va	1 st Dekabr 2022	Taqdimot/tushuntirish:	Ma'lumot to'plami	Telegram 2
Ijarachi 1 &	turmush		• Yakuniy sayt xaritasi va joylashuvi		hafta oldin
Turmush o'rtoqlar	o'rtoqlar bilan birma-bir		• Erga ta'sir qilish turlari • Yuqoridagi		(sana 1
Tarixiy	Fermer va	1 st 2022 yil dekabr	toifalarning har biri uchun har bir ijarachi uchun zarur bo'lgan er uchastkalari • Huquqlar matritsasi		hafta oldin
Ijarachi 2 va	turmush		va turli toifalar maqsadi • Kompensatsiya qanday hisoblab chiqiladi		o'zgartirilgan)
Turmush o'rtoqlar	o'rtoqlar bilan birma-bir				
Tarixiy	Fermer va	1 st 2022 yil dekabr	• Hayotni tiklash paketlari		
Ijarachi 3 &	turmush		• Dastlabki		
Turmush o'rtoqlar	o'rtoqlar bilan birma-bir		ishlar • Shikoyatlarni ko'rib chiqish		
Tarixiy	Fermer va	1 st 2022 yil dekabr	jarayoni • LRP qo'mitasi		
Tayyorlangan: Masdar					

Ijarachi 4 va Turmush o'rtoglar	turmush o'rtoglar bilan birma-bir	• Tekshirish so'rovi va imzo
Tarixiy Ijarachi 5 va Turmush o'rtoglar	Fermer va turmush o'rtoglar bilan birma-bir	1 st 2022 yil dekabr
OTL & Turmush		1 st 2022 yil dekabr
o'rtoglar bo'ylab barcha fermerlar		



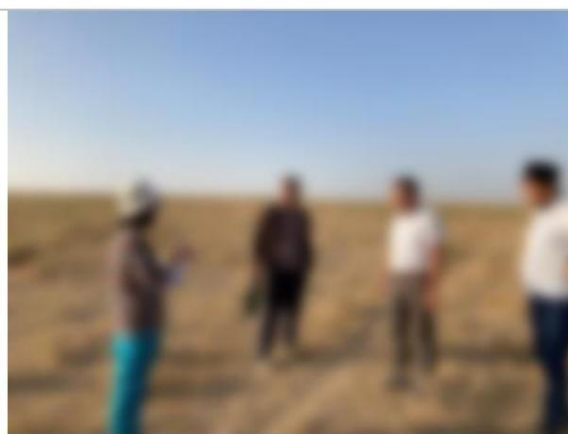
Shakl 4-3 Tarixiy ijarachi bilan hamkorlik 3



4-4-rasm Professional chorvadorlar bilan ishlash



Shakl 4-5 Tarixiy ijarachi bilan hamkorlik 5



4-6-rasm Jamoa chorvadorlari bilan hamkorlik



4-7-rasm Mahalliy mahallalar bilan hamkorlik



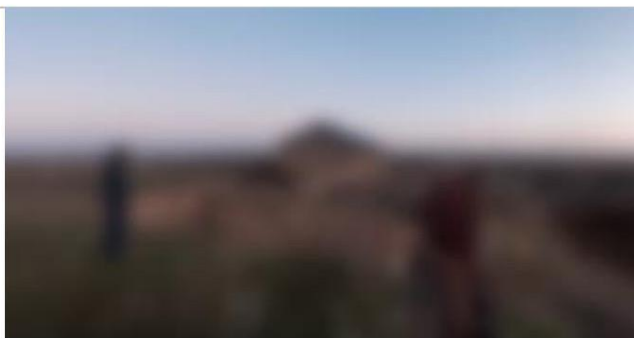
4-8-rasm Hokimlik va kadastr idorasi vakili bilan hamkorlik



4-9-rasm – Tarixiy dehqon 3 almashtiriladigan yerga tashrif



4-10-rasm Tarixiy fermerga tashrif 1 qolgan yer



4-11-rasm Tarixiy fermerga tashrif 4 qolgan yer



Rasm 4-12 Tarixiy fermerga tashrif 5 qolgan yer

4.4 Tirikchilikni rejalashtirishning bir qismi sifatida kelgusida rejalashtirilgan majburiyatlar

Hali ham davom etayotgan tirikchilikni tiklashni rejalashtirish va tovon to'lash bosqichining bir qismi sifatida rejalashtirilgan bir nechta kelajakdagi majburiyatlar mavjud. Ushbu kelishuvlar quyida tavsiflanadi:

4.4.1 LRP ma'lumotlari

Qarz beruvchining talablariga muvofiq, LRP ESIA hujjati bilan birga jamiyat va zarar ko'rgan shaxslarga oshkor qilinadi. LRP va ESIA loyiha kreditorlarining veb-saytiga joylashtiriladi va Texnik bo'lmagan xulosalar o'zbek va rus tillariga tarjima qilinadi va 30 kun davomida manfaatdor tomonlar, shu jumladan zarar ko'rgan jamoalar uchun ochiq bo'lgan tegishli jamoat joylariga joylashtiriladi. ESIA va LRP natijalarini taqdim etish uchun jamoatchilik eshituvlari o'tkaziladi.

Onlayn ma'lumot Internetga ega bo'lgan barcha manfaatdor tomonlar uchun hujjatlarga tez va bepul kirish imkonini beradi. Onlayn tarzda oshkor qilingan hujjatlar shu maqsadda Masdar tomonidan yaratilgan veb-saytda oshkor qilinadi. Quyidagi hujjatlar ommaga oshkor qilinadi:

- Dastlabki ESIA.
- Manfaaddor tomonlarni jalb qilish rejasi loyihasi.
- Yakuniy ESIA/OVOS milliy hokimiyat organlari va agar mavjud bo'lsa, kreditorlar tomonidan tasdiqlangan va ruxsatnomalarda belgilangan tasdiqlash shartlari, agar mavjud bo'lsa).
- ESIAning texnik bo'lmagan xulosasi.
- Ekologik va ijtimoiy harakatlar rejasi.
- Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruvning asosiy rejasi.
- Mustaqil, tashqi muvofiqlik auditlarining ijroiya xulosasi.
- LRP loyihasi (ushbu hujjat)

Muhim joylarda (masalan, mahalliy hokimiyat binolari) bosma hujjatlarni oshkor qilish. Qog'oz nusxalari bepul taqdim etiladi va savodxonlikning barcha darajalariga yordam beradigan hujjatlar bilan birga ingl. Quyidagi hujjatlar kamida ingliz va mahalliy tilda (o'zbek) taqdim etiladi:

- ESIA.
- Milliy organlar va IFC tomonidan tasdiqlangan yakuniy ESIA va LRP loyihasining texnik bo'lmagan xulosasi va shartlari ruxsatnomalarda belgilangan tasdiqlash, agar mavjud bo'lsa).
- Uchrashuvlarning maslahat bayonnomalari (MoM).
- Mustaqil, tashqi muvofiqlik auditlarining ijroiya xulosasi.
- Loyiha varaqalari.

Oshkor qilish quyidagi maqsadlarga ega bo'ladi:

- Zarar ko'rgan er egalari bilan aktivlarni o'rganish va baholash natijalarini tekshirish,
- zarar ko'rgan er egalari va chorvadorlarni tegishli baholash usullari, kompensatsiya va ko'chirish haqida xabardor qilish yordam tamoyillari,
- Individual va jamoaviy huquqlarni tushunarli va shaffof tarzda taqdim etish.

Aktivlarni inventarizatsiya qilish va keyingi baholash natijalariga bo'lgan har qanday e'tirozlar aktivlar bo'yicha kuzatuvni, ishtirokchi tadqiqotni va/yoki bahsli baholash jihatlarini takrorlashni kafolatlaydi. kreditorlar veb-sayti orqali 30 kun muddatga. LRPni amalga oshirish

Hayotni tiklash bo'yicha tadbirlar bilan shug'ullanadigan asosiy muassasalar qatoriga Masdar va tuman hokimligining hukumatning tarmoq bo'limlari kiradi. Quyidagi ro'yxat LRPni amalga oshirish uchun mas'ul shaxslarni tushuntiradi: • Masdar - LRPni amalga oshirish uchun umumiy mas'uliyat loyihaning ushbu jihatini moliyalashtiradigan Masdarga tegishli. Masdar LRPni amalga oshirish davomida kundalik jalb qilish faoliyati uchun mas'ul bo'lgan Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha xodimni ishga oladi, shu jumladan shikoyatlarga javob berish, harakatlar va vaqt jadvallari va er olish qachon sodir bo'lishi haqida bildirishnomalar. Ularning majburiyatlari to'g'risidagi qo'shimcha ma'lumotlar 11.2-bo'limda keltirilgan.

- Mahalliy hokimlik ham tegishli davlat organlari bilan bir qatorda aholini ko'chirish bo'yicha tadbirlarga jalb etiladi.
- LRPni amalga oshirishda ishtirok etadigan doimiy davlat organi Yer va davlat kadastri boshqarmasi bo'lib, u yerdan foydalanish bo'yicha barcha rasmiy hujjatlar va buyruqlarni yangilash uchun javobgardir.
- Mahalliy mahallalar kerak bo'lganda jamoa a'zolarini yig'ish va jamoa a'zolariga vaqt jadvallari va yangiliklarni etkazish uchun. Mahalliy mahallalar, shuningdek, LRPni amalga oshirish jarayonida yuzaga keladigan har qanday mahalliy kelishmovchilik yoki nizolarni hal qilishda rol o'ynaydi.

Zaif odamlarga ko'chirish bo'yicha maxsus yordam kerak bo'ladi, chunki ular boshqalar bilan solishtirganda iqtisodiy ko'chish bilan kurashishga qodir emaslar. Zaiflikning to'liq tahlili 9-bobda keltirilgan bo'lib, unda yer sotib olishdan ta'sirlanadigan yoki potentsial ta'sir ko'rsatadigan har qanday guruhlar ko'rsatilgan.

4.5 Shikoyat mexanizmi

4.5.1 Umumiy ko'rinish

AECOM, Masdar nomidan IFCning Ishlash standartlari (2012) va Yo'l-yo'riq ko'rsatmalari, shuningdek, Ekvator tamoyillari (2020) va OTB xavfsizlik siyosati bayonotiga (2009) muvofiq Loyiha uchun shikoyatlar mexanizmini ishlab chiqdi. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari bo'yicha turli tamoyillar va yaxshi amaliyot choralari taqdim etadi. Bularga quyidagilar kiradi:

- Shikoyatlarni qabul qilish, qayd etish yoki hujjatlashtirish va ularga murojaat qilish uchun osonlik bilan kirish mumkin bo'lgan tartibni o'rnatish; madaniy jihatdan mos va ta'sirlangan jamoalar uchun tushunarli.
- Kompaniya/jamiatni jalb qilish jarayonida zarar ko'rgan jamoalarni mexanizm haqida xabardor qilish.
- Shikoyatlarga jabrlanuvchilarni jalb qilgan holda hamkorlikda yechimlarni qachon va qanday izlash kerakligini ko'rib chiqing. jamiyat.
- Barcha segmentlar uchun qulay bo'lgan tushunarli va shaffof jarayondan foydalangan holda tashvishlarni zudlik bilan hal qiling. jabrlangan jamoalar - va hech qanday to'lovsiz va qasossiz.
- Jinslar va zaif guruhlarining to'liq ishtirokini ta'minlash.
- Tizimni loyihalashda nizolarni hal qilishning odatiy va an'anaviy usullarini hisobga olish.
- Qabul qilish uchun mas'ul bo'lgan kompaniya ichida izchil, tajribali va malakali xodimlarni tayinlash va shikoyatlarga javob berish.
- Shikoyatlari yetarlicha ko'rib chiqilmagan deb hisoblaganlar murojaat qilishlari uchun ularni bartaraf etish mexanizmini yarating. ularning ishini qayta ko'rib chiqish uchun tashqi organ.
- Qabul qilingan shikoyatlar va berilgan javoblarni hujjatlashtirish va vaqti-vaqti bilan jamiyatga hisobot bering.
- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi ushbu jamoalarni tashvishga solayotgan masalalar bo'yicha davriy hisobotlarni taqdim etish.

Masdar shikoyatlarini ko'rib chiqish tartibining maqsadi loyihadan bevosita zarar ko'rgan odamlar, shu jumladan mahalliy hamj amiyat, fermerlar va ularning oila a'zolarining barcha sharhlari va shikoyatlari tegishli tarzda ko'rib chiqilishi va ko'rib chiqilishini ta'minlashdan iborat. Prinsiplar Birlashgan Millatlar Tashkilotining Biznes va Inson huquqlari bo'yicha asosiy tamoyillari (UNGP) Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun bir qancha "samaradorlik mezonlari"ni sanab o'tadi. UNGP har doim shunday bo'lishi kerakligini ta'kidlaydi:

- Qonuniy: u aniq shaffof va yetarlicha mustaqil boshqaruv tuzilmasiga ega bo'lishi kerak, bunda hech bir tomon ishtirok etmasligini ta'minlaydi. Shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayoni ushbu jarayonning adolatli o'tkazilishiga xalaqit berishi mumkin
- Foydalanish mumkin: u foydalanishni hohlagan manfaatdor tomonlarga e'lon qilinishi va tegishli yordam ko'rsatishi kerak. til, savodxonlik, xabardorlik, moliya, masofa yoki repressiyadan qo'rqish kabi kirish to'siqlariga duch kelishi mumkin bo'lgan jabrlangan tomonlar
- Bashorat qilinadigan: u har bir bosqich uchun vaqt chegaralari bilan aniq va ma'lum tartibni ta'minlashi kerak; jarayon turlari bo'yicha aniqlik va natija u taklif qilishi mumkin (va qila olmaydi) va har qanday natijaning bajarilishini nazorat qilish vositalari
- Adolatli: u jabrlangan manfaatdor tomonlarning axborot, maslahat va axborot manbalaridan oqilona foydalanishini ta'minlashi kerak. adolatli va adolatli shartlarda shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonida ishtirok etish uchun zarur bo'lgan tajriba
- Huquqlarga mos: u uning natijalari va himoya vositalari xalqaro miqyosda tan olingan inson huquqlariga mos kelishini ta'minlashi kerak standartlar
- Shaffoflik: u jamoatchilik manfaatlariga daxldor masalalarni qondirish uchun jarayon va natijalarning yetarli darajada shaffofligini ta'minlashi va iloji boricha shaffoflikni ta'minlashi kerak.

4.5.2 Mas'uliyat

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini amalga oshirish guruhi kompaniyaning E&S menejeri va tayinlangan CLO (jamoat bilan aloqa bo'yicha xodim)dan iborat bo'lishi kerak. Amalga oshirish guruhida aniq mas'uliyat va javobgarlik chegaralari o'rnatiladi.

Tashkilot

Shikoyatlarni boshqarish bo'yicha mas'uliyat

Kompaniyaning E&S menejeri • CLO talablarni qondirish uchun zarur bo'lgan zarur resurslar va xodimlarga ega bo'lishini ta'minlash
Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining (GM) majburiyatlari. Jiddiy shikoyatlarni tekshirish va ushbu shikoyatlarga tegishli echimlarni taklif qilish orqali shikoyatlarni hal qilishni qo'llab-quvvatlash.

- Vaqt o'tishi bilan shunga o'xshash shikoyatlar takrorlanmasligi uchun, ko'tarilgan shikoyatlar kelajakda Loyihaning ekologik va ijtimoiy faoliyatini yaxshilash uchun ishlatilishini ta'minlash.

	• Shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayoni samaradorligini kuzatish va uni yaxshilash uchun o'zgartirishlar kiritish kerak bo'lganda samaradorlik. •
Kompaniya hamjamiyati Aloqa xodimi (CLO)	GM haqida xabardorlikni oshirish va GM varaqasi va blankalarining nusxalarini tarqatish. • Shikoyat bildirmoqchi bo'lgan odamlarga amaliy yordam ko'rsatish, ular qodir bo'lishlari Shikoyat shaklini to'ldirish. • Shikoyat reestri yangilanishi uchun kompaniyaning E&S menejeriga ma'lumotni, to'ldirilgan shikoyat shakllarining nusxalarini yuboring. • Boshqa manfaatdor tomonlar, shu jumladan, tashvish bildirgan shaxs/guruh bilan yaqin hamkorlikda shikoyatlarni tekshirish va hal etishni qo'llab-quvvatlash. • EPC a'zosi bilan aloqada bo'lgan shaxs yoki guruh tomonidan berilgan har qanday shikoyatlarni boshqarish
EPC pudratchisi	
Vakillar	Pudratchining ishchi kuchi, rasmiy ro'yxatga olish, tergov va hal qilish uchun Kompaniya CLOga. • Kompaniyaning yuzaga kelgan har qanday shikoyatlarni tekshirish va hal qilish jarayonida ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash.

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini amalga oshirish guruhi Masdardagi HSE menejerlari va tayinlangan CLO (jamoat bilan aloqa bo'yicha xodim)dan iborat bo'lishi kerak. Amalga oshirish guruhida aniq mas'uliyat va javobgarlik chegaralari o'rnatiladi. Jamoaning barcha a'zolari manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha etarli darajada o'qitilishi muhimdir. CLO ingliz, rus va o'zbek tillarini yaxshi biladigan va mahalliy urf-odatlarini yaxshi biladigan mahalliy shaxs bo'lishi muhimdir. Har qanday shaxs yoki tashkilot 4'6-jadvalda keltirilgan aloqa ma'lumotlaridan foydalangan holda shaxsan o'zi yoki pochta, elektron pochta yoki faks orqali sharhlar va/yoki shikoyatlarni yuborishi mumkin.

4-5-jadval. Mas'ul shaxslar va aloqa ma'lumotlari

Qurilishdan oldingi bosqich	Qurilish bosqichi
Masdar	Masdar
Xurshid Karamatov, jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi xodimi e-mail: kkaramatov@masdar.ae	Tasdiqlash uchun

Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha xodimi (CLO)	Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha xodimi (CLO)
Saida Yusupova, Jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi menejeri e-mail: Saidayusupova@gmail.com Bog'lanish uchun telefon raqami: (+99893) 522-00-70 (+99890) 319-77-21	Tasdiqlash uchun

Yuqoridagi aloqa ma'lumotlariga qo'shimcha ravishda, mahalliy aholi norasmiy tarzda shikoyat qilishlariga imkon berish uchun saytga kirishda pochta qutisi taqdim etiladi. Shikoyat qutlari har bir atrofdagi loyiha hamjamiyatiga joylashtiriladi.

4.5.3 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini amalga oshirish

Shikoyatlarni ko'rib chiqish tartibi, shikoyat shakllari va javoblar haqidagi barcha ma'lumotlar rus va o'zbek tillarida mavjud bo'ladi. Mexanizmga kirish bepul bo'ladi. Barcha yozma va/yoki og'zaki shikoyatlar Masdar CLO tomonidan qayd etiladi. Shikoyatlarni ko'rib chiqish bosqichma-bosqich jarayonni hamda ularni to'g'ri bajarish uchun belgilangan mas'uliyatni o'z ichiga oladi. Masdar quyidagi 4-10-bo'limda tasvirlangan jarayon bosqichlarini bajaradi:

Shikoyatlarni ko'rib chiqish bosqichma-bosqich jarayonni hamda ularni to'g'ri bajarish uchun belgilangan mas'uliyatni o'z ichiga oladi.

Masdar quyidagi bo'limlarda muhokama qilingan jarayon bosqichlarini kuzatib boradi.

Loyihaning kreditorlari ham o'zlarining mustaqil javobgarlik mexanizmlari tarmog'iga (IAMS) ega. Bu, agar Masdar tomonidan o'rnatilgan Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi ishlamasa, shikoyatchilarga Loyiha bo'yicha har qanday tashvishlarini bildirish imkoniyatini beradi.

4.5.4 Shikoyatlarni ko'rib chiqish tartiblarini e'lon qilish

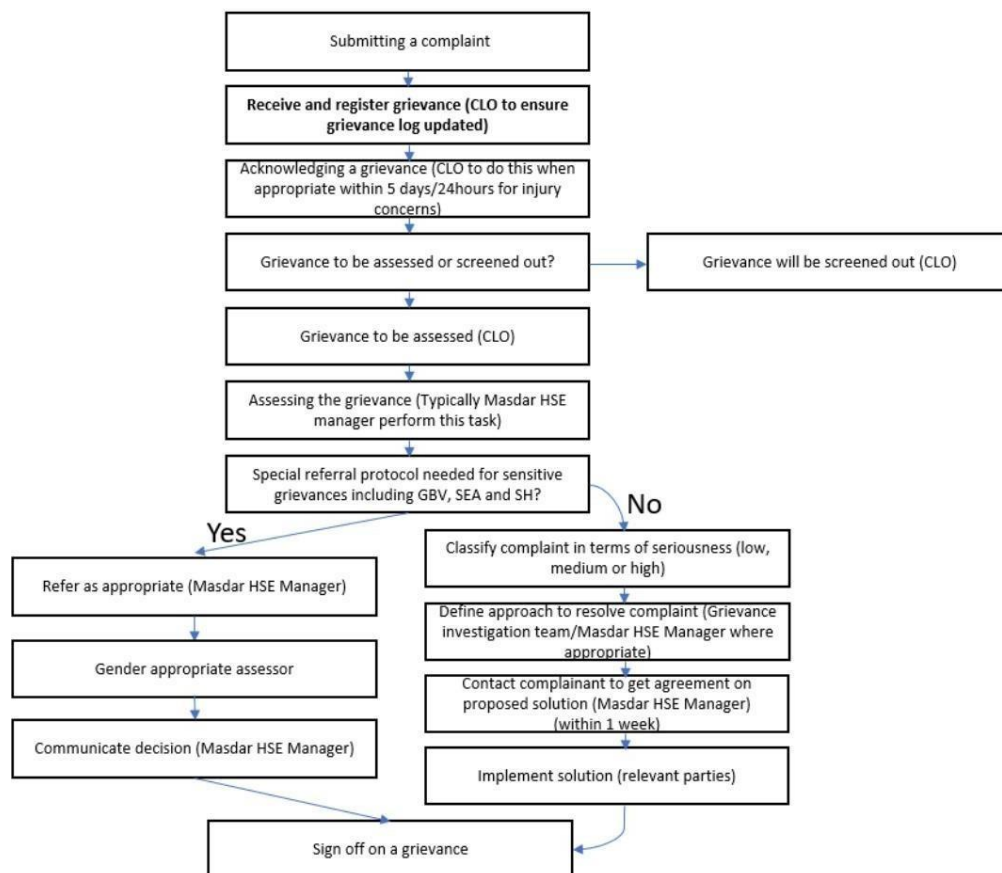
Shikoyat bo'yicha aloqa ma'lumotlari ilgari oshkor qilish yig'ilishlari va undan keyingi barcha uchrashuvlar davomida jamiyatga etkazilgan. OTL bo'ylab barcha fermerlarga baholash yig'ilishlari chog'ida shikoyat qilish mexanizmi haqida qisqacha ma'lumot berilgan varaqalar topshirildi. Buning ortidan hokimlik va mahallalarga plakat taqdim etildi. Noyabr oyida hamjamiyat a'zolari bilan bo'lib o'tgan uchrashuvlarda shikoyat qilish mexanizmi haqida ma'lumot berildi.

Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari kelgusida quyidagi yo'llar bilan e'lon qilinadi:

- Mahallasda plakatlar (loyiha uchastkasi, mahalliy Kengash va uchastkadan 5 km buferda joylashgan turar-joy klasterlari) saqlanadi. ofislar va tegishli jamoat binolari (masalan, maktabdan tashqarida)
- Kelajakdagi barcha maslahat uchrashuvlari jamiyatga shikoyat mexanizmi va aloqa ma'lumotlarini eslatib turadi.
- Xatlar mahalliy va viloyat hokimiyatlariga va Onlayn (vab-sayt) orqali beriladi.

4.5.5 Shikoyat mexanizmini joriy etish

Quyidagi 4-13-rasmdagi oqim sxemasi shikoyatlarni topshirish, qabul qilish va ko'rib chiqish jarayonini ko'rsatadi.



Shakl 4-13 – Shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayoni sxemasi

4.5.6 Shikoyat yuborish

- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi shikoyatlarni bir necha usul bilan topshirish imkonini beradi:
- Telefon orqali
- Elektron pochta orqali
- Bevosita xabar orqali (matn yoki telegramma)
- Onlayn: elektron pochta orqali va/yoki onlayn shakl orqali
- Loyiha eshigida
- CLO bilan uchrashuvlar davomida

4.5.7 Shikoyat va shikoyatlarni qabul qilish va tan olish

Barcha kiruvchi shikoyatlar eng qisqa vaqt ichida, olingan kundan boshlab 5 ish kunidan kechiktirmay ko'rib chiqiladi. Rasmiy tasdiq - shikoyat raqami yoki boshqa identifikator va javob berish muddati - shikoyatchini tashkilot to'g'ri javob berayotganiga ishon tiradi va u loyihaga da'voning qaydini beradi. Yaxshi amaliyot sifatida, shaxsan kelib tushgan shikoyatlar joyida ko'rib chiqiladi. CLO dastlab shikoyatni qabul qiladigan Masdar xodimi bo'ladi.

Agar murakkabroq tekshiruv talab etilsa, shikoyatchi shikoyat qabul qilingandan keyin ikki hafta ichida shikoyatni hal qilish uchun zarur bo'lgan harakatlar va mumkin bo'lgan muddatlarni tushuntirib, yangilanish oladi.

Masdar birinchi maktubda qaysi da'volar mexanizm doirasidan tashqarida ekanligini va jamoalar ushbu potentsial muammolarni hal qilish uchun qanday muqobil mexanizmlardan foydalanishi mumkinligini tushuntiradi.

Barcha shikoyatlar etarli darajada tekshirilishi va yopilishini ta'minlash uchun har bir shikoyatni ko'rib chiqish bo'yicha ko'rilgan barcha harakatlar hujjatlashtirilgan shikoyatlar jurnali yuritiladi. Agar shikoyatlar murakkab bo'lsa va tezda hal etilmasa, keng qamrovli tekshiruv talab qilinishi mumkin. Masdar o'zining shikoyat mexanizmi orqali kelib tushgan shikoyatlar tafsilotlarini tekshirish uchun to'liq mas'uliyatni o'z zimmasiga oladi, "xarajatsiz" tamoyiliga amal qiladi. E&S menejeri jiddiy shikoyatlarni tekshirish uchun javobgar bo'ladi, lekin kerak bo'lganda loyiha CLOga vakil qiladi.

- Shuningdek, genderga asoslangan zo'ravonlik (GBV), jinsiy ekspluatatsiya harakatlari (SEA) va jinsiy zo'ravonlik (SH) uchun maxsus protokol bo'ladi. Bu mahalliy hamjamiyat tomonidan qo'llanilishi mumkin bo'lgan xavfsiz, maxfiy va mavjud shikoyat mexanizmini o'z ichiga oladi. Genderga bog'liq bo'lgan hisobot uchun anonim qator ham o'rnatiladi. Shikoyatlarni qabul qilgandan so'ng, ayollar, zaif guruhlar va barcha jinslar tegishli tarzda vakillik qilingan ko'rib chiqish komissiyasi shikoyatlarni tekshiradi. Qo'mita, shuningdek, shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha chora-tadbirlarni muvofiqlashtirish uchun mahalliy jamoat tashkiloti bilan hamkorlik qiladi.

Qabul qilingan barcha shikoyatlar shikoyat shakllariga kiritiladi va keyin Masdar HSE menejeriga yuboriladi. Shikoyat bo'yicha ko'rilgan choralarni kuzatish va nazorat qilish uchun shikoyat shikoyatlar kuzatuvchisida ro'yxatga olinadi. Har bir shikoyat tegishli tarzda kuzatilishi va yopilishini ta'minlash uchun unga individual raqam beriladi.

Jarayon osonlikcha kirishi va manfaatdor tomonlarni qo'rqitmasligi muhim.

4.5.8 Shikoyatni tekshirish va baholash

Baholash davomida jamoa ish, asosiy muammolar va tashvishlar haqida ma'lumot to'playdi va shikoyat qanday hal qilinishini aniqlashga yordam beradi. Masdar:

- Baholashni kim o'tkazishini aniqlang. Odatda, Masdar HSE menejeri ushbu vazifani bajaradi yoki uni tegishli xodimlar yoki bo'limga baholash uchun (ishlab chiqarish, xaridlar, atrof-muhit, jamoatchilik bilan aloqalar, inson resurslari) yo'naltiradi.
- Shikoyat mohiyatini birinchi qo'ldan tushunish uchun shikoyatchilar bilan bevosita muloqot qilish uchun kompaniya a'zosini (odatda CLO) tanlang.
- Taraflar, masalalar, qarashlar va variantlarni aniqlang:
 - o Ishtirok etgan tomonlarni aniqlang.
 - o Shikoyatda ko'tarilgan muammolar va tashvishlarni aniqlang.
 - o Boshqa manfaatdor tomonlarning, shu jumladan kompaniyadagilarning fikrlarini to'plash.
 - o Tomonlar ko'rib chiqqan dastlabki variantlarni aniqlang va hal qilish uchun turli yondashuvlarni o'rganing.
- Shikoyatni jiddiyligi bo'yicha tasniflang (kichik, muhim yoki katta). Jiddiylilik ikkalasiga ham ta'sir qilish imkoniyatini o'z ichiga oladi kompaniya va jamiyat.

4.5.9 Shikoyatlarni hal qilish yondashuvi va javoblarini belgilang

Shikoyatni tekshirish guruhi shikoyatni hal qilish bo'yicha taklifni taqdim etadi, bu taklif Oliy rahbariyat tomonidan qo'llab-quvvatlanadi. Keyin E&S menejeri CLOdan taklif qilingan yechim bo'yicha kelishuv olish uchun shikoyatchi bilan bog'lanishni so'raydi.

Yechimlar qo'shimcha shaxslarni qo'llab-quvvatlash yoki tirikchilik vositalarini tiklashni kengaytirish, yo'qolgan yoki shikastlangan mulkni almashtirish, pul kompensatsiyasini ta'minlash, zarar ko'rgan ijara mulki yoki mulkni qayta baholash, jamiyatni jalb qilish strategiyasini qayta ko'rib chiqish va mavjud majburiyatlar yoki siyosatlarini qayta ko'rib chiqishni o'z ichiga olishi mumkin.

Agar barcha tomonlar taklif qilingan yechimni qabul qilsalar, kelishilgan harakatlar belgilangan muddatda amalga oshiriladi. Shikoyatchi taklif qilingan qarorni qabul qilmasa, Masdar vaziyatni qayta ko'rib chiqishi va shikoyat mexanizmidagi barcha muqobil variantlar o'rganilganligiga ishonch hosil qilishi kerak. Shikoyatni ko'rib chiqish mexanizmi doirasida barcha tomonlar uchun maqbul bo'lgan yechimni kelishib olishning iloji bo'lmasa, shikoyat tashqi mexanizmlarga yuboriladi.

Javobni shakllantirishda Masdar quyidagilarni ta'minlaydi:

- Javobda shikoyatchilarning hal qilish jarayoni haqidagi fikrlari ko'rib chiqilishi hamda muayyan chora ko'rsatilishi kerak.
Javob muammolarni qanday hal qilish bo'yicha yondashuvni taklif qilishi yoki dastlabki hal qilishni taklif qilishi mumkin.
- Zarur bo'lganda, CLO shikoyatchiga javobni taqdim etadi va muhokama qiladi yoki shikoyat bilan uchrashuv o'tkazadi
koordinatori, tegishli kompaniya menejeri va shikoyatchi. Agar to'g'ridan-to'g'ri uchrashuv imkoni bo'lmasa, keyingi qadamlarni kelishish uchun fasilitator
sifatida xizmat qiluvchi neytral uchinchi tomon bilan uchrashishni ko'rib chiqing.
- Agar ish murakkab bo'lsa va hal qilish muddatini bajarib bo'lmasa, oraliq javob bering - og'zaki yoki yozma.
aloqa - bu shaxsni kechikish haqida xabardor qiladi, sabablarini tushuntiradi va keyingi qadamlar uchun qayta ko'rib chiqilgan sanani taklif qiladi.

Barcha mulohazalar va shikoyatlarga shikoyatchi tomonidan Sharhlar va shikoyatlar formasida ko'rsatilgan aloqa usuliga muvofiq og'zaki yoki yozma ravishda javob beriladi. Sharhlar shikoyat sifatida ko'rib chiqilmaydi va shuning uchun sharhlovchi javob talab qilmasa, ularga javob berilmaydi.

Shikoyatning yaqin monitoringi, iloji bo'lsa, zaruriy harakatlar amalga oshirilganligi to'g'risida dalillar to'plash orqali amalga oshiriladi.

Masalan:

- Agar muammo shikoyatchilarni qoniqtirgan holda hal qilingan bo'lsa, tasdiqnoma oling va uni ish bilan birga topshiring
hujjatlar.
- Shikoyat va ular qanday bo'lganligi haqida to'liq ma'lumot yaratish uchun suratga oling yoki boshqa hujjatti dalillarni to'plang
hal qilingan.

4.5.10 Fikr-mulohazalarni so'rash

Masdar shikoyatchi(lar)dan shikoyat hal qilinganligi to'g'risida imzo chekishni so'raydi va o'z fikr-mulohazalarini so'raydi. Bunga shikoyatlarni hal qilish hujjati orqali erishiladi.

Barcha shikoyatlar xodimlarning tegishli darajasida imzolanishi kerak. Shikoyatni imzolagan xodim ishonchni ta'minlash uchun mavzu bo'yicha etarli bilimga ega bo'lishi kerak.

Ro'yxatdan o'tish amalga oshirilgandan so'ng, bu shikoyat shakliga yoziladi.

Yechilgan holda imzolanmagan har qanday shikoyatlar qo'shimcha tekshiriladi.

4.5.11 Apellyatsiya va boshqa murojaatlar

Agar shikoyatchi shikoyatni ko'rib chiqish jarayonining natijalaridan mamnun bo'lmasa, u apellyatsiya berishlari mumkin, bu esa E&S menejeri tomonidan avtomatik ravishda boshqa tekshiruvni boshlaydi va kerak bo'lganda hokimlik va mahallalarni jalb qiladi. Agar kompaniya GM shikoyatdan keyin ham shikoyatni hal qila olmasa, shikoyatchi boshqa tashqi kanallardan foydalanishi mumkin, masalan:

- Hokimlikka rasmiy shikoyat bilan murojaat qilish
- Mustaqil javobgarlik mexanizmlari orqali kreditorlar bilan bevosita bog'lanish
- Yuridik manba izlash

4.5.12 Shikoyat mexanizmini monitoring qilish va hisobot berish

Masdar oyiga kamida bir marta kelib tushgan shikoyatlar (ochiq va yopiq) va ular qanday hal qilinganligi haqida ichki hisobot beradi.

Taklif etilayotgan monitoring va baholash tadbirlari quyida keltirilgan:

- Shikoyatlarni ko'rib chiqish uchun javob vaqtlari va shikoyatlarning takrorlanishi bo'yicha shikoyatlar jurnalini kuzatib boring
vaqt o'tgan sari.
- Manfaatdor tomonlarning ishtiroki bo'yicha boshqa yig'ilishlarga nisbatan ikkinchi darajali jihat sifatida manfaatdor tomonlarning qoniqish darajasini baholash.
- Masdarning ommaviy axborot vositalarida yoritilishini kuzatib boring.
- Ishtirok etilgan yig'ilishlar, jamoat yig'ilishlari, fokus-guruh muhokamalari va hokazolarni o'z ichiga olgan barcha ishtirok tadbirlarini yozib oling.
- Barcha aloqa materiallarining kutubxonasini (elektron yoki qog'oz nusxada) saqlang.
- Qoniqish darajasini aniqlash uchun manfaatdor tomonlar bilan suhbatlar o'tkazish.
- Asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI) bo'yicha ishlashni ishlab chiqish va baholash.
- Rejalar va tadbirlarni qayta ko'rib chiqish.

5. Ijtimoiy-iqtisodiy asoslar

Ijtimoiy ta'sirlar "odamlarning yashash, ishlash, o'ynash, bir-birlari bilan munosabatda bo'lish, o'z ehtiyojlarini qondirish uchun tashkil qilish va umuman jamiyat a'zolari sifatida kurashish usullarini o'zgartiradigan har qanday davlat yoki xususiy xatti-harakatlarning inson populyatsiyalari uchun oqibatlar" deb ta'riflanadi. . Loyihadan bevosita yoki bilvosita yuzaga keladigan har qanday ijtimoiy ta'sirlarning to'liq ko'lamini tushunish uchun mavjud ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarni baholash va shuning uchun kutilayotgan ijobiy yoki salbiy ta'sirlarning ahamiyatini to'g'ri baholash uchun batafsil ijtimoiy-iqtisodiy bazaviy ma'lumotlar talab qilinadi. Baza shuningdek, Loyihaning ijtimoiy-iqtisodiy kontekstida qanday yumshatish choralari (salbiy ta'sirlarning ahamiyatini kamaytirish va ijobiy ta'sirlarning ahamiyatini oshirishga qaratilgan) amalga oshirish mumkinligini aniqlashga yordam beradi.

Ushbu bo'limning maqsadi loyiha hududidagi ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar haqida qisqacha ma'lumot berish va zarar ko'rgan odamlarning soni va holatini aniqlashdir. Loyiha hududidagi yerdan foydalanish fermerdan fermerga sezilarli darajada farq qiladi. Ayrim fermerlar yerdan faqat yoz oylarida foydalanadilar, chunki qattiq sovuq hodisalari chorva mollarining ommaviy nobud bo'lishiga olib kelishi mumkin.

Dastlabki tadqiqotning diqqat markazida Loyiha maydoni va uning atrofidagi jamoalar bo'lsa-da, kengroq ijtimoiy-iqtisodiy kontekstni ta'minlash uchun ba'zi milliy va mintaqaviy darajadagi boshlang'ich ma'lumotlar ham kiritilishi mumkin.

5-1-jadval. Loyihaga eng yaqin aholi punktlari

Aholi punktidan masofa		soni	Tavsif
Loyiha maydoni (km)		Aholi	
Melixo'ja	1.6	1701	Loyiha saytining shimoli-g'arbiy qismida joylashgan kichik qishloq.
		(M= 858, F= 843)	Melixo'ja mahallasi ostiga tushadi
Erkin Nafas*	0,87	719	Erkin Nafas, Upka va Damhoda tuman hokimligi tomonidan aholini hisoblash maqsadida birlashtirilib, loyiha maydonining shimoli-sharqida joylashgan.
		(M=353, F= 361)	Bu aholi punktlari uchta nisbatan kichik qishloq qishloqlaridir.
			Bu qishloqlarning uchalasi ham Shurak mahallasiga qarashli
Buloqchi	1.2	718	Shuningdek, loyiha maydonining shimoli-sharqida joylashgan Buloqchi qishloq qishloqidir.
		(M=349, F= 369)	
Suyunjon	1.35	1177	Loyiha maydonchasining janubi-g'arbiy qismidagi Suyunjon kichik qishloq bo'lib, u yerda elektr nimstansiyasi joylashgan bo'lib, u erda loyiha maydonchasidan elektr tarmog'i elektr energiyasini milliy tarmoqqa etkazib beradi.
		(M= 597, F= 580)	Melixo'ja mahallasi ostidagi sharshara
			"Suyunjon" mahalla fuqarolar yig'ini a'zolari suvni OTL yo'nalishi bo'yicha dehqon eridagi quduqdan olishadi "Suyunjon" mahalla fuqarolar yig'ini a'zolariga ham hosil yig'ib olingandan so'ng ushbu fermer yerlarida (kelishilgan narxda) chorva mollarini o'tlashiga ruxsat berilgan. yig'ilgan.
Partaobod	1.8	-	Partaobod qishlog'i loyiha maydonining janubi-sharqida joylashgan bo'lib, Pastdarg'om tumaniga to'g'ri keladi (O'ning boshqa aholi punktlari Kattaqo'rg'on tumanida).
			Pasdarg'om tumani Bog'ishamol mahallasi ostidagi sharshara.

Manba: tuman hokimligi. Kalit: (*) shu jumladan Upka va Damxodza, (M) erkaklar populyatsiyasi, (F) ayollar populyatsiyasi.

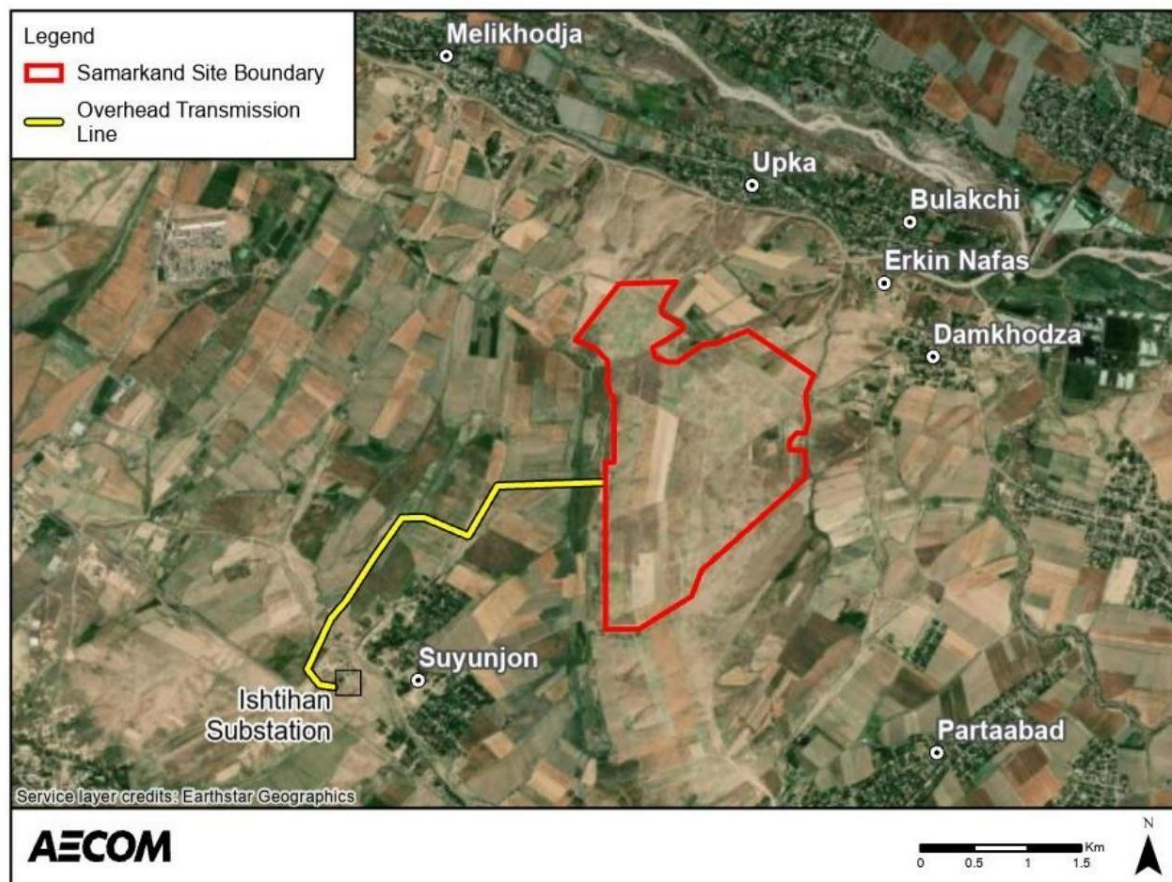
5.1 Mahalliy ijtimoiy-iqtisodiy muhit

Loyiha maydoni O'zbekistonning Samarqand viloyatida joylashgan bo'lib, uning aholisi taxminan 3,6 million kishini tashkil etadi va 14 ta ma'muriy tumanni o'z ichiga oladi. Viloyat markazi Samarqand shahri bo'lib, bu mamlakat poytaxti Toshkentdan keyin ikkinchi yirik iqtisodiy faoliyat markazidir. Loyiha maydoni Kattaqo'rg'on tumani hududida joylashgan bo'lib, aholi soni 272 320 kishini tashkil etadi va umumiy maydoni 139 000 km2 (SRG, 2021).

Taklif etilayotgan sayt O'zbekiston Respublikasining Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on tumanida joylashgan. Eng yaqin mahallalar Buloqchi va Damxo'jadir. Loyiha maydoni Kattaqo'rg'on shahridan taxminan 20 km va Samarqanddan taxminan 50 km uzoqlikda joylashgan. Saytga ob'ektning janubiy tomonidagi yo'l orqali kirish mumkin. Loyiha maydoni taxminan 427 ga.

¹ Ijtimoiy ta'sirni baholash bo'yicha ko'rsatmalar va tamoyillar bo'yicha Tashkilotlararo qo'mitasi, 1994 yil. Tayyorlangan: Masdar

Quyosh FV maydonidan 2 km masofada joylashgan ettita jamoa mavjud. Ushbu jamoalar quyidagi 5-1-rasmda aniqlangan:



5-1-rasm. Mahallalar Loyiha hududi chegarasidan 2 km uzoqlikda

5.1.1 Boshqaruv, aholi va etnik

Hududlarning atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha majburiyatlari hokimiyat rahbari (hokimlar) boshchiligidagi xalq deputatlari Kengashlari zimmasiga yuklanadi. Mintaqaviy va mahalliy davlat hokimiyati organlari tabiat resurslari, ekologik zararli ob'ektlarning holatini hisobga olish va baholash uchun javobgardir va tabiatni muhofaza qilish, nazorat qilish va tabiatdan foydalanish uchun javobgardir.

5.1.1.1 Rasmiy boshqaruv

O'zbekistonda davlat boshqaruvi tizimi markaziy va mahalliy bo'lgan ikki pog'onadan iborat. Mahalliy hokimiyat organlari viloyat, tuman va shahar hokimliklariga bo'linadi. Bundan tashqari, mahallaning o'zini o'zi boshqarish organlari ham markaziy davlat boshqaruvi tizimiga kirmasa ham, mahalliy darajada faoliyat yuritadi (Bektemirov va Rahimov, 2001).

Mintaqaviy (yoki *viloyat*) ham, tuman (yoki *tuman*) darajasida ham mahalliy boshqaruv quyidagilarga bo'linadi:

- Rahbarlari markaziy hokimiyat tomonidan tayinlanadigan va tegishli mahalliy kengashlar tomonidan rasmiy tasdiqlanishi lozim bo'lgan ma'muriy organ sifatida faoliyat yurituvchi **mahalliy davlat boshqaruvi**. Prezident viloyat hokimlarini tayinlaydi, ular o'z navbatida viloyatlar bo'ysunadigan tuman va shahar/shahar hokimlarini tayinlaydi. Tuman va shahar hokimlari viloyat hokimiga, u o'z navbatida prezidentga hisobdor.
- Saylangan mahalliy kengash**, u qonun chiqaruvchi organ sifatida ishlaydi, uning vakillari besh yil muddatga tayinlanadi/saylanadi. Ushbu boshqaruv darajalari viloyat va tuman darajasida davlatning ijro etuvchi va tartibga soluvchi organlarini ifodalaydi, viloyatlarda markaziy hukumat siyosatini amalga oshiradi.

Tuman darajasida mahalla qo'mitalari mavjud bo'lib, ular shahar va qishloqlarda boshqaruv instituti vazifasini bajaradi. Mahalla qo'mitalari maoshli davlat amaldorlari bo'lib, mahalliy davlat boshqaruvchilari oldida javobgardirlar, chunki ular to'liq qaram bo'ladilar.

ularning moliyalashtirilishi² . O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 105-moddasida mahallalar o'zini-o'zi boshqarish organi sifatida e'tirof etilgan bo'lib, ularning o'rni mahalliy darajada boshqaruv va faoliyatini nazorat qilishdan iborat bo'lib, ular quyidagilarni o'z ichiga oladi, lekin ular bilan cheklanmaydi:

- infratuzilmani rivojlantirish.
- Ijtimoiy ta'minot dasturlarini boshqarish (masalan, kam ta'minlangan oilalarga ijtimoiy yordam ko'rsatish).
- Xavfsizlik va tartibni ta'minlash.

Rasmiy mahalla qo'mitalari bilan bir qatorda norasmiy/ijtimoiy mahallalar ham ko'pincha parallel ravishda ishlaydi. Ushbu muassasalarning asosiy farqi shundaki, norasmiy mahallalar rahbarlari ko'ngillilar bo'lib, mahalliy aholi tomonidan saylanadilar, shuning uchun ular jamiyat tomonidan boshqariladigan, o'zini o'zi boshqarish institutlari sifatida qaraladi. Biroq loyihada norasmiy/ijtimoiy mahallalar aniqlanmagan hudud.

5.1.1.2 Aholi 5.1-bo'limda

ko'rsatilgan mahallalar loyiha hududi chegarasidan 2 km radiusda joylashgan ettita aholi punktiga to'g'ri keladi. Ushbu aholi punktlari aholisi (Partooboddan tashqari) 5-2-jadvalda keltirilgan. Sun'iy yo'ldosh tasvirlari va ko'rinadigan aholi punktlari bo'yicha ekstrapolyatsiya qilingan aholi raqamlariga asoslanib, barcha ettita aholi punktlarining umumiy aholisi 5000-6000 aholi oraliqida bo'lishi mumkinligi taxmin qilingan.

2020-yilda Kattaqo'rg'on tumani aholisi umumiy hisobda 272 320 nafarni tashkil etadi, bu erkaklar (51 foiz) va ayollar (49 foiz) o'rtasida teng taqsimlangan. Tumanda 5-2-jadvalda ko'rsatilganidek, o'lim darajasi bilan solishtirganda tug'ilish darajasi yuqori bo'lgan keng ko'lamli naqshni ko'rsatadi. Ushbu tendentsiya mahalliy darajada loyiha hududi chegarasidan 2 km masofada joylashgan barcha aholi punktlarida namoyon bo'ladi.

Kattaqo'rg'on tumanida ham salbiy migrantlar saldosi kuzatilmoqda, ko'chib kelganlardan ko'ra ko'proq odam tumandan chiqib ketmoqda. Bu loyiha ta'sir ko'rsatgan ikkita aholi punkti – Meylixuja va Erkin Nafas, Buloqchi uchun ko'chib kelganlar soniga ham tegishli. hudud bir xil edi, Suyunjon uchun esa bu hududga ko'chib kelganlardan ko'ra ko'proq odam ko'chib kelgan.

Umuman olganda, ko'proq ayollar belgilangan hududlarga va tashqariga ko'chib ketishadi. Bu "migratsiyaning feminizatsiyasi" deb ataladigan ayollar migratsiyasining umumiy global tendentsiyasini aks ettiradi. Iqtisodiy hamkorlik va hamkorlik tashkiloti ayollarning tobora ko'proq harakatchan bo'lib qolishining bir qancha sabablari bo'lishi mumkinligini ko'rsatmoqda, ammo aksariyati iqtisodiy sabablarga ko'ra rasmiy va norasmiy, qonuniy va noqonuniy ishlarda qatnashish uchun migratsiya qilishadi (OECD, 2000).

5-2-jadval. Kattaqo'rg'on tumani va jabrlangan aholi punktlari bo'yicha demografik ma'lumotlar (2020)

Hudud	Tug'ilgan			O'lgan			Immigratsiya			Emigratsiya		
	TMF			T	M	F	T	M	F	T	M	F
Meylixuja	46	26	20	4	3	1	0	0	0	17	6	11
Erkin Nafas*	12	8	4	3	1	2	2	0	2	4	2	2
Buloqchi	19	9	10	2	1	1	3	1	2	3	2	1
Suyunjon	25	13	12	4	3	1	6	1	5	4	2	2
Partaobod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kattaqo'rg'on tumani	7182	3773	3409	1001	568	433	312	87	225	1166	435	731

Manba: Davlat statistika qo'mitasi. Kalit: (T) Jami Aholi, (M) Erkaklar Populyatsiyasi, (F) Ayollar Populyatsiyasi, (*) Upka va Damxodzani o'z ichiga oladi.

5.1.1.3 Etnik tarkibi O'zbekiston

Respublikasi Markaziy Osiyodagi dengizga chiqish imkoni yo'q davlat bo'lib, 1991-yil sentabrda mustaqilligini e'lon qilgunga qadar Sovet Sotsialistik Respublikasi ittifoqining bir qismi bo'lgan. Mamlakat jami 448,9 ming kvadrat kilometr maydonni egallaydi va besh davlat bilan chegaradosh. boshqa davlatlar: Afg'oniston, Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston va Turkmaniston. O'zbekiston Respublikasi Qoraqalpog'iston Respublikasi, 12 ta viloyat, 120 ta shahar, 113 ta shaharcha, 164 ta tuman, 11844 ta qishloq aholi punktlaridan iborat. Aholi soni

² O'rinboyev, R. (2018). O'zbekistonda mahalliy hokimiyat. Davlat boshqaruvi, davlat siyosati va boshqaruvi global entsiklopediyasi. Tayyorlangan: Masdar

eng zich mamlakatning janubiy va sharqiy viloyatlarida poytaxt Toshkent yaqinida. Shimoliy va g'arbiy viloyatlar, Qoraqalpog'iston Respublikasi atrofida esa aholi siyrakroq (Bektemirov va Rahimov, 2001).

2020 yil holatiga ko'ra, umumiy aholi soni 34,232,050 kishini tashkil etadi, ularning 50% dan ozrog'i qishloq joylarda yashaydi (Jahon banki, 2021). Aholining 83,8 foizini o'zbeklar, qolgan 16,2 foizini tojiklar, qozoqlar, ruslar, qoraqalpoqlar, tatarlar kabi boshqa etnik guruhlar tashkil qiladi (CIA, 2021). O'zbek tili mamlakatdagi yagona rasmiy va eng keng tarqalgan til bo'lib, aholining taxminan 85% ona tilida so'zlashadi. Rus tili millatlararo muloqot tili va boshqaruv tili sifatida keng tarqalgan. Mamlakatda so'zlashadigan boshqa etnik tillar - tojik, qozoq, tatar, qirg'iz. va boshqalar. Diniy e'tiqod nuqtai nazaridan aholining 88 foizi musulmonlar (birinchi navbatda sunniylar), 9 foizi sharqiy pravoslav xristianlar va 3 foizi boshqa din vakillari (CIA, 2021).

Loyiha hududini qamrab olgan Kattaqo'rg'on uchun etnik kelib chiqishi bo'yicha batafsil ma'lumotlar mavjud bo'lmasa-da, Umuman olganda, O'zbekistonda yashovchi etnik guruhlar barcha ijtimoiy va boshqa xizmatlardan, jumladan, sog'liqni saqlash, ta'lim, suv va kanalizatsiyadan teng foydalanish imkoniyatiga ega. Guruhlarning hech biri huquqiy nuqtai nazardan ham, haqiqiy vaziyatdan ham ijtimoiy jihatdan chetda qolmagan. Bundan tashqari, etnik guruhlarining hech biri ularni etnik ozchiliklar deb tasniflaydigan asosiy O'zbekiston jamiyatidan alohida madaniy yoki ijtimoiy xususiyatlarni saqlamaydi. Shu sababli, saytga tashrif va manfaatdor tomonlarning ishtiroki davomida olingan ma'lumotlarga asoslanib, mintaqada OTB mezonlariga javob beradigan mahalliy aholi yo'qligi tushuniladi:

- i. o'zini alohida mahalliy madaniy guruh a'zolari sifatida identifikatsiya qilish va bu o'ziga xoslikni boshqalar tomonidan tan olish.
- ii. loyiha hududidagi geografik jihatdan ajralib turadigan yashash joylari yoki ajdodlar hududlariga va ushbu yashash joylari va hududlaridagi tabiiy resurslarga jamoaviy bog'lanish.
- iii. hukmron jamiyat va madaniyatdan ajralib turadigan odatiy madaniy, iqtisodiy, ijtimoiy yoki siyosiy institutlar; va

ko'pincha mamlakat yoki mintaqaning rasmiy tilidan farq qiladigan alohida til.

5.1.1.4 Iqtisodiyot

Iqtisodiy jihatdan O'zbekiston paxtaning asosiy ishlab chiqaruvchisi va eksportchisi bo'lib, Sovet davridan beri katta energiya ishlab chiqarish quvvati va mo'l-ko'l tabiiy gaz bilan mamlakat Markaziy Osiyodagi eng yirik elektr energiyasi ishlab chiqaruvchisiga aylandi. O'z ixtiyorida katta miqdordagi likvid aktivlarga ega bo'lish yuqori iqtisodiy o'sishga va davlat qarzining pastligiga olib keldi (Pajank, 2019). Biroq, mamlakatning aholi jon boshiga yalpi ichki mahsuloti nisbatan pastligicha qolmoqda va mintaqaning Qozog'iston (26 728 AQSh dollari), Turkmaniston (16 195 AQSH dollari) va Ozarbayjon (14 452 AQSH dollari) kabi boshqa iqtisodiyotlari bilan solishtirganda 7 378 AQSH dollarini tashkil etadi (Jahon banki, 2021).

Jahon banki O'zbekistonni o'rtacha daromadi pastroq mamlakatlar qatoriga kiritadi (Jahon banki, 2021 yil), chunki uning aholi jon boshiga yalpi milliy daromadi (YaIM) 1026 AQSH dollaridan 3995 dollargacha 3.

5.1.1.5 Mintaqaviy va mahalliy iqtisodiyotning umumiy ko'rinishi

Xalqaro valyuta jamg'armasi ma'lumotlariga ko'ra, 2019 yilda O'zbekiston yalpi ichki mahsuloti (YaIM) 60,490 milliard dollarni tashkil etdi (XVF, 2021). Milliy YaIM tarkibi kelib chiqish tarmoqlari bo'yicha qishloq xo'jaligi (28,1%), sanoat (36,4%) va xizmatlar (35,5%) o'rtasida taqsimlangan. 2017-2019 yillar davomida iqtisodiyot tuzilmasidagi o'zgarishlarni solishtirsak, sanoat tarmog'i ulushi 30 foizga oshgani, qishloq xo'jaligi ulushi esa 28,1 foizga kamaygan.

5.1.1.6 Loyihaning ta'sir doirasidagi iqtisodiyot Qishloq xo'jaligi Ta'sir zonasida

paxta yetishtirish ustunlik qiladi, bu esa mavsumiy fermer xo'jaligida ishlaydigan ayollarga ko'proq imkoniyatlar yaratadi. Bog'lar va vaqti-vaqti bilan kuzgi bug'doy etishtiriladigan maydonlar bundan mustasno, erning katta qismi qo'y, echki va qoramollar boqish uchun ham ishlatiladi.

5.2 Loyiha hududi: Quyosh FV maydoni

5.2.1 Tarixiy ijarachilar

2019-yilda loyihani amalga oshirish arafasida barcha erlar hokimlikka qaytarilganligi sababli Quyosh FV zonasida hozirda ijara mulki mavjud emas. Biroq, loyihani amalga oshirish uchun to'xtatilgan yoki o'zgartirilgan beshta ijara mulki mavjud edi. Ushbu uy xo'jaliklari ESIA miqyosidagi tashriflar chog'ida aniqlangan va LAA jarayonining bir qismi sifatida qo'shimcha tekshirilgan va ular ushbu LRPning bir qismi sifatida kiritilishi kerak degan xulosaga kelgan. ularning lizing mulklarining taxminiy joylashuvi quyida 5-2-rasmda ko'rsatilgan.

2022-yil sentabr va oktyabr oylarida har bir tarixiy ijaraga olingan uy xo'jaligi vakillari bilan suhbat o'tkazildi. Quyidagi 5-3-jadvalda har bir tarixiy ijarachi uy xo'jaligining ijtimoiy-iqtisodiy holati jamlangan.

³ O'zbekiston so'mi (so'm) O'zbekiston valyutasi bo'lib, 2021-yil 5-oktabr holatiga ko'ra 1 AQSh dollari 10 638,30 so'mga teng bo'ldi.

Tayyorlangan: Masdar



5-2-rasm. Loyiha ta'sir qiladigan tarixiy ijaraga olingan hududlar

5-3-jadval – Tarixiy yer egalari

Fermer va Sub-lizing Shartnoma	Uy xo'jaligi hajmi	Suhbat o'tkaziladigan joy	Xulosa ijtimoiy-iqtisodiy holati
Tarixiy ijara mulki 1	8 (5 erkak, 3 ayol)	AECOM/GBI 2022-yil 20- sentabrda Loyiha chegarasidan tashqarida joylashgan 1-lizing oluvchiga tashrif buyurdi va u va uning otasi bilan suhbatlashdi.	<p>Tarixiy ijara mulki 1 - loyiha hududining shimoli-g'arbiy chegarasiga tutash joylashgan tuman hukumati bilan uzoq muddatli ijara shartnomasi bo'yicha rasmiy ro'yxatdan o'tgan fermer xo'jaligi. Uy xo'jaligining ikkita uyi bor, biri loyiha maydoni yaqinida (shunday qilib ko'chirilmagan) va qishloqda</p> <p>Oila boshlig'ining turmush o'rtog'i, besh farzandi va uchta aka-uka va ota-onasi bor, ular ham u bilan yashaydi. Ikki akasi uylangan, har birining ikki farzandi bor. Uning singlisi ajrashgan, ikki farzandi bor. Uy xo'jaligi zaif deb hisoblanmaydi.</p> <p>Ijaraga oluvchi avval 2017 yildan beri 10 gektar (ga) erni ijaraga olgan, biroq 7 gektar erni Loyiha uchun qaytarib bergan. Qolgan 3 gektar no'xat va meva yetishtirish, shuningdek, 50 bosh qo'y boqish uchun ishlatiladi.</p> <p>Ijaraga oluvchi yerdan foydalanmayotgani uchun o'z ixtiyori bilan qaytarib berganini va hozirda unga 3 gektar yetarli ekanligini aytdi.</p> <p>Xo'jalik boshlig'i ham Masdar laboratoriyasida ishlaydi, ukasi dehqonchilik bilan shug'ullansa, oyiga 130 AQSh dollari oladi. Ilgari 10 gektar yerga ega bo'lgan bo'lsa, hozirda 3 gektar yer va 50 qo'y bor.</p> <p>Loyiha transportda to'siqlarga olib kelishi kutilmaydi, chunki fermer xo'jaligi va uning yaqinida paxta dalalari orasidagi maydon tashqarisida tuproqli yo'l bor.</p>
Tarixiy ijara mulki 2	18	<p>AECOM/GBI 21-sentabr kuni Ijaraga oluvchi 2 oilasining uyiga tashrif buyurdi, ammo oila a'zolarini topa olmadi.</p> <p>Biroq, AECOM uy xo'jaligi bilan gaplashdi telefon 2022 yil 1 va 4 oktyabr.</p>	<p>Kattaqo'rg'on hokimligi bilan tuzilgan ijara shartnomasida rasmiy ro'yxatdan o'tgan yana bir fermer xo'jaligi "Tarixiy 2-ijara" edi. Ushbu qishloq xo'jaligi erlari loyihaning shimoliy-sharqiy chegarasiga tutashgan.</p> <p>Yerni ikki aka-uka va ikki opa-singil va ularning bolalari (uyda 18 kishi) ijaraga olgan. Ularning akasi loyiha boshlanishidan avval Rossiyaga ko'chib o'tgan va u yerda fuqarolikni olgan. Qolgan ikki aka-uka dehqonchilik bilan shug'ullanib, erga quduq va boshpana qurish uchun katta mablag' sarfladi. Er daromadli bo'lishidan oldin, loyihaga yo'l ochish uchun er hokimlikka qaytarildi. Aka-ukalarga boshqa er uchastkasi taklif qilindi, lekin bu yerga tegishli xizmat ko'rsatilmagan (ya'ni nasos uchun elektr tarmog'i, suv uchun quduq yo'q), shuning uchun aka-uka yerdan voz kechishdi va hech qanday kompensatsiya berilmadi. Shunday qilib, ular yo'qotgan sarmoya tufayli qarzga botib ketishdi.</p> <p>Fermerlar tomonidan yer va mol-mulkning mustaqil bahosi o'tkazildi va ko'rsatilgan summa 83 million so'mni tashkil etdi. Afsuski, COVID-19 tufayli tuman hokimi 2020-yil yozida vafot etdi.Fermer 2021-yil mart oyida yangi hokimlik rahbariga murojaat qilgan, ammo tovon puli haqida hech qanday ma'lumot olmagan.</p> <p>Bu ikki aka-uka onasi bilan pul topish, qarzlarini to'lash maqsadida Rossiyaga ko'chib ketishgan.</p> <p>2022-yil sentabr va oktabr oylarida LRP tekshiruvi o'tkazilganda faqat ijarachilarning singlisi O'zbekistonda bo'lgan va uy xo'jaligi moliyaviy qiyinchiliklarga duch kelayotgani tasdiqlangan. Uy xo'jaligi zaif deb hisoblanadi.</p>

Tarixiy ijara mulki 3	5 (3 erkak, 2 ayol)	AECOM/GBI mahalliy hokimlik idorasida '3 fermerga tashrif buyurdi.	<p>Tarixiy ijara mulki 3 rasmiy ravishda ro'yxatdan o'tgan 60 gektar fermer xo'jaligi bo'lib, ekinlar (g'alla, arpa, bug'doy) etishtirish va chorva mollarini boqish uchun foydalanilgan.</p> <p>Joyga tashrif buyurgan vaqtda (2021-yil sentabr) uchastkada boshqa hech qanday jismoniy inshoot yo'q edi, garchi ilgari yerda fermerning chorva mollarini boqishi uchun qolishi uchun konteyner bo'lgan edi. Fermer hududni tark etib, 2020-yil fevral oyida boshqa hududdan muqobil yer (20 ga) oldi.</p> <p>U bu 20 gektar yerni olishga rozi bo'lgan, chunki u uy xo'jaligi uchun bu yetarli edi va avvallari o'ziga tegishli 60 gektardan atigi 30 gektaridan foydalangan. Yangi er, xuddi ilgari olingan yerga o'xshab, yomg'irli. Fermer qayta oziqlantirish orqali etishtirilishi mumkin bo'lgan har qanday madaniyatni, jumladan, bug'doy va no'xatni etishtiradi. Shuning uchun hosil ob-havo sharoitiga bog'liq.</p> <p>Unga qo'shimcha yer kerak emasligini ta'kidladi. U o'tgan yozda qo'ylarini sotdi, chunki u COVID 19 asoratlari davolash uchun mablag'ga muhtoj edi.</p> <p>Xo'jalik boshlig'ining ta'kidlashicha, hozirgi yerning faqat yarmi (10 gektar) unumdor, qolgan 10 gektari o'rtacha. Ilgari uning qishloq xo'jaligi hayvonlari, shu jumladan beshta qo'y bo'lgan, ammo u COVID-19 davolash uchun pul to'lash uchun ularni sotishga majbur bo'lgan. O'rini bosadigan yer ham kichik va qo'ylarni boqish uchun mos emas.</p> <p>Xo'jalikda tunash uchun traktor va gaz va suv o'rnatilgan konteyner bor. Ushbu konteyner eski joyda joylashgan va yangi erga ko'chirilgan.</p> <p>Suhbat chog'ida uy xo'jaligi boshlig'i 70 yoshda edi va shuning uchun erni o'tkazish vaqtida 68 yoshda bo'lgan kabi zaif deb hisoblanishi kerak.</p> <p>Xo'jalik boshlig'ining turmush o'rtog'i, uch farzandi, ikkita turmush qurgan o'g'li (birining to'rt farzandi, boshqasining uchta bor) va turmush qurgan qizi, uning ham uch farzandi bor. Barcha bolalar va nevaralar sog'-salomat.</p> <p>Uning ikki o'g'li mehnat muhojirlari bo'lib, oilasini xorijdan boqadi. Xo'jalik boshlig'i ham nafaqaxo'r va ikkalasi ham davlat pensiyasini oladi. Ular ishlagan yillari qayd etilmagani uchun eng kam pensiyalardan birini oladi. Xo'jalik boshlig'ining nafaqasi oyiga 50 AQSh dollarini, xotinini esa 45 AQSh dollarini tashkil qiladi.</p>
Tarixiy ijara mulki 4	6 (4 erkak, 2 ayol)	AECOM/GBI bilan uchrashdi Mahalliy ijarachi 4 20- sentabr hokimligi .	<p>"Tarixiy 4-ijaraga" rasmiy ro'yxatdan o'tgan "Shomurod Nursaxovat" yuridik xo'jaligi bo'lib, uning maydoni 67 gektar bo'lib, uning 15 gektaridan dehqonchilik, qolgan qismi chorvachilik uchun foydalanilgan. Xo'jalik yerga katta mablag' sarflab, 2016-yildan 2019-yilgacha ekin ekdi. Bug'doy, sabzavot, uzum yetishtirishgan.</p> <p>Xonadonda quduq bor edi, ular 3 km dan ortiq elektr tarmoqlarini o'rnatdilar. Bundan tashqari, ular tunab qolgan joyda qurilishi bor edi. Ammo, afsuski, 2020-yil oxirida qolgan joyni kimdir yoqib yubordi.</p> <p>Xo'jalik avval ega bo'lgan 67 gektar maydonning 15 gektaridan foydalangan, qolgan yerdan esa erning Loyiha tomonidan olib qo'yilganligidan qoniqmagani jamoa chorvadorlari foydalangan. Oldingi joyda uy xo'jaligida mevali choylar va shaftoli daraxtlari bor edi. Biroz mojarodan so'ng, uy xo'jaligi chorvadorlar bilan muzokaralar olib borgan va ular kelishuvga erishgan.</p> <p>Ko'pchilik chorvadorlar bahorda loyiha hududidagi eski yerga ketishdi.</p> <p>Xo'jalik yangi yer uchastkasini avvalgi yerning me'yoriga yetkazish uchun tovon puli berish sharti bilan loyihadan 4 km uzoqlikda joylashgan yangi yer uchastkasiga ko'chib o'tishga rozi bo'ldi. Buning uchun burg'ulash qudug'ini o'rnatish, elektr ta'minoti va er uchastkasini tekislash kerak edi. Afsuski, tuman hokimi vafot etganidan buyon ular ham hech qanday tovon puli olmagan va hozir hisobda.</p> <p>Ayni paytda xo'jalikning 10,5 gektar, 8,5 gektariga qishloq xo'jaligi ekinlari, tarvuz, qovun, bug'doy, yana 2 gektariga chorvachilik uchun foydalaniladi. Avvalgi mahalliy hokimlik ularga yangi yerga 180 metrlik quduq qazishda yordam bergan, biroq yer osti suvlari yetib bormagani uchun bu ish muvaffaqiyatsiz tugadi.</p> <p>Hozirda xo'jalik va hokimlik o'rtasida boshqa fermerlar bilan hamkorlikda elektr nasos yordamida kanaldan suvdan foydalanish bo'yicha kelishuv mavjud, biroq bu suv oqimini boshqarishda qiyinchilik tug'dirdi, chunki ko'plab fermerlar bunga tayanadi.</p>

Hamma ham elektr energiyasi uchun pul to'lashga tayyor emas. Bu elektr energiyasining muntazam ravishda uzilishiga olib keladi. Uy xo'jaligining ta'kidlashicha, yangi fermer xo'jaligi endi (2022 yil sentyabr) loyihadan oldingi 2019 yildagi hosildorlik darajasiga chiqq boshladi.

Suhbatlashgan xonadon a'zosi turmush o'rtog'i, ikki kelini, katta o'g'li va ikki farzandi bilan yashaydi. Katta o'g'li fermer xo'jaligida ishlaydi, ammo aviatsiyani bitirib, aeroportda ishlagan. Katta o'g'li hozir Navoiy universitetining tarix fakultetida tahsil olmoqda va bu yil uni tamomlaydi. Kichik o'g'li harbiy xizmatni o'taydi, Toshkent shahrida yashaydi. Qizlaridan biri ajrashgan, ikki farzandi bor, nemis tilidan tarjimon bo'lib ish qidirmoqda. Yana bir qizi uy bekasi, bolalarga qaraydi.

Suhbatga olingan xonadon boshlig'i 58 yoshda, eri esa 63 yoshda, ikkalasi ham nafaqaxo'r. U ilgari 40 yil hamshira bo'lgan va nafaqaxo'r sifatida oyiga 110 AQSh dollari oladi. Uning eri shifokor edi.

Uy xo'jaligi zaiflik toifasiga kirmaydi. Barcha oila a'zolari yaxshi ma'lumotga ega; biroq ular Loyiha tomonidan qarzga qo'yilgan. Shu sababli, Loyiha ularni yanada himoyasiz holga keltirdi.

Tarixiy ijara mulki 5 4 (3 erkak, 1 ayol) AECOM/GBI 20-sentabr kuni mahalliy hokimlik avtoturargohida 5-lizing oluvchi bilan uchrashdi. U katta o'g'li bilan mashinada to'xtash joyiga kelgan.

Tarixiy ijara xo'jaligi rasman ro'yxatdan o'tgan fermer xo'jaligi bo'lib, 25 yilga ijara olingan taxminan 56,4 ga yerdan iborat edi. 2020-yil fevral oyida fermerdan 40,6 gektar yerni Loyiha maqsadlari uchun qaytarish so'ralgan, shu sababli 15,8 gektar yer qolgan. 56,4 gektar maydonning 20 tasi ekinlar uchun ishlatilgan va ularda 70 ta qo'y bo'lgan. Ular yomg'irli bug'doy etishtirishdi, lekin yer olishdan oldin hammasi yig'ib olindi. Ular erga hech qanday sarmoya kiritmaganlar va ko'chirishdan oldin hamma narsani yig'ib olishga muvaffaq bo'lishdi.

Fermerning aytishicha, qolgan yer oillasini boqish uchun yetarli bo'lgani uchun yerni olish loyihasiga e'tirozi yo'q.

Ularning hozirgi yerlari asosan kuzgi bug'doy va makkajo'xori ekish uchun ishlatiladi. Fermer hududda quduq qazib, elektr tarmog'ini o'rnatdi. Loyiha hududidagi bino vayron qilingan va ichidagi narsalar o'g'irlangan.

Uning xo'jaligi 15,8 gektar bo'lib, 10 tasi bug'doy yetishtirishda, 5 tasi yaylovda, 25 bosh qo'y boqiladi.

Uy xo'jaligi boshlig'i 65 yoshda bo'lib, yura olmaydi, shuning uchun u zaif deb hisoblanishi kerak. Uning rafiqasi 60 yoshda va ular ikki voyaga etgan o'g'illari bilan yashaydilar, ikkalasi ham turmush qurgan va ikkalasi ham ikki farzandi bor. Xo'jalik boshlig'i nogironligi bo'yicha oshirilgan 180 AQSh dollari miqdoridagi davlat pensiyasini oladi. Uning xotini 50 AQSh dollari oladi, bu eng past pensiya darajasidan biri. Katta o'g'li hisobchi, shuning uchun fermer xo'jaligini boshqaradi. Kichik o'g'li tuman fermer xo'jaligi birlashmasi raisi bo'lib, milliy temir yo'l kompaniyasida ham ishlaydi.

5.2.2 Chorvachilar

Solar FV maydoni, shuningdek, shimol va sharqdagi katta maydonlar hozirgi vaqtda jamoa chorvadorlari tomonidan quyida 5-5 va 5-6-rasmlarda ko'rsatilganidek, qo'y, echki va qoramollarni boqish uchun foydalaniladi. Kichik miqdordagi shaxsiy chorva mollari jamoadagi uy xo'jaliklariga tegishli bo'lib, ular chorvachilik (jamoa chorvadorlari) bilan navbatma-navbat hamkorlik qiladilar yoki buning uchun professional chorvadorga pul to'laydilar.

O'tlash navbati odatda har kuni o'zgarib turadi, bir xonadonning bitta a'zosi o'sha kuni poda uchun javobgarlikni o'z zimmasiga oladi. Jamoa chorvadorlariga, odatda, podada borgan kunlari uchun maosh to'lanmaydi, chunki aylanish o'zaro manfaatli hisoblanadi.

Biroq, o'z chorvasiga ega bo'lgan va oyiga 3 million so'mdan 6 million so'mgacha bo'lgan to'lov evaziga boshqa jamoa xo'jaliklarining chorva mollarini boqadigan professional chorvadorlar ham bor.

Loyiha hududidan tashqaridagi boshqa professional chorvadorlar ham vaqti-vaqti bilan har kim foydalanishi mumkin bo'lgan loyiha saytidan foydalanishi mumkin.

2022-yil sentabr oyida AECOMning loyiha hududiga tashrifi chog'ida chorvadorlar va chorvachilik amaliyotlari haqida ijtimoiy-iqtisodiy ma'lumotlarni to'plash uchun har bir podaning vakili bilan suhbat o'tkazildi. Ayni paytda Melixo'ja qishlog'idan kelib chiqqan beshta jamoa podalari borligi, chorvadorlar navbatchilik asosida ishlayotgani va ularga maosh to'lanmagani tushuntirildi. Erking nafasdan (Upka) yana bir jamoa podasi bor, u ham aylanma va to'lovsiz.

Boshqa xo'jaliklarning podalari bilan birga o'z chorvasini boqib, xizmatlari uchun haq to'laydigan professional chorvadorlar bor.

Hammasi martdan noyabrgacha muntazam ravishda va vaqti-vaqti bilan qishda boqishlarini tushuntirdi. Ular quyosh FV maydonidan va shimol va sharqdagi atrofdagi jamoat joylaridan poda qilish uchun foydalanadilar.

2022-yilning 16-23 - noyabr kunlarida barcha chorvadorlarning navbatdagi ro'yxati va ijtimoiy-iqtisodiy so'rovi o'tkazildi. Aholini ro'yxatga olishda jami 42 ta chorvachi xonadonlari ishtirok etdi va chorvador xonadonlari tarkibida loyihadan ta'sirlangan 218 kishi (jismoniy shaxslar) qayd etildi. 42 chorvador 7 nafari professional chorvadorlar, qolganlari esa jamoa nomidan chorvachilik bilan shug'ullangan.

Chorvador xonadonlari Loyiha hududidagi quyidagi qishloqlardan kelgan:

- Erkin Nafas (17 nafar jamoa chorvadori va 2 nafar professional chorvachi),
- Buloqchi (9 ta jamoa chorvadori va 2 ta professional chorvachi),
- Melixo'ja (9 ta jamoa chorvadori va 2 ta professional chorvachi)
- Pardabod (1 ta professional chorvachi).

Hamma xonadonlarda jami 167 ta sigir, 681 ta qo'y, 547 ta tovuq bor edi.

Aholini ro'yxatga olishda barcha chorvadorlar erkak va turmush qurgan bo'lib, uy xo'jaliklarining birortasi ham ayol boshliq bo'lmagan. Cho'ponlarning yoshi 29-75 yoshni, o'rtacha yoshi 49 yoshni (41 yoshdan) tashkil etgan. yoshini bergan chorvadorlar).

42 ta uy xo'jaligi ichida eng keng tarqalgan uy xo'jaliklari soni oltita edi (barcha uy xo'jaliklarining 28% dan ortig'i), eng kichik va maksimal uy xo'jaliklari mos ravishda 1 va 8 ta. Barcha xonadonlar uchun asosiy til ubzek tili bo'lib, barcha chorvador xonadonlarining millati o'zbek edi. Barcha uy xo'jaliklari o'qish va yozishni biladigan kattalar borligini aytishdi. Kasalliklar va nogironlik bo'yicha, bir xonadonning sog'lig'i yomonlashgan ikki a'zosi borligini va zaif deb qayd etdi.

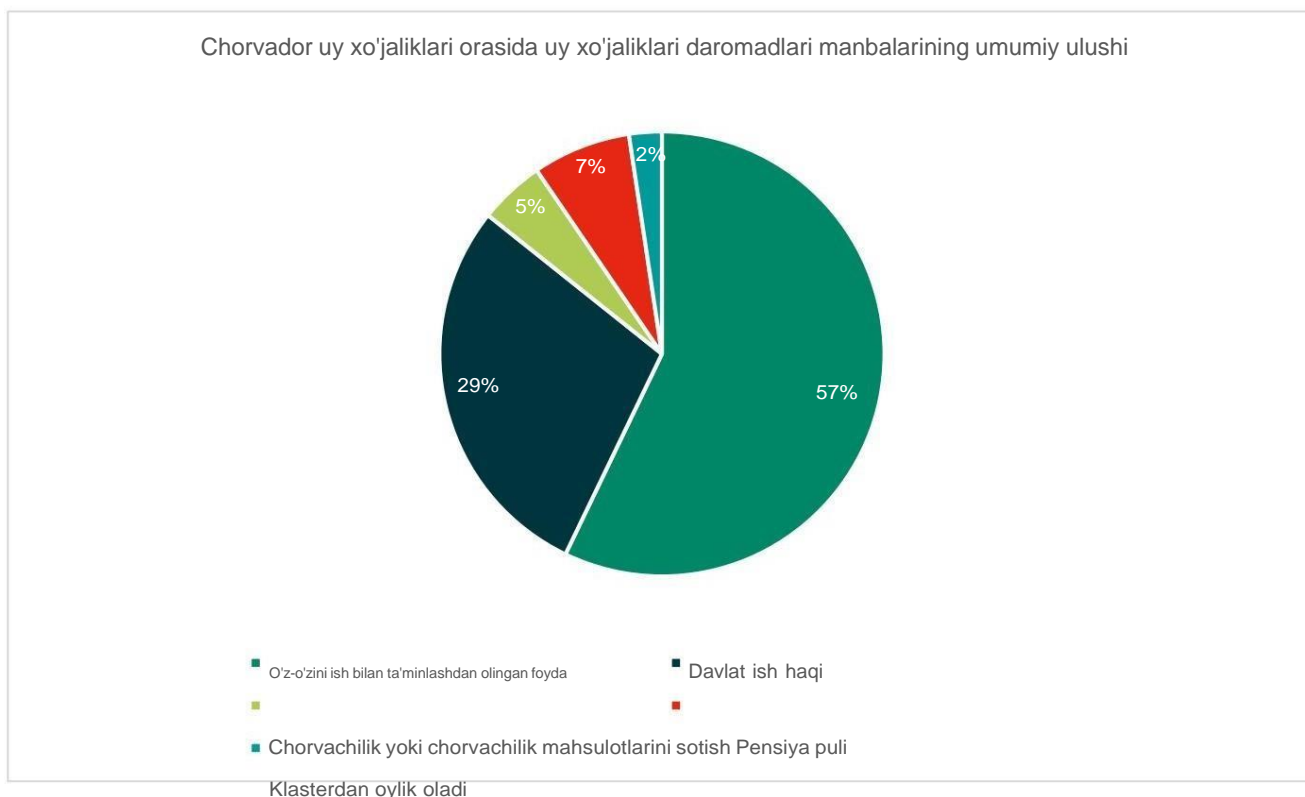
Bir cho'pon aqliy zaiflikdan aziyat chekkan, u ham zaif deb qayd etilgan.

Hammasi bo'lib 41 nafar chorvachi ma'lumot berdi. 41 chorvachidan 4 nafari oliy (oliy), 41 chorvachidan 1 nafari o'rta (o'rta), 41 chorvachidan 1 nafari boshlang'ich (maktab), 41 chorvachidan 35 nafari o'rta (O'rta) maktabiga ega bo'lgan.), ularning eng yuqori ta'lim darajasi sifatida. Bu quyidagi 5.3-rasmda ko'rsatilgan. Erkin nafasda ta'lim darajasi barcha bo'g'inlarda bo'lgan, ammo qolgan barcha qishloqlarda ta'limning eng yuqori darajasi O'rta (o'rta maktab) edi.

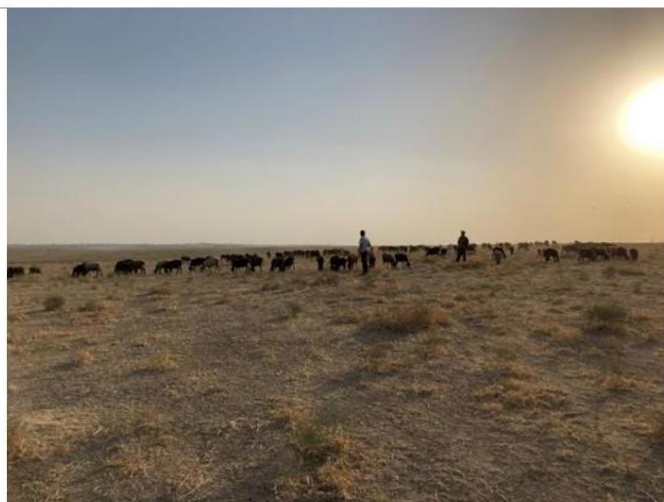
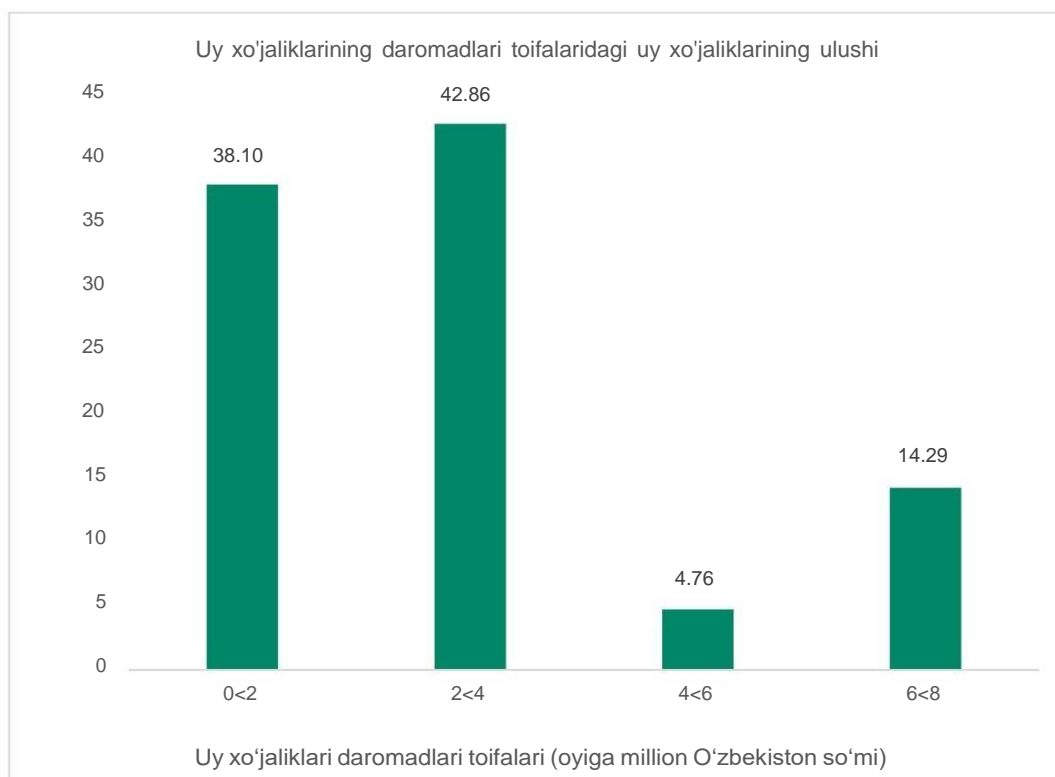


5-3-rasm – Chorvadorlarning ta'lim darajasi

Barcha uy xo'jaliklari oziq-ovqat va kiyim-kechaklarni asosiy xarajatlari sifatida ko'rsatdilar, uy xo'jaliklarining taxminan 10 foizi shartnomalar haqida batafsil ma'lumot beradi va uy xo'jaliklarining taxminan 2 foizi boshqa qo'shimcha xarajatlari sifatida. 42 chorvador 9 nafari o'z xo'jaliklarida katta qarz borligini ma'lum qilgan. Ko'pchilik chorvadorlar uy xo'jaliklarining asosiy daromad manbai yakka tartibdagi ish bilan ta'minlangan daromaddan iborat. Uy xo'jaliklari daromadlarining barcha manbalarini 5.4-rasmda ko'rish mumkin. Tegishli hollarda, uy xo'jaliklari uchun chorvachilik uchun olingan oylik to'lov 3-6 million O'zbekiston so'mini tashkil etdi. Uy xo'jaliklarining umumiy daromadiga kelsak, chorvadorlar orasida eng kam va maksimal qiymatlar mos ravishda 780 ming va 7 million O'zbekiston so'mini tashkil etdi.



5-4-rasm - Chorvadorning daromad manbai



5-5-rasm Jamoa chorvadorlari tomonidan boqilayotgan qo'y va echkilar (2022-yil sentabr oyida olingan)



5-6-rasm Professional chorvadorlar tomonidan boqilayotgan qoramollar (2022 yil sentyabr oyida olingan)

5.2.3 Yem yig'ish

Solar FV maydoni ham jamoa a'zolari tomonidan chorva mollari uchun ozuqa yig'ish va qish uchun saqlash uchun ishlatiladi. Bu butun jamiyat uchun mavjud bo'lgan tabiiy resursdir. 2022-yil sentabr oyida AECOM sayt hududiga tashrif buyurganida, hamjamiyat a'zosi ozuqa yig'ib, quyida 5-7-rasmda ko'rsatilganidek, uni mototsikl Trailor orqasiga yuklayotganini ko'rdi. Ozuqa 5-8-rasmda ko'rsatilganidek yig'ildi va jamiyatda saqlangan.



5-7-rasm Jamiyat a'zolari tomonidan yem yig'ish (2022-yil sentabrda olingan)



5-8-rasm Qish uchun ozuqani saqlash (oldi 2022 yil sentyabr)

5.3 Loyiha hududi: havo uzatish liniyasi

Taklif etilayotgan OTL marshruti aholi punktlari va alohida tuzilmalardan qochish uchun ishlab chiqilgan, biroq u keng ekin maydonlaridan o'tib ketadi, shu bilan birga fermer xo'jaliklari chegaralarida bir nechta qutblarni mahkamlash kerak bo'ladi. Marshrutning dastlabki tahlili OTMning qurilishi va ekspluatatsiyasiga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan joriy yerdan foydalanishni aniqladi. Ushbu tahlil quyidagi taxminlarga asoslanadi:

- OTMning har ikki tomonida 32 m masofadagi yo'lak yo'lak sifatida talab qilinadi.
- Minoralar atrofida 5 m² bo'sh joy belgilangan
- Jami 19 ta minora oldindan loyihalashtirilgan

Xulosa qilib aytganda, OTL to'rtta fermer xo'jaligiga ta'sir qiladi va sotib olish uchun taxminan 0,678 ga 4 er kerak bo'ladi. Marshrut bo'ylab hech qanday inshootlar aniqlanmagan va ta'sir ko'rsatadigan barcha dalalarda mavsumiy ekinlar etishtiriladi. OTL bo'ylab ijara mulklari quyida 5.9-rasmda ko'rsatilgan.

⁴ Barcha ko'rsatilgan er olish raqamlari LRPning yakuniy loyihasi chiqarilishidan oldin o'zgartirilishi mumkin



OTL ostida ijaraga olingan 4 fermerdan eng katta doimiy er olish minoralar uchun erlarining 0,5% ni tashkil qiladi. Eng katta vaqtinchalik yer olish yig'ilish joylari va qurilish marshruti uchun erining 3% ni tashkil qiladi. Tijorat dehqonlari odatda fermer xo'jaligini boshqarishda yordam beradigan fermerlarni yollaydi va o'rim-yig'im paytida mavsumiy qoliplar bug'doy va paxta yig'im-terimida yordam beradigan yaqin atrofdagi jamoalardagi ayollar uchun muhim tirikchilik manbai hisoblanadi. Biroq, bu ishchilarga ta'siri ahamiyatsiz bo'lishi kutilmoqda.

To'rtta sub-lizing shartnomasi SK009, SK014, SK015 va SKN016 ularning barchasida loyiha infratuzilmasi o'z chegaralarida joylashgan, ammo ta'sir darajasi barcha holatlarda unchalik katta emas. Ijtimoiy-iqtisodiy so'rov doirasida barcha bilan suhbat o'tkazildi va unda quyidagilar tasdiqlandi:

- Jabrlangan lizing oluvchilarning to'rttasi ham erkak bo'lib, ularning asosiy doimiy yashash joyi bo'lgan erni uzoq muddat ijaraga olgan. dehqonchilik yoki ish.
- Zarar ko'rgan ijarachilarning barchasi Kattaqo'rg'on tumani Melixo'ja mahallasidan.
- Suhbatga olingan barcha ijarachilar uy xo'jaliklari boshliqlari edi.
- Ijarachilar odatda kamida 4 kishidan iborat oila a'zosi bo'lib, ularning asosiy kasbi odatda xotini bo'lgan. uyni ta'mirlash (uy va oilaga g'amxo'rlik qilish).
- Barcha xo'jalik boshliqlari va ularning turmush o'rtoqlari savodli edilar.
- Jabrlangan lizing oluvchilarning aksariyati zarar ko'rgan erga borish uchun 5 dan 45 minutgacha sayohat qiladilar. haydash.
- Zarar ko'rgan ijarachilarning barchasi qishloqda 20 yildan ortiq yashagan va zarar ko'rgan ijarachilarning aksariyati butun umri davomida bir xil uyni saqlab qolishgan.
- Jabrlangan barcha lizing oluvchilar ushbu ersiz ular o'zlarining joriy daromadlarini davom ettirishlari mumkinligini ta'kidladilar, ammo uy xo'jaligini himoyasiz deb hisoblaydigan bitta jabrlangan ijarachi bor.

Zarar ko'rgan ijarachilarning aksariyati, shuningdek, o'z oila a'zolarining ta'lim darajasi, kasbi va sog'lig'i holati haqidagi ma'lumotlar bilan uy xo'jaliklari natijalarini taqdim etdilar. Ushbu ma'lumotlar to'plami bo'yicha natijalar zarar ko'rgan to'rtta lizing oluvchiga tegishli jami sakkiz oila a'zosi tegishli.

5-4-jadval. Uy xo'jaliklarining ta'lim darajasi

Qator yorliqlari	Ta'lim darajasi
Hech qachon ishtirok etmagan	1
Boshlang'ich maktab - tugallangan	2
Boshlang'ich maktab - hozir qatnashmoqda	4
Universitet yoki kollej	1
Umumiy jami	8

Lizing oluvchilardan daromad va yashash narxi haqida so'rashdi, biroq ijarachilardan biri bu ma'lumotni taqdim eta olmadi. Har bir uy xo'jaligi uchun umumiy yillik yashash qiymati ham qayd etiladi va quyidagicha:

- SK009: 214300000 UZM,
- SK014: 476300000 UZM
- SK015: 1470000000 UZM
- SKN016: mavjud emas

SK015 sub-lizing shartnomasiga ega bo'lgan fermer, shuningdek, kichik korxonani boshqaradi/savdo bilan shug'ullanadi (ishlab chiqarilgan va qayta ishlangan tovarlarni sotib olish/sotish) va buni rasmiy korxona (uydan tashqari doimiy binoda faoliyat yurituvchi) deb hisoblaydi. Ushbu biznes aksiyasining hozirgi taxminiy qiymati 2500000000 so'mni tashkil etadi. Uy xo'jaligining kichik korxonasi/savdo faoliyatida uy xo'jaligidan tashqarida bo'lgan shaxslar ham ishlaydi (130 kishi).

Xo'jaliklardan ikkitasi boshqa shaxs, muassasa yoki korxonadan mos ravishda 430600000 so'm va 250000000 so'm pul yoki tovar qarzi borligini tan oladi. Hech qachon yetarli bo'lmaganidan birini tanlashni so'raganda; o'tishga muvaffaq bo'ladi; qulay; boy; va juda boy, zarar ko'rgan lizing oluvchilar o'zlarining moliyaviy ahvolini quyidagicha tasvirlashdi:

5-5-jadval. Ta'sir qilingan lizing oluvchilarning moliyaviy holatlari

Ta'sirlangan Ijarachi	Moliyaviy holatlarning tavsifi
yer bilan:	
SK009	Boy
SK014	Boy
SK015	Boy

SK016 Mavjud emas

Har bir zarar ko'rgan lizing oluvchining joriy ijtimoiy-iqtisodiy holati bo'yicha qisqacha ma'lumot 5-6-jadvalda keltirilgan. Bu ma'lumotlar 2022-08-25 da bo'lib o'tgan uy xo'jaliklari so'rovidan olingan bo'lib, ular odatda yashaydigan joylarda, jumladan, Kattaqo'rg'on hokimligi atrofidagi turli ob'yektlarda jabrlangan ijarachilar bilan yuzma-yuz uchrashuvlar o'tkazgan.

5-6-jadval. OHHL bo'ylab zarar ko'rgan ijarachilarning umumiy ijtimoiy-iqtisodiy holati

Suhbat o'tkaziladigan joy	Fermer va Sub-lizing Shartnoma	Uy xo'jaligi Hajmi	Xulosa ijtimoiy-iqtisodiy holati
Kattaqo'rg'on hokimligi	Fermer bilan Sub-lizing Shartnoma SK014	4 (3 erkak, 1 ayol)	Ma'lumotni taqdim etuvchi shaxs zarar ko'rgan lizing oluvchi hisoblanadi. Jabrlangan ijarachi Samarqandning Kattaqo'rg'on tumanidan bo'lib, hozirda "Melixo'ja" mahalla fuqarolar yig'inida istiqomat qiladi. Zarar ko'rgan lizing oluvchi uy xo'jaligi boshlig'i bo'lib, to'rt kishilik oilaning bir qismi bo'lib, uning asosiy kasbi malakali mutaxassis (universitet yoki kollej ma'lumotiga ega bo'lgan) xotini ham bor; va ikkalasi ham 18 yoshga to'lmagan (hozirda boshlang'ich maktabda o'qiyotgan) ikki o'g'il.
			Jabrlangan ijarachi erkak bo'lib, uning asosiy doimiy dehqonchilik yoki ish joyi bo'lgan er uchun uzoq muddatli ijaraga ega. Jabrlangan lizing oluvchining asosiy yashash joyi Kattaqo'rg'on shahri, Mirzo Ulug'bek mahallasi (Baland Chordara ko'chasi), Payshanba shaharchasida joylashgan. Jabrlangan lizing oluvchi zarar ko'rgan erga borish uchun taxminan 45 daqiqa yo'l oladi - bunga odatda haydash orqali erishiladi. Jabrlangan ijarachi o'z shaharchasi yoki qishlog'ida 41 yil yashagan, biroq hozirgi uyida bor-yo'g'i to'rt yil yashagan (ilgari Alisher Navoiy mahallasida yashab, bu erga nikoh orqali ko'chib kelgan). Jabrlangan lizing oluvchi kattaqo'g'on, Melixo'ja mahallasida joylashgan bitta yer uchastkasiga egalik qiladi/foydalanadi va hozirda yerdan boshqa hech kim foydalanmaydi. Ushbu er bo'lmasa, zarar ko'rgan ijarachi o'zining joriy daromadini davom ettira oladi. Zarar ko'rgan ijarachi uy xo'jaligiga loyihadan sezilarli ta'sir ko'rsatishiga ishonmaydi; va zarar ko'rgan lizing oluvchining vakiliga ko'ra, u zaif uy xo'jaligi hisoblanmaydi.
Kattaqo'rg'on hokimligi	Fermer bilan Sub-lizing Shartnoma SK016	7	Ma'lumotni taqdim etuvchi shaxs zarar ko'rgan lizing oluvchi hisoblanadi. Jabrlangan ijarachi Samarqandning Kattaqo'rg'on tumanidan bo'lib, hozirda "Melixo'ja" mahalla fuqarolar yig'inida istiqomat qiladi. Jabrlangan lizing oluvchi HHH va yetti kishilik uy xo'jaligining bir qismidir.
			Jabrlangan lizing oluvchi erkak bo'lib, fermerning asosiy doimiy dehqonchilik yoki ish joyi bo'lgan yer uchun uzoq muddatli ijaraga ega. Jabrlangan lizing oluvchining asosiy yashash joyi Kattaqo'rg'on shahri, Kattaqo'rg'on shahrida. U zarar ko'rgan erga borish uchun taxminan 20 daqiqa yo'l oladi - bu odatda haydash orqali erishiladi. Jabrlangan ijarachi o'z shaharchasi yoki qishlog'ida 24 yil yashagan va shu vaqt davomida (shaharda tug'ilgan) bir xil uyni saqlab kelgan. Jabrlangan lizing oluvchi kattaqo'g'on, Melixo'ja mahallasida joylashgan bitta yer uchastkasiga egalik qiladi/foydalanadi va hozirda yerdan boshqa hech kim foydalanmaydi. Ushbu er bo'lmasa, zarar ko'rgan ijarachi o'zining joriy daromadini davom ettira oladi. Ta'sir qilingan lizing oluvchi ularga loyiha tomonidan sezilarli ta'sir ko'rsatishiga ishonmaydi; ammo u uy xo'jaligini zaif deb hisoblaydi.

Kattaqo'rg'on hokimligi	Fermer bilan Sub-lizing Shartnoma SK009	5 (erkak)	<p>Axborotni taqdim etuvchi jismoniy shaxs erning ijrochi direktori va zarar ko'rgan ijarachi nomidan so'rovni to'ldirishga ruxsat olgan fermer xo'jaligi klasteri bo'lgan zarar ko'rgan ijarachining vakili hisoblanadi. SK09 ning jabrlangan ijarachisi Samarqandning Kattaqo'rg'on tumanidan bo'lib, hozirda "Melixo'ja" mahalla fuqarolar yig'inida istiqomat qiladi. Zarar ko'rgan ijarachi uy xo'jaligi boshlig'i va besh kishilik uy xo'jaligining bir qismidir.</p> <p>Jabrlangan lizing oluvchi erkak bo'lib, fermerning asosiy doimiy dehqonchilik yoki ish joyi bo'lgan yer uchun uzoq muddatli ijaraga ega. Fermerlarning asosiy qarorgohi Kattaqo'rg'on shahri, Kattaqo'rg'on shahrida joylashgan. Jabrlangan lizing oluvchi zarar ko'rgan erga borish uchun taxminan besh daqiqa yo'l oladi - bu odatda haydash orqali erishiladi. U 49 yil davomida ularning shaharchasi yoki qishlog'ida yashagan va shu vaqt davomida (shaharda tug'ilgan) bir xil uyni saqlab kelgan. Jabrlangan lizing oluvchi kattaqo'g'on, Melixo'ja mahallasida joylashgan bitta yer uchastkasiga egalik qiladi/foydalanadi va hozirda yerdan boshqa hech kim foydalanmaydi. Ushbu er bo'lmasa, zarar ko'rgan ijarachi o'zining joriy daromadini davom ettira oladi. Zarar ko'rgan ijarachi uy xo'jaligiga loyihadan sezilarli ta'sir ko'rsatishiga ishonmaydi; va zarar ko'rgan lizing oluvchining vakiliga ko'ra, u zaif uy xo'jaligi hisoblanmaydi.</p>
----------------------------	--	-----------	--

Ferma saytida yaqin Kattaqo'rg'on hokimligi	Fermer bilan Sub-lizing Shartnoma SK015	6 (4 erkak va 2 Ayol)	<p>Ma'lumotni taqdim etuvchi shaxs zarar ko'rgan lizing oluvchi hisoblanadi. Jabrlangan ijarachi Samarqandning Kattaqo'rg'on tumanidan bo'lib, hozirda "Melixo'ja" mahalla fuqarolar yig'inida istiqomat qiladi. Zarar ko'rgan lizing oluvchi uy xo'jaligi boshlig'i bo'lib, olti kishilik oilaning bir qismi bo'lib, ikki o'g'il va bir qizi bo'lib, ularning barchasi 18 yoshga to'lmagan (hozirda boshlang'ich maktabda o'qiydi); 18 yoshga to'lmagan va hech qachon ta'lim xizmatlariga bormagan o'g'il; va asosiy kasbi uyni ta'mirlash (uy va oilaga qarash) bo'lgan va savodli (boshlang'ich ta'lim - tugallangan) xotin.</p> <p>Jabrlangan lizing oluvchi erkak bo'lib, fermerning asosiy doimiy dehqonchilik yoki ish joyi bo'lgan yer uchun uzoq muddatli ijaraga ega. Jabrlangan ijarachining asosiy yashash joyi Kattaqo'rg'on shahri, Kattaqo'rg'on shahridagi "Qorravat" mahalla fuqarolar yig'inida joylashgan. U zarar ko'rgan erga borish uchun taxminan 20 daqiqa yo'l oladi - bu odatda haydash orqali erishiladi. Jabrlangan ijarachi o'z shaharchasi yoki qishlog'ida 40 yil yashagan, ammo hozirgi uyida atigi 11 yil yashagan (ilgari bu erga nikoh orqali ko'chib kelgan). Jabrlangan lizing oluvchi kattaqo'g'on, Melixo'ja mahallasida joylashgan uchta yer uchastkasiga egalik qiladi/foydalanadi va hozirda yerdan boshqa hech kim foydalanmaydi. Bu yer bo'lmasa, fermer hozirgi daromadini davom ettira oladi. Zarar ko'rgan ijarachi uy xo'jaligiga loyihadan sezilarli ta'sir ko'rsatishiga ishonmaydi; va zarar ko'rgan lizing oluvchining vakiliga ko'ra, u zaif uy xo'jaligi hisoblanmaydi.</p>
--	--	-----------------------------	--

5.3.1 Havo elektr uzatish liniyasi ostida chorvachilik

Fermerlar va chorvadorlar bo'ylab chorvachilik shakllari turlicha bo'lsa-da, fermerlar va chorvadorlar OTL bo'ylab, jumladan, qattiq sovuq tufayli ko'plab chorva mollari nobud bo'lishi mumkin bo'lgan qish oylarida bo'lsa ham. SK014 sub-lizing shartnomasiga ega lizing oluvchi chorva mollariga (133 ta qoramol) ega.

Zarar ko'rgan ijarachilarning uchastkalari bir qator qishloq xo'jaligi amaliyotlari uchun, jumladan, ekinlarni etishtirish uchun ishlatiladi (SK009); chorvachilik uchun (SK014); va o'rmonlarni o'stirish uchun (SK016). Har bir uchastkaning maydoni (gektar) quyidagi 5-7-jadvalda ko'rsatilgan:

5-7-jadval. Ta'sir qilingan lizing oluvchilarning OTLdagi qiyosiy uchastkasi hajmi:

Ta'sir qilingan lizing egasi Uchastkalarining kattaligi (gektar)		Syujeti nima Foydalanilgan yer?
SK009	2295	Ekinlar
SK014	403	Paxta va bug'doy
SK016	16	Daraxtlar
SK015	80	Chorvachilik

Ta'kidlanganidek, Kattaqo'rg'on hokimligining mahalliy aholisi loyiha maydonidan chorva mollarini boqish va boshqa yaylov yerlariga chiqish uchun foydalanadi. Elektr uzatish liniyasi bo'ylab yerlardan dehqonchilik uchun foydalaniladi.

6. Ko'chirish ta'sirini baholash

6.1 Lizing oluvchilar

6.1.1 Quyosh FV maydoni

Quyosh FV hududidagi beshta tarixiy lizing oluvchilar, ularning ijarasi tugatilgan yoki loyihaga yo'l ochish uchun qisqartirilganda, loyihaning sezilarli ta'sirini boshdan kechirgan. Ushbu ta'sirlar Samarqand erlarini sotib olish auditida qo'shimcha ravishda o'rganiladi, bu shuningdek, tarixiy qayta joylashtirish jarayoni va OTBning himoya qilish tamoyillari doirasidagi kamchiliklarni baholashni o'z ichiga oladi.

Beshta lizing oluvchining barchasi yaqinda erlaridan qishloq xo'jaligi maqsadlarida foydalanayotgan bo'lib, ular 2020-yil fevral oyida erlarini qaytarishga majbur bo'lgan, bu ularning turmush tarziga ta'sir qiladi va shuning uchun ularning barchasiga tirikchilikni tiklash huquqini beradi.

Quyidagi 6-1-jadvalda ko'rsatilganidek, ijarachilar erlarning 66% dan 100% gacha qisqarishini boshdan kechirdilar. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, ta'sir darajasi olingan erlarning turli xil sifatleri va bu erga kiritilgan investitsiyalar tufayli yo'qolgan erlar miqdoriga simmetrik emas.

Tarixiy lizing oluvchilar 1,3 va 5 erni qaytarishdan oldin o'rim-yig'imini tugatganliklarini va shuning uchun hech qanday hosilni yo'qotmaganliklarini aytishdi. Ushbu ijarachilar ham o'z yerlariga sarmoya kiritmaganlar va shuning uchun bu huquqlar uchun kompensatsiya talab etilmaydi. Shunga qaramay, ushbu uchta lizing oluvchi loyiha tufayli yerga bo'lgan eksklyuziv huquqlarini hali ham yo'qotdi va tirikchilikka ta'sirini tan olish muhim va ular ilg'or xalqaro amaliyotga muvofiq tirikchilik vositalarini tiklash huquqiga ega bo'lishlari kerak.

3 va 5-lizing oluvchi ham loyihani qo'llab-quvvatlash va ishga joylashtirishga qiziqish bildirishdi va 1-lizing oluvchi allaqachon Masdar tomonidan Shamol sinov laboratoriyasida oyiga 130 AQSH dollari miqdorida ishlagan va uy xo'jaligi boshqa yordamga muhtoj emasligini taklif qilgan.

Tarixiy ijarachilar 2 va 4 loyihadan jiddiy ta'sir ko'rsatgan deb hisoblashlari kerak, chunki ikkala uy xo'jaligi ham o'z yerlariga katta miqdorda sarmoya kiritgan va investitsiyalari uchun hech qanday kompensatsiya olmagan va loyiha tomonidan qarzga olingan. Leaseholder 2 kompaniyasining ikki aka-uka qarzlarini to'lash maqsadida Rossiyaga ishlash uchun O'zbekistonni tark etgan. 4-lizing oluvchi O'zbekistonda mavsumiy ishlarni, shu jumladan paxta yig'im-terimi davrida dehqon xo'jaligi ishchisi sifatida qarzlarini to'lab kelgan. Shunday qilib, 2 va 4-sonli tarixiy ijarachilar o'z investitsiyalari uchun to'liq o'rinni bosuvchi qiymatda kompensatsiya olishlari, shuningdek, erga bo'lgan mutlaq huquqlarni yo'qotganliklari uchun tirikchilik vositalarini tiklashlari kerak.

Erni sotib olish bilan bog'liq buzilishlar va qiyinchiliklar ham Loyiha tomonidan tan olinishi kerak va shuning uchun 2 va 4 lizing oluvchilar ham tarixiy buzilish uchun nafaqa olishlari kerak.

Jadval 6-1 – Tarixiy ijarachilarga ta'sirlarning qisqacha mazmuni

Tarixiy Ijarachi	Tarixiy Yer hajmi	Hozirgi er Hajmi	% Yer Kamaytirish	Yerga kiritilgan investitsiyalar	Er investitsiyalarining taxminiy qiymati yo'qolgan
1	10 ga	3 ga qolgan er	70%	Olingan hosildan tashqari investitsiyalar kiritilmagan.	Yo'yq
2	12 ga	Yer yo'q	100%	Quduqni burg'ulash, bir kechada qurish boshpana.	83 million so'm (xususiy baho)
3	60 ga	20 ga yangi yer	66%	Boshpana uchun ishlatiladigan portativ konteyner yangi yerga ko'chirildi.	Yo'yq
4	67 ga	10,5 ga yangi yer	85%	Elektr aloqasi, quduq, boshpana, suv minoralari va mehnat uchun haydash, ko'chatlar (6-1-rasmga qarang).	57 million so'm, lekin 86 million so'mdan oshib ketdi millionlab yangi yer hosildorligini oshirish uchun sarflandi.
5	56,4 ga	15,8 ga qolgan yer	72%	Ekinlardan tashqari investitsiyalar kiritilmagan yig'ib olinganlar.	Yo'q



6-1-rasm – 4-lizing oluvchi tomonidan Quyosh FV-da quduq burg'ilangan Hudud



6-2-rasm 4-sonli ijarachi tomonidan qurilgan vayron bo'lgan bino Quyosh FV maydoni



Shakl 6-3 Quyoshda 4-lizing oluvchi tomonidan er tayyorlash FV maydoni



6-4-rasm Ijaraga oluvchi tomonidan qazilgan sug'orish kanallari 4 Quyosh FV maydoni

Havo uzatish liniyasi

OTL bo'yicha ijaraga olingan 4 ta uy xo'jaliklari mavjud bo'lib, ularning barchasi tovar xo'jaligi maqsadlarida foydalaniladi. uy xo'jaliklari 5.3-bo'limda batafsil tavsiflangan



Shakl 6-5– OTL ostidagi tipik qishloq xo'jaligi erlarining ko'rinishi

OTL bo'ylab ushbu ijara mulklariga ta'sirini quyidagi turlarga bo'lish mumkin:

Doimiy er olish: OTL minoralari uchun oyoq izi loyihaning amal qilish muddati uchun talab qilinadi va shuning uchun doimiy yer olish deb hisoblanishi kerak. Har bir minora fermerlar bilan maslahatlashgan holda fermer xo'jaliklari infratuzilmasi va aktivlariga ta'sirini kamaytirish uchun joylashtirilgan. Har bir lizing oluvchi uchun doimiy er olish ijaradagi umumiy yerning 0,001% dan kamini tashkil qiladi va shuning uchun yashash vositalariga doimiy ta'sir ko'rsatmaydi. Shu bilan birga, ushbu hududda yo'qolgan ekinlar va aktivlar naqd to'lov bilan to'liq almashtirish qiymatida qoplanadi.

Vaqtinchalik yer olish: Loyiha OTL qurish uchun yerga vaqtincha kirishni talab qiladi. Bunga quyidagilar kiradi:

- Og'ir texnikaning har bir ob'ektga kirishi uchun har bir minoraga 6 m kenglikdagi vaqtinchalik kirish yo'llari.
- Har bir minora uchun qo'shimcha yig'ish maydoni talab qilinadi.
- Minoralar orasidagi OTLni to'xtatib turish uchun traktor uchun 10 m kenglikdagi o'tish joyi kerak bo'ladi.

Ekinlarning yo'qolishi yoki aktivlarning shikastlanishi kabi ijaraga olingan vaqtinchalik ta'sirlar to'liq almashtirish qiymatida naqd pul bilan qoplanadi. Vaqtinchalik ta'sirlar nisbatan kichik bo'lib, eng katta ta'sir olingan erning 4,20% ni tashkil qiladi (SK014)

Shartli sterilizatsiya zonasi: OTLning har bir tomonida 32 m masofada joylashgan yer maydoni "sterilizatsiya xavfsizligi zonasi" hisoblanadi.

Fermerlar bu yerdan foydalanishda davom etishlari mumkin va qurilishga ta'sir qilmaydi, ammo ular endi bu hududda 6 metrdan ortiq daraxtlar o'stira olmaydi yoki inshootlar qura olmaydi. Bitta ijarachi (SK015) yerdan nok bog'i etishtirish uchun foydalanadi, biroq daraxtlarning hech biri 6 metrlik chegaradan oshmaydi.

Sterilizatsiya zonasidan ta'sirlangan erlarning eng katta foizi 9,5% ni tashkil qiladi (SK015).

6-2-jadvalda har bir ijarachi uchun yer olishning har bir turi bo'yicha foizlar quyida jamlangan.

6-2-jadval – OTL bo'yab lizing oluvchilarning loyiha yerlarini olishi⁵

Kadastr posilkasi ID	Doimiy yer olish % - Minora maydoni	%Vaqtinchalik yer olish - Qurilish yo'nalishi 18 m va minora yig'ish maydoni	Shartlar bilan er - Sterilizatsiya zonasi 64m
SK014	0,025	1%	3.9
SK009	0,004%	0,08%	0,2
SK0016	0,5%	3%	2.2
SK0015	0,13%	1%	9.5

6.2 Norasmiy er foydalanuvchilari

6.2.1 Chorvachilar va yem yig'uvchilar

5.2.2 va 5.2.3 bo'limlarida ta'riflanganidek, Quyosh FV maydoni to'rtta jamoa tomonidan chorva mollarini boqish va hayvonlar uchun ozuqa yig'ish uchun ishlatiladi. To'rtta jamoadan to'qqizta ma'lum podalar mavjud bo'lib, ular muntazam ravishda chorvadorlar yoki professional chorvadorlar tomonidan Quyosh FV hududiga olib boriladi.

Loyiha jamoat yaylovlarini yo'q qilmasa-da, hududning aksariyat qismiga kirish imkoni bo'lmaydi, shimol va sharqdagi qolgan hududlar esa hozirgi yaylov darajasini saqlab qolish uchun etarli bo'lmaydi.

Sherobod va Jizzaxdagi quyosh maydonlaridan farqli o'laroq, Samarqandda jamoat yaylovlari unchalik ko'p emas va chorvadorlar va fermerlar o'rtasida kosmos masalasida allaqachon ziddiyat borligi tarixiy ijarachilar bilan suhbatda aytib o'tilgan.

Professional chorvadorlarga ta'sirini muhim deb hisoblash kerak, chunki loyiha ularning asosiy daromad manbaiga bevosita xalaqit beradi. Loyiha hududiga chorvadorlar yoki professional chorvadorlar tomonidan olib boriladigan podalarga ega bo'lgan jamiyatdagi barcha uy xo'jaliklari ham ta'sirni ozroq darajada bo'lsa ham boshdan kechiradi.

Jamoa chorvadorlarining almashuv xarakteri, shuningdek, jamiyatdagi va boshqa joylarda har kimning yaylov uchun yerlarga kirishi va foydalanishi mumkinligi sababli, jamoa chorvadorlari va podalar egalari ta'sirini individual asosda ko'rib chiqish mumkin emas.

Shu sababli, loyiha tomonidan amalga oshirilayotgan tirikchilikni tiklash bo'yicha har qanday chora-tadbirlar chorvadorlarga birgalikda qaratilgan bo'lishi va jamiyatning barcha a'zolari uchun birdek ochiq bo'lishi kerak.

⁵ Doimiy va vaqtinchalik yer olish kadastr idorasi va baholash kompaniyasi tomonidan taqdim etilgan ma'lumotlar asosida hisoblanadi. Sterilizatsiya zonasidagi er AECOM GIS bo'limi tomonidan hisoblab chiqilgan.

Asosiy daromad manbai chorvachilikdan iborat bo'lgan professional chorvadorlarga loyiha tomonidan ish bilan ta'minlanish ustuvorligi berilishi, shuningdek, daromadlarini saqlab qolishlari uchun tirikchilikni tiklash tashabbusida markaziy rollar berilishi kerak.

6.3 Ta'sir qilingan tuzilmalar

Hozirgi vaqtda FV hududida yoki OTL bo'ylab loyiha ta'sir ko'rsatadigan tuzilmalar mavjud emas. Lizing oluvchilar bilan maslahatlashgan holda OTL bo'ylab tuzilmalardan qochdi. Biroq, 6.1-bo'limda eslatib o'tilgan 2 va 4 tarixiy ijarachilarga tegishli bo'lgan tarixiy inshootlar mavjud, ammo ular allaqachon o'zlarining shaxsiy baholarida ko'rib chiqilgan va noma'lum shaxslar tomonidan vayron qilingan.

6.4 Iqtisodiy daraxtlar va ekinlar

Quyosh FV hududida hech qanday iqtisodiy daraxtlar yoki ekinlar ta'sir qilmaydi. Biroq, lizing oluvchilar dehqonchilik bilan shug'ullangan OTL bo'ylab daraxtlar va ekinlarga ta'sir ko'rsatadi. Yuqorida 6.1.2-bo'limda ta'riflanganidek, bu daraxtlar va ekinlarning yo'qolishi arziyas doimiy ta'sirga ega bo'ladi va ernaing kichik foizi tufayli ularga egalik qiluvchi ijarachilarga vaqtinchalik ta'sir qiladi. Daraxtlar va ekinlarga bo'lgan barcha ta'sirlar to'liq almashtirish qiymatida naqd pul bilan qoplanadi.

6.5 Fermer ishchilari

OTL bo'yicha ijarachilar odatda mavsumiy va doimiy qishloq xo'jaligi ishchilarini ularga hosil yig'ishda yoki erdagi chorva mollarini boqishda yordam berish uchun yollaydilar. Ushbu fermer xo'jaliklarining mavjudligi qayd etilgan bo'lsa-da, bu fermer xo'jaliklarida er kichikligi va mavsumiy xarakterga ega bo'lganligi sababli ularga ta'siri ahamiyatsiz hisoblanadi. FV maydonidan foydalanadigan ishchilar yo'q.

6.6 Loyihaga kirish yo'li

Yakuniy kirish marshruti potentsial ta'sirlarni imkon qadar kamaytiruvchi marshrutni tanlash maqsadida batafsil loyihalashda ko'rib chiqilishi kerak. Kirish yo'li bilan bog'liq ta'sir (shu jumladan, lekin ular bilan cheklanmagan holda, harakat xavfsizligi, yerga egalik, shovqin, chang emissiyasi) qurilishdan oldin baholanishi kerak va mavjud yo'llardan foydalaniladi, shuning uchun jismoniy yoki iqtisodiy siljish kutilmaydi. Agar kirish yo'li uchun iqtisodiy yoki jismoniy ko'chirish zarur bo'lsa, ushbu LRP har qanday zarar ko'rgan shaxslarni o'z ichiga olgan qo'shimchaga bo'ysunadi.

7. Muvofiqlik va huquqlar

Muvaffaqiyatli tomonlar (jismoniy shaxslar, shaxslar, shaxslar guruhlar, oilalar, muassasalar yoki boshqa yuridik shaxslarni qamrab oladigan) erining vaqtincha yoki doimiy yo'qolishi yoki er uchastkasida loyiha bilan bevosita bog'liq bo'lgan obodonlashtirish uchun kompensatsiya yoki tirikchilikni tiklash to'g'risida da'vo qilishlari mumkin. .

Muvofiq tomonlarga ijtimoiy-iqtisodiy aholini ro'yxatga olish va mulkni o'rganish vaqtida mulkka egalik, birgalikda mulk, ijara, ijarachilar yoki boshqa cheklangan manfaatlarga ega bo'lgan har qanday shaxslar shaklida aniq bo'lgan erga rasmiy manfaatdor bo'lgan barcha shaxslar kiradi. Samarqanddagi Loyiha hududida yagona rasmiy er huquqlari ijarachilarga, ularning uy xo'jaliklariga va ish bilan band bo'lgan ishchilariga tegishli bo'lsa-da, 6.5-bo'limda ko'rsatilganidek, ikkinchisiga ta'siri ahamiyatsiz deb hisoblanadi.

Muvaffaqiyatli tomonlar yanada ta'sirlangan shaxslarga - qonuniy maqomidan qat'i nazar, imtiyozga ega bo'lgan yoki erdan foydalanadigan yoki ushbu erdagi obodonlashtirilgan shaxslarga kengaytirilishi mumkin. Ta'sir etuvchi tomonlar atamasi yanada kengroq bo'lib, quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- 1. Milliy qonunchilikka muvofiq er va mulklarga rasmiy yoki qonuniy huquqlar.
- 2. Milliy qonunchilikda tan olingan er va mulklarga bo'lgan odatiy huquqlar.
- 3. Milliy qonunchilikka muvofiq er yoki mulkka nisbatan tan olinadigan qonuniy huquq yoki da'volar yo'q, lekin so'rov vaqtida erni muntazam ravishda egallab olish yoki undan foydalanish ijaraga oluvchi tomonidan e'tiborga olinmaydi/toqat qilmaydi.
- Samarqandda boqilayotgan chorvadorlar va chorva egalari jabrlanuvchilar qatoriga kiradi.

Ushbu LRP milliy qonunchilik va xalqaro ilg'or amaliyotga asoslangan holda ta'sirlangan shaxslar ta'rifini moslashtiruvchi muvofiqlik asosini belgilaydi. Ta'riflar turlicha bo'lsa, eng yuqori yoki eng qamrab oluvchi ta'rif qabul qilinadi. Ramka yerga bo'lgan manfaatlarni va erdagi har qanday yaxshilanishlarni o'z ichiga oladi. Muvofiqlik quyidagi 7-1-jadvalda aniqlangan.

7-1-jadval – Muvofiqlik asoslari

Yo'qotish turi	Muvofiq shaxslar	Tavsif
Yer ijarachisiga mutlaq huquqlar		Erga mutlaq huquqlarga ega bo'lgan shaxs, oila yoki jamoaviy shaxs
	Ijarachi	Ijaraga oluvchi tomonidan erning bir qismini alohida yoki lizing oluvchi bilan birgalikda faol dehqonchilik qilgan yoki foydalanayotgan ijarachilar tan olingan, lekin yerga nisbatan hech qanday da'vosi yo'q.
	De-Facto yashovchi yoki foydalanuvchi	Erdan hech qanday xavfsiz egalik shaklsiz foydalanadigan, lekin Lizing oluvchi tomonidan e'tiborsiz/toqat qiladigan har qanday shaxs, oila yoki jamoaviy shaxs.
Strukturalar va boshqalar Asosiy vositalar	Aktiv-egasi	Har qanday inshootga yoki boshqa asosiy vositalarga, ularning egalik qilish maqomidan qat'i nazar, nizosiz egalik qiluvchi shaxs, oila yoki jamoa xo'jaligi.
Ekinlar va daraxtlar	Ekin egasi	Yerda bir yillik va ko'p yillik ekinlar va/yoki daraxtlarni parvarish qiladigan shaxs, oila yoki jamoa xo'jaligi, shu yerdagi egalik turidan qat'i nazar.
	Klaster fermerlari	Ijaraga oluvchilar nomidan bir yillik va ko'p yillik ekinlar va/yoki daraxtlarni parvarish qiladigan va ularning maoshi bog'liq bo'lgan kelishilgan ishlab chiqarish kvotasiga ega bo'lgan shaxs, oila yoki jamoa xo'jaligi.
Biznes	Biznes egalari (klaster fermalari egalari)	Loyiha bo'yicha sotib olinadigan er uchastkasida ishlayotgan tovarlar, xizmat ko'rsatish korxonalari.
	Xodimlar (ya'ni Fermer ishchilari) ya'ni	Ijaraga oluvchiga kunlik ish haqi evaziga (hosildorlik va hosildorlikdan qat'iy nazar) fermer xo'jaligini yurituvchi yoki boshqa mehnat manbasini ta'minlovchi shaxs, oila yoki jamoaviy shaxs.
	Jamoa tuzilmalari	Ta'sirlangan hamjamiyat
Kommunal yer	Ta'sirlangan hamjamiyat	Jamiatning umumiy manfaati uchun foydalaniladigan har qanday tuzilma, infratuzilma yoki harakatsiz jihozlarning egasi yoki homiysi bo'lgan har qanday jamoa.
		Ularning umumiy manfaati uchun foydalaniladigan har qanday jamoa umumiy erlarining mulkdorlari yoki vasiylari bo'lgan har qanday jamoa.

Muvofiqlik istisnolari

7.1

Ishlab chiquvchi moratoriy ("kesish sanasi") haqida xabar beradi, bu vaqt bo'yicha muvofiqlik chegaralarini belgilaydi. Ushbu tugatish sanasi (2022-yil 18-noyabr) aktivlar bo'yicha so'rov davomida har bir lizing oluvchiga xabar qilingan. Aktivlar yoki ekinlarni tashkil etuvchi tomonlar

tugatish sanasidan keyin ushbu ekinlar yoki aktivlar uchun kompensatsiya olish huquqiga ega emas. Ishlab chiquvchining shikoyat qilish mexanizmi bahsli muvofiqlikni tekshirish va qaror qabul qilish uchun ishlaydi.

7.2 Huquqlar doirasi

Huquqning dastlabki asosi (7-2-jadvalning yuqori sahifasi) yo'qoladigan aktivlar turidan kelib chiqib, tegishli shaxslarga ko'chirish bo'yicha ko'rsatiladigan moddiy yordam yoki kompensatsiya turlarini belgilaydi. Ushbu tuzilma, shuningdek, tegishli shaxslarga nafaqalar berish yoki yashash vositalarini tiklash dasturlariga kirish shartlarini belgilaydi. Mumkin bo'lgan taqdirda, Ishlab chiquvchi va loyihadan ta'sirlangan shaxslarga eng mos kompensatsiya shaklini tanlash imkonini beradigan bir qator variantlar taqdim etiladi.

IFC PS5 va OTBning himoya choralari siyosatiga muvofiq, Huquqlar doirasi LRPni tasdiqlash bo'yicha seminar davomida manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvdan so'ng o'zgartirilishi mumkin va shuning uchun qo'shimcha varaqlar dastlabki va o'zgartirilishi mumkin deb hisoblanishi kerak.

7-2-jadval: Huquqlar doirasi

Nr Aktivning yo'qolishi/ Ta'sir tavsifi	Muvofiq shaxs yoki guruh	Huquq	Qo'llanilishi mumkin bo'lganlar soni uy xo'jaliklari	
Qishloq xo'jaligi			Faol	4 ta xonadon bor ostidagi lizing mulklari bilan OTL 5 ta xonadon bor FVda tarixiy ijara mulki bilan hudud
1 Sifatida haydaladigan yerlardan foydalanishning mutlaq huquqini yo'qotish ijara mulkning bir qismi	Egalari yoki lizing oluvchilari haydaladigan yer	1-VAR'ANT: Uy xo'jaligiga bir xil yoki yaxshilangan yaqinlikda teng yoki yaxshilangan ishlab chiqarish salohiyatiga ega almashtirish uchastkasini taqdim eting. Agar berilgan er mulkdorni majburiy ko'chirish xavfini tug'dirmasa, ijaraga olingan mulk turlari doirasida xavfsiz egalik qilish mumkin. Agar almashtirish uchastkasi natura shaklida taqdim etilsa, xavfsiz foydalanishni ta'minlash bilan bog'liq dastlabki ma'muriy xarajatlar (masalan, so'rov xarajatlari, ijaraga olinganda qonuniy ijara to'lovlari yoki ma'muriy xarajatlar kabi) tomonidan qoplanadi. <i>Eslatma: Variant faqat erning 20% dan ortig'i loyiha tomonidan doimiy ravishda sotib olinishi kerak bo'lgan yoki loyiha natijasida 20% er iqtisodiy jihatdan yaroqsiz bo'lib qolsa, ijaraga olingan mulkdorlar uchun mavjud. Agar lizing oluvchi juda zaif bo'lsa, bu chegarani 5% gacha kamaytirish kerak.</i> 2-VAR'ANT: Oxirgi uch yil davomida yerdan olingan o'rtacha oylik daromadga asoslangan pul kompensatsiyasi uzilish sodir bo'lgan oylar soniga ko'paytiriladi yoki doimiy bo'lsa, to'rt yilga ko'paytiriladi.		
2 Erni yo'qotish tayyorlash yoki yaxshilash				
2 Erni yo'qotish tayyorlash yoki yaxshilash	Fermerlar (rasmiy yoki norasmiy kirish huquqi)	<i>Eslatma: 1-variant foydasiga o'ta zaif lizing oluvchilar uchun imkoniyatdan qochish kerak (agar yo'qolgan er miqdori umumiy yer egaliklarining 5% dan ortiq bo'lsa)</i> 1-VAR'ANT: O'rganish vaqtida mavjud bo'lgan yerni tayyorlash (shu jumladan sug'orish, elektr energiyasi bilan ta'minlash, tozalash yoki shudgorlash) uchun almashtirish qiymati yoki davlat stavkasi bo'yicha yoki qaysi biri yuqoriroq bo'lsa, erni almashtirish huquqi berilgandan keyin to'lanishi kerak bo'lgan pul kompensatsiyasi (agar mavjud bo'lsa), kompensatsiya erni tayyorlash uchun mo'ljallangan maqsadda ishlatilishi mumkin.	Faol	4 ta xonadon bor OTL ta'siri ostida erni tayyorlash uchun kompensatsiya olish huquqiga ega bo'lgan OTL bo'yicha ijara mulklari bilan 2 ta xonadon bor tarixiy bilan erni yo'qotgan FV hududida ijarachilar
		<i>Eslatma: O'ta zaif uy xo'jaliklari uchun 2-variant foydasiga (agar yo'qotilgan er miqdori umumiy yer egaliklarining 5% dan ko'p bo'lsa) yo'l qo'ymaslik kerak.</i>		
		2-VAR'ANT: Ishlab chiqaruvchi ekvivalent unumdorlikka ega bo'lgan o'rni bosuvchi yer uchastkasini tayyorlashni tashkil qiladi.		
1. Erni tayyorlash uchun almashtirish qiymatining 20% ekvivalentidagi buzilish uchun nafaqa.				loyiha natijasida takomillashtirish.
3 Ekinlarni yo'qotish	Ekinlar egasi	1-VAR'ANT: (1) davlat tomonidan belgilangan ekin stavkasi yoki (2) o'rni bosuvchi qiymat bo'yicha kompensatsiya, moratoriy vaqtida mavjud bo'lgan, yig'ib olish imkoni bo'lmagan ekinlar uchun qaysi biri yuqoriroq bo'lsa, har qanday to'lanishi kerak. ko'rsatilgan ekinlarni rejalashtirilgan olib tashlashdan oldin vaqt. Yo'qotilgan ishlab chiqarish fasllari soniga ko'paytiriladi. Ushbu parametr faqat loyiha jadvali va/yoki ko'rib chiqilayotgan o'simlikning hayot aylanishi tufayli hosilni yig'ish mumkin bo'lmagan holatlar uchun ruxsat etiladi. <i>Eslatma: Qashshoqlik chegarasidan past bo'lgan yoki moliyaviy qiyinchilikka duchor bo'lgan muhim zaif oilalar uchun oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash</i>		u c h u n k ompensatsiya bo'lib-bo'lib to'lanishi mumkin.

Faol

Ijaraga berilgan 4 ta xonadon mavjud

bo'ladigan OTL

OTL ta'sirida yo'qolgan hosil uchun kompensatsiya olish huquqiga ega

		2-VAR'ANT: moratoriy vaqtida mavjud bo'lgan ekinlar uchun joriy hosilni yig'ib olishga ruxsat bering, lekin (1) hukumat tomonidan belgilangan hosil darajasida yoki (2) o'rmini bosuvchi qiymat bo'yicha yo'qotilgan kelgusi mavsumlar uchun kompensatsiyani ta'minlash, qaysi biri uchun yuqoriroq bo'lsa. tadqiqot vaqtida mavjud bo'lgan ekinlar.		Tarixiy merosga ega 2 ta uy bor FVda ijarachilar loyiha natijasida hosilni yo'qotgan maydon.
		VA		
		1. Ko'rsatilgan ekinlarning almashtirish qiymatining 10% ekvivalentidagi buzilish uchun nafaqa.		
4 Vaqtinchalik kirish joyida ekinlarni etishtirish qobiliyatini vaqtincha yo'qotish hududlar	Fermerlar (rasmiy yoki norasmiy kirish huquqi)	1- VAR'ANT: (1) davlat tomonidan belgilangan stavka yoki (2) almashtirish qiymati bo'yicha kompensatsiya, qaysi biri yuqoriroq bo'lsa va yig'im-terimdan olinadigan umumiy yillik foyda, hosilni qayta tiklash uchun zarur bo'lgan mavsumlar soniga ko'paytiriladi. o'rim-yig'im davrida yillik to'lovlar. Ushbu parametr faqat loyiha jadvali va/yoki ekinlarning hayot aylanishi tufayli hosilni yig'ish mumkin bo'lmagan hollarda ruxsat etiladi. 2- VAR'ANT: Ko'chirishga o'tish davrida dehqon xo'jaliklarining yo'qotilgan hosiliga teng bo'lgan o'tish davri oziq-ovqat paketlarini taqdim eting. Ushbu parametr faqat loyiha jadvali va/yoki ekinlarning hayot aylanishi tufayli hosilni yig'ish mumkin bo'lmagan holatlar uchun ruxsat etiladi. <i>Eslatma: Variant faqat erning 20% dan ko'prog'iga kirish vaqtinchalik yo'qolgan ijara egalari uchun mavjud</i> VA	Faol	Ijaraga berilgan 4 ta xonadon mavjud bo'ladigan OHTL dehqonchilik qobiliyatini vaqtincha yo'qotganlik uchun kompensatsiya olish huquqiga ega
		1. Ko'rsatilgan ekinlarning almashtirish qiymatining 10% ekvivalentidagi buzilish uchun nafaqa.		
5 Doimiy yo'qotish qishloq xo'jaligining asosiy manbalari	Fermerlar (rasmiy yoki norasmiy kirish huquqiga ega) Biznes egalari Xodimlar yoki norasmiy ishchilar	Zarar ko'rgan dehqonlar va chorvadorlarning turmush darajasini yaxshilash va yaxshilashga qaratilgan tirikchilikni tiklash. Turli xil tirikchilik vositalarini tiklash variantlari kiritilishi mumkin va ular ta'sir darajasiga mutanosib bo'ladi. Tirikchilikni tiklash chora-tadbirlari 10-bo'limda batafsil bayon etilgan.	Faol	5 Tarixiy ijarachilar yashash vositalariga ta'sir ko'rsatgan va shuning uchun tirikchilikni tiklash huquqiga ega bo'ladi. 42 Chorvador uy xo'jaliklari tirikchilikka ta'sir qiladi
6 Hosildor mevali daraxtlarni yo'qotish	Daraxtlar egasi	1-VAR'ANT: (1) davlat tomonidan belgilangan kompensatsiya stavkalari yoki (2) daraxt qayta tiklanmaguncha, qayta ekish xarajatlari va unumdor daraxtlardan olingan jami yo'qotilgan daromad (ya'ni, almashtirish stavkasi) bilan belgilanadigan pul kompensatsiyasini taqdim etish, Qaysi biri balandroq bo'lsa, moratoriy vaqtida mavjud bo'lgan daraxtlar uchun. Zaif oilalar uchun yo'qotilgan daromadlar uchun kompensatsiya daraxtlarning yo'qolishi va yangi daraxtlarning hosildor bo'lishi o'rtasidagi davrni qamrab oluvchi davriy qismlarda to'lanishi kerak. 2-VAR'ANT: O'z o'rmini bosadigan daraxtlar bilan ta'minlang va o'z o'rmini bosadigan daraxtlar unumdor yoshga etgunga qadar yo'qolgan hosil uchun to'lang. O'ta zaif uy xo'jaliklari uchun moratoriy davrida mavjud bo'lgan daraxtlarni almashtirish uchun zarur bo'lgan vaqt davomida zarar ko'rgan uy xo'jaliklarining yo'qotilgan hosiliga teng bo'lgan o'tish davri oziq-ovqat paketlarini taqdim etishni ko'rib chiqing. Agar yo'qotilgan hosil uchun pul varianti tanlangan bo'lsa, yo'qolgan oraliq hosilni ta'minlash uchun maqsadli foydalanishga imkon berish uchun uni bo'lib-bo'lib to'lash kerak.	Kerakli paytda	Chiziq bo'ylab uy xo'jaliklarini ijaraga olgan bir kishi vaqtinchalik ta'sirlarning bir qismi sifatida unumdor daraxtlarni yo'qotadi va kompensatsiya olish huquqiga ega bo'ladi.

7	Fermer xo'jaligi boshpanasi, inshooti yoki qurilgan aktivlarini yo'qotish	Boshpana egasi Norasmiy foydalanuvchilar boshpana	<p>1- VAR'ANT: (1) davlat tomonidan o'rnatilgan kompensatsiya stavkalari yoki (2) moratoriy vaqtida mavjud bo'lgan qishloq xo'jaligi boshpanalarining qaysi biri yuqoriroq bo'lsa, almashtirish qiymati bilan belgilanadigan pul kompensatsiyasini taqdim etish.</p> <p>2- VAR'ANT: Ishchi kuchi, transport va tranzaksiya xarajatlari uchun qisman pul o'rmini bosuvchi qiymat kompensatsiyasi hamda yaxshilangan o'rmini bosuvchi ferma boshpanasini qurish imkonini beruvchi o'zgartirish materiallari to'plamini taqdim etish.</p> <p>VA</p> <p>1. Ushbu fermaning boshpanasini almashtirish qiymatining 10% ekvivalentidagi buzilish uchun nafaqa.</p> <p>2. Turg'un bo'lmagan materiallarni qutqarishga ruxsat berish</p>	Zarur bo'lganda (ya'ni tasodifiy shikastlanganda)	<p>Yo'nalish bo'ylab ijaraga olingan uy xo'jaliklari tuzilmalarini yo'qotmaydi. h</p> <p>Tarixiy ijaraga olingan 1 ta xonadon bor edi sifatida yo'qolgan loyiha hududidagi binolar loyiha natijasi. Bular allaqachon qadrlangan.</p> <p>Norasmiy fermerlar yo'q aktivlar yoki ekinlar aniqlangan. Chorvachilar yerdan foydalaning va jamiyat tirikchilikni tiklashning bir qismi sifatida chorvadorlar uchun qolgan erlarni ta'minlash uchun qo'llab- quvvatlanadi.</p>
8	Norasmiy yo'qotish yerga kirish	Norasmiy foydalanuvchilar yer	<p>Soliqlar, tranzaksiya, ro'yxatdan o'tish to'lovlari va h.k. kabi har qanday ma'muriy xarajatlarni to'lashni o'z ichiga olgan holda, qo'llab-quvvatlashva texnik maslahatlar, rasmiy (ishlab chiqarish xavfsizligi) ijara/sub-lizing shartnomasini taqdim etish orqali yordam berish.</p> <p>VA</p> <p>Erga kirish cheklavlari tufayli yo'qolgan daromadni aks ettirish uchun pul kompensatsiyasi, bu loyihadan kelib chiqadigan erdan foydalanishdagi o'zgarishlarning bevosita natijasi sifatida ko'rsatilishi mumkin.</p> <p>VA</p> <p>Norasmiy erdan foydalanuvchilarning boshqa joylarda o'z turmushini tiklashi uchun zarur bo'lgan boshqa amaliy yordam, shu jumladan tirikchilikni tiklash choralarini ko'rish</p>	Kerak paytda	
Kommunal tabiiy resurslarning doimiy yo'qolishi					
9	Tabiiylikni yo'qotish Resurslar, yaylovlar / Kommunal yer	Butun chorvachilik jamiyati	<p>1- VAR'ANT: Yerdan foydalanuvchilarga tegishli yaqinlikdagi muqobil umumiy yaylov yerlarini aniqlash va kerak bo'lganda ko'rsatilgan erlarning tashish qobiliyatini oshirish yoki muqobil yerlardan foydalanish imkoniyatini yaxshilash.</p> <p>2- VAR'ANT: erni almashtirish yoki qoldirish bo'yicha barqaror qishloq xo'jaligi loyihasi bilan jamiyatning tirikchilik vositalarini tiklash tashabbusi.</p>	Faol	Yerdan chorvadorlar foydalanadi
Zaif oilalar					
10	Zaif yoki nomutanosib zarar ko'rgan uy xo'jaliklari	Zaif oilalar	Aniqlangan o'ziga xos zaiflikni aks ettirish uchun zaif va nomutanosib ravishda ta'sirlangan odamlarni qo'llab-quvvatlash uchun boshqa maxsus yordam choralarini ko'rsatiladi. Masalan, keksalar va sog'lig'i bilan bog'liq muammolarga duchor bo'lgan shaxslarga ko'proq tez-tez tashrif buyurish va muloqot qilish, ularning xotirjam bo'lishini va LRPni amalga oshirish jarayonida yaqindan xabardor bo'lishlarini ta'minlaydi.	Faol	15 ta zaif oilalar aniqlandi
11	Tanqidiy Zaif bilan uy xo'jaliklari	Kritik darajada zaif uy xo'jaliklari	1-VAR'ANT: Mahalliy hukumatni ularni ijtimoiy ta'minot sxemasiga joylashtirish uchun jalb qiling.		

hech qanday a'zo qila olmaydi

tirikchilikda
qatnashish yoki

2-VARIANT: Uy xo'jaligiga olti oy davomida eng kam ish haqiga teng zaiflik uchun nafaqa beriladi.

iqtisodiy faoliyat.				
Jins				
12 Gender tengsizligi Uy xo'jaligida chetga surilgan ayollar yoki jamiyat		Katta ta'sirga uchragan uy xo'jaliklari uchun (loyihadan ko'chirilgan erlarning 20% dan ko'prog'i) Barcha turmush o'rtoqlar kompensatsiya to'lashdan oldin mulkning sherik egalari sifatida ro'yxatga olinishi kerak. Barcha kompensatsiyalar barcha turmush o'rtoqlarga to'lanadi va nizo bo'lsa, er-xotin o'rtasida teng taqsimlanadi. Barcha turmush o'rtoqlar barcha kompensatsiya shartnomalarini imzolashlari kerak.	Faol	Tarixiy ijaraga olingan uy xo'jaliklarining bir qismi sifatida ayollar yoki chorvachilik
Ko'rsatilmaganlar/ kelmaganlar				
13 Yo'q Ko'rsatuvlar/kelmaganlar	egalari ekinlar yoki aktivlar da yo'q so'rov vaqti yoki kompensatsiya jarayoni	Egasini joylashtirish imkoni bo'lmagan mol-mulk yoki ekinlar o'rganiladi va jami kompensatsiya paketining qiymati (pul va naturada) hisoblab chiqiladi va ma'lum bir muddat ishonchli boshqaruvda saqlanadigan uchinchi shaxslarning eskrou hisobvarag'iga joylashtiriladi. 5 yildan. 5 yillik muddat o'tgandan so'ng, mulk egasi da'vo arizasisiz, mablag'lar to'lash vaqtida Jamiyatni ko'chirish bo'yicha qo'mita bilan kelishilgan holda aniqlangan ehtiyojlardan kelib chiqib, tegishli qishloqqa mo'ljallangan jamiyatni rivojlantirish tadbirlariga sarflanadi. Agar aktiv egasi 5 yillik muddatdan oldin da'vo arizasi bilan murojaat qilsa va aktivga egalik huquqini tasdiqlovchi hujjatlarni taqdim eta olsa, mablag'lar aktiv egasiga ta'sir qilingan aktivlarni almashtirish imkoniyatini berish uchun sarflanadi.	Kerakli paytda	Ishga kelmaganlar aniqlanmagan
Tarixiy ta'sirlar				
14 Yo'qotish tufayli yuzaga kelgan jiddiy qiyinchilik ga investitsiyalar bo'lgan er kompensatsiya qilinmaydi		Moliyaviy qiyinchilikka duchor bo'lgan va tovensiz erga investitsiyalarni yo'qotish natijasida qiyinchiliklarni boshdan kechirgan uy xo'jaliklari loyiha natijasida yuzaga kelgan stress va g'alayonni tan olish uchun qo'shimcha buzilish nafaqasini olishlari kerak. Nafaqa to'lanishi kerak bo'lgan jami kompensatsiyaning 30% miqdorida pul to'plami bo'lishi kerak.	Faol	2 ta tarixiy lizing oluvchilar yo'qolganligi sababli loyiha tomonidan chuqurga kiritildi bo'lgan investitsiyalar kompensatsiya qilinmaydi.

8. Baholash va kompensatsiya

8.1 O'zbekistonda baholash qoidalari.

Quyidagi milliy qonunlar baholash jarayonini tartibga soladi:

- «Baholash faoliyati to'g'risida»gi Qonun (2009 y. o'zgartirilgan), unda baholash litsenziyalangan faoliyat turi hisoblanadi va baholovchilar litsenziyalangan va mustaqil bo'lishi kerak (4-modda). U baholash majburiy bo'lgan voqealarni, shu jumladan aktivlarni sotib olishni nazarda tutadi (11-modda).
- Vazirlar Mahkamasining 2011-yil 25-may, 146-son "Shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish va qishloq xo'jaligidan tashqari boshqa maqsadlar uchun yer uchastkalari berish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori (2-ilova – Mulkdorlar, foydalanuvchilarni aniqlash to'g'risidagi nizom). , ijarachilar va yer egalari, qishloq va o'rmon xo'jaligi ishlab chiqarishining yo'qolishi); Ushbu qarorda kompensatsiya qiymatlarini hisoblash metodologiyasi va formulasi keltirilgan.
- O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki Boshqaruvining "Ijaraga olingan yer uchastkalarini baholash tartibini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori. huquqlari (08.04.2014) Adliya vazirligi tomonidan.

8.2 Ushbu LRP uchun baholash tamoyillari

Xalqaro eng yaxshi amaliyot va loyiha homiysining barcha standartlariga muvofiq, ekinlar, daraxtlar, aktivlar va daromadlar uchun barcha kompensatsiya zararlarining bozor qiymati va boshqa har qanday tranzaksiya xarajatlari, hisoblangan foizlar, o'tish xarajatlari hisobga olinmagan holda to'liq almashtirish qiymatiga asoslanadi. soliqlar, amortizatsiya yoki qutqarilishi mumkin bo'lgan materiallar uchun har qanday chegirmalar.

Loyiha ta'sirida bo'lgan ekinlari, aktivlari yoki inshootlari bo'lgan barcha jabrlangan odamlar loyiha hududida qonuniy egalik qilishlaridan qat'i nazar, kompensatsiya olish huquqiga ega bo'ladilar.

Kompensatsiya qurilish uchun loyiha tomonidan ijara yoki er uchastkasiga har qanday tuzatish kiritilishidan oldin beriladi.

Ta'sir qilingan shaxslar baholash summalari ustidan shikoyat qilish imkoniyatiga ega bo'ladi va bu boshqa mustaqil baholash kompaniyasi tomonidan qayta baholanishiga sabab bo'ladi.

Har bir kompensatsiya turi uchun amal qiladigan printsiplar quyida batafsilroq taqsimlanadi:

- To'g'ri keladigan ekinlar uchun kompensatsiya bir yillik ishlab chiqarish xarajatlari va oldingi uch yildagi o'rtacha daromadga asoslangan bir yillik o'rtacha sof daromadga ekvivalent nafaqa asosida o'rnini bosuvchi qiymatda bo'ladi.
- Mevali daraxtlar uchun kompensatsiya so'nggi uch yildagi o'rtacha daromadga ko'paytiriladi. daraxtning hosildorlikka erishishi uchun zarur bo'lgan yillar va yangi ko'chatlar ekish xarajatlari. Yetilmagan daraxtlarga kompensatsiya o'sha yoshdagi o'rnbosar daraxtlarni ekish va o'stirish xarajatlari kelib chiqqan holda to'lanadi.
- Fermerlar bilan kelishilgan holda OTL minoralari joylashuvi optimallashtirilganligi sababli inshootlar uchun kompensatsiya talab etilmaydi, biroq qurilish vaqtida tuzilmalarga etkazilgan har qanday kutilmagan zarar huquqlar matritsasiga muvofiq to'liq almashtirish qiymatiga asoslanadi.
- Daromad/yashash vositalarini yo'qotish uchun kompensatsiya oxirgi uch yil uchun o'rtacha oylik daromaddan kelib chiqqan holda to'lanadi. yillar uzilish sodir bo'lgan oylar soniga ko'paytiriladi.
- Ijaraga olingan yerning doimiy yo'qotilishi uchun pul kompensatsiyasi yer uchastkasidan so'nggi yillardagi o'rtacha oylik daromad asosida. uch yil to'rt yilga ko'paytiriladi.

8.3 Baholash jarayoni

Baholash jarayoni O'zbekistondagi mahalliy hukumat tomonidan tasdiqlangan, shu turdagi baholashni o'tkazish tajribasiga ega bo'lgan, shu jumladan OTB homiyligidagi oldingi loyihalar uchun ham baholash kompaniyasi tomonidan amalga oshirildi. Baholash kompaniyasining nomi va ma'lumotlari quyida keltirilgan:

- **Kompaniyaning nomi va manzili:** "BAHOLASH INTEGRAL" MChJ, Toshkent sh., Yunusobod tumani, Bodomzor ko'chasi, 3, 7,8,9 xona
- **Ishonchnomalar:** "Baholovchilar, ekspertlar va maslahatchilar jamiyati" jamoat birlashmasining a'zolik guvohnomasi. O'zbekiston" 15.06.2022 y. 087-son
- **Sug'urta:** "Kafolat" AK kasbiy faoliyat sug'urtasi Ro'yxatga olish raqami 15.01.2022/70-01 iyun. 15, 2022. 16.06.2022-15.06.2023 dan amal qiladi.

Baholash faoliyatini amalga oshirish uchun kompaniya jamoat professional tashkilotiga a'zo bo'lishi kerak.

Baholash jarayoni 2022-yil 15- sentabrdan 18- noyabrgacha bo'lgan davrda bo'lib o'tdi va quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oldi:

- Loyiha infratuzilmasi ta'sir ko'rsatadigan sub-ijara shartnomasiga ega bo'lgan har bir uy xo'jaligi (bu OTLni o'z ichiga oladi, lekin Quyosh FV emas) Tarixan bo'shatilgan maydon) tuman hokimligida baholovchilar va tuman hokimligi bilan yakkama-yakka uchrashuv o'tkazish uchun bog'landi. Ijaraga oluvchilarga er uchastkasidan o'rtacha daromadni hisoblash uchun foydalaniladigan ijaraga olinmagan soliq hisobotlarini taqdim etish imkoniyati berildi.
- Loyiha infratuzilmasi koordinatalari aniqlangach, doimiy va vaqtinchalik yer uchastkalariga rasmiy yer buyurtmasini rasmiylashtirish uchun koordinatalar Energetika vazirligiga yuborildi.
- Shundan so'ng quyidagi agentliklardan iborat qo'mita tuzildi:
 - Viloyat hokimligi
 - Tuman hokimligi
 - Tuman kadastr
 - Tuman qishloq xo'jaligi boshqarmasi
 - Tuman tarmoq vakili
 - baholash kompaniyasining vakili
- Ijaraning bir qismi sifatida har bir kadastr uchastkasi quyidagi yer olish va ta'sirlarni hisoblash uchun tekshirildi:
 - Doimiy yer olish (sub-ijara shartnomalariga o'zgartirishlar kiritish talab etiladi)
 - Vaqtinchalik yer olish (ekinlar, daraxtlar va infratuzilmaga yetkazilgan zarar)
 - Sterilizatsiya zonasi balandligi chegarasi 6 m bo'lgan daraxtlarga etkazilgan zarar
- Doimiy va vaqtinchalik ta'sirlar uchun yo'qolgan daromadlar qiymati yuqorida hisoblangan er uchastkasidan foydalangan holda hisoblab chiqilgan va shuningdek, so'nggi uch yil ichida qayd etilgan erning o'rtacha daromadi.

8.4 Kompensatsiya jarayoni

LRPni baholash va tekshirishdan so'ng, har bir zarar ko'rgan uy xo'jaligi boshlig'i va turmush o'rtog'i bilan yakuniy kompensatsiya va tirikchilikni tiklash paketlarini muhokama qilish kerak. Kompensatsiya to'lash metodologiyasi, to'lash muddatlari, miqdorlari va qo'shimcha yordam to'g'risida tuman hokimligi ishtirokida har bir xonadonga ma'lum qilinadi. Uy xo'jaligi to'g'ridan-to'g'ri tuman hokimligiga yoki loyiha shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmi orqali bahoga e'tiroz bildirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu qayta baholashga sabab bo'ladi va agar biror narsa ilgari o'tkazib yuborilganligi haqida etarli dalillar mavjud bo'lsa, baholash o'zgartiriladi.

Huquqiy shartnomalar tuman hokimligi va tuman qishloq xo'jaligi bo'limi tomonidan tuzilib, kompaniya va zarar ko'rgan xonadon tomonidan imzolandi. Ushbu shartnomalarda kompensatsiya va qo'llab-quvvatlashning umumiy miqdori va to'lovlar muddati aniq ko'rsatilgan.

To'lov odatda bank o'tkazmasi yoki afzal bo'lsa chek orqali amalga oshiriladi. To'lov kvitansiyasi jabrlangan xonadonga ham, kompaniyaga ham beriladi.

Barcha shartnomalar va to'lov kvitansiyalari kompaniya tomonidan xavfsiz va tartibli manorda saqlanadi.

To'lovning umumiy ma'lumotlar bazasi kompaniya tomonidan yuritiladi va LRPning oylik monitoringi haqida ma'lumot beradi.

8.5 Baholash natijalari loyihasining qisqacha mazmuni

8-1-jadval – baholash natijalari loyihasining xulosasi

Kadastr ID	jami ijaraga olingan	vaqtinchalik	% dan	doimiy	% dan	qishloq	ning narxi	ning narxi	ning narxi	Narxi	JAMI (UZB)	Jami	10% buzilish
	maydoni, ga	yerdan foydalanish, ga	vaqtinchalik	tomonidan yerdan foydalanish	doimiy	xo'jaligi ekinlari va yo'qotilgan foyda	yo'qotilgan foyda	vaqtinchalik	ning	(AQSh dollari) 7	Nafaqa		
			Er olish -	elektr	Er olish	yetishtirilgan	dan	dan	hududdan	ko'p yillik			
			Qurilish	Grid, ha	(minora maydoni)	daraxtlar, turlari	vaqtinchalik	doimiy	(daraxtlardan) ko'p	ko'chatlar			
			Marshrut 18m &			va raqam	maydoni, so'm.	yerdan foydalanish,	yillik o'simliklar.	uchun			
			Minora			olingan ichida	1 yil davomida	so'm.	Xarajat yondashuvi	doimiy			
			Assambleya			hudud	qurilish	daromad		ly olingan			
			Hudud				. daromad	yondashuv		yer			
							yondashuv			(daraxtlar).			
										Narxi yondashuv			
SK014	403.50	4.20	1%	0,10	0,025%	100 gektarga paxta, 100 gektarga bug'doy	2 544 631,00	242 345,80			2 786 976,80	248.04	272,85
SK009	2223,60	1.90	0%	0,10	0,004%	Paxta	7 291 608,40	694 438,93			7 986 047,33	710.76	781.83
SK016	20.00	0,50	3%	0,10	0,500%	300 dona miqdorda olma daraxtlari. Bir yuz kvadrat metr maydonda 5 ta olma daraxti yetishtiriladi	878 090,00	702 472,00	24 244 526,70	4 848 905. 35	30 673 994,05	2,729,99	3002,98
SK015	79.50	0,50	1%	0,10	0,126%	Yer uchastkasi chorvachilik uchun ajratilgan.					Zarar yo'q yuzaga keladi		

Jami kompensatsiya va bezovtalik uchun nafaqalar: 4 057,66 (AQSh dollari)

⁶ Yuqorida keltirilgan yuqorida keltirilgan natijalar taxminiy hisoblar bo'lib, hozirgacha zarar ko'rgan uy xo'jaliklari tomonidan baholash kompaniyasiga taqdim etilgan balanslar asosida hisoblab chiqilgan vaqtinchalik loyiha sifatida ko'rib chiqilishi kerak. Yerdan Tayyorlangan: Masdar AECOM 88

foydalanish turlarini (ekinlar va daraxtlar) aniqlashtirish uchun hali ham ko'rib chiqilayotgan qo'shimcha ma'lumotlar mavjud bo'lib, ular yakuniy baholash natijalarini yanada aniqlashtirish uchun foydalaniladi. Uy xo'jaliklari qo'shimcha dalillarni taqdim etish imkoniyatiga ega bo'ladi.

⁷ 21.11.2022 yildagi 0,000089 almashuv kursidan foydalangan holda hisoblangan AQSh dollari miqdori

9. Zaif odamlarni himoya qilish

Loyiha zaif guruhlar va shaxslarga ta'sir ko'rsatish potentsialiga ega. Zaif odamlar - bu loyiha tomonidan nomutanosib ravishda salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan yoki loyiha imtiyozlaridan to'liq foydalana olmaydiganlar. Quydagi 9-1-jadvalda LRPda ko'rib chiqilgan zaif odamlar uchun tipik toifalar keltirilgan, ammo ta'kidlanganidek, zaif odamlarni identifikatsiya qilish formulali jarayon bo'lmasligi kerak va ba'zi zaif odamlar quyidagi ma'lum bir toifaga mos kelmasligi mumkin.

9-1-jadval – Zaiflik toifalari

Zaiflik	Tushuntirish
Ikkala ota-onasidan ayrilgan yosh oilalar yoki etim bolalar (ota-onasi 30 yoshdan kichik).	Yetim qolgan va oilada boshqa qarindoshlari bilan yashovchi jabrlangan odamlar, ayniqsa, iqtisodiy faol bo'lgan ota-onalari bo'lmasa, ularning ijtimoiy-iqtisodiy holatidagi har qanday o'zgarishlarga ayniqsa moyil bo'ladi. Ularga qariyalar ham qarashlari mumkin qarindoshlar.
Nogiron ota-onalari yoki bolalari bo'lgan oilalar	Nogiron kattalar yoki bolasi bo'lgan oilalar, ayniqsa, jabrlangan shaxsga g'amxo'rlik qilish zarurati tufayli, ularning ijtimoiy-iqtisodiy holatidagi har qanday o'zgarishlarga ayniqsa moyil bo'ladi.
Beva ayol	Iqtisodiy faol sherigi bo'lmagan bolalarga g'amxo'rlik qilish zarurati tufayli beva ayol ijtimoiy-iqtisodiy holatidagi har qanday o'zgarishlarga ayniqsa moyil bo'ladi.
Bitta ota-ona oilasi	To'g'ridan-to'g'ri ota-ona oilalari, ehtimol, iqtisodiy jihatdan faol sheriksiz bolalarga g'amxo'rlik qilish zarurati tufayli, ularning ijtimoiy-iqtisodiy holatidagi har qanday o'zgarishlarga ayniqsa moyil bo'ladi.
Yagona nafaqaxo'r	Nafaqaxo'rlar o'zlarining ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlariga ayniqsa sezgir uy xo'jaliklari daromadlarining cheklangan manbalari tufayli maqom.
Keksa odam (65 yoshdan oshgan)	Keksa odamlar yoshlarga qaraganda iqtisodiy jihatdan faol bo'lmasligi mumkin va ularning turmush tarzi yoki yashash sharoitlaridagi har qanday o'zgarishlarga nisbatan zaifroq bo'lishi mumkin.
	Keksa odamlar, shuningdek, sezilarli o'zgarishlar bilan shug'ullanganda katta ruhiy stressni boshdan kechirishlari mumkin
Oiladagi ayollar	Ayollar ko'pincha oilada chetda qolgan shaxslar bo'lib, pul yoki er bo'yicha qaror qabul qilishda ishtirok etmasligi mumkin. Ayollarning kompensatsiyani qanday sarflash yoki qanday moddiy yordamni tanlash borasidagi qarashlari tan olinmasligi mumkin.
Dehqonchilik bilan shug'ullanayotgan yoki yerga sarmoya kiritayotgan har qanday shaxs qonuniy huquqqa ega bo'lmasdan turib	Rasmiy huquqiy mulkka ega bo'lmagan yerga sarmoya kiritgan fermerlar zaifdir, chunki ular kompensatsiya yoki qo'llab-quvvatlanmasdan olib tashlansa (loyiha, hukumat yoki mulk egasi tomonidan) erga katta sarmoyani yo'qotish xavfi bor. Loyiha norasmiy er foydalanuvchilariga kompensatsiya to'lashni mo'ljallasa ham, rasmiy mulk egalari loyihani kutgan holda norasmiy fermerlarni quvib chiqarishni afzal ko'rishlari xavfi mavjud.
Sog'lig'i yomon odamlar	Jismoniy va/yoki aqliy nogironligi yoki sog'lig'ining yomon ahvoli bo'lgan odamlar zaif bo'lishi mumkin, chunki ular loyiha bilan bog'liq (va loyiha bilan bog'liq bo'lmagan) ishga joylashish imkoniyatlariga kirishda va/yoki tirikchilik faoliyatini amalga oshirishda qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin, bu esa ularning imkoniyatlarini cheklaydi. o'zini-o'zi ta'minlash, bu esa qarindoshlar, jamoat a'zolari, nodavlat notijorat tashkilotlari va hukumatning yordamiga tayanishga olib keladi. Jismoniy va/yoki aqliy nogironligi bo'lgan odamlar, yoki sog'lig'ining yomon ahvoli, ish joyida va/yoki mahalliy hamjamiyatda kamsitish va marginallanishga duchor bo'lishi mumkin. Differentsial munosabat va/yoki ushbu sharoitlarda istisno qilish ijtimoiy izolyatsiyaga olib kelishi va ushbu guruhning zaifligini kuchaytirishi mumkin. Jismoniy va/yoki aqliy nogironligi yoki sog'lig'ining yomon ahvoli bo'lgan odamlar Loyiha, ko'chirish tanlovi haqida yetarlicha ma'lumotga ega bo'lishlari uchun muayyan turdagi yordamga muhtoj bo'lishi va ko'chirishni amalga oshirish jarayonida foydalaniladigan yozma hujjatlarni tushunmasligi mumkin. Shuningdek, ular kamsitilishi mumkin, bu esa sog'liqni saqlash xizmatidan foydalanishning qisqarishiga olib kelishi mumkin, bu esa ushbu toifadagi zaif guruhning sog'lig'i bilan bog'liq muammolarni yanada kuchaytiradi.

Diskriminatsiyaga uchragan odamlar

Diskriminatsiyaga uchragan odamlar odatda jamiyatda ta'sirchan bo'la olmaydi, qaror qabul qilish jarayonlarida yordam bera olmaydi va "eshitilishi" mumkin emas.

Diskriminatsiyaga uchragan odamlar ish bilan ta'minlash imkoniyatlariga kirishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin, bu ularning daromad olish imkoniyatlarini kamaytiradi.

Moliyaviy qiyinchilikka duchor bo'lgan yoki kuniga \$2,15 xalqaro qashshoqlik chegarasi ostidagi uy xo'jaliklari (Jahon banki, 2022 yil)

Katta qarzga ega bo'lgan uy xo'jaliklari pulni o'zlarining yashash va turmush darajasini tiklash uchun ishlatish o'rniga qarzlarini (ba'zi yoki barchasini) yopish uchun taqdim etilgan naqd puldan foydalanishlari mumkin. Bunday uy xo'jaliklariga qo'shimcha yordam kerak bo'lishi mumkin. Juda kam daromadga ega bo'lgan uy xo'jaliklari ham himoyasiz hisoblanadi, chunki ularning turmush tarzidagi har qanday kichik o'zgarish sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin.

odatlanib qolgan a'zosi bo'lgan uy xo'jaliklari

giyohvand moddalar yoki spirtli ichimliklar

Giyohvandlik yoki spirtli ichimliklarga qaram bo'lgan a'zolari bo'lgan uy xo'jaliklari zaif bo'lishi mumkin, chunki uy xo'jaligi a'zosi kompensatsiyani butun uy xo'jaligiga foyda keltiradigan tarzda sarflamaslikka moyil bo'lishi mumkin. Giyohvandlikdan aziyat chekadigan a'zolar ham hech qanday tirikchilikka qatnasha olmaydi qayta tiklash tashabbuslari.

Yuqoridagi mezonlardan biriga mos keladigan uy xo'jaliklari yoki shaxslar bir nechta ma'lumot manbalari yordamida aniqlandi:

- Ijtimoiy-iqtisodiy aholini ro'yxatga olish: Ijaraga oluvchilar va norasmiy erdan foydalanuvchilarni ijtimoiy-iqtisodiy ro'yxatga olish bir qatorlarni o'z ichiga oldi. ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslarni, shu jumladan uy xo'jaliklarining demografiyasi, oila a'zolarining sog'lig'i, daromad manbalari va darajasini aniqlash uchun savollar.
- Xotin-qizlar va yoshlar bloknoti: Mahalliy hokimlik yordam so'rab murojaat qilgan ijtimoiy himoyaga muhtoj ayollar va yoshlarning hisobini yuritadi. Bular Ayollar va yoshlarning "nota qog'oz" sifatida tanilgan. Hokimlik zarar ko'rgan uy xo'jaliklarida ma'lum bo'lgan, himoyaga muhtoj ayollar va yoshlar ro'yxatini taqdim etdi.
- Asosiy ma'lumot beruvchi intervyulari: Hokimlik, mahalliy mahallalar va jabrlangan odamlar bilan suhbatlar ham har qanday vaziyatni aniqlash uchun foydalanilgan. zaif uy xo'jaliklari yoki jismoniy shaxslar.
- Asosiy tadqiqot: Ba'zi guruhlarini aniqlash uchun ta'sirlangan shaxs tufayli so'rovda alohida-alohida aniqlash oson emas shaxsiy ma'lumotlar, lekin fon tadqiqoti orqali ma'lum. Uy xo'jaligidagi chetda qolgan ayollar bunga misol bo'la oladi.

Yuqoridagi toifalarda aniqlangan zaif guruhlar va shaxslar quyida 9-2-jadvalda qo'shimcha yordam va aniqlangan yordam turini asoslash bilan jamlangan:

9-2-jadval – Zaifliklar tahlili

Zaiflik toifasi	Loyiha hududida aniqlangan	Qo'shimcha yordam kerakmi? (asoslash) Qo'shimcha yordam choralari	
Yosh oilalar (ota-onasi 30 yoshdan kichik) yoki ikkala ota-onasidan ayrilgan bolalar	1 yosh oila aniqlandi (29 va 30 yoshli ota-onalar)	Yo'q - Boshqa oilalarga qaraganda, ular nomutanosib ravishda ta'sirlanishiga dalil yo'q.	Yo'q
Nogiron ota-onalari yoki bolalari bo'lgan oilalar	2 shaxs aniqlandi	<p>Ha – Bitta chorvachi oilasiga aqliy nogironlikdan aziyat chekadigan, mashg'ulotlarda qatnasha olmaydigan yoki tirikchilikni tiklashga qodir bo'lmagan a'zo kiradi.</p> <p>Ha - Bitta tarixiy oilaga jismoniy imkoniyati cheklangan a'zo kiradi, u mashg'ulotlarda yoki tirikchilikni tiklashda osonlikcha qatnasha olmastigi mumkin.</p>	<p>Barcha tarixiy uy xo'jaliklari nogiron oila a'zosi yoki oila a'zosi bilan birga bo'lishi mumkin bo'lgan joyda bo'lishi kerak.</p> <p>Aqli zaif cho'pon mashg'ulotlarda qatnasha olmaydi va uy xo'jaligi a'zosidan ishtirok etishini talab qiladi, shunda ular a'zoga loyiha qayerda joylashgani va bu chorvachilik amaliyotiga qanday ta'sir qilishini tushuntirishi mumkin. Muqobil oila a'zosi jalb qilish tadbirlarida va tirikchilikni tiklashda ishtirok etishi kerak.</p> <p>2 a'zosi sog'lig'i yomon cho'pon oilasi uchun boshqa uy xo'jaligi a'zosi jalb qilish tadbirlarida va tirikchilikni tiklashda ishtirok etishi kerak bo'ladi.</p> <p>Uy xo'jaliklari LRPni amalga oshirishda qo'shimcha yo'naltirilgan monitoringdan o'tkaziladi.</p> <p>Agar uy xo'jaligi tirikchilikni tiklash paketlarini erga investitsiya qilish uchun emas, balki nogiron oila a'zosini qo'llab-quvvatlash uchun sarflashni xohlasa, bunga ruxsat beriladi.</p> <p>Uy xo'jaligi, agar hali berilmagan bo'lsa, qo'shimcha imtiyozlar va yordam olish uchun hokimlik bilan bog'lanishlari tavsiya etiladi. Loyiha mahalliy hokimlik bilan bog'lanish orqali uy xo'jaliklarining mavjud davlat nogironlik nafaqalaridan foydalanishiga yordam beradi.</p> <p>Loyiha o'ta zaif oilalarga ishga joylashish imkoniyatlarini afzal ko'radi.</p>
Beva ayol	Hech kim aniqlanmagan	Yo'q	Yo'q
Bitta ota-ona oilasi	Hech kim aniqlanmagan	Yo'q	Yo'q
Yagona nafaqaxo'r	Hech kim aniqlanmagan	Yo'q	Yo'q
Keksa odam (65 yoshdan oshgan)	2 aniqlangan (yuqorida nogironlik bilan ham sanab o'tilgan)	Ha - Uy xo'jaligi daromad olish uchun kam davlat pensiyasiga tayanadi va shuning uchun daromadning har qanday o'zgarishi nomutanosib ravishda ta'sir qiladi.	<p>Uy xo'jaliklari qo'shimcha yo'naltirilgan monitoringdan o'tkaziladi LRP.</p> <p>Oila a'zolariga imtiyozli ishga joylashish taklif etiladi.</p> <p>Uy xo'jaligi, agar hali berilmagan bo'lsa, qo'shimcha imtiyozlar va yordam olish uchun hokimlik bilan bog'lanishlari tavsiya etiladi. Loyiha mahalliy hokimlik bilan bog'lanish orqali uy xo'jaliklarining mavjud davlat nogironlik nafaqalaridan foydalanishiga yordam beradi.</p>
Oila guruhidagi marginal ayollar xavf ostida		Ha - nomutanosib ta'sirlar ehtimoli bor, shuning uchun ehtiyot choralarini ko'rish kerak.	LRP jarayoni zarur hollarda birgalikda imzolash talabini o'z ichiga oladi. Turmushni tiklash bo'yicha aniq chora-tadbirlar ayollarga qaratilgan bo'lib, erni yaxshilash uchun grantlar (tarixiy fermerlar uchun) fermer va turmush o'rtog'i o'rtasida taqsimlanadi.

Dehqonchilik bilan shug'ullanayotgan yoki yerga sarmoya
kiritayotgan har qanday shaxs qonuniy huquqqa ega bo'lmisdan turib

Hech kim aniqlanmagan - Chorvadorlar
erdan foydalanadi, lekin sarmoya kiritmagan.

Yo'q

Yo'q

Oila a'zosi kambag'al

2 Birida aniqlangan shaxslar

Ha - Bir chorvachi oilasi sog'lig'i yomon bo'lgan ikki

Boshqa uy xo'jaligi a'zosi majburiy tadbirlarda ishtirok etishga taklif qilinadi va

salomatlik

uy xo'jaligi.

a'zoni o'z ichiga oladi

tirikchilikni tiklash.

		jalb qilish tadbirlarida yoki tirikchilikni tiklashda ishtirok etish.	Uy xo'jaliklari LRPni amalga oshirishda qo'shimcha yo'naltirilgan monitoringdan o'tkaziladi.
			Agar uy xo'jaligi tirikchilikni tiklash paketlarini erga investitsiya qilish uchun emas, balki nogiron oila a'zosini qo'llab-quvvatlash uchun sarflashni xohlasa, bunga ruxsat beriladi.
			Uy xo'jaligi, agar hali berilmagan bo'lsa, qo'shimcha imtiyozlar va yordam olish uchun hokimlik bilan bog'lanishlari tavsiya etiladi. Loyiha mahalliy hokimlik bilan bog'lanish orqali uy xo'jaliklarining mavjud davlat nogironlik nafaqalaridan foydalanishiga yordam beradi.
			Loyiha o'ta zaif oilalarga ishga joylashish imkoniyatlarini afzal ko'radi.
Diskriminatsiyaga uchragan odamlar	Hech kim aniqlanmagan, barchasi o'zbek va ular kamsitilmagani tasdiqlangan.	Yo'q	Yo'q
Qashshoqlik chegarasi ostidagi uy xo'jaliklari kuniga \$ 2,15 daromad oladi	Qashshoqlik chegarasida turgan 1 ta chorvachi oilasi aniqlandi.	Ha - Daromadga har qanday ta'sir nomutanosib ta'sir ko'rsatadi, chunki bu ularning oziq-ovqat sotib olish kabi asosiy ehtiyojlarini qondirish qobiliyatiga ta'sir qiladi.	Uy xo'jaliklari daromad darajasini boshlang'ich darajalar bilan solishtirgan holda LRPni amalga oshirish jarayonida qo'shimcha yo'naltirilgan monitoringdan o'tkaziladi. Uy xo'jaligi, agar hali berilmagan bo'lsa, qo'shimcha imtiyozlar va yordam olish uchun hokimlik bilan bog'lanishlari tavsiya etiladi. Loyiha ijtimoiy himoyaga muhtoj uy xo'jaliklarining bandlik imkoniyatlarini afzal ko'rishini ta'minlaydi. O'tish davri qo'llab-quvvatlashi (chorvadorlarga tirikchilikni tiklash davom etgunga qadar) moliyaviy qiyinchilikka duchor bo'lgan zaif oilalar uchun uzaytirilishi mumkin.
Moliyaviy qiyinchilikka duchor bo'lgan uy xo'jaliklari / bo'lim	8 aniqlandi	Ha - Ikkita tarixiy xonadon tovon puli olmagan uchun loyiha tomonidan chuqurga kiritildi. Ular allaqachon nomutanosib ravishda ta'sirlangan. Ha - 6 ta chorvachi oilasi ta'lim xarajatlari, biznes uchun kreditlar yoki chorva mollari yoki texnologiya kabi mol-mulk uchun to'lovlar tufayli qarzga ega ekanligi ma'lum qilindi. Daromadga har qanday ta'sir nomutanosib ta'sir ko'rsatadi, chunki bu ularning qarzlarni to'lash qobiliyatiga ta'sir qiladi.	Uy xo'jaliklari daromad darajasini boshlang'ich darajalar bilan solishtirgan holda LRPni amalga oshirish jarayonida qo'shimcha yo'naltirilgan monitoringdan o'tkaziladi. (Tarixiy uy xo'jaliklari) Agar uy xo'jaliklari tirikchilikni tiklash paketlarini qarzni to'lash uchun sarflamoqchi bo'lsa, bunga ruxsat beriladi, ammo har qanday kompensatsiyani erni yaxshilashga investitsiya qilish rag'batlantiriladi, bu esa uy xo'jaligiga qarzlarni to'laydigan barqaror qo'shimcha daromad olish imkonini beradi. va kelajakka turmush sharoitini yaxshilash. Uy xo'jaligi, agar hali berilmagan bo'lsa, qo'shimcha imtiyozlar va yordam olish uchun hokimlik bilan bog'lanishlari tavsiya etiladi. Loyiha ijtimoiy himoyaga muhtoj uy xo'jaliklarining bandlik imkoniyatlarini afzal ko'rishini ta'minlaydi. O'tish davri qo'llab-quvvatlashi (chorvadorlarga tirikchilikni tiklash davom etgunga qadar) moliyaviy qiyinchilikka duchor bo'lgan zaif oilalar uchun uzaytirilishi mumkin.
Loyiha imtiyozlaridan foydalana olmaydigan yoshlar	Hech kim aniqlanmagan	Yo'q	Yo'q
Giyohvandlik yoki spirtli ichimliklarga qaram bo'lgan a'zosi bo'lgan uy xo'jaliklari	Hech kim aniqlanmagan	Yo'q	Yo'q

10 Hayotiy vositalarni tiklash

Ta'sir qilingan odamlar va guruhlariga tegishli huquqlar matritsasi tafsilotlari, 6-bo'limda tavsiflanganidek, ularga ta'sir qilishiga muvofiq tirikchilik vositalarini tiklash huquqiga ega.

Dizayn guruhi bilan suhbatlar va chorvadorlar, mahallalar, hokimliklar va boshqa jamoat a'zolari bilan suhbat chog'ida tirikchilikni tiklash bo'yicha mumkin bo'lgan chora-tadbirlar muhokama qilindi. Quyidagi variantlar muhokama qilindi va quyida tushuntirilgan sabablarga ko'ra rad etildi:

- Chorvadorlar uchun quyosh FV zonasi ichida, panellar o'rtasida o'tlash uchun foydalanish imkoniyatini ta'minlash dizayn bilan muhokama qilindi. va muhandislik jamoasi, ammo sog'liq, xavfsizlik va javobgarlik xavfi bu variantni amalga oshirish mumkin deb hisoblash uchun juda yuqori edi. Biroq, tanlab olingan jamoa a'zolariga chorva mollarini olib kirmasdan, qo'lda yem yig'ishga ruxsat berish mumkin degan xulosaga keldi.
- Vertikal bug'doy em-xashak banklarini yaratish chorvadorlar bilan potentsial variant sifatida muhokama qilindi, chunki bu jamiyatda amalda bo'lgan. Biroq, bu variant loyiha hududidan ozuqa yig'ishdan ko'ra kamroq qulay deb hisoblangan va shuning uchun quyidagi variantlarga kiritilmagan. Vertikal bug'doy ozuqa banklari, agar kelajakda Quyosh FV ga kirish imkonsiz bo'lib qolsa, zaxira variant sifatida ko'rib chiqilishi mumkin.

2022-yil sentabr oyida chorvadorlar, mahallalar va hokimliklar bilan tirikchilikni tiklashning quyidagi variantlari ham muhokama qilindi, ular orasida eng maqbul bo'lganlar:

- Barcha chorvadorlar va qatnashmoqchi bo'lgan jamiyatning boshqa a'zolarini o'qitishni ta'minlash. Treningda hayvonlarning veterinariya salomatligiga e'tibor qaratiladi, shu jumladan keng tarqalgan kasalliklarni qanday aniqlash, keng tarqalgan kasalliklar va jarohatlarni davolash usullari. Bu variant AECOM tomonidan ilgari surilgan va chorvadorlar, mahallalar va hokimliklar bilan muhokama qilingan.
- Yaylovning qolgan qismini ijaraga beruvchi shartnomasi bilan rasmiy ravishda ta'minlash uchun mahallalarga yordam ko'rsatildi. uni boshqa fermerlar yoki loyihalarning kelajakdagi da'volaridan himoya qilish. Mahallalar kooperativ tuzadi, u qonuniy ravishda jamiyat nomidan ijaraga olishi mumkin.
- Imkoniyat bo'lganda ham qurilish, ham foydalanish jarayonida chorvadorlarni Masdar tomonidan imtiyozli ishga joylashtirish. ta'minlash ishga joylashish - ESIA va LRP doirasida intervyu qilingan barcha odamlar tomonidan juda keng tarqalgan talab.

2022-yil noyabr oyida bo'lib o'tgan uchrashuvlar chog'ida OTL bo'yidagi fermerlar, chorvadorlar va tarixiy fermerlardan ularning tirikchilikni tiklashga bo'lgan afzalliklari to'g'risida qo'shimcha fikr-mulohazalar olindi. Fikr-mulohaza uchun har biriga bir qancha variantlar berildi. Quyidagi natijalarga erishildi:

- Barcha tarixiy fermerlar erni yaxshilash uchun grant (texnik maslahat bilan) va ish bilan ta'minlashga qiziqish bildirishdi. loyiha tomonidan. Tarixiy fermerlarning barchasi o'z grantlaridan qo'y sotib olish uchun foydalanishga qiziqish bildirishdi.
- OTL liniyasi bo'ylab fermerlar va ularning turmush o'rtoqlari biznes va moliya bo'yicha treninglarga qiziqish bildirishdi. qishloq xo'jaligi hosildorligi, veterinariya mashg'ulotlari, shuningdek go'sht, sut va junni qayta ishlash (Juda kichik ta'sir tufayli OTL bo'ylab fermerlarga erni yaxshilash uchun grantlar taqdim etilmaydi).
- Chorvadorlar Solar FV maydonchasidagi Yem bankiga kirish va shuningdek, materiallar bilan ta'minlashga qiziqish bildirishdi. ozuqani saqlash.

Dehqon chorvadorlari uchun taklif etilayotgan tirikchilikni tiklash chora-tadbirlari turlari quyida 10-1-jadvalda keltirilgan.

10-1-jadval – Tirikchilikni tiklash choralari, asosiy xavflar va amaliy amalga oshirish uchun keyingi qadamlar

Ism va muvofiqlik/maqsadli oluvchilar	Tavsiif	Xatarlar	Xatarlarni yengish uchun qadamlar	Amalga oshirish uchun keyingi qadamlar
<div>Erni yaxshilash uchun grant</div> <div>Maqsadli qabul qiluvchilar:</div> <div><div><div>Tarixiy</div><div>Ijara mulklari</div><div>Zaif chorvadorlar</div></div></div>	<div>Erni yaxshilash uchun grant (yoki materiallar, yer yoki chorva mollari bilan ta'minlash) va qolgan erlarning sig'imini</div> <div>yaxshilash maqsadida o'z erlarining muhim qismini (>10%) doimiy ravishda yo'qotgan tarixiy ijarachilarga texnik maslahatlar.</div> <div>Naqd pulning qiymati Masdar bilan muhokama qilinadi.</div> <div>Naqd to'lov qolgan erning imkoniyatlarini yaxshilash yoki uy xo'jaligi farovonligini oshirish uchun sarflanishi sharti bilan amalga oshirilishi kerak.</div> <div>Naqd pul kompensatsiyasi oluvchilarga pulni qanday investitsiya qilmoqchi ekanligini tushunish va mumkin bo'lgan yomon investitsiyalardan ehtiyot bo'lish uchun bepul maslahat va texnik maslahatlar berilishi kerak (masalan, muvaffaqiyatga erishish imkoniyati kam bo'lgan hududdagi suv qudug'i).</div> <div>Tarixiy fermerlar bilan maslahatlashuvlar shuni ko'rsatdiki, aksariyat fermerlar grantni chorvachilikka sarflashni xohlashadi.</div>	<div>Grant uy xo'jaligi tomonidan kam investitsiya qilinishi</div> <div>mumkin, masalan, quduqqa</div> <div>bu etarli miqdorda suv ishlab chiqarmaydi.</div> <div>Loyiha qurilishi tufayli materiallarning mahalliy narxining oshishi.</div> <div>Taqdim etilgan naqd pul miqdori bo'yicha bajarilmagan umidlar.</div>	<div>Uy xo'jaliklariga naqd to'lovlarni etkazib berishda, har ikkala turmush o'rtog'i ham pulni qanday sarflashni xohlashlari haqida yozma shartnoma</div> <div>imzolaganligiga ishonch hosil qiling.</div> <div>Materiallar narxining o'zgarishini kuzatib boring va agar kerak bo'lsa, taqdim etilgan naqd pulni taqdim eting va tuzating.</div>	<div>1. E&S jamoasi qishloq xo'jaligini yaxshilash bo'yicha tajribaga ega bo'lgan qishloq xo'jaligi mutaxassisini tayinlash mahalliy hududdagi erlarning quvvati, shu jumladan quduqlarni burg'ulash va sug'orish tizimlarini rivojlantirish.</div> <div>2. E&S guruhi uy xo'jaliklari bilan o'zlarining ma'lumotlarini tasdiqlash uchun birma-bir maslahatlashuvlar o'tkazish</div> <div>ular yashash uchun qaysi variantni afzal ko'rishlari (naqd pul, chorva mollari yoki materiallar) va agar naqd pul bo'lsa yoki materiallar, ulardan qanday foydalanish niyatida. Ushbu yig'ilishga qishloq xo'jaligi bo'yicha mutaxassis va boshqa davlat vakillari, jumladan, hokimlik, kadastr boshqarmasi va viloyat qishloq xo'jaligi boshqarmasi vakillari taklif etilishi lozim.</div> <div>3. Tarixiy fermerlarning ko'pchiligi pul sarflashni afzal ko'rishgan qo'ylarga grant. Qishloq xo'jaligi mutaxassisi har bir dehqon tomonidan yerdan foydalanish uchun qaysi qo'y zotini sotib olish yaxshiroq bo'lishini o'rganadi. Yakuniy tanlov qilishdan oldin har bir zotning ijobiy va salbiy tomonlari fermerlarga etkazilishi kerak.</div> <div>4. Zarur bo'lganda qishloq xo'jaligi mutaxassisi zarur ko'rganlarning qolgan erlariga tashrif buyurishi kerak lizing oluvchilarga bepul maslahat berish va taklif qilingan yaxshilanishlarning maqsadga muvofiqligini tushunish. Tekshiruvlar quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin: Sug'orish yoki suvga kirish yaxshilanishi<ol style="list-style-type: none">mumkin bo'lgan joyni aniqlash.Erdan foydalanishning yaxshilangan usullarini aniqlash (masalan, erga mos kelishi mumkin bo'lgan muqobil ekin turlari).Ekinlarni qayta ishlash yoki saqlashni yaxshilash mumkinligini aniqlash.</div> <div>5. Uy xo'jaligi etarli maslahat olgandan so'ng, E&S guruhi yozma ravishda izlash uchun naqd pul yoki materiallardan qanday foydalanish niyatida ekanliklarini tasdiqlash. Tasdiqlashda turmush o'rtoqlarning birgalikdagi imzosi bo'lishi kerak.</div> <div>6. E&S guruhi uy xo'jaligini naqd pul, materiallar yoki chorva mollari bilan ta'minlashni tashkil etish.</div>
<div>Veterinariya bo'yicha trening Salomatlik va bepul maslahat</div> <div>Maqsadli qabul qiluvchilar:</div> <div><div>Chorvachilar</div><div>OTL bo'ylab fermerlar</div></div>	<div>OTL bo'ylab barcha chorvadorlar va fermerlar va ularning uy xo'jaliklari a'zolari uchun ochiq treninglar o'tkazildi.</div> <div>Treningda hayvonlarning veterinariya salomatligiga e'tibor qaratiladi, shu jumladan keng tarqalgan kasalliklarni qanday aniqlash, keng tarqalgan kasalliklar va jarohatlarni davolash usullari.</div>	<div>Treningda dehqon yoki chorvador qatnashmaydi, chunki ular uning qadrini ko'rmaydilar yoki o'tlash bilan band.</div>	<div>Treningning afzalliklari e'lon qilinishiga ishonch hosil qiling.</div> <div>Trening davomida ishtirok etish uchun qancha vaqt sarflaganini e'tirof etish uchun o'ziga tetiklantiruvchi taomlarni taklif qiling.</div> <div>Har bir trening ikkinchi marta o'tkaziladi, agar ular o'zlarida bo'lib o'tgan treningda qatnasha olmasalar</div>	<div>1. E&S jamoasi har bir o'quv kursi uchun ish hajmini ishlab chiqadi.</div> <div>2. E&S guruhi maslahatchisi har bir trening turi uchun kamida ikkita mutaxassisni aniqlaydi, yaxshisi bunday treningni o'tkazish tajribasiga ega. Ayollarga mo'ljallangan treninglar uchun ayol murabbiylarga afzallik beriladi. Agar bunday mutaxassis mavjud bo'lmasa, mashg'ulot bo'yicha mutaxassis tomonidan jalb qilingan o'quv paketini ishlab chiqish uchun amaliyotchi mutaxassisdan foydalanish mumkin. Veterinariya mashg'ulotlarini o'tkazish uchun maslahatlar berish uchun saytga borishi mumkin bo'lgan amaliyotchi veterinar aniqlanadi.</div>

Ism va muvofiqlik/maqsadli oluvchilar	Tavsif	Xatarlar	Xatarlarni yengish uchun qadamlar	Amalga oshirish uchun keyingi qadamlar
	Barcha professional chorvadorlarga va har bir jamoa	Cho'ponlar bir muncha vaqt o'tgach, mashg'ulotlarini	jamoa (masalan, ular yaylovda bo'lsa).	3. Mutaxassislar mahalliy mahallalar bilan maslahatlashib, har bir treningda nimalarga e'tibor qaratilishi mumkin, masalan, chorvadorlar qanday keng tarqalgan kasalliklar, jarohatlar va boshqa
	podasining bir vakiliga bepul maslahat beriladi	unutishlari mumkin.	O'quv mashg'uloti kamida ikki hafta oldin e'lon qilinadi va agar qatnashuvchilar soni etarli bo'lmasa (ta'sirlangan uy xo'jaliklarining 60% dan kamrog'i) ikkinchi marta o'tkaziladi.	qiyinchiliklarga duch kelishlari, dehqonchilik va go'sht/sut/jun ishlab chiqarishda qanday qiyinchiliklar borligini tushunishlari kerak.
	Har bir treningda maksimal 30 kishi			4. Mutaxassislar yuqoridagi maslahatlar asosida barcha o'quv materiallarini ishlab chiqadi va ularning tarjima qilinishini ta'minlaydi.
Go'sht, sut bo'yicha trening & Jun ishlab chiqarish • Maqsadli oluvchilar: • Zarar ko'rgan uy xo'jaliklaridagi ayollar (cho'ponlar va Fermerlar)	OTM bo'ylab barcha chorvadorlar va fermerlarning turmush o'rtoqlari va ularning oila a'zolari uchun ochiq treninglar o'tkazildi.		Mashg'ulot o'tkaziladigan joy maksimal 30 kishini sig'dira olishi kerak.	5. Tegishli sanalar va joylarni belgilash hamda o't o'tadigan jamoalar o'rtasida (masalan, Telegram va e'lonlar taxtasi orqali) tegishli e'lon qilinishini ta'minlash uchun mahalliy mahallalar bilan maslahatlashing.
	Treningda go'sht, sut va jun mahsulotlarining bozordagi qiymatini qanday oshirish mumkinligi haqida so'z boradi.		Trening ishtirokchilar tomonidan olib ketilishi mumkin bo'lgan o'quv materiallarini taqdim etishni o'z ichiga olishi kerak.	6. Treningni barcha jabrlangan uy xo'jaliklari kirishi mumkin bo'lgan joyda o'tkazing va o'quv materiallarini tarqating va davomat ro'yxatini oling.
	Har bir treningda maksimal 30 kishi		Mashg'ulotlar va materiallar o'zbek tilida bo'lishi kerak.	
Qishloq xo'jaligi ekinlari hosildorligini oshirish bo'yicha texnik mashg'ulotlar. Maqsadli qabul qiluvchilar: • Bo'ylab fermerlar OTL	OTL bo'ylab fermerlar uchun ochiq treninglar o'tkazildi.			
	Treningda urug'lik navlari, sug'orish texnikasi, o'rim-yig'im texnikasi bo'yicha maslahatlar berish kabi ekinlar hosildorligini oshirish usullariga e'tibor qaratiladi.			
Biznes va moliyaviy ta'lim Maqsadli qabul qiluvchilar: • Bo'ylab fermerlar OTL	OTL bo'ylab fermerlar uchun ochiq treninglar o'tkazildi			
	Treningda fermerlik va biznes moliyasi, shu jumladan daromadlar, daromadlar va xarajatlar va soliqlarni byudjetlashtirish va prognozlash bo'yicha asosiy treninglar o'tkaziladi.			
	Har bir treningda maksimal 30 kishi			
Quyoshdagi ozuqa banki	Loyiha bo'yicha ko'chirilgan chorva	Loyihaga kirganlar	Yem yig'ish uchun saytga kira oladigan barcha tanlangan	1. Loyihaning boshqa hududlari qurilayotganda chorvadorlar uchun imkon qadar uzoq vaqt davomida
FV maydoni Maqsadli qabul qiluvchilar:	mollari uchun ozuqa yig'ish, saqlash va tarqatishni o'z ichiga olgan "ozuqa banki"ni ishlab chiqish. The	uchun salomatlik va xavfsizlik xavfi (masalan	shaxslarga salomatlik va xavfsizlik bo'yicha treninglar beriladi.	o'tish davri qo'llab-quvvatlanishi kerak
			bo'lgan uy xo'jaliklariga chorva uchun ozuqa shaklida	

Ism va muvofiqlik/maqsadli oluvchilar	Tavsif	Xatarlar	Xatarlarni yengish uchun qadamlar	Amalga oshirish uchun keyingi qadamlar
<ul style="list-style-type: none"> Professional chorvadorlar <p>Jamoa chorvachilari</p>	<p>ozuqa quyosh panellari orasidagi va ularning ostidan (iloji bo'lsa) Quyosh FV maydonidan yig'iladi.</p> <p>Ko'chirilgan professional chorvadorlar ozuqani tekin yig'ib</p> <p>olishlari, keyin esa ularga pullik xizmat sifatida podada yoki boqish uchun pul to'lagan jamoa a'zolariga sotishlari mumkin bo'ladi.</p> <p>Jamiyat tomonidan ko'chirilgan jamoa chorvadorlariga hozirgi chorvachilik aylanmasiga o'xshash navbatma-navbat ozuqa yig'ish imkoniyati beriladi.</p> <p>mavsumiy ravishda ozuqa yig'ish uchun maydon.</p> <p>Imkoniyati berilgan jamoa a'zolariga ozuqa xavfsizligini o'zlari yoki loyiha uchun xavf tug'dirmasdan</p> <p>qanday yig'ish bo'yicha treninglar o'tkaziladi.</p> <p>Loyiha ozuqa yig'ish uchun asboblari va transport vositalarini taqdim etadi (tasdiqlanishi kerak).</p> <p>Loyiha doirasida har bir qishloqda ozuqa uchun omborxonalar quriladi.</p> <p>Agar ortiqcha ozuqa yig'ilsa, talab mavjud bo'lsa, jamoalar ozuqani boshqa yaqin atrofdagi jamoalarga sotish imkoniyatiga ega bo'ladi.</p>	<p>o'zaro ta'sir elektr kabellari).</p> <p>Tashabbus to'liq ishga tushgunga qadar o'tish davriga ega bo'lishi mumkin,</p> <p>ayni paytda saytga kirish taqiqlanadi.</p> <p>Kim kirish huquqiga ega bo'lishi borasida hamjamiyat ichidagi ziddiyat.</p> <p>Jamiyatlar yemni chirimasdan saqlay olmaydi.</p>	<p>geribildirim tashabbusi ishga tushirilayotganda chorvachilik.</p> <p>Tashabbusni rejalashtirish va o'rnatish jarayonida amalga oshirish guruhi chorvadorlar va mahalliy mahallalar bilan kimga ruxsat berilishi va u qanday taqsimlanishini kelishib oladi.</p> <p>Jamiyatga ozuqani samarali saqlash, undan foydalanish muddatini oshirish va ortiqcha zahiraga yo'l qo'ymaslik bo'yicha treninglar o'tkaziladi.</p>	<p>2. CLOs jamoalarni er qudug'iga kirish uchun qachon yopilishi haqida xabardor qiladi avans.</p> <p>3. Quyosh FV hududiga kirish imkonini olib tashlangandan so'ng, loyiha "oziq-ovqat banki" tashabbusi ishga tushgunga qadar chorva mollari bo'lgan jamoaga o'tish davrini qo'llab-quvvatlashi kerak. O'tish davri qo'llab-quvvatlashi jamoalarni ozuqa bilan ta'minlashni o'z ichiga oladi.</p> <p>4. E&S guruhi Quyosh FV ichidagi erning er sig'imini baholashni tashkil qilish</p> <p>Hudud</p> <p>5. E&S jamoasi muhandislik va dizayn jamoasi bilan hamkorlikda qayerda joylashganligini aniqlash uchun Tanlangan hamjamiyat a'zolari ozuqa yig'ishlari mumkin bo'ladi (ya'ni, panellar orasida, panellar ostida va hokazo).</p> <p>6. E&S jamoasi muhandislik va loyihalash guruhi bilan hamkorlikda hududga kirish bilan bog'liq sog'liq va xavfsizlik xavfini to'liq baholashni amalga oshiradi. Bu saytning joylashuvi ma'lum bo'lgandan keyin amalga oshirilishi kerak va har qanday xavflarni (masalan, er usti kabellari va boshqalar) aniqlash va ozuqa yig'ish ularga xalaqit bermasligi uchun ularni xavfsiz himoya qilish usullarini o'z ichiga olishi kerak.</p> <p>7. Tanlanganlar uchun qanday javobgarlik sug'urtasi kerakligini tushunish uchun E&S jamoasi jamiyat a'zolari.</p> <p>8. E&S guruhi tashabbusning batafsil loyihasi kiritish uchun barqaror yaylov bo'yicha mutaxassisni tayinlaydi. Iloji bo'lsa, NNT va hukumatdan hamkorlar kiritilishi mumkin. Mutaxassislar va hamkorlar texnik ma'lumotlarni taqdim etishlari kerak, jumladan:</p> <p>a. Hosildorlikni oshirishi mumkin bo'lgan har qanday mos alternativ ozuqa turlarini aniqlash.</p> <p>b. Yemni yig'ish va saqlashning samarali usullarini aniqlash.</p> <p>c. Ozuqani qanchalik tez-tez yig'ish kerakligini tasdiqlash.</p> <p>1. Jamoatchilik, jumladan, mahallalar, professional va jamoa chorvadorlari bilan birgalikda loyihalash jarayonini o'tkazish uchun E&S jamoasi va loyiha CLOs. Bu jarayon ishtirokchi va iterativ loyihalash jarayonini o'z ichiga oladi, unga o'tlash bo'yicha mutaxassis va loyihani loyihalash guruhi ham kiradi. Birgalikda loyihalashning maqsadi tashabbusning muvaffaqiyatli bo'lishini va jamiyat rozi bo'lgan tarzda ishlashini ta'minlash uchun bir qator operatsion protokollar va boshqaruv tuzilmalarini ishlab chiqishdan iborat bo'ladi.</p> <p>2. Har bir jamoada yem saqlash joylarini kelishilgan joyda qurish jamiyat.</p> <p>3. Har bir jamoadan kim Quyosh FV hududiga kirish huquqini berishini va ozuqa yig'ish mas'uliyatini o'z zimmasiga olishini kelishib oling.</p> <p>4. Tegishli transport vositalari va transport vositalarini, masalan, ozuqani tashish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan kvadrosikllar va tirkamalarni oling. Ushbu vositalar va transport vositalari tashabbusning mulki bo'lib qolishi va a'zolar tomonidan baham ko'rilishi kerak.</p> <p>5. Tanlangan shaxslarga HSE bo'yicha treninglar va har qanday boshqa treninglarni o'tkazing.</p>

Ism va muvofiqlik/maqsadli oluvchilar	Tavsif	Xatarlar	Xatarlarni yengish uchun qadamlar	Amalga oshirish uchun keyingi qadamlar
Qolgan yaylovlarni ta'minlash Maqsadli qabul qiluvchilar: Jamiyatlar umuman	Qolgan jamoa yaylovlari uchun qonuniy to'lov vositalarini ta'minlash va uning potentsial hosildorligini oshirish. Jamiyatning birgalikdagi mulki bilan loyiha atrofidagi qolgan yaylovlar uchun ijara mulki maqomi izlanadi. Maqsad ushbu hududlarni hokimlikdan yer so'rab kelayotgan boshqa yakka tartibdagi fermerlarga berib qo'yishdan himoya qilishdan iborat bo'ladi.	Qolgan yerlar uchun jamoalar va chorvadorlar o'rtasidagi ziddiyat. Ijaraga olinganiga qaramay, jamoa boshqa hududlardan kelgan boshqa chorvadorlarning yerdan foydalanishini to'xtata olmaydi.	Yerdan teng foydalanishni ta'minlash uchun kelishilgan boshqaruv tizimini ishlab chiqish uchun mahallalar bilan hamkorlik qilish. Kelajakda o'tlash barqaror bo'lishini ta'minlash va ortiqcha o'tlashdan qochish uchun o'tlash bo'yicha mutaxassisning kiritishi. Loyiha boshqa joylardan kelgan boshqa chorvadorlar ijara mulkiga tajovuz qilsa, hokimlikning aralashuvini ta'minlaydi.	6. Ozuqa yig'ishning birinchi "pilot" mavsumi zarar ko'rgan jamoa hali ham o'tish davridagi yordamni olayotgan paytda o'tkazilishi kerak (garchi em-xashak to'planishining oldini olish uchun qisqartirilgan bo'lsa ham).
				7. Usullarga, xodimlarga yoki boshqaruvga har qanday zarur o'zgartirishlar birinchi mavsumdan keyin va kerak bo'lganda keyingi mavsumlardan keyin amalga oshirilishi kerak.
Imtiyozli ishga joylashish Bir oila a'zosining kafolatlangan bandligi:	Loyihaning qurilish bosqichida ayrim chorvadorlar va ijtimoiy himoyaga muhtoj odamlar uchun imtiyozli ish bilan ta'minlash. Ish bilan ta'minlangan shaxs Masdar tomonidan talab qilinadigan ko'nikmalarga ega bo'lishiga bog'liq bo'ladi, ammo qayerda	Zaif odamlar yoki chorvadorlar ishga joylashish uchun zarur ko'nikmalarga ega bo'lmasligi mumkin. Ishga joylashish umidlari yuqori	Masdar xodimlarga o'zlarining mehnat vazifalarini bajarishlariga imkon berish uchun ularni asosiy tayyorgarlikdan o'tkazishni maqsad qilgan bo'lishi kerak. Agar zaif odamlar mehnat qila olmasa (masalan, yoshi, nogironligi yoki kasalligi tufayli) ularning oila a'zolaridan biri hisobga olinishi mumkin.	1. E&S guruhi loyiha atrofidagi qolgan barcha yaylovlar chegaralarini belgilovchi xaritalarni olish uchun kadastr idorasi bilan aloqa o'rnatish.
				2. E&S guruhi ushbu yer mavjudligini hokimlik bilan tasdiqlashi va a bu yer uchun jamoa ijarasi berilishi mumkin.
				3. E&S guruhi O'zbekistonda barqaror yaylov amaliyotini biladigan yaylov bo'yicha mutaxassisni tayinlaydi.
				4. E&S guruhi jamoa nomidan ijaraga ariza berishning ma'muriy jarayonini boshqarish uchun mas'ul bo'lgan yuridik xodimni tayinlaydi.
				5. Yuridik kotib er uchastkasini jamoa uchun yoki uning nomidan ijaraga olish huquqiga ega bo'lishi mumkin bo'lgan eng munosib yuridik shaxsni aniqlaydi.
				6. E&S jamoasi va CLO'lar to'rtta hamjamiyat bilan birgalikda loyihani "birgalikda loyihalash" uchun hamkorlik qiladilar. bunday yerlarni boshqarish uchun zarur boshqaruv tuzilmalari. Bunga quyidagilarni kelishib olish kiradi: Ijara mulki kimning nomiga qo'yiladi yoki qaysi tashkilot yaratilishi kerak. a. b. Agar ijara mulki jamoada ijara mulkining qonuniy qo'riqchisi bo'ladigan guruh (ya'ni jamiyat) nomida bo'lsa (ya'ni, u erda yuzaga keladigan kelajakdagi masalalar bo'yicha kim aloqa nuqtasi bo'ladi) c. Ushbu er uchastkalarini butun jamiyat manfaati uchun boshqarish uchun qanday qo'mitalar yoki boshqa tuzilmalar tuzish kerakligi haqida kelishib oling. d. Erdan kim foydalanishi mumkinligi va qachon haddan tashqari foydalanishning oldini olish uchun aylanishlar. e. Boshqalar - o'tlatishni oldini olish uchun (o'qitish va mutaxassislar maslahati bilan xabardor bo'lish)
				7. Yuridik kotib turli yer uchastkalarini jamoa nomidan ijaraga olish uchun hokimlik bilan barcha zarur kelishuvlarni amalga oshirsin.
				8. Yaylov bo'yicha mutaxassis qolgan yerlarning er sig'imini baholashni o'tkazadi va uni oshirish yo'llarini (shu jumladan, sug'orish tizimini yaxshilash yoki ozuqa navlarini yaxshilash) aniqlaydi.
				9. Yaylov bo'yicha mutaxassis barcha jamoa a'zolariga erni barqaror boshqarish, hosildorlikni oshirish va ortiqcha o'tlashdan qochish bo'yicha treninglar o'tkazadi.
				1. E&S jamoasi mumkin bo'lgan mahalliy bandlikni aniqlash uchun Masdar HR jamoasi bilan maslahatlashadi imkoniyatlar.
				2. E&S guruhi mumkin bo'lgan chorvadorlarni aniqlash uchun mahalliy mahallalar bilan maslahatlashish uchun yoki ish uchun mos bo'lishi mumkin bo'lgan zaif. Mahallalar tomonidan qarindosh-urug'chilikka yo'l qo'ymaslik uchun ehtiyot bo'lish kerak.
				3. Ishga qabul qilish amaliyoti shaffofligi uchun E&S jamoasi tomonidan bandlik mezonlari to'plami ishlab chiqilishi va jamiyat bilan bo'lishishi kerak.

Ism va muvofiqlik/ maqsadli oluvchilar	Tavsif	Xatarlar	Xatarlarni yengish uchun qadamlar	Amalga oshirish uchun keyingi qadamlar
<ul style="list-style-type: none"> Tarixiy ijarachi uy xo'jaliklari himoyasiz chorvadorlar Professional Chorvachilar <p>Oila a'zolari uchun imtiyozli ish bilan ta'minlash:</p> <ul style="list-style-type: none"> Barcha chorvachilar <p>OTL bo'ylab fermerlar</p>	<p>mumkin bo'lgan ta'lim beriladi.</p> <p>Ish bilan ta'minlash ham loyiha ehtiyojlari bilan cheklanadi va kafolatlanmaydi. Ish bilan ta'minlash hech kimni boshqalardan chetlamaydi yashash huquqini tiklash choralari.</p>	<p>atrofdagi jamoalarda va ehtimol bu umidlar oqlanmaydi.</p>	<p>Mahalliy ish bilan ta'minlash bo'yicha qatnashish barcha yaqin atrofdagi jamoalar uchun tez-tez va ma'lumotli bo'lishi kerak. Mahalliy ish bilan bandlikning sezilarli darajada pasayishi ko'zda tutilgan hollarda, masalan, qurilishdan foydalanishga o'tishda, kutishni boshqarish uchun majburiyat rejasini ishlab chiqish kerak.</p>	<p>4. Mahalliy ishga joylashish imkoniyatlarini kengaytirish maqsadida mahalliy bandlik rejasini ishlab chiqilishi kerak.</p> <p>5. Zarar ko'rgan shaxslarga o'z vazifalarini bajarishlari uchun o'qitish kerak muvaffaqiyatli.</p> <p>6. Ish bilan ta'minlangan chorvadorlarga mehnat shartnomasi bekor qilingandan keyin (masalan, qurilish tugagandan so'ng) ushbu treningdan foydalanishlari uchun tirikchilikni tiklash tashabbusi doirasida o'tkaziladigan treninglarda qatnashish uchun ta'til berilishi kerak.</p> <p>7. Ishga joylashish imkoniyatlaridan foydalana olishlari uchun ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalar va ayniqsa ayollarga malaka oshirib boriladi.</p>

O'tish davri qo'llab-quvvatlash	Solar FV maydonchasi qurilish uchun to'sib	Chorvadorlarning o'tish davridagi yordamga qaram bo'lib qolish	O'tish davrini qo'llab-quvvatlashni to'xtatish to'g'risidagi qaror asosiy ma'lumotlarga nisbatan ishonchli monitoring ma'lumotlariga	1. Zaif chorvadorlar va professional chorvadorlar bilan bog'lanib, ularning ahvolini so'rang agar ta'minlangan bo'lsa, ozuqani saqlash qobiliyati va qurilish davrida ularning podani boqish
<ul style="list-style-type: none"> Professional chorvadorlar Zaif jamoa chorvadorlari 	<p>qo'yilgandan so'ng va ozuqa banki hali ham tashkil qilinayotganda vaqtincha katta daromad yo'qotish xavfi ostida bo'lgan zaif chorvadorlar va chorvadorlarni ozuqa bilan ta'minlash.</p>	<p>xavfi mavjud.</p> <p>O'tish davrini qo'llab-quvvatlash juda erta tugashi xavfi mavjud</p>	<p>asoslanganligiga ishonch hosil qiling.</p> <p>O'tish davrini qo'llab-quvvatlashning bosqichma-bosqich pasayishi bitta tugatish sanasidan ko'ra mos bo'lishi mumkin.</p>	<p>uchun qancha ozuqa kerak bo'ladi.</p> <p>2. Qurilish davrida jamoalarga olib o'tilishi mumkin bo'lgan hayvonlar uchun ozuqa manbasini toping.</p> <p>3. Ozuqani har oyda mahallalarga avtomashinalar orqali olib borishni tashkil etish.</p> <p>4. O'tish davrini qo'llab-quvvatlashni to'xtatishdan oldin ozuqa va daromad darajasidan foydalanishni kuzatib boring va Solar FV saytidagi ozuqa banki ishlayotganiga ishonch hosil qiling.</p>

11. Amalga oshirish va monitoring

11.1 Rol va mas'uliyat

LRPni amalga oshirish quyidagi tashkilotlar tomonidan amalga oshiriladi. Rol va mas'uliyatlar quyidagi 11-1-jadvalda tasvirlangan.

11-1-jadval - LRP rollari mas'uliyati

Tashkilot	LRPni amalga oshirishning bir qismi sifatida mas'uliyat
LRPni amalga oshirish bo'yicha menejer & va hamjamiyat Aloqa menejeri	<ul style="list-style-type: none">• LRP tashabbuslarini kundalik amalga oshirish uchun umumiy javobgarlik.• Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha xodimning sayti• LRPni amalga oshirish bo'yicha monitoring va baholash ma'lumotlarini to'plash Developers E&S Manager bilan bo'lishdi
Samarqand LRP qo'mitasi	<ul style="list-style-type: none">• Jamiyatni rivojlantirish rejasi va LRPning bajarilishini nazorat qilish va tirikchilikni tiklashga yordam berish.<ul style="list-style-type: none">• LRP monitoringi hisobotlarini ko'rib chiqish va ichki va tashqi monitoring va baholash ko'rsatkichlari yordamida LRPning davom etayotgan taraqqiyotini baholash. Tekshiruvning maqsadlari ish faoliyatini doimiy ravishda takomillashtirish va muammolar va muammolarning takrorlanishining oldini olish bo'lishi kerak.• LRP yakuni bo'yicha audit qachon o'tkazilishi kerakligini ko'rsating. Barcha• xarajatlar to'liq hisobga olinganligini tasdiqlang, bu kelajakdagi moliyaviy auditga ma'lumot beradi.<ul style="list-style-type: none">• Shikoyatlarni hal qilishda yordam berish.
Masdar jamoatchilik bilan aloqa xodimlari (kamida bitta CLO ayol bo'lishi kerak)	<ul style="list-style-type: none">• Shikoyat mexanizmining samaradorligini monitoring qilish.• Loyihaning shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmini boshqarish, birinchi navbatda shikoyatchiga javob berish, jarayon davomida shikoyatchi bilan aloqada bo'lish, JCDC kiritish doirasidagi shikoyatlarni tekshirish va tugatish. • Kompensatsiya jarayonini boshqarish, shu jumladan kompensatsiya hujjatlarini berish, to'lovlar, saqlash hamda barcha maxfiy ma'lumotlar.• Shikoyat shakllarini qabul qilish va topshirish va E&S guruhiga hisobot berish.• Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasini va ma'lumotlar bazasini, shu jumladan yig'ilish protokollarini yuritish.• bo'lajak tadbirlar, uchrashuvlar va haqida hamjamiyat bilan muloqot treninglar.• Kerakli hollarda LRP uchun plakatlari, press-relezlari, media-relezlari va boshqa tashqi aloqalarni tayyorlang.
Texnik mutaxassislar	<ul style="list-style-type: none">• LRPni amalga oshirish bo'yicha mutaxassislar xizmatlarini ko'rsatish, masalan, o'quv materiallarini ishlab chiqish va yetkazib berish.
Dasturchilarning E&S jamoasi	<ul style="list-style-type: none">• Kompaniyalarni Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimlarini, shu jumladan ushbu LRPni tayyorlash va joriy etish.• Jabrlangan shaxslarning barcha maxfiy yozuvlarini, ularning yashash vositalarini tiklash imkoniyatlarini va kompensatsiya to'lovlarini tasdiqlovchi hujjatlarni tayyorlash va saqlash.• Manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha dolzarb ma'lumotlar bazasini saqlang va jalb qilish bo'yicha faoliyatni hujjatlashtirishda CLOni boshqaring.• Shikoyatlarning dolzarb ma'lumotlar bazasini saqlash va shikoyatlarni hujjatlashtirishda CLOni boshqarish.• CLOs va LRPni amalga oshiruvchi guruhlariga salohiyatni oshirish bo'yicha tadbirlarni taqdim etish.• Loyihaning Ekologik va ijtimoiy xavflar reestrini olib boring, shu jumladan er sotib olish va LRP bilan bog'liq xavflar.
Energetika vazirligi	<ul style="list-style-type: none">• Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutasaddilarning faoliyatini muvofiqlashtirish.• Amalga oshirishning joriy holatini aks ettirish uchun LRP monitoringi hisobotlarini tayyorlang.
Mahalliy hokimlik	<ul style="list-style-type: none">• Rasmiy er tartibi va baholashni tasdiqlash uchun mas'ul. • LRP loyihasining umumiy sayti• Agar kerak bo'lsa, zaif odamlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan mavjud dasturlarga ro'yxatga olishda yordam berish. • Jamiyatdagi zaif odamlarni aniqlashda yordam berish. • Har qanday keyingi kompensatsiya talablarini hal qilishda yordam berish.
Viloyat qishloq xo'jaligi boshqarmasi	<ul style="list-style-type: none">• Mutaxassislarni topish va ishga olishda yordam berish orqali tirikchilikni tiklash bo'yicha treningni amalga oshirishga ko'maklashish.

	<ul style="list-style-type: none"> • Doimiy tirikchilik monitoringi doirasida kelgusida qishloq xo'jaligi ma'lumotlarini taqdim etishda yordam berish.
Mahalliy Mahallalar	<ul style="list-style-type: none"> • Jamoa yig'ilishlarini tashkil etish va chorvadorlarni o'qitish uchun yig'ishga ko'maklashish. • Jamiyatga asosiy loyiha ma'lumotlarini etkazishda yordam berish. • Zarur hollarda muayyan shikoyatlarni hal qilishda yordam berish. • Zarur hollarda monitoring ma'lumotlarini taqdim etishda yordam berish.
Yer boshqaruvi organlari (viloyat hokimligi)	<ul style="list-style-type: none"> • Ijaraga berish uchun mas'ul • Yer olish jarayonini boshqarish • Yerga oid barcha rasmiy tadbirlarda ishtirok etish

11.2 LRP qo'mitasining tarkibi

Loyiha LRPni amalga oshirish va monitoring qilishda yordam berish uchun LRP qo'mitasini yig'adi. LRP qo'mitasi tarkibiga quyidagilar kiritilishi kutilmoqda:

- Energetika vazirligi
- Viloyat qishloq xo'jaligi boshqarmasi
- Kadastr idorasi
- Masdar jamoatchilik bilan aloqalar bo'limi
- Mahalliy hokimlik vakillari, jumladan:
- Ayollar bo'yicha vakil
- Yoshlar bo'yicha vakil
- Mahalliy mahallalardan erkak va ayol vakillari
- OTL ostida ijaraga olingan uy xo'jaliklarining erkak va ayol vakili
- Chorvachilik xo'jaliklarining erkak va ayol vakili

Qo'mitaning qo'shimcha a'zolari tirikchilikni tiklash bo'yicha muayyan tashabbuslar amalga oshirilayotganda qo'shilishi mumkin, ular orasida NNT yoki fuqarolik jamiyati vakillari ham bo'lishi mumkin.

Zarur bo'lganda, LRP qo'mitasi muayyan mas'uliyatga ega bo'lgan kichik qo'mitalarga bo'linishi mumkin, masalan, hayotni ta'minlash bo'yicha muayyan tashabbuslarni amalga oshirish.

LRP qo'mitasi har uch oyda loyihani qurish va tirikchilikni tiklash tashabbuslarini amalga oshirish jarayonida yig'iladi. Barcha tashabbuslar amalga oshirilgandan so'ng va barcha kompensatsiyalar to'langandan so'ng, LRP qo'mitasi har olti oyda LRPni yakunlash auditi o'tkazilgunga qadar yig'iladi.

LRP qo'mitasi tashkil etilishidan oldin, ijarachilar va chorvadorlar vakillari madaniy jihatdan mos, ammo adolatli va shaffof tanlov jarayonidan foydalangan holda tanlanishi kerak.

Komissiyaning barcha a'zolari o'quv mashg'ulotlarini o'tkazadilar, ular quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak:

- LRP va LRP qo'mitasining maqsadlari, ko'lami, roli va mas'uliyati
- Muvofiqlik va huquqni tushunish
- tirikchilikni tiklash tashabbuslari
- Milliy qonunchilik va kreditor standartlari o'rtasidagi tafovutlar
- Shikoyat mexanizmi
- Monitoring va baholash jarayoni hamda LRPning monitoring bo'yicha mas'uliyati.
- manfaatdorlar to'qnashuvlarini aniqlash va hal qilish.

Agar manfaatlar to'qnashuvi aniqlangan taqdirda, ushbu a'zoga nizo bilan bog'liq bo'lgan asosiy qarorlarni qabul qilishda ishtirok etish taqiqlanadi yoki muqobil a'zo tanlanadi.

Masdar E&S bo'limi LRP qo'mitasi uchun texnik topshiriqni (ToR) ishlab chiqadi va qo'mita bilan kelishiladi.

11.3 Amalga oshirish jadvali

LRPni amalga oshirish faoliyati

Jadval

Yakuniy LRPni oshkor qilish	Qurilish uchun saytni safarbar qilishdan oldin
Har qanday zaruriy trening/brifingni o'z ichiga olgan LRP qo'mitasini tashkil etish.	Qurilish boshlanishidan oldin
Kompensatsiya berish va Sub-lizing shartnomalarini tuzatish	OTL qurilishi boshlanishidan oldin
Tarixiy fermerlar uchun tovon to'lash 2 va 4	Kelishuv yer olgandan keyin 3 oy ichida (sayt to'liq o'ralgan) va to'lov 4 oy ichida
O'tish davri qo'llab-quvvatlash	Qurilish uchun uchastka to'liq o'ralgan va chorvadorlarning kirishiga ruxsat berilmagani bilan oq boshlanadi
Solar FV saytidagi ozuqa banki	Qurilish tugaganidan keyin 3 oy ichida
Zarar ko'rgan fermerlarga tirikchilikni tiklash bo'yicha treninglar o'tkazish va chorvadorlar	Qurilish boshlangan kundan boshlab 6 oy ichida
Tirikchilikni tiklash jarayonining monitoringi	Audit tugagunga qadar davom etadi

11.4 Amalga oshirish byudjeti

LRPni amalga oshirish uchun taxminiy xarajatlar 11-2, 11-3 va 11-4-jadvallarga kiritilgan. Ushbu xarajatlar vaqtinchalik hisob-kitoblar bo'lib, tirikchilikni tiklash xarajatlari mutaxassislarning kunlik stavkalariga qarab va ta'sirlangan odamlar tomonidan yakuniy variantlar tanlanganidan keyin kamayishi mumkin. Shuni ta'kidlash kerakki, 11-4-jadvalda kompaniyaning ichki resurslarini tartibga solishga qarab kamaytirilishi mumkin bo'lgan LRP boshqaruvi uchun xarajatlar mavjud.

11-2-jadval – Kompensatsiya xarajatlari loyihasi

Kompensatsiya	Taxminlar/eslatmalar	Miqdori (AQSh dollari)
OTL bo'ylab lizing mulklari uchun taxminiy kompensatsiya miqdori	Baholovchi tomonidan taqdim etilgan baholash loyihasi asosida	4057,66
Tarixiy ijaralar/uy xo'jaliklari uchun hisoblangan kompensatsiya 2	21.11.2022 dan 0,000089 kursidan foydalangan holda 83 mln.	7 387,00
Tarixiy ijaralar/uy xo'jaliklari uchun hisoblangan kompensatsiya 4	21.11.2022 dan 0,000089 valyuta kursidan foydalangan holda 86 mln.	7,654,00
		19 098,66

11-3-jadval – Tirikchilikni tiklash xarajatlari

Tirikchilikni tiklash chora-tadbirlari taxminlar/eslatmalar

Miqdori (AQSh dollari)

Tarixiy fermerlarga erni yaxshilash uchun grant	Tarixiy fermerga 1500 AQSh dollari va 1, 2 va 3 tarixiy fermerlarning turmush o'rtog'iga 1500 AQSh dollari. Tarixiy fermerga 3 000 va 2 va 4 tarixiy fermerlarning turmush o'rtog'lariga 3 000 dollar beriladi.	21 000,00
---	---	-----------

Tarixiy fermerlarga qishloq xo'jaligi texnik maslahati	10 kunlik mutaxassislik vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	4 000,00
Veterinar treningi	20 kunlik mutaxassislik vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	8 000,00
Go'sht va sutni qayta ishlash bo'yicha trening	20 kunlik mutaxassislik vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	8 000,00
Qishloq xo'jaligi ekinlari hosildorligini oshirish bo'yicha texnik mashg'ulotlar	20 kunlik mutaxassislik vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	8 000,00
Biznes va moliyaviy ta'lim	20 kunlik mutaxassislik vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	8 000,00
Solar FV saytidagi ozuqa banki	Trening, xavfni baholash va birgalikda loyihalash uchun 60 kunlik mutaxassis vaqti (kuniga 400 AQSh dollari). Umumiy infratuzilma uchun 5000 kerak. 10 kunlik mutaxassis muhandis (kuniga 1000 AQSh dollari). Sug'urta xarajatlari va loyihalash xarajatlari loyiha qurilishi va ekspluatatsiyasi byudjetlaridan olinadi.	39 000,00
Chorvachilar uyida saqlash uchun materiallar	42 chorvador uchun har biri 500 AQSh dollari	21 000,00
Qolgan erni ta'minlash uchun yuridik xizmat ko'rsatuvchisini ta'minlash	30 kunlik mutaxassislik vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	12 000,00
Zaiflik uchun ruxsat / O'tish davri qo'llab-quvvatlashi	15 ta xonadon uchun 6 oylik eng kam ish haqi (oyiga 80 AQSh dollari).	7 200,00
LR chora-tadbirlari uchun materiallar va uskunalar (uchrashuvlar uchun chop etish va oziq-ovqat va boshqalar)		6 000,00
		142,200,00

11-4-jadval – LRP boshqaruvi xarajatlari

LRPni amalga oshirishni boshqarish vazifalari	Taxminlar/eslatmalar	Miqdori (AQSh dollari)
Kompensatsiya jarayonini boshqarish	Mahalliy maslahatchining har bir oilasiga 2 kun (kuniga 400 AQSh dollari)	6 400,00
Bitta komissiya tuzish	3 kunlik mahalliy maslahatchi vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	1200,00
Komissiya majlislarini tashkil etish chorakda bitta)	Mahalliy maslahatchi 6 ta qo'mita yig'ilishida qatnashadi (kuniga 400 AQSh dollari) (har	2,400,00
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyati & Treninglarni muvofiqlashtirish	40 kunlik mahalliy maslahatchi vaqti (kuniga 400 AQSh dollari)	16 000,00
Shikoyat bo'yicha mutaxassis	6 oy davomida oyiga 2 kun, keyin 18 oy davomida oyiga 1 kun (kuniga 400 AQSh dollari)	12 000,00
Monitoring va baholash	2 yillik mahalliy maslahatchi uchun oyiga 3 kun (kuniga 400 AQSh dollari) va har chorakda xalqaro mutaxassis uchun 1 kun (kuniga 1000 AQSh dollari)	36 800,00
Tugatish auditi	Mustaqil xalqaro mutaxassisning 5 kuni (kuniga 1500 AQSh dollari)	7 500,00
Materiallar va jihozlar (uchrashuvlar uchun chop etish va oziq-ovqat va h.k.)	Yo'q	2000,00

CLO	Ikki yillik CLO yillik ish haqi	4,800,00
Texnik qo'shimcha sayt	Oyiga 2 kun xalqaro mutaxassis vaqti (kuniga 1000 USD) 6 oy davomida	12 000,00
Tugatish auditi	Mustaqil xalqaro mutaxassisning 3 kuni (kuniga 1500 AQSh dollari)	4,500,00
		105 600,00

Umumiy LRP qiymati (AQSh dollari): **266 898**

20% kontingent bilan umumiy LRP qiymati (AQSh dollari): **320 278**

11.5 Amalga oshirish monitoringi

Monitoring ko'chirish va tirikchilikni tiklashning muhim qismidir. Hayotni tiklash va kompensatsiya rejasining maqsadlariga erishilganligini baholash uchun monitoring zarur. Monitoring, birinchi navbatda, rejalar qay darajada samarali amalga oshirilayotganligini aniqlash uchun axborotdan tizimli foydalanishni nazarda tutadi. LRP monitoringining maqsadi quyidagilarni tekshirishdan iborat bo'ladi:

- LRPda tasvirlangan harakatlar va majburiyatlar amalga oshiriladi
 - Muvofiq odamlar va jamoalar qurilish boshlanishidan oldin to'liq tovon pullarini oladilar.
 - Ijtimoiy himoyaga muhtoj uy xo'jaliklari tegishli yordam oldi va loyiha natijasida bundan ham yomon ahvolda emas
 - Aholi turmushini tiklash dasturlari o'z maqsadlariga erishmoqda va samarali amalga oshirilmoqda
 - Jabrlanganlar tomonidan berilgan shikoyatlar va shikoyatlar kuzatib boriladi va zarur hollarda tegishli tuzatishlar kiritiladi.
- chora-tadbirlar amalga oshiriladi
- Zarur bo'lganda, ta'sirlanganlarga huquqlarni etkazib berishni yaxshilash uchun LRP va tegishli tartiblarga o'zgartirishlar kiritiladi odamlar.

LRP ijtimoiy-iqtisodiy boshlang'ich darajasining bir qismi sifatida to'plangan ma'lumotlar tirikchilikni tiklash uchun ko'rsatkichlar kuzatilishi mumkin bo'lgan asosiy ko'rsatkichni ta'minlashdan iborat.

Monitoring rejasini ishlab chiqish ikki darajadagi monitoringni o'z ichiga olishi kerak: ichki va tashqi.

11.5.1 Ichki monitoring

Ichki monitoring - bu LRP rahbariyatiga (yoki LRPni amalga oshirish uchun tanlangan agentlikka) LRPda belgilangan bosqichlarga nisbatan jismoniy taraqqiyotni o'lchash imkonini beradigan ichki boshqaruv funktsiyasi.

Ichki monitoring:

- Manfaaddor tomonlarni xabardor qilishda tegishli tartib-qoidalarga rioya qilinganligini, tegishli ommaviy yig'ilishlarni o'tkazishni ta'minlash.
- Kompensatsiya va huquqlarning yetkazib berilishi va ishlatilishini tekshirish.
- Tirikchilikni tiklash LRP qoidalariga muvofiq amalga oshirilganligini tekshirish.
- Yechim talab qiladigan har qanday shikoyatlar qaydini yuritish.
- LRP bo'yicha barcha chora-tadbirlar loyiha rahbariyati va tegishli mahalliy hokimiyat organlari tomonidan tasdiqlanganidek amalga oshirilishini nazorat qilish.
- Hayotiy vositalarni tiklash bo'yicha tadbirlarni amalga oshirish uchun mablag'lar o'z vaqtida ta'minlanganligini, ularni amalga oshirish uchun etarilganligini tekshirish. maqsadlarda va LRP qoidalariga muvofiq sarflanadi.
- LRP majburiyatlarini o'z vaqtida bajarishni hujjatlash (ya'ni, kelishilgan summalarni to'lash, o'quv materiallari bilan ta'minlash va h.k.)
- Monitoring va baholash hisobotlari taqdim etilishini ta'minlash

11.5.2 Tashqi mustaqil monitoring

Tashqi mustaqil monitoring ta'sir va ta'sir monitoringi shaklida bo'lib, har olti oyda bir marta yakuniy audit LRP maqsadlariga erishilganligi to'g'risida qaror chiqarilgunga qadar o'tkazilishi kerak.

Amalga oshirish jarayonida LRPga biron-bir o'zgartirish kiritish kerakligini baholash uchun ichki va tashqi monitoring hisobotlaridan foydalanish kerak. Bu tez-tez monitoring va baholash imkoniyatini beradi va buning natijalarini doimiy takomillashtirish geribildirim davriga kiritish mumkin. LRP rahbariyati har bir monitoring mashg'ulotidan so'ng yig'ilib, monitoringni baholash natijalari bo'yicha maslahatlashishlari va monitoring hisobotlarida ta'kidlangan muammolarni hal qilish uchun choralar ko'rish kerakmi yoki yo'qligini hal qilishlari kerak.

11.5.3 Ko'rsatkichlar

Kompensatsiya va tirikchilikni tiklash bo'yicha tadbirlarning ta'sirini kuzatish uchun bir qator ob'ektiv tekshiriladigan ko'rsatkichlardan foydalanish kerak. Ushbu ko'rsatkichlar jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holatini miqdoriy o'lchash, ularning ijtimoiy farovonligini aniqlash va yaxshilashga yo'naltirilgan bo'ladi.

Ushbu ko'rsatkichlar quyida keltirilgan.

11-5-jadval. Kompensatsiya va tirikchilikni tiklash faoliyatining ta'sirini kuzatish uchun kirish ko'rsatkichlari

Ko'rsatkich	Axborot manbai	Chastotasi	Ma'lumotlarni yig'ish uchun javobgarlik
Kirish ko'rsatkichlari			
LRPning umumiy xarajatlari	Moliyaviy yozuvlar	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
Xarajatlarni taqsimlash:	Moliyaviy yozuvlar	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
<ul style="list-style-type: none"> Kompensatsiya to'lovlari Tirikchilikni tiklash tashabbusi Jamiyatni rivojlantirish rejasi Zaif odamlarga qo'shimcha yordam ko'rsatiladi Shikoyatlarni hal qilish 			
To'langan pul kompensatsiyasi to'lovlari soni	Moliyaviy yozuvlar va kompensatsiya Ma'lumotlar bazasi	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
LRPni amalga oshirish uchun ajratilgan resurslar soni.	Kadrlar bo'limi	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
Samarqand jamoatchiligi yig'ilishlarining chastotasi Rivojlanish qo'mitasi	Engagement ma'lumotlar bazasi	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
Ishtirokchilar soni:	Engagement ma'lumotlar bazasi	Oylik	LRP Amalga oshirish menejer & Jamiyat Aloqa xodimi
<ul style="list-style-type: none"> Chorvachilar OTL bo'ylab uy xo'jaliklarini ijaraga olish OTM bo'ylab uy xo'jaliklaridagi ayollar 			
Chiqish ko'rsatkichlari			
Chorvadorlarning o'quv mashg'ulotlari haqida tushunchasi	Treningdan keyingi fikr-mulohaza so'rovi Har 6 oyda		Jamiyat Aloqa xodimi

Ayollarning ta'lim haqida tushunchasi	Treningdan keyingi fikr-mulohaza so'rovi Har 6 oyda		Jamiat Aloqa xodimi
Chorvachilar va uning atrofidagi jamoalarning ozuqa banki tashabbusi haqidagi tushunchasi	Mast o'rnatilgandan keyin 1 oy o'tgach va keyin har 6 oyda so'rov qiling	Har 6 oyda	Jamiat Aloqa xodimi
Tanlangan jamoa a'zolariga bir qancha treninglar o'tkazildi Quyosh FV maydoniga kirish uchun	Tirikchilikni tiklash bo'yicha yozuvlar	Oylik	Jamiat Aloqa xodimi
Treningga qatnashish	Tirikchilikni tiklash bo'yicha yozuvlar	Oylik	Jamiat Aloqa xodimi
FV Quyosh saytidan olingan ozuqa miqdori va har bir jamoaga beriladi	Tirikchilikni tiklash bo'yicha yozuvlar	Oylik	Jamiat Aloqa xodimi
Ozuqa banki tomonidan ozuqa bilan ta'minlangan uy xo'jaliklari soni	Tirikchilikni tiklash bo'yicha yozuvlar	Oylik	Jamiat Aloqa xodimi
Yem bankidan olingan daromad	Tirikchilikni tiklash bo'yicha yozuvlar	Oylik	Jamiat Aloqa xodimi
Fermerning (OTL bo'ylab) loyiha haqidagi tasavvuri	Idrok so'rovi kompensatsiya berilganidan keyin 1 oy va undan keyin har 6 oyda	Har 6 oyda	Jamiat Aloqa xodimi
Herderning loyiha haqidagi tasavvuri	Treningdan keyin va har 3 oyda bir marta idrok so'rovi	Har 6 oyda	Jamiat Aloqa xodimi
Loyiha haqida jamoatchilik fikri	Idrok so'rovi	Har 6 oylar	Jamiat Aloqa xodimi
Daromadni saqlab qolish yoki oshirish qobiliyatini haqiqatda tiklash / oshirish uchun treningning samaradorligi	Ko'p manbalar, jumladan hislar, o'quv yozuvlari va ta'sir monitoringi	Har 6 oyda	LRP Amalga oshirish menejer & Jamiat Aloqa xodimi
Daromadni saqlab qolish yoki oshirish qobiliyatini haqiqatda tiklash / oshirish uchun ozuqa bankining samaradorligi	Ko'p manbalar, jumladan hislar, foydalanish yozuvlari va ta'sir monitoringi	Har 6 oyda	LRP Amalga oshirish menejer & Jamiat Aloqa xodimi
Qolgan erni ta'minlash uchun yuridik xodimning samaradorligi	Huquq kotibining borishi to'g'risida hisobotlar va mahallalar haqidagi fikrlar	Har 6 oylar	LRP Amalga oshirish menejer & Jamiat Aloqa xodimi
Tarixiy dehqonlarga yerni yaxshilash uchun grantlar berish	To'lov rekordi	Har 3 oylar	LRP Amalga oshirish menejer & Jamiat Aloqa xodimi

Tarixiy fermerlar tomonidan erni yaxshilash grantidan foydalanish turi

Ishtirok etish yozuvlari

Har 3
oyda

LRP
Amalga oshirish
menejer &

[illegible]

			Jamiat Aloqa xodimi
Tarixiy fermerlarning tirikchilikni tiklash dasturini idrok etishi		Har 3 oyda	LRP Amalga oshirish menejer & Jamiat Aloqa xodimi
Qabul qilingan naqd kompensatsiya to'lovlari soni	Samarqand LRP qo'mitasi	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
Qabul qilingan shikoyatlar soni	Shikoyat mexanizmi	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
Ochiq va yopiq shikoyatlar soni	Shikoyat mexanizmi	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
Shikoyatlarni hal qilish uchun o'rtacha vaqt	Shikoyat mexanizmi	Oylik	LRP Amalga oshirish Menejer
Ta'sir ko'rsatkichlari			
Chorvadorlar endi chorvachilikni tanlash joyidagi o'zgarishlar	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 6 oyda	Jamiat Aloqa xodimi
Professional chorvadorlar oladigan daromadlarning o'zgarishi	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 6 oyda	Jamiat Aloqa xodimi
Zaif jamoa tomonidan olingan daromadlarning o'zgarishi va chorvadorlar	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 3 oylar	Jamiat Aloqa xodimi
Yaylov yerlariga yetib borish uchun vaqt kerak bo'lib, u taxmin qilingan ta'sirga mos kelishiga ishonch hosil qiling	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 6 oylar	Jamiat Aloqa xodimi
Uchta jamoadagi podalar soni	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 6 oyda	Jamiat Aloqa xodimi
Uch jamoaga to'g'ri keladigan chorva mollari soni	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 6 oylar	Jamiat Aloqa xodimi
Ayollarning rollari va daromadlaridagi o'zgarishlar	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 6 oylar	Jamiat Aloqa xodimi
Tarixiy fermer xo'jaliklarining daromadlaridagi o'zgarishlar	Ijtimoiy-iqtisodiy tadqiqot	Har 6 oyda	Jamiat Aloqa xodimi

11.5.4 LRPni yakunlash auditini

Ishlab chiquvchi LRP to'liq amalga oshirilganligini va zarar ko'rgan shaxslarning turmush sharoitini tiklash va iloji boricha yaxshilashda samarali ekanligini tekshirish uchun mustaqil maslahatchi bilan LRPni yakunlash auditini topshiradi. Qayerda

tugatish auditi tirikchilik vositalarini tiklash faoliyati LRP maqsadlariga erishishda muvaffaqiyat qozonmaganligini tan oladi, u kerak bo'lganda tuzatish choralari tavsiya qiladi.

- LRP yakuni auditining maqsadlariga quyidagilar kiradi:
- Iqtisodiy ko'chish bilan bog'liq ta'sirlarni minimallashtirishda LRPni amalga oshirish samaradorligini baholash
- LRPdagi barcha huquqlar va majburiyatlar topshirilganligiga ishonch hosil qiling
- Tirikchilik muvaffaqiyatli tiklanganligini baholash
- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi samarali qo'llanilishi va jamiyat uchun ochiq bo'lishini ta'minlash.
- Yashash vositalarini tiklashning umumiy samaradorligini oshirishi mumkin bo'lgan har qanday tuzatish harakatlariga ehtiyojni aniqlash tashabbuslar va kompensatsiya jarayoni.

